
BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
35 N
23

Preclaꝝ Summi in Astroꝝ Scientia Prin
cipis Alchabitij Opus ad scrutanda Stellaꝝ Magi-
steria isagogicū pristino Cādori nuprime restitutū
ab Excellētissimo Doctore Antonio de San
tis Taruisino. qui notabilē eiusdē Aucto
ris Libellū de Planetaꝝ Cōiūctio
nib⁹ nusq̄ antea ipressū addidit
⁊ pleraq; scitu dignissima
cū castigatissimo Jo-
annis de Saxo
nia Cōmē-
tario.

Pertinet ad Bibliothecam S. Fran.ci Transtib.

T V 46

ex testamento ... Ascanij ...

Nirach intelligitur pro octaua et nona sphera.

hoc volumine continentur

Antonius de Fantis Taruisinus Artium ⁊ Medicine Doctor Illustrissimo Camertium Duci Joanni Marie Uarrano. S. P.

Non me fugit Illustriss. Dux aurea illa summi Peripateticorum Principis auctoritas: qui primo sue diuine Philosophie retulit omnes homines natura scientiam desiderare: tanquam supremum optimumque Deorum munus collatum mortalibus ceteris ab animantibus eos disiungens. nam (vt inquit Crispus) quod in nobis dempta virtute esse potest: quod ⁊ beluis etiam commune non sit? ⁊ quantomagis altera fuerit scientia subiecti nobilitate vel demonstrationis certitudine præstantior: illa tantomagis erit præ aliis expetenda. Qua ex re quum omnes inter disciplinas humanitus inuentas nulla dignior: nulla certior: nullaque iucundior humano Ingenio succurrat quam ea: quæ de supercelestium corporum natura ⁊ mirandis Astrorum influxibus pertractat: a quibus tota hæc inferior machina mundialis regitur ac dependet. Aristotele Meteororum primo testante necessario hunc mundum inferiorem lationibus superioribus esse contiguum: vt inde tota virtus gubernetur. ⁊ in calce libri perigeneos ab orbe decliui omnes rerum generationes ⁊ interitus effluere. Sol namque ⁊ luna post deum omnium viuentium vita sunt. Inquit Hermes. cui etiam Ptolemeus nono suorum fructuum verbo consensit. Uultus Inquit huius seculi sunt subiecti vultibus celestibus, Idcirco Astronomicam hanc penæ diuinam Sapientiam totis animis viribus expetendam: amplexandam fore nemo est: qui ambigit. quandoquidem ea sola sit: quæ fatales Parcarum fusos animaduertit: humanosque mortalium ritus: mores, Imperia, Magistratus, diuitias ⁊ his opposita infalibili Methodo perscrutatur futuros præsagiens euentus tam prosperos quam infœlices, illamque plurimum conferre censuit Ptolemeus quinto suorum Fructuum verbo. Optimus inquit Astrologus multum malum prohibere poterit, quod secundum Stellas venturum est. cum illarum naturam præsciuerit. ⁊ verbo octauo Anima inquit sapiens ita adiuuabit opus Stellarum: quemadmodum Seminator virtutes naturales ⁊ fortitudines. Sapiens namque dominabitur astris. Hæc est profecto illa admirabilis Astrorum contemplatio, quæ supra omnes mortalium disciplinas, in vnius veri Dei notitiam perducit, ab effectibus ad primum rerum omnium Opificem peripatetico more discurrens. Inuisibilia namque Dei (vt diuus testatur Paulus) per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur. Neque de his aliter sentiendum opinor, qui ethereas Influentias tanquam omnino rationis expertes abnegant. diuinamque Astrorum Sapientiam floccipendunt quam Psalmographus. Dixit Insipiens in corde suo non est Deus. Illosque summis laudibus efferendos existimo: qui celebrem hanc Stellarum peritiam totis Ingenii viribus non solummodo nacti sunt: verum etiam præclara Laborum suorum monumenta posteris tradiderunt. quibus ⁊ immortalem sibi gloriam compararent: ⁊ innumeris huiusce archane doctrine collatis beneficiis studiosos animos perpetuo deuincirent. quandoquidem iuxta tritum Diuini Platonis adagium, Deo, Patrie, Parentibus ⁊ Præceptoribus condignas referre gratias possit nemo. De quorum laudabili numero peritissimus Alchabitius Astronomorum omnium sue tempestatis euasit facile monarca. qui omnia stellarum archana compendioso hoc volumine adeo mirum in modum perstrinxit, vt quidpiam ad scrutanda celestium magisteria dignum scitu præter ipsius resolutissima documenta nemo est, qui reperiat. Cuius diuinum penæ Enchyridion gemmis adeo præciosis est refertum, vt breuissima temporis intercapedine facillimus ad summa Astronomiæ Fastigia pateat aditus. Quod quum passim circunferreretur vndique lacessitum vndique mutilatum, illud sane ferre non potui. quin pro communi Sudiosorum fruge ab innumeris erroribus eriperem: ereptumque Singulari Mecenati dedicarem. Qualis tu profecto Dux Illustrissime præcipuus occuristi Protector. qui omni virtutum Splendore insignitus hac in nostra tempestate haud aliter elucescis quam Splendor apollineus inter celestia Sydera dominatur. Cuius immensam Morum grauitatem, Religionis Pietatem, Justitie Moderamen, Sapientie Magnitudinem innatam clementiam, raramque animi generosi Liberalitatem si quis equo animo pensitauerit, taceo præclara Uarrane Propaginis Facinora nunquam satis laudate, nullis eqidem prisce illius aurce etatis viris secundus accedes. Elucubratissimas itaque Uiri huius peritissimi vigilias Nomini tuo dedicatas hilari Fronte suscipe, neque hoc solummodo agas obsecro. Uerumetiam Antonium Nominis tui studiosissimum, omnibusque in votis tuis deditissimum Mancipium suscipere non dedigneris. Uale.

¶ Clarissimi Astronomorum Principis Abdilazi idest Servi gloriosi Dei: qui dicitur Alchabitius Opus ad Stellarum Magisteria Isagogicum Incipit.

Ostulata a dño plixitate vite ceyphadala.i.gladij regni ꝛ durabilitate sui honoris custodia quoqꝫ operum eius siue bonorum atqꝫ extensione sui imperij: exordiamur id qd volumus narrare. Cum vidissem conuentum quorundã antiquorum ex auctoribus magisterij iudiciorum astrorum edidisse libros quos vocauerũt introductorios huius magisterij.i.iudiciorum astrorum: sꝫ quosdã ex eis non fuisse scrutatos diligẽter vniuersa que necessaria sũt in eodẽ magisterio de his q̃ conueniũt introductorio. quosdã vero ea q̃ necessaria sunt ꝓtulisse plixe: ꝛ qa quod necessarium est in eo perijsse cernerẽ. Quosdã quoqꝫ in ordinatione eorum que ꝓtulerunt non incessisse itinere discipline ꝯspexissem cepi edere hunc librum: ꝛ posui eum introductorium. atqꝫ collegi in eo ex dictis antiquorum quicqd necessarium est huic magisterio scdm modum introductorium: ꝛ non introduxi ratiocinatiões disputationi siue defensioni eorum que ꝓtulimus necessarias cum sint in libro Ptolemei q appellat alarbamacalet.i.q̃tuor tractatuum: ꝛ in libro meo quẽ edidi in ꝯfirmatiõe magisterij iudiciorum astrorum: ꝛ in destructione epře haisseben bali in ãnulatione eius ex ratiocinatione q̃ ad hoc possint sufficere: ꝛ diuisi eũ in qnqꝫ dĩas. Prima dĩa est in eẽ circuli signorum eẽntiali ꝛ accñtali. Scda dĩa in naturis pľarum septẽ: ꝛ qd est illis ꝓpriũ: ꝛ qd significent. Tertia dĩa in his q̃ accidunt planetis septẽ in semetipsis: ꝛ qd accidat eis ad iuicẽ. Quarta dĩa in expõne nominũ astrologorum. Quinta dĩa in vniuersitate partiũ ꝛ expõne esse earum in gradibus.

¶ Differẽtia prima in eẽ circuli signorum eẽntiali ꝛ accidẽtali.

¶ De diuisione circuli signorum.

Itach.i.circulus signorum: diuiditur in .12. partes equales sm diuisionem circuli signorum: ꝛ hee .12. ptes dñr signa ꝛ referuntur ad imagines que sũt sub codẽ zodiaco circulo: que sunt Aries Taurus Gemini Cãcer Leo Virgo Libra Scorpius Sagittarius Capricornus Aquarius Pisces. Et vnumquodqꝫ istorum signorum diuiditur in .30. partes eq̃les: que gradus vocant. Et gradus diuidit in .60. minuta: ꝛ minutũ in .60. secunda: ꝛ sm in .60. tertia. Silr que sequunt q̃rta.s.ꝛ qnta diuidendo p .60. vsqꝫ ad infinita. ¶ Et sex ex his signis sunt septentrionalia.i.ab initio arietis vsqꝫ in finẽ virginis q̃ sunt septentrionalia a linea eqnoctiali: ꝛ sex meridiana.i.ab initio libre vsqꝫ in finẽ piscium. Et sex ex illis dñr directe ascẽdentia.i.ab initio cancri vsqꝫ in finẽ sagittarij. Et sex tortuose ascendentia dñr.i.ab initio capricorni vsqꝫ in finẽ geminorum. Et tortuose ascendentia obediũt directe ascẽdẽtibus: hoc est: duo signa q̃ fuerint vnius lõgitudinis a capite cancri obediunt sibi vt gemini cancro. Taurus leoni Aries virgini. Et pisces libre aquarius scorpioni. Et capricornus sagittario. ¶ Et duo signa q̃ fuerint vnius lõgitudinis a capite arietis dñr ꝯcordantia in itinere vt aries ꝛ pisces: Taurus ꝛ aq̃rius. Gemini ꝛ capricornus. Cãcer ꝛ sagittarius. Leo ꝛ scorpio. Virgo ꝛ libra. ¶ Et vocat medietas circuli q̃ est ab initio leonis vsqꝫ in finem capricorni medietas maxima: ꝛ est medietas solis: qꝛ sol in oi hac medietate hꝫ principatum sicuti hñt planete in suis terminis. Et

alia medietas q̃ est ab initio aq̃rij vsq3 in fine cācri vocaẗ minima: ꝛ est medietas lu ne: qꝛ luna sic h3 in oī hac medietate ꝑncipatū sicut sol in maxima ꝛ vocaẗ illa me dietas q̃ est ab initio arietis vsq3 in fine virginis medietas calida. ꝛ alia q̃ est ab initio libꝛe vsq3 in fine pisciū vocaẗ medietas frigida. Et vocaẗ illa q̃rta pars circuli q̃ ē ab initio Arietis vsq3 in fine geminoꝝ q̃rta calida humida vernalis puerilis sanguinea. Et illa q̃ est ab initio cancri vsq3 in fine virginis dꝛ q̃rta calida sicca estiualis iuuenilis colerica. Et illa q̃ est ab initio libꝛe vsq3 in fine sagittarij dꝛ q̃rta frigida sicca autūnalis melācholica: ꝛ significat initiū diminutiōis mediocris etatis. Et illa q̃ est ab initio capꝛicoꝛni vsq3 in fine piscium dꝛ quarta frigida humida defectiua senilis hyemalis flegmatica. Oībus aūt planetis q̃ ferūẗ in his signis nō q2 sint in eis: s3 qꝛ feruntẗ sub eis hoc ē indirecto eoꝝ. Altioꝛ ꝛ ꝓpioꝛ circulo signoꝝ ꝛ cursu tardioꝛ ē Saturn⁹: deīde Juppiẗ. deide Mars. deide Sol. deinde Uenus. deide Mercuri⁹. de inde Luna q̃ est terre ꝓpioꝛ ꝛ cursus oībus velocioꝛ. Significātur aūt ēt ꝑ caput dꝛaconis ꝛ caudam cum planetis quedam significatōes sicut exponemus in sequētib⁹.

De domibus planetarum.

Habent quoq3 pl'e in his signis ꝑtātes: q̃sdā ꝑ naturā ꝛ quasdam per accidens. Que sūt ꝑ naturā sūt hee domus. Exaltatio. Terminus. Triplicitas ꝛ facies. De illis aūt q̃ ꝑ accidēs sūt loco ꝯueniēti tractabimus. Dom⁹ aūt sunt hee Aries ꝛ scoꝛpi⁹. dom⁹ Martis Taur⁹ ꝛ libꝛa. dom⁹ Ueneris. Gemini ꝛ virgo. domus Mercurij Cācer dom⁹ Lune. Leo dom⁹ Solis. Sagittarius ꝛ Pisces domus Jouis. Capꝛicoꝛnus ꝛ Aq̃rius. dom⁹ Saturni. Septimū aūt signū a domo vniuscuiusq3 pl'e dꝛ eiusdē foꝛe detrimētū. Et si duo signa fuerint domus vnius pl'e: dñr ꝯcoꝛdātia in almātica: hoc est in circulo q̃ latus est in medio ꝛ ligatura strictus: ꝛ h3 significare circulū zodiacū. Signa āt in que planete dum intrant dñr gratulari in eis ꝛ domini eoꝝ s'cdm doꝛothiū sunt hec. Saturnus dum intrat aquarium gaudere dicitẗ. Juppiter in sagittario. Mars in scoꝛpione. Uenus in Tauro: ꝛ Mercurius in Uirgine.

De exaltationibus planetarum.

Hee sunt exaltationes planetarum. Sol exaltatur in ariete: hoc est in. 19. grad⁹ eius. Luna. in. 3. gradu. Tauri. Saturnus in. 21. libꝛe. Juppiter in. 15. gradu Cancri. Mars in. 28. gradu Capꝛicoꝛni. Uenus in. 27. gradu Pisciū. Mercurius in. 15. Uirginis. Caput dꝛaconis in. 3. gradu geminoꝝ. Et cauda in. 3. gradu sagittarij. In septimo autē signo ab exaltatione vniuscuiusq3 planete: in simili gradu erit eius descensio ꝛ casus: verbi gratia: sicut Sol exaltatur in. 19. gradu Arietis. ita in. 19. gradu libꝛe cadit: ꝛ sic de ceteris. Ptolemeus autem ponit arietē totum esse exaltationem solis. Et taurum totum exaltationē Lune ꝛ cetera similiter.

De triplicitatibus.

Triplicitates vero sic destinguim⁹. Oīa enim tria signa que in vna natura vidētur ꝯcoꝛdari faciunt triplicitatē: ꝛ eodem nomie vocantur. hoc est triplicitas. Aries ergo Leo ꝛ sagittari⁹ faciunt triplicitatē pꝛimam: qꝛ vnūquodq3 istoꝝ signoꝝ est igneum masculinum. diurnū calidum. s. ꝛ siccuum collericum: sapoꝛe amaru3. est quoq3 ꝛ hec triplicitas oꝛientalis. Cuius dñi sunt in die sol ꝛ in nocte Juppiter ꝛ eorum pꝛiceps in die ac nocte est saturnus. Triplicitas secūda est ex Tauro virgine ꝛ capꝛicoꝛno: qꝛ hec sunt signa feminina nocturna terrea frigida. s. ꝛ sicca melancolica sapoꝛe acria meridiana. Huius quoq3 triplicitatis dñi sunt in die Uenus ꝛ in nocte luna quaꝝ particeps in die ac nocte est Mars. Tertia triplicitas est ex geminis libꝛa ꝛ aq̃rio: qꝛ hec signa sunt masculina diurna sanguinea. s. calida humida

aerea sapore dulcia ꝛ occidentalia. Cuius triplicitatis dñi sunt in die Saturnus ꝛ in nocte Mercurius: eoꝝ quoq; particeps in die ac nocte est Juppiter. ¶ Quartã vero triplicitatẽ faciunt Cancer Scorpius ꝛ pisces: q2 hec sũt feminina nocturna septẽtrionalia aq̃tica flegmatica frigida humida sapore salsa. Cuius triplicitatis dñi sunt in die Uenus: ꝛ in nocte Mars: quorum particeps in die ac nocte est Luna.

¶ Tabula domoꝝ exaltationũ Gaudioꝝ casum ꝛ Triplicitatuȝ planetaꝝ.

	D		ex		G	C		T			
♈	♂	die	☉	19 di.		♄	21	☉ d.	♃ n.	♄	a
♉	♀	no.	☽	3	♀			♀	☽	♂	b
♊	☿	di.	☊	3		☋	3	♄	☿	♃	c
♋	☽	d.n.	♃	15		♂	28	♀	♂	☽	d
♌	☉	d.n.						☉	♃	♄	a
♍	☿	n.	☿	15	☿	♀	24	♀	☽	♂	b
♎	♀	d.	♄	21		☉	19	♄	☿	♃	c
♏	♂	n.			♂	☽	3	♀	♂	☽	d
♐	♃	d.	☋	3	♃	☊	3	☉	♃	♄	a
♑	♄	n.	♂	28		♃	15	♀	☽	♂	b
♒	♄	d.			♄			♄	☿	♃	c
♓	♃	n.	♀	27		☿	15	♀	♂	☽	d

¶ De signis mobilibus fixis ꝛ communibus.

Quatuor quoq; ex his signis dicuntur esse mobilia. s. Aries Cãcer Libra ꝛ Capricorn⁹. Et quatuor fixa. s. Taurus Leo scorpius ꝛ aquarius. Reliq̃ vero quatuor. s. Gemini Uirgo Sagittarius ꝛ pisces sunt cõia. Dicuntur aũt mobilia fixa vel cõia: q2 qñ Sol ingreditur aliquod istoꝝ signoꝝ mouetur. i. mutatur tẽpus vel figitur. i. in eodẽ statu perseuerat: aut fit cõe. i. medietas illius vnius tpis erit vt medietas alterius: verbi gratia: qñ sol ingreditur signum arietis tẽpus mutatur idest vertitur hyems in ver. Et quando intrat Tauꝝ figitur idem tempus vernale qñ vero sol ingredit̃ geminos fit tps cõe. i. dimidiũ veris ꝛ dimidiũ estatis ꝛ sic de ceteris.

¶ De aspectibus planetarum.

Dicunt̃ et̃ signa se q̃druplicite aspicere: hoc est oẽ signũ aspicit tertium añ se ꝛ tertium post se qd̃ est vndecimum. ꝛ hic aspectus dicit̃ sextilis ꝛ est aspect⁹ dilectionis ꝛ medie amicicie: ꝛ dicit̃ etiã sextilis eo ꝙ teneat sextã partẽ circuli. i. 60. gradus: verbi gratia: planeta qui fuerit in initio Arietis aspicit eum q̃ fuerit in geminis ante se ꝛ eum q̃ fuerit in aq̃rio post se q̃ est aspectus medie amicicie. Et aspicit quartũ ante se ꝛ quartũ post se. i. decimũ ꝛ hic aspectus vocatur tetragonus eo quod tenet quartã partem celi. i. 90. gradus: ꝛ est aspectus discordie atq; medie inimicicie. ꝛ aspicit quoq; quintũ signum ante se ꝛ q̃ntum post se quod est nonuȝ: ꝛ hic aspectus dr̃ trigonus vel trigona radiatio eo ꝙ tertiam ptem celi. i. 120. gradus teneat: ꝛ est aspectus ꝯcordie ꝛ dilectiõis pfecte. Aspicit ãt septimum p oppositionẽ: ꝛ est aspect⁹ inimicicie perfecte. Et si in his signis ita se aspiciẽtibus fuerint plẽ dicunt̃ se aspicere aspectu tali ꝛ hic est aspect⁹ plaꝝ: ꝛ si duo plẽ fuerint in vno signo dr̃ coniuncti. Cũ vero fuerint plã in aliquo signo erunt radij illius in signis illis: q̃ aspiciũt ipsum signũ in simili gradu atq; minuto: verbi grã: si fuerit mars in pmo gradu arietis ꝛ in pmo minuto eiusdẽ gra. erũt radij ei⁹ in pmo gradu signi libre ꝛ in pmo minuto eiusdẽ gradus: ꝛ sic itellige de ceteris aspectib⁹ vt in hac figura pȝ euidẽtissime.

Figura aspectuum.

De terminis planetarum.

SUnt quoq3 plan[etarum] i[n] signis termini vel fines: q[uia] in vnoquoq3 signo h[abe]nt q[ui]nq3 p[ro]p[ri]e termios p[er] diuersos gra. dispositos: na[m] ab initio arietis vsq3 ad sextu[m] gra. eiusde[m] arietis e[st] terminus Jouis: [et] a sexto vsq3 ad. 12. termin[us] veneris: [et] a. 12. vsq3 ad. 20. termin[us] Mercurij. [et] a. 20. in. 25. termin[us] martis [et] a. 25. vsq3 ad fine[m] signi est termin[us] Saturni: [et] p[ro]pt[er] diuersitate[m] eo[rum] graduu[m]: [et] grauitate[m] eo[rum] memorie descripsimus eos in tabula vt leuius esset opus. Termini egyptio[rum] [et] dicunt esse hermetis.

♈	♃	6	♀	6	☿	8	♂	5	♄	5
♉	♀	8	☿	6	♃	8	♄	5	♂	3
♊	☿	6	♀	6	♀	5	♂	7	♄	6
♋	♂	7	♀	6	☿	6	♃	7	♄	4
♌	♃	6	♀	5	♄	7	☿	6	♂	6
♍	☿	7	♀	10	♃	4	♂	7	♄	2
♎	♄	6	☿	8	♃	7	♀	7	♂	2
♏	♂	7	♀	4	☿	8	♃	5	♄	6
♐	♃	12	♀	5	☿	4	♄	5	♂	4
♑	☿	7	♃	7	♀	7	♄	4	♂	4
♒	☿	7	♀	6	♃	8	♂	5	♄	5
♓	♀	12	♃	4	☿	3	♂	9	♄	2

¶ Ubi preponuntur triplicitates terminis.

Quidā autem preponunt triplicitates terminis eo quod domini triplicitatū sūt fortiores in nutritione: q2 significant nutritionē: z quia nulla discordia est i triplicitate: sicut est in terminis cum preponuntur: z quidam preponunt terminos triplicitatibus: eo q domini terminorum sunt fortiores in directione.

¶ De faciebus signorum z cui planetarum attribuuntur.

Facies aūt signoꝝ sūt he: vnūqdq3 signū diuidit i tres partes eqles: qlibet ps cōstat ex. 10. gra. z vocat facies q̄ꝝ initiū est a p̄ͦ lo gra. arietis. Pria ergo facies est a pmo gra. arietis vsq3 in. 10. z dat Marti. Scda vsq3 ad. 20. gra. z datur Soli q succedit ei i ordine circuloꝝ. Tertia vsq3 ad finē p̄dicti signi. z ē Ueneris: similr p̄ia facies Tauri ē Mercurij q Ueneri succedit: z ita vsq3 in finē signorum. ¶ Cū igit habueris gra. i aliquo signo z volueris scire ex cuiꝰ pla. facie sit: sume ab initio arietis signa integra vsq3 ad signū de quo volueris scire faciē z triplica ea z qd sup fuerit addc sup hoc qd p̄terijt ex faciebꝰ illiꝰ signi de quo faciē scire volueris cuz eadē facie cuiꝰ dñm scire volueris z p̄jice a planeta q est dñs p̄ie faciei signi arietis q ē Mars fm successionē circuloꝝ. 7. z. 7. z qd remāserit ifra septē numera a marte p successionē planetaꝝ: z quo finitus fuerit numerꝰ erit p̄ia facies illiꝰ signi vñ fuerit gradus vsq3 i. 10. eiusdē signi illius planete apud quē numerus erit finitꝰ: z a. 10. vsq3 in. 20. alterius planete qui illi succedit: z a. 20. vsq3 in finē alterius signi qui ei succedit: z in cuius decimo fuerit gradus ex signo erit facies illius planete. vocantur etiā domini facierum istarum a quibusdam decani de quibus sequitur tabula.

In ♈	♂	10	☉	10	♀	10
In ♉	☿	10	☽	10	♄	10
In ♊	♃	10	♂	10	☉	10
In ♋	♀	10	☿	10	☽	10
In ♌	♄	10	♃	10	♂	10
In ♍	☉	10	♀	10	☿	10
In ♎	☽	10	♄	10	♃	10
In ♏	♂	10	☉	10	♀	10
In ♐	☿	10	☽	10	♄	10
In ♑	♃	10	♂	10	☉	10
In ♒	♀	10	☿	10	☽	10
In ♓	♄	10	♃	10	♂	10

¶ De virtutibus planetarum.

Et q2 iā annuēte deo tractauimus de potestatibꝰ planetaꝝ in signis q̄ sūt domus exaltatio triplicitas terminꝰ z facies. Nunc igitur tractemus de virtutibus seu fortitudinibꝰ eoꝝ in ipsis. nā dñs domꝰ h3. 5. fortitudines: z dñs exal. 4. z dñs tripli. 3. dñs termini duas: z dñs faciei vnā. Intellige ergo ex hoc numero fortitudines planetaꝝ. q eni magis abūdat i numero magis abūdat in fortitudine: z ipse ē fortior in loco rei z qdā p̄ponūt terminū triplicitati: i. volūt vt dñs termini sit fortior dño triplicitatis: sed iā exposuimus supius in quo valet vnusqsq3. Quidā etiā de hac re talē dederūt cōparationē dicētes qd planeta cū fuerit in domo sua est silis viro in domo atq3 in dñatione sua: z cū fuerit in exaltatiōe sua est silis viro in regno suo z gloria: z cū fuerit in termino suo est sicut vir inter parētes z cognatos suos atq3 gētes: z cuz fuerit i triplicitate sua erit sicut vir i honore suo: z iter auxiliatores atq3 mistros suos

& cum fuerit in facie sua erit sicut vir in magisterio suo. Hec sunt vniuerse potestates planetarum: essentiales in signis & sequuntur has figure signorum.

¶ De essentijs signorum & quid significent in semetipsis.

Quia in signis sunt q̄dā signa q̄ dr̄ rōnalia. s. Uirgo Gemini Libra & Aquari⁹ & p̄ria medietas Sagittarij q̄z eorum imagines in circulo ad imagines hoīum figurant hec quoq; dr̄ signa pulchras voces h̄ntia hec quoq; vigēt cum fuerint in oriente. Et q̄dam dr̄ alas h̄ntia. s. Gemini Uirgo & Pisces. Et quedam quadrupedia: vt Leo & Sagittarius. Quedā eorum sunt domestica: vt Aries Taurus Capricornus: & hec vigēt cum fuerint in meridie. Uirgo aūt & capricornus & Aquarius vigēt cū fuerint in Septētrione. Et ex signis quedā sunt tortuosa & vitiosa. s. Aries Taur⁹ Cancer Scorpio & Capricornus. Et quedā ex eis dr̄ plures proles h̄ntia. s. Cancer Scorpio & Pisces. Et hec vigēt cū fuerint in occidēte. Et quedā ex eis sunt sterilia: vt Gemini Leo & Uirgo. Et quedā sunt paucos filios h̄ntia: vt Aries Taur⁹ Libra Sagittarius Capricornus & Aquarius. Et quedā dicuntur multū luxuriosa. s. Aries Taurus Leo & Capricornus. Et ex signis quedā dicunt mediā vocem habentia que formant ad imagines aīaliū balātiū & mugientiū & rugiētiū: vt Aries Taurus Leo & Capricornus & vltima pars sagittarij. Et quedam sunt voce carentia. s. illa que formantur ad imagines animalium voce carentium. s. Cancer Scorpius & Pisces.

¶ De significationibus signorum.

Et vnū q̄dq; signū h̄z p̄priam significationē in his que significāt ex creatiōe mēbrorum & moribus hoīum & regionū & feminū & arborum & cetera. Aries h̄z ex corpore hoīs caput & faciē & ex regiōib⁹ hebil: & feri. i. babiloniā & persidā & arabiā & falasti & palestinā. Taurus h̄z arbores que plātantur: & ex corpore hoīs h̄z collū & gutturis nodū & ex regiōib⁹ ezetimet & almechi & sandē & araterad. Gemini ē signū largū boni aī. & h̄z ex corpore hoīs humeros & brachia & man⁹: & ex regiōib⁹ vzgeti & armeniam nuthrabigē etelenimstet. i. egyptū & bartha. Cācer h̄z ex arborib⁹ eas que fuerit mediocris lōgitudīs: & ex corpore hoīs pect⁹ cor stomachū costas splenē & pulmonē & ex regiōib⁹ armeniā minorē & oriētalē plagā buthabē & maffē & acin: & hab̄z participationē in barach & atrabicē. Leo h̄z arbores p̄ceras. i. lōgas calidus & versutus: & multe angustie atq; tristitie: & ex corpore hoīs stomachū cor dorsū latus & ex regiōib⁹ artitri vsq; in finē regiōis hitabilis. Uirgo h̄z q̄cq̄d seminat ex seminib⁹ & est larga boni animi: & h̄z ex corpore hoīs vētrē & iteriora. s. telā. i. dyafragma & itestīna: & ex regiōibus algamica & assem. i. quedā regio circa hierl'm & alforas. i. eufratē & insulas q̄ est hispania & festix vel afeū. Libra h̄z arbores p̄ceras & est larga boni animi: & h̄z ex corpore hoīs lūbos & iferiora vētris vmbilicū & pectinē & verēda anchas & ilia & nates: & ex regiōibus terrā romanorum vel grecorum & que succedūt eis affines vsq; ad Africā: h̄z ēt araffe vel azim vsq; in finē ethiopie & harthā: h̄z et carmen & segesles et thebis vel thebil & tabrastē harab & ābarab: Scorpius h̄z arbores lōgitudine equales largus boni aī & h̄z ex hoīs corpore verēda testiculos vesicā anum & iferiora & ex regiōibus helebiget & rura Arabū & fines eius vsq; in allegē: & h̄z in alchach participationē. Sagittarius ingeniosus & calidus h̄z ex corpore hoīs femora: & ex regiōibus ethiopiā & indiā & mabarabē & achiut vel accenit vel achichit q̄ est idia. Capricornus ē bone vite iracūdus cautus & calidus: multe tristitie h̄ns ex copore hoīs genua & ex regiōibus ethiopiā annabā alcon & acuith & mahamen vsq; ad duo maria etabant & achuit q̄ est in india. Aquarius h̄z ex corpore hoīs crura vsq; ad inferiora cauillarum. i. tallorum & ex regiōibus azenes. i. nigredinē & althupha & partes eius et

terram elfies ⁊ partem terre egypti ⁊ occidentalem plagam ⁊ terre acbiut. Piscis ē calidus ⁊ cautus cōmixtus multi coloris habens ex corpore hominis pedes: ⁊ regionibus carabzarem ⁊ septentrionalem plagam terre iurgem ⁊ participationem in romanis vsq3 ad essen habet insulam ⁊ egyptum ⁊ alexandriam ⁊ mare licium.

¶ De significatione planetaꝝ in signis ſm membra hominis.

Et si quidē planete significauerint dolorē habent in vnoquoq3 signo membrū ſi bi ppriū. Tractemꝰ ergo de doloribus planetaꝝ in signis: ⁊ primū icipiamus ab Ariete Saturnꝰ i ariete h3 pectꝰ. Juppit ventrē. Mars caput. Sol femora. Venꝰ pedes. Mercurius crura. Luna genua. In tauro. Saturnus h3 ventre3. Juppiter dorsu3. Mars collū. Sol genua. Venus caput. Mercurius pedes. Luna crura. In geminis Saturnus h3 ventrē. Juppit verenda ⁊ q̄ succedūt. Mars pectus ⁊ q̄ succedūt. Sol crura ⁊ cauillas. i. talos. Venꝰ collū Mercuriꝰ caput. Luna femora. In cācro Saturnus h3 virilia ⁊ oīa eis succedētia. Juppit femora. Mars pectꝰ. Sol pedes. Venus brachia ⁊ humeros. Mercurius oculos ⁊ guttur. Luna caput. In leone. Saturnus h3 verēda ⁊ eis succedētia. Juppit femora ⁊ genua. Mars ventrem. Sol caput. Venꝰ cor. Mercurius humeros ⁊ guttur. Luna collum. In virgine. Saturnus h3 pedes. Juppit genua ⁊ eoꝝ succedētia. Mars ventrē. Sol collū. Venus ventrē. Mercurius cor. Luna humeros. In libra. Saturnus h3 genua ⁊ eoꝝ succedētia. Juppit oculos ⁊ eoꝝ succedētia. i. partes capitis. Mars verenda ⁊ eoꝝ succedentia. Sol humeros. Venus caput. Mercurius ventrē. Luna cor. In scorpiōe. Saturnus h3 cauillas. i. talos ⁊ eoꝝ succedētia. Juppit pedes. Mars caput brachia et femora. Sol cor. Venus verēda ⁊ eoꝝ succedētia. Mercurius dorsu3. Luna ventrē. ¶ In sagittario. Saturnus h3 pedes. Juppiter crura ⁊ caput. Mars pedes ⁊ manus. Sol ventrē. Venus femora ⁊ brachia. Mercurius verēda ⁊ cor. Luna dorsu3. ¶ In capricorno. Saturnus h3 caput ⁊ pedes. Juppit genua ⁊ oculos. Mars crura ⁊ humeros. Sol dorsum. Venus femora ⁊ cor Mercurius verēda ⁊ eoꝝ succedētia. Luna femora. ¶ In aquario. Saturnus h3 caput ⁊ collū. Juppiter humeros pectus ⁊ pedes. Mars cauillas ⁊ cor. Sol verēda ⁊ eoꝝ succedētia. Venus genua ⁊ eorū succedētia. Mercurius femora ⁊ cor. Luna verēda. ¶ In pisce saturnus h3 humeros et brachia et collū. Juppit cor et caput. Mars cauillas et vētrē. Sol femora et eoꝝ succedētia. Venus collū et dorsū. Mercurius crura et verēda. Luna femora.

¶ Tabula de doloribus planetaꝝ in membris hominis.

	♄	♃	♂	☉	♀	☿	☽
♈	pectus	ventrem	caput	femora	pedes	crura	genua
♉	ventrem	dorsum	collum	genua	caput	pedes	crura
♊	ventrem	verenda	pectus	cauillas	collum	caput	femora
♋	virilia	femora	pectus	pedes	brachia	oculos	caput
♌	verenda	femora	ventre3	caput	cor	humeros	collum
♍	pedes	genua	ventre3	collum	ventrem	cor	humeros
♎	genua	oculos	verenda	humeros	caput	ventrem	cor
♏	cauillas	pedes	caput	cor	verenda	dorsum	ventrem
♐	pedes	cap.cru.	manus	ventrem	femora	verenda	dorsum
♑	caput	genua	crura	dorsum	femora	verenda	femora
♒	caput	humeros	cor	verenda	genua	femora	verēda
♓	humeros	cor	ventre3	femora	collum	crura	femora

ℭ De gradibus signorum masculinis ⁊ femininis.

Sunt quoqꝫ ī vnoquoqꝫ signo gra. q ꝓprie dñr masculi atqꝫ femini. Nā ab initio Arietis vsqꝫ ī. 8. gra. dñr eē masculi: ⁊ ab. 8. in. 9. femini: ⁊ a. 9. in. 15. masculini: ⁊ a. 15. vsqꝫ ī. 22. feminī: ⁊ a. 22. vsqꝫ ī finē arietis masculi quos dcreuim⁹ dscriberē sicut dscripsim⁹ ēmios: ⁊ hic mō dpigim⁹ tabulā vt leuius redat op⁹ deo auxiliāte.

♈	maf.	8	femi.	1	maf.	6	femi.	7	maf.	8				
♉	femi.	5	maf.	6	femi.	6	maf.	4	femi.	3	maf.	6		
♊	femi.	5	maf.	11	femi.	6	maf.	4	femi.	4				
♋	maf.	2	femi.	6	maf.	2	femi.	2	maf.	11	femi.	4	maf.	3
♌	maf.	5	femi.	3	maf.	7	femi.	8	maf.	7				
♍	femi.	8	maf.	4	femi.	8	maf.	10						
♎	maf.	5	femi.	10	maf.	5	femi.	7	maf.	3				
♏	maf.	4	femi.	10	maf.	3	femi.	8	maf.	5				
♐	maf.	2	femi.	3	maf.	7	femi.	12	maf.	6				
♑	maf.	11	femi.	8	maf.	11								
♒	maf.	5	femi.	10	maf.	6	femi.	4	maf.	2	femi.	3		
♓	maf.	10	femi.	10	maf.	3	femi.	5	maf.	2				

ℭ De gradibus lucidis: tenebrosis ⁊ fumosis ⁊ vacuis.

Et in vnoquoqꝫ istoꝝ signoꝝ sunt gradus q dñr lucidi: ⁊ gradus q dñr tenebrosi. ⁊ gradus q dñr fumosi: ⁊ gradus q vocantur vacui. Dicunt enim qdaꝫ quod ab initio arietis vsqꝫ in tertium gradum sunt tenebrosi: ⁊ a. 3. in. 8. lucidi: ⁊ ab. 8. i 16. tenebrosi: ⁊ a. 16. in. 20. lucidi: ⁊ a. 20. vsqꝫ ad. 24. vacui. ⁊. a. 24. vsqꝫ in. 29 lucidi: ⁊ a. 29. in finem arietis vacui. de quibus faciemus tabulam si deus voluerit.

♈	te.	3	lu.	5	te.	8	lu.	4	va.	4	lu.	5	va.	1
♉	te.	3	lu.	4	va.	5	lu.	3	va.	5	lu.	8	te.	2
♊	lu.	4	te.	3	lu.	5	va.	4	lu.	6	te.	5	va.	3
♋	lu.	12	te.	2	va.	4	fu.	2	lu.	8	va.	2		
♌	te.	10	fu.	10	va.	5	lu.	5						
♍	te.	5	lu.	3	va.	2	lu.	6	fu.	6	va.	5	te.	3
♎	lu.	5	te.	5	lu.	8	te.	3	lu.	6	va.	3		
♏	te.	3	lu.	5	va.	6	lu.	6	fu.	2	va.	5	te.	3
♐	lu.	9	te.	3	lu.	7	fu.	4	lu.	7				
♑	te.	7	lu.	3	fu.	5	lu.	4	te.	3	va.	3	te.	5
♒	fu.	4	lu.	5	te.	4	lu.	8	va.	4	lu.	5		
♓	te.	6	lu.	6	te.	6	lu.	4	va.	3	lu.	3	te.	2

ℭ De gradibus putealibus.

Et in signis sunt qdā gradus q vocant putei: cū fuerit pla in aliquo eorum dicit eē ī puteo: vt ē sext⁹ grad⁹ arietis ⁊ cetera. vt ī hac tabula sequēti ondetur.

♈	6	11	16	23	29		♎	1	7	20	30		
♉	5	12	24	24	25		♏	9	10	22	23	27	
♊	2	12	17	26	30		♐	7	12	15	24	27	30
♋	12	17	23	26	30		♑	2	7	17	22	24	28
♌	6	13	15	22	23	28	♒	1	12	17	24	29	
♍	8	13	16	21	25		♓	4	9	24	27	28	

¶ De gradibus azemena idest debilitatis corporis.

ET sũt in signis qdã gra. q dñr gra. azemena. i. gra. debilitatis corpis. Est. n. azemena qdã debilitatio corpis tpalis: vt surditas: cecitas: mẽbri amissio: et cetera talia: q qdiu vixerit hõ: semp hẽbit: nisi miraculose sanet. Cũ ergo fuerit luna in his gradib9 in natiuitate alicui9 pueri: accidet ei pdicta azemena ſm significationez loci et aspect9 seu loca plaꝝ. Significat quoqz azemena p astra diuersis modis. sicut i libris natiuitatum inuenies. gradus aũt azemene sunt hi q describũtur hic in tabula.

In ♉	6	7	8	9	10			In ♏	19	29			
								In ♐	1	7	8	18	19
In ♋	9	10	11	12		14	15	In ♑	26	27	28	29	
In ♌	18	27	28					In ♒	18	19			

¶ De gradibus augmentantibus fortunam.

ET in hoc circulo sunt quidam gradus qui dicuntur augentes fortunam: qui in ista tabula descripti sunt.

♈	19					♎	3	5	21	
♉	3	15	27			♏	7	18	20	
♊	11					♐	13	20		
♋	1	2	3	4	15	♑	12	13	14	20
♌	2	5	7	19		♒	7	16	17	20
♍	3	14	20			♓	13	20		

¶ De gradibus compotentibus.

ET duo gra. q fuerit vni9 lõgitudis a capite signoꝝ mobiliũ: dñr cõpotẽs. i. vni9 fortitudinis et psortes seu pticipes in vtute. vt. 20. gra. capri. vel cãcri cũ. 10. gra. sagi. vl gemioꝝ. et. 20. gr. arie. vl lib. cũ. 10. gr. pisci. vl vir. et ita in reliqs signis.

¶ De esse circuli accidentali.

SEd qr auxiliante deo iã ptulimus eẽ circuli signoꝝ eẽntiale: nũc pferamus accidẽtale. Nã circulus figurat in oi hora tali figura: q diuidit in qtuor partes: qꝛ diuidit circulus hemispherij: et circulus meridiei. i. circulus medij celi: q facit medium diẽ: et vnaqueqz pars istaꝝ partium diuidit in tres partes ineqles ſm ascensiões signi ascẽdẽtis atqz hoc mõ diuidit circulus in duodeci partes q vocant domus. nominant quoqz et cuspides et turres: cuius opus expositũ ẽ in libro Ezibi. i. in libro cursus sydeꝝ. Principiũ ergo diuisionis est horoscopus: hoc est ascendẽs. cuius initiuz est sup circulũ hemispherij orientalis deinde scda dom9 sequit et tertia: ceterecqz domus vsqz ad duodecimã. Quarta aũt pars q est ab ascẽdente vsqz ad mediũ celi: que est domus duodecima vndecima et decima dr qrta pars oriẽtalis masculina: et adueniens significat initiũ vite: et vocat puerilis sanguinea et vernalis. Et pars alia q est a medio celi vsqz ad gradũ occidẽtalis signi. i. septime q ẽ sup circulũ hemispherij occidẽtalis. q est domus nona octã: et septima: et est meridiana feminina recedẽs significat mediã etatẽ: et vocat pfectio iuuẽtutis estiualis et colerica. ¶ Tertia quoqz pars q est ab occidẽte vsqz ad gradũ quarte domus q est sup circulum meridiei sub terra q est domus sexta qnta et qrta. est occidẽtalis masculina adueniẽs significat finẽ vite: et vocatur autũnalis melãcolica et est senilis et mediocris etatis. ¶ Quarta vo pars q est a quarta domo vsqz ad ascendẽs que domus est tertia scda atqz ascendens est septẽtrionalis feminina recedens: significat qd accidit hoi post mortez eius et ad quid deueniet corpus eius vel eius dispositio de dimissa substantia: aut qd dicetur de eo

scilicet vtrum laudetur vel vituperet: ꝛ vocatur hec pars senilis flegmatica defectiua hyemalis. Et ille due partes que sunt a medio celi vsq; ad ascēdens: ꝛ ab ascendente vsq; ad quartā domū: ista medietas vocat medietas ascendens: ꝛ relique partes que sunt a quarta domo vsq; ad septimā: ꝛ inde vsq; ad medium celi vocat medietas descendens. Et quicquid fuerit super terram ex circulo: idest illa pars circuli superior dicit dextra: ꝛ que sub terra idest illa pars inferior dicit sinistra. Et ascēdens ꝛ quarta ꝛ septima ꝛ decima dicunt alamed idest quas nos angulos vocamus vt pulchrius sonet. Et scda domus octaua ꝛ qnta ꝛ vndecima succedentes angulis vocant. Tertia aūt ꝛ 6 9 ac 12 cadentes ꝛ ab angulis dicuntur. Cum ergo planeta in angulis vel in eoꝝ succedentibus fuerit dicit ꝓficere: ꝛ si fuerit in cadentibus ab angulis dicitur deficere: ꝛ vnaqueq; istarum domoꝝ significat aliqd de esse hominum.

¶ De domibus ꝛ significationibus earum.

PRima domus cuius initiū orit in circulo hemisphærū orietalis vocat athale.i. ascēdens: hec sigt corpa ꝛ vitā ꝛ initia opeꝝ ꝛ sigt in iterrogationibꝰ ꝛc, orone ꝛ locutione ꝛ rumoribus: ꝛ qcqd cogitat iterrogās in aio suo: ꝛ sigt initia vite ꝛ est fortior oibus alijs domibus siue locis circuli: ꝛ planeta qui fuerit in eo eritꝰ fortior oibus aliis planetis. maxime si fuerit in aliq̄ suaꝝ dignitatū. Et dixit alendeçgod in natiuitate: q dn̄s triplicitatis ascēdentis ꝑmus sigt vitā ꝛ nām nati seu interrogātis ꝛ eius delectationem atq; voluntatem: ꝛ quid diligat: ꝛ quid odio habeat: ꝛ quid boni seu mali ei adueniat in initio vite eius: ꝛ dominꝰ triplicitatis. secūdus significat

vitam et corpus et virtutem seu fortitudinē et medietatem vite: et dñs triplicitatis tertius significat id qđ socij eius significauerunt: et significat finem vite in morte.

SEcunda domus est domus substantie ac victus et ministrorum et auxiliatorum: et significat finem annorum vite idest finem iuuentutis. Et dixit alendezgod de dominis triplicitatis domus substantie: de pmo.s.secundo ac de tertio vide quis eorum fit fortior in esse et in loco: hunc facies merito auctorem substantie et significatorem acquisitionis eius: q si fuerit in medio celi inueniet hanc a rege: et si fuerit in domo fidei alias fiducie alicuius luminarium erit melius. Similr dñs triplicitatis. primus dat substātiam in initio vite: et secundus in medio vite: et tertius in fine eius.

TErtia domus est fratrū et sororum et ppinquorum ac dilectorum fidei atq religiōis mādatorum ac legatorum mutationū atq itinerum minorum: et sigt esse vite ante mortē. Dixit alendezgod dñs triplicitatis domus fratrū. pmus sigt fratres maiores. et scđs medios. tertius minores: eritq eorum dignitas et eorum esse sm loca eorum.

QUarta domus est patrum hereditatum finis rerum et thesaurorum et omnium absconditorum atq occultorum: et significat de esse vite hominum finem. dixit alendezgod quod dominus triplicitatis domus patrum. primus significat patres. secundus ciuitates et terras. tertius fines rerum et carceres.

QUinta domus est filiorum et dilectionum legatorum atq donationum: et significat q futurum sit post mortem ex laude scilicet et vituperio. dixit alendezgod quod dominus triplicitatis domus filiorum. primus significat filios et vitam. secundus dilectionem. tertius pro legatos.

SExta domus est ifirmitatū et seruorum: et sigt finē vite: et qcqd futurum sit ante senectutē. dixit alendezgod dñs triplicitatis domus ifirmitatū. pmus sigt ifirmitates et valitudines ab ifirmitatibus et a malis et deteriorationes. scđs sigt vernaculos et seruos. tertius sigt qd eueniet ex eis et eorum vtilitatē atq opera: et sigtor est bestiarum ac pecorum: et ouiū quadrupedū: et fortitudinis eorum multitudinis quoq eorum ac paucitatis more eorum in manu ei⁹ vel egressionis eorum ab ea.s.manu: carceris qz atq retentionis.

SEptima domus est mulierum: nuptiarum: contentionum quoq atq participationum et oppositionum: et significat medietatem finis vite erga senectutē. Dixit alendezgod quod dominus triplicitatis domus. 7. primus significat mulieres. secundus contentiones. tertius cōmixtiones et participationes.

OCtaua domus est mortis: significat timores et mortem atq almaueritb.i.substantias vel hereditates mortuorum quas debent heredes post mortē ipsorum possidere et significat annorum vite finem post senectutem. dixit alendezgod qđ dñs triplicitatis domus mortis. primus significat mortes. secundus precepta seu res antiquas. tertius almaueritb: idest que hereditanda sunt ex mortuis.

NOna domus est pegrinationum itinerum fidei atq religionis sapiētie et pphetie et librorum epistolarum quoq ac legatorum narrationū seu rumorum atq somniorum: et initium dimidie vite sigt. dixit alendezgod q dñs triplicitatis domus peregrinationis. primus sigt pegrinationē et oē q accidit ei. secundus significat fidem atq religionem et valitudinem harum atq modum earum. tertius significator est sapientie somniorum et stellarum et auguriorum et veritatis exercentium in eis atq mendacij.

DEcima domus est regum et operum et sublimationis: vel exaltationis regni quoq atq memorie et vocis.s.imperij et magisteriorum atq matrū: et sigt dimidium annorum vite. Dixit alendezgod q dñs triplicitatis domus regie. primus sigt opus et exaltationem.s.sedis sublimationē et altissimam mansionē. secundus sigt vocē imperij

& audaciam in eodem. tertius significat stabilitatem eius atq; durabilitatem.

Undecima domus est fiducie & laudis atq; fortune: amicorum quoq; & mulierū ministrorꝫ ac auxiliatorū: & significat finem annorum medietatis vite post medietatē vite. Dixit alendezgod quod dn̄s triplicitatis domus fiducie. primus significat fiduciam. secundus amicos. tertius vtilitatem seu profectus eorum.

Duodecima domus est inimicorum & laboris atq; tristitie inuidie pigritie & susurrationis calliditatis ingeniorum atq; bestiarum: & significat finem vite & qđ contingit matribus in conceptione sua ex bono vel malo. Dixit alendezgod dominus triplicitatis domus inimicorum. primus significat inimicos. secundus labores. tertius vero bestias & pecora. Hec sunt que significant. 12. domus.

¶ De coloribus duodecim domorum.

Significant etiam. 12. domus colores: & hi sunt: nam domus ascendēs vel prima & .7. sunt albe. 2. & 12. virides. 3. & 11. crucee. 4. & 10. rubee. 5. & 9. mellite. i. habent mellis colorem. 6. vero. & 8. nigre sunt.

¶ De gaudijs planetarum in domibus.

Et vnusquisq; pla bꝫ in vnaqq; istarꝫ domorꝫ quandā potestatē ex potestatibus s. accidentalibus que dn̄r gaudiū: q2 mercurius gaudet in ascendente. Luna in domo. 3. Uenus quoq; in. 5. & mars in. 6. Sol in. 9. Juppit in. 11. Satur. i. 12.

¶ De fortitudine angulorum.

Et dicitur in significatione domorꝫ ꝙ anguli significāt fortitudinē & pfectionē. Cadētes vō ab angulis debilitatē & detrimētū: nisi ꝙ. 9. & 3. significāt rē aptā & detectā cū fama. 12. & 6. significāt occultationē & retētionē & vtilitatē rerꝫ. Anguli aūt & dn̄i angulorꝫ significāt magnitudinē bonorꝫ precij atq; fortune: fortitudinē exaltationē & exercitationē & elongationē a casu: & presentia eorꝫ in cadētibus est ꝯtraria fortune. i. dedec⁹ & casus. De succedētib⁹ vō. angulorꝫ domus q̄ succedit decime. i. vndecima significat fortitudinē & fortunā mediā amicorꝫ: & ex ea parte in qua erat fiducia. & illa q̄ sequit̄ q̄rtam. i. 5. significat fortunā mediā per donatōes & veneratōes et cā filiorꝫ cū veneratiōe leticia & gaudio: q̄ aūt succedit ascēdēti que est scđa: significat sil̄r fortuna mediā ex cā substātie & mistrorꝫ q̄ vō succedit septime. i. octā significat sil̄r fortunā mediā ex almaurith. i. ex substantia q̄ hereditat̄ a mortuis & reb⁹ occultis.

¶ De significationibus dominorꝫ angulorꝫ.

Hec quoq; sunt significationes dominorꝫ angulorꝫ dum fuerint presentes in angulis. Pn̄tia dn̄i ascendentis in ascēdēte significat eius fortunā per semetipsū: & per eius acq̄sitionē: & significat pn̄tia eius. in. 10. per regeꝫ & magisteria altiora: & cū fuerit in. 7. per ꝯuentiōes & factores atqꝫ vxores per pn̄tiā quoqꝫ ei⁹ in quarta significat fortunā per hereditates & causas patrꝫ & per ꝓductōes aquarꝫ & pplatōes vl̄ plātatiōes. i. edificatiōes & ex reb⁹ antiq̄s & radicalib⁹. ¶ Significat quoqꝫ dn̄s decime per pn̄tiā suā in eadē decima fortunā vel per regē vel per regnū magnū & magisteria altiora: & significat per pn̄tiā suā in septia regnū per victoriā ꝯtentionū & ex causis vxorꝫ: & per pn̄tiā ei⁹ in q̄rta significat regnū per amiciciā nobiliū & regis eius & per cās tribunorꝫ & per dispēsatores regū & cult⁹ terrarꝫ & edificatiōes ciuitatū & per diuisiōes fluminū & custodias ciuitatū & ex reb⁹ antiq̄s: & per pn̄tiā suā in ascēdēte significat regnū per igenia & per ꝓpingtatē regis reb⁹ vulgi. ¶ Pn̄tia āt dn̄i septie in septia significat fortunā p negociatōes & p ꝯuētōes: & p nutritōes quoqꝫ & mlieres: & p fatores: & significat p pn̄tiā ei⁹ in q̄rta p ꝯuētiōes mlierꝫ: & p negociatōes: & p cās patrꝫ & hereditatū & cult⁹ terre & pn̄tia sua in ascēdēte p ꝯuētiōes & negociatiōes per causas

medicine

medicine atq; astronomie: et per opera spūalia atq; ingenia et cōsimilia: et sigt per presentiam suam in 10 fortunam per euentiones et negociationes: et per vrores et per causas regis. ¶ Presentia vero dñi quarte in quarta sigt fortunam ex cultu terre: et fructu per causas patruꝫ atq; res antiquas: et per psentiam eius in ascēdente sigt fortunam ex cultu terre et fructu per ingenium et ꝯsiliū ꝓfunditatē: et presentia sua in 10 significat ꝑfectum ex cultu terre et fructu per causas regis et magisterioꝝ. Et presentia sua in septima significat fortunam ex cultu terre et fructu per causas vroꝝ et fatorum: et per negociationes. Hec significant dñi anguloꝝ per presentiam suam in angulis suis. Similiter ergo facies de presentia dñoꝝ ceterarum domorum: et ideo introduximus tantum dominos angulorum vt essent exemplar in ceteris.

¶ Qualiter sciatur quis planeta sit dominator.

Et cū volueris scire planetā dñatorem rei aspicias qs planetaꝝ sit pluris auctoritatis in domo rei: et planetā qui sigt naturā illius rei: sicut dicemus in naturis planetaꝝ. vide ergo qs planetaꝝ sit fortior in domo rei: et in parte eius ex fortitudinibus quas prediximus: idest ex numero quē prediximus dum de fortitudine planetaꝝ et potestate tractauimus: et q fortior oibus fuerit in loco rei: ipse erit dñator eius: verbi gratia: si interrogatio fuerit de substantia: et volueris scire quis sit dñator eius et fuerit secunda domus que significat substātiam. s. quintus gradus signi arietis: qr domus est Martis: habet in hoc loco mars quinq; fortitudines: exaltatio quoq; est Solis: et habet in eo quatuor fortitudines. est etiā ipsius solis triplicitas: et hꝫ in eo tres fortitudines. habet ergo Sol ibi septē fortitudines: et est terminus Iouis: et hꝫ ibi duas fortitudines: et est etiā facies Martis: et hꝫ ibi vnā fortitudinē. ergo mars habet ibi sex fortitudines: quinq; ex domo et vnā ex facie: et Sol septē: et talis planeta vocaꝛ almubtar: idest vincens. Sol ergo accipit ibi ꝑncipatum: qr habet ibi septē fortitudines et ipse dñatur ibi in domo substātie. Similiter aspicies in loco partis substātie et partis fortune: et participem illorum facies Iouem: qui est significator substantie naturaliter et cōmiscebis partium et planetarum testimonia: et facies hoc idem de omnibus domibus: et scies dominatorem earum.

¶ De potestatibus accidentalibus planetarum.

Ex ptātibus quoq; planetaꝝ accidētalibus ex albais. i. similitudo: et hoc est cū fuerit planeta diurnus in die sup terrā et in nocte sub terra et planeta nocturnus in nocte sup terrā: et in die sub terra: et si cū hoc fuerit masculinus planeta in signo masculino: et planeta femininus in signo feminino dr esse in sua similitudine. i. in suo albais. Et erit fortitudo eius vt viri fortitudo in loco eius ꝑfectus. i. acqsitionis atq; fortune.

¶ Differentia secunda in naturis planetaꝝ septem: et quid sit illis proprium: et quid significent de esse rerum.

Et qr auxiliante deo iam peregimus quod proposuimus tractare de circulo signorum et eius accidentibus. prosequamur nunc intentionem septem planetarum et naturas eorum: esse quoq; eorum et quid significent.

Saturnus est masculinus malus diurnus: et est significator patrū si fuerit pueri natiuitas in nocte: et sigt senectutē vltimā: si fuerit occidētalis: et initiū senectutis si fuerit orietalis: et sigt grauitatē frigoris et siccitatis: et ex cōplexiōe corpoꝝ melācholicā: et augmentū eius atq; distillationem. Et fortassis erit quādoq; cōplexio frigida humida ponderosa et fetidi est odoris: et multe comestionis et vere dilectionis: et sigt

profunditatem ꝯsiliū: ⁊ multitudinē silentū: ⁊ ex magisteriis res antiquas ⁊ ꝑciosas ⁊ significat cultus agroꝝ ⁊ populationē terraꝝ ⁊ fluminū si fuerit fortunatus: ⁊ res viles ⁊ laboriosas si fuerit malus: vt ꝯfricationes in balneis: ⁊ fullones et nautas. Et si fuerit fortunatus erit vere dilectionis spatiosus ⁊ patiens. Et si fuerit malus erit indiscretus istabilis tristis ⁊ merēs male suspitionis multū suspicās ⁊ mouēs hoīes in susurrationibus. Et si fuerit fortunatus significat de sba res antiquas ⁊ durabiles et hereditates et terre cult⁹: ⁊ si fuerit malus sigt aq̄s sordidas ⁊ mali saporis veteres atq̄ ꝯuertibiles. Et ex ifirmitatibus significat morbos flegmaticos ⁊ melācholicos ⁊ viscosos ⁊ ꝯgelatos acutos: vt leprā morpheā podagrā ⁊ cācros ⁊ cetera hmōi: ⁊ significat ꝑegrinationes lōginquas carceres ⁊ vincula laborē quoq̄ ac tarditatē ⁊ afflictionē ⁊ almauerith.i. sbas mortuoꝝ: ꝑres etiam ⁊ auos et fratres maiores eunuchos seruos ⁊ viles hoīes: ⁊ significat ex opib⁹ opa corioꝝ si fuerit solus significator absq̄ cōplexione alicuius planetaꝝ. ꝙ si cōplectit̄ ei Juppiter significat opus ꝑgameni in quo scribunt̄ diuini libri. Et si cōplectit̄ sibi mars sigt soleas sotularīū ⁊ ꝑparationes eaꝝ. Et si cōplectit̄ sibi sol significat opus ꝯsutoꝝ corioꝝ feraꝝ aīaliū. Et si cōplectit̄ ei venus sigt opus corioꝝ ex qb⁹ fiunt tympana ⁊ alia instrā qb⁹ vtimur in ludis. Et si cōplectit̄ ei mercurius significat op⁹ corioꝝ in qbus scribunt̄ testamenta et numeri stipēdioꝝ. Et si cōplectit̄ ei luna significat ꝑparationē corioꝝ feraꝝ ⁊ montanoꝝ aīaliū et hmōi silia: ⁊ significat de sectis eā que vnitatē ꝯfitet̄: si fuerit fortunatus: ⁊ si fuerit malus significat credulitatē vnitatis cū multa tn̄ hesitatione.i. dubitatione. Et dixit messehala.i. quē voluit deus exaltari: q fuit vnus astrologus in scia ꝑsi i cuius iudiciis: quare sic dictus est ꝙ significat fidē iudaicā: ideo q̄ est ex antiquioribus: ⁊ oēs ꝯfitent̄ eā et ipsa nullā aliā: sicut Saturnus cui oēs iungunt̄ et ipse nulli: significat quoq̄ idumēta nigra. Et dixerūt qdā alii ꝙ Saturnus sigt iteriora auris et splenē: ac stomachū: ⁊ hʒ ex colorib⁹ nigredinē: ⁊ de saporibus stipticos et acetosos. Et ex dieb⁹ sabbatū: et ex noctibus eā que ꝑcedit quartā feriā. Et quātitas orbis ei⁹ est nouē graduū. Et anni fridarie ei⁹ sunt 11 maximi ꝟo 465 ⁊ maiores 57 ⁊ mediī 43 ⁊ dimidiū: minores 30. Scito ꝙ anni maiores Saturni sumunt̄ sm numeꝝ graduū terminoꝝ eius quos hʒ in ꝫodiaco vt ꝑʒ in tabula terminoꝝ planetaꝝ: et q̄ ibi Saturnus hʒ 57 gradus terminoꝝ in ꝫodiaco: ideo sūt anni eius maiores 57 ānī ꝟo minores sunt sm numeꝝ annoꝝ cursus eius.s. 30. q̄ saturnus cursū suū ꝑficit in 30 annis. Anni aūt mediī sunt sm diuisionē supradictoꝝ maioꝝ.s. ⁊ minoꝝ simul iunctoꝝ q sunt 87 quos diuide ꝑ mediū et sunt 43 āni cū dimidio: ⁊ hoc idē intelligē in aliis planetis. Fortitudo ei⁹ in plagis circuli est in dextra septētrionis. Et dixit messehala ꝙ significat de figuris hoīum hoīem iter nigrū et croceū: q cū ambulauerit vergit oculos suos in terrā pōderosus incessu adiungēs pedes: ⁊ macer recuruus hn̄s paruos oculos: ⁊ siccā cutē: venosus rarā hn̄s barbā in maxillis labia grossa calidus ingeniosus seductor iterfector. Et dixit Dorothius hic significat homines corpore valde pilosum iunctis supciliis: et habet ex regionibus Ascine ⁊ indiam: et omnem terram nigroꝝ. Et ex partibus habet partē fortitudinis et stabilitatis: et significat terras vel res terrarum et hereditatum: ⁊ eos qui presunt operibus ⁊ audaciam et laborem ingenia ⁊ causas mortis: et habet ex partibus mundi achiud et alchiut ⁊ eorum confinia et terras nigrorum et montes eorum.

IUppiter fortuna masculinus diurnus: et est significator sbe ⁊ opat̄ calorē ⁊ humiditatē tēperatā aereā ⁊ ex cōplexione corpoꝝ sigñat sanguineā ⁊ de etatib⁹ significat iuuētutē vsq̄ ad ꝑfectionē etatis: ⁊ ex magisteriis ea q̄ ꝑtinent ad legē: vt iu-

sta iudicia iudicare:z pacē inter hoīes mittere z in bonis studere z hec significat abūdātiā:z ex negocijs illa que fiunt absq; seductione z significat aiaʒ z vitā letitiā z veritatē z religionē z patientiaʒ z omne pceptū pulchrū z pciosum z abūdātiam veneris:z ex infirmitatib⁹ que fiunt ex sanguine p augmētum quātitatis que nō fuerit su per flua extra naturā:nec ex sanguine vsto z ↄuertibili:z est planeta sapientie z itellectus et visus. Cui si cōplectit saturnus significat nigromātiam z incātationes z exorcismos zc. Et si cōplectit ei Mars significat sciam medicine. Et si cōplectit ei sol significat sciam sectaꝝ et prudētiam in ↄtētionibus et disputationib⁹. Et si cōplectit ei Venus significat cōpositionem sonoꝝ et alias sciaꝝ delectabilium. Et si cōplectit ei Mercurius significat sciam arithmetice z scribēdi:astronomiaʒ quoq; et pñiam et geometriā. Et si cōplectit ei luna significat sciam dispōnis aquaꝝ z mēsure eaꝝ necnon terraꝝ:et ex qualitate animi significat largitatē z verecūdiā atq; iustitiā z ex se ctis pluralitatē atq; simulationē. Quidā aūt dixerūt q̄ figt epar et stomachū et aurē sinistrā et bracchia atq; vētrem:iferiora quoq; pectinis et itestina z ex colorib⁹ colorem cineritiū et viridē z boꝝ files:z ex saporib⁹ hʒ dulcē:et quantitas orbis eius est graduū 9 et ex dieb⁹ hʒ diem Iouis:z ex noctib⁹ noctem diei lune:et anni fridarie eius.i.dñationis eius sunt 12.et anni maximi sunt 428 maiores 79 medij 45 z dimidiū:minores. Vo 12 et fortitudo eius ex plagis circuli est in occidēte. Et dixit messebala q̄ ex signis in hoibus figt hoiem albū hñtem ruborē in facie:hñtem oculos nō prorsus nigros:nares nō equales et breues caluum : in aliquo dentiū hñtem nigredinem:pulchre stature boni animi bonis moribus:pulchri corpis. Et dixit Dorothius q̄ figt hoiem habentem magnos oculos:et pupillā latam barbā crispam et habet ex regionibus alchirath et babylonia ʒ et asen et pſidem z alaormes et archadiam:et ex partibus habet partem habitudinis profectus et significat fidem z appetitum in bonis:z ex operibus salubritatem securitatem et participationem.

Mars masculin⁹ est nocturnus et malus opat calorē z siccitatē z est significator fratrū z pegrinationū:et hʒ ex etatibus iuuētuteʒ vsq; in finē iuuētutis:z natura ei⁹ in cōplexione corpoꝝ est cholerica amari saporis:et ex magisterijs hʒ oē magisteriū igneū et qđ fit p ferrū z ignē:sicut est pcussio gladioꝝ cuʒ martellis. Cūq; ei cōplectit Saturnus figt pcussionem ferri. Si Iupiter figt pcussionem eris. Si Sol figt pcussionem nūmoꝝ aureoꝝ. Si Venus figt magisterium ornamentoꝝ. Si mercurius pcussionem acuū. Si luna figt pcussionē lāciū et libroꝝ:figt etiā cū solus suscipit significationē:opus medicine. Si nullus planeta ei cōplectit figt minutionē:et vulnerationē et aptionem z boꝝ filia. Et si cōplectit ei Saturnus figt opus medicine in vulnerib⁹ et vulneꝝ. Et si Iupiter figt opus naturaꝝ cū ītuitu oculoꝝ. Et si Sol figt op⁹ splenis curā ocloꝝ. Si venus figt opus ornamēti:vt tonsurā criniū z barbaꝝ et abscisionē vngulaꝝ:et si mercurius figt abscisionē venaꝝ. Si luna figt eradicationē dentiū et purgationē auriū. Et p se figt iniurias minoꝝ et effusionē sāguinis z oppressiones p vim et abscissiones viaꝝ z iracūdiā et ducatū exercit⁹ et festinationē z inuerecūdiā lenitatē z iuidiā z pegrinationē extra patriā:et feditatē coit⁹:et casus pueroꝝ.i.abortiuoꝝ:et fratres medios atq; sorores:sciaʒ ac discretionē cure bestiaꝝ. Et ex infirmitatib⁹ febres calidas et sanguineas z frenesim et pustulas sanguineas alabraba que est rubedo corpis cū aspitate et feditate et cōmestione carniū cū putredine:z dimidij capitis dolorē:z ignē sacrū z pauorē z cogitatiōes horribiles q̄ ingetāt hoies z cōmouēt z ipediūt atq; inanes reddūt:et qcqd fuerit cū inflāmatione caloris. Et ex qualitate animi cōmotionē.s.animi et ↄturbationē. Si aspexerit eū satur/

nus significat odium ꝛ maximā inuidiam: ꝛ ex sectis eam in qua bellū fuerit ꝛ vnitatem ꝛ celeritatē mutationis a fide: ꝛ multitudinē hesitationis ꝛ mutationē de testamēto in testamētum: erunt tñ hec oīa sub vnitate. Dixerunt qdā ꝙ hēt ex mēbris fel renes ꝛ venas ꝛ decursum spermatis ꝛ dorsum: ꝛ hꝫ ex colorib⁹ rubedinē: ꝛ ex saporibus amarū: ꝛ quātitas orbis eius est. 8. grad. ꝛ ex diebus hꝫ diē martis: ꝛ ex noctibus noctē sabbati: ꝛ anni fridarie eius sunt septē: ꝛ anni ei⁹ maximi sunt 264 maiores sunt 66 medij aūt 40 ꝛ dimidiū: ꝛ minores 15 ꝛ fortitudo ei⁹ in plagis circuli est in meridie. Et dixit mesceala ꝙ sigt̄ de imaginib⁹ hoīuꝫ hoīem rubeuꝫ hñtē capillos ruffos ꝛ faciē rotūdam leuiter hoīes dehonestatē hñtē oculos croceos horribilis aspectus audacē ꝛ velocē hñtē in pede signū vel maculaꝫ. Et dixit Dorothius ꝙ sigt̄ hñtē acutū aspectū: ꝛ ex partib⁹ partē audacie ꝛ sigt̄ pseuerātiā caliditatē ꝛ supbiā ꝛ leuitatē ꝛ mobilitatē ꝛ audaciā ꝛ negociationē acuitatē ꝛ festinationē in oīb⁹ reb⁹: ꝛ hꝫ ex partibus mūdi Asie ꝛ terras romanoꝝ vsqꝫ in occidētem: ꝛ terras tuscorum.

SOl p aspectū fortunatus est: ꝛ malus p ꝯiunctionē in vno signo: ꝛ est masculus diurn⁹ opaṫ calitatē ꝛ siccitatē: ꝛ est significator patruꝫ si fuerit natiuitas in die sigt̄ regnū maximū ꝛ aīaꝫ vitalē ꝛ lumē ꝛ splēdorē ꝛ itellectū ꝛ pulchritudinē ꝛ mūdiciā atqꝫ fidē. Et ex etate finē iuuētutis. Et pticipaṫ vniuersis planetis in dispōne annoꝝ. Et ex magisterijs reginē ꝛ pncipatū: ꝛ sigt̄ iaculationē iaculoꝝ ꝛ venationē purgationē cū oī specie purgādi qua corpa iterius ꝛ exterius purganṫ. Et ex infirmitatibus sigt̄ ifirmitates calidas ꝛ siccas in corpibus apparētes. Et ex sba aurū plurimuꝫ ꝛ vniuersas spēs substātie. Et ex qualitate ipsius animi sublimitatē prudentiā ꝛ q̄ sequunṫ honestatē. s. largitatē ꝛ gloriā: ꝛ ꝓlixitatē mētis. Et ex sectis culturā bonā ꝛ eius filia. Et sigt̄ impinꝫ vocis ꝛ fortitudinē ꝛ celeritates. Si cōplectiṫ ei Saturn⁹ sigt̄ villicationē ꝛ hmōi pncipatū. Si Juppiter sigt̄ in fide pncipatū ꝛ religionē ꝛ ēt iudiceꝫ iter hoīes iudicātē opa oppssoꝝ vel iniuriaꝝ ꝛc. Si Mars sigt̄ ducatū exercitus ꝛ inuestigationē belloꝝ. Si Venus sigt̄ regnū p mulieres ꝛ p obsequꝫ potētū. Si Mercurius signat ꝯsultores regū ꝛ opus libroꝝ ꝛ hereditatū ꝛ maioꝝ opeꝝ. Si Luna sigt̄ opus legatoꝝ ꝛ detectionē ꝯsilioꝝ ꝛ hmōi filia. Et dixerūt qdā ꝙ Sol sigt̄ imaginem vultus hoīs: ꝛ ꝓprie ex viris oculū dextrū: ꝛ ex mulieribus oculū sinistrū: ꝛ dixerunt qdam ꝙ hꝫ cor ꝛ medullā ꝛ femora. Et ex ifirmitatibus comestionē carniū in ore: ꝛ detrimētū oris ꝓprie ꝛ descēsionē aque in oculū: ptās eius est in capite. Et dixerunt indi ꝙ cū fuerit in ascēdente erit cōburēs ꝛ habebit signū in facie. Et hꝫ ex coloribus qcqd videṫ pegrino colore: ꝛ ex saporibus acrē. Et quātitas orbis eius est 15 grad. Et ex diebus diē hꝫ dñicā: ꝛ ex noctibus noctē Jouis Anni fridarie eius sunt decē. Et āni eius maiores sunt 120 maximi sunt 1460 medij 39 ꝛ dimidium vel fm quosdā 69 ꝛ dimidiū: minores ꝓo 19. Fortitudo eius ex plagis circuli est in oriente. Et dixit in mesceala ꝙ significat de figuris hoīum euꝫ qui hꝫ colorē inter croceū ꝛ nigrū. i. fuscum tectū cum rubore breuis stature crispū caluum pulchri corpis: ꝛ hꝫ ex saporibus acutū. Et dixit Dorothius ꝙ figura solis ꝛ lune est figura planetaꝝ qui fuerint cum eis: ꝛ eius que dignior fuerit in loco eoꝝ. Si ergo velis scire figurā solis scito ꝙ sit crocea hñs partē ruboris capilloꝝ oculi eius aliquātulū crocei. Et ex partibus hꝫ partē futuroꝝ. i. partē diuinationis ꝛ est significator naturaꝝ ꝛ spūs sapiētie eleuationis ꝛ pfectionis fidei quoqꝫ scientiaꝝ ꝛ laudū. Et ex partibus mundi habet ʒamarach ꝛ cura ꝛ ferit ꝛ eius terminos ꝛ terras romanorum.

VEnus est fortuna feminina nocturna ꝛ est significatrix mlieꝝ ꝛ vroꝝ ac matrū si fuerit natiuitas diurna ꝛ opaṫ frigus ꝛ humiditatē tēperataꝫ: ꝛ ex etate ha/

bet iuuentutem vel adolescētiam: ꝛ ex magisterijs instrumenta ludorum ornamenta quoqꝫ ꝛ figuras pulchras ꝛ ludos alearum ꝛ scacoꝝ ꝛ saltationes ꝛ ocia ꝛ fornicationes ac fornificatores ꝛ filios fornicationis ꝛ multitudinē coitus: ꝛ vniuersa genera luxurie ꝛ cōpositiones coronaꝝ ꝛ vsus eaꝝ: ꝛ pulchritudinē ac mūditiam vestimenta etiam ꝛ ornamēta. Aurū ꝛ argētum ꝛ dilectionē ludos risus: ꝛ gaudium ꝛ vnguētis diuersisqꝫ speciebus vti potationes ꝛ ebrietates: seqꝫ credit oibus: largitatem quoqꝫ sigt: ꝛ dilectionēꝫ diligētiam ꝛ amorē iustitiam ꝛ domos orōnis: retinet quoqꝫ fideꝫ: ꝛ sigt magisterium oium sonoꝝ veluti musicā ꝛc. ꝙ si complectit̄ ei Saturnus sigt sonum cantationum qbus deflent̄ aliqñ mortui: vel quas cantant edificatores quādo edificant edificia. Et si complectit̄ ei Juppiter sigt sonum lectionum vel cātationuꝫ quibus vtunt̄ dñi sectaꝝ in altaribus ꝛ locis orationis eoꝝ in laudem dei oipotētis. Et si Mars sigt sonos qbus vtuntur seculares ꝛ cantus vulgi in quibus fit mentio blasphemie vel prelioꝝ: vel in quo fit mentio carceris vel laboris ꝛ hoꝝ silia: vt cantus in quo fit mētio captionis ꝛ alligationis ꝛ pcussionis flagelloꝝ. Si Sol sigt sonuꝫ ligni quo cantatur coram regibus ꝛ nobilibus. Si Mercurius sonū q exercet̄ in cōpositione versuum. Et si Luna sigt cantus nautaꝝ in nauibus. Et ex infirmitatibus morbos habet frigidos ꝛ humidos qui accidūt ꝓprie ꝛ multotiens in mēbris genitalibus. Et ex substantia sigt eam que acqritur ꝓpter pulchritudinem: vt sunt ornamēta mulieꝝ: ꝛ vestimēta eaꝝ margaritas atqꝫ picturas. Et ex qualitate animi suauitatem ꝛ amicitiā ꝛ cōmestionem ꝛ his silia: ꝛ cupiditates potionis ꝛ cōmestionis ac coitus. Et ex sectis culturā idoloꝝ: ꝛ eos in qbus maxime exercentur cōmestiones atqꝫ potationes. Et dixerūt qdam ꝙ sigt anchas ꝛ spinam dorsi ꝛ sperma. Et alij dixerunt ꝙ hꝫ significare pinguedinē ꝛ carnes ꝛ renes ꝛ vuluā matricem vētrem pectinē ꝛ vmbilicū. Et hꝫ ex coloribus albedinem: ꝛ ex saporibus vnctuosuꝫ. Et quātitas orbis eius est 7 graduū. Et hꝫ ex diebus diem Ueneris: ꝛ ex noctibus noctē martis. Et anni fridarie eius sunt octo. Et anni eius maiores 8 2 maximi 1 5 1 ꝛ medij 4 5 minores vo sunt 8. Fortitudo eius in plagis circuli est in dextra orientis. Et dixit Mesceala ꝙ sigt de figuris holum hoiem albū trahentem ad nigredinē pulchri corporis ꝛ capilloꝝ: faciem hñtem rotūdam: ꝛ paruā hñtem maxillā pulchros oculos: ꝛ eius nigredo oculoꝝ est plusqꝫ opꝫ. Et dixit Dorothius significat hoiem pulchrā faciem hñtem pulchros oculos ꝛ multos capillos ꝛ plus album ꝓfectum rubore crassuꝫ ostēdentem beniuolentiam. Et habet ex partibus partem desiderij ꝛ significat amicitiam ꝛ ludum ꝛ dilectionem ꝛ patientiam ꝛ ꝯiunctiones masculorum. Et habet ex partibus mundi albiget ꝛ aliemen ꝛ terras arabum.

Mercurius est cōmixtus masculinus diurnus īclinat̄ per nām suā ad eum cui cōplectit̄ ex planetis ꝛ ex signis: ꝛ est significator fratrū minoꝝ: ꝛ sigt seruos ꝛ dilectionem ꝯcubinaꝝ sigt etiam deitatem ꝛ oracula ꝓphetaꝝ ꝛ credulitatē ꝛ opus ꝛ honorem vel orōnem. Qui si in natura sua fuerit ꝛ nullus planeta ei cōplectit̄ sigt res terreas ꝛ reꝝ augmētationem crescēdo: ꝛ ex etate iuuētutem: ꝛ ꝓfectum in ea: ꝛ ex operibus opa que generāt cogitationem pdicationē ꝛ rhetoricā ꝛ negociationes ꝛ extimationē ꝛ geometriam: ꝛ dispositionē rei ꝛ phiam ꝛ auguria ꝛ ꝓuerbia ꝛ scripturam: ꝛ versificādi sciam ꝛ opus numeri maxime. Cui si cōplectitur Saturnus significat ex opere numeri opus mēsure terraꝝ ꝛ hereditatum ꝛ numerum edificioꝝ atqꝫ telaꝝ. Si Juppiter significat numeꝝ psallēdi ꝛ numerum libroꝝ diuinorum. Si Mars sigt numerum qui fit in donatiuis exercituū ꝛ pugnātium ꝛ numerum pcussionum flagelloꝝ atqꝫ clauoruꝫ. Si Sol significat preesse numero regum ꝛ substantie

domorum. Si Venus significat numerum chordarum lignorū seu cytherarum numerum sonorum atq; fistularum. Si Luna significat numerum ferculorū que fiunt ad comestiones itinerantium extra domum. Et significat de infirmitatibus infirmitates spirituales anime: idest cogitationes horribiles: ⁊ inquietudinem mentis atq; dubitationes ⁊ cetera similia. Significat etiam animi qualitatem ⁊ similia sm complexionem suam ⁊ coniunctionem cum alijs: quia cum fuerit fortunatus erunt bonitates sm genus fortune que facit eum fortunatum: ⁊ sm locum in quo fuerit fortunatus: ⁊ cum fuerit malus erunt iniquitates sm malum: q eum facit malū: ⁊ sm locū in quo factus est malus. Et significat ex sectis culturam vnitatis ⁊ horum similia: ⁊ hoc secreto cum hypocrisia ⁊ simulatione. Et dixerunt quidam quod significat femora vmbilicum ⁊ pectinem: ⁊ crura neruos atq; venas ⁊ ex coloribus habet omnem colorem commixtum atq; variatum: ⁊ alem menium qui est color floris lilij agrestis: ⁊ ex saporibus acetosum. Et quantitas orbis eius est septem graduū: ⁊ habet ex diebus diem mercurij: ⁊ ex noctibus noctē diei dominice. Anni fridarie eius sunt 13. ⁊ anni eius maiores 76. maximi 460. medij 48. minores vero 20. fortitudo eius in plagis circuli est in septentrione. Et dixerunt quidam quod mercurius a medio retrogradationis eius vsq; ad stationem secundam significat pueritiam: ⁊ a statione secunda vsq; ad coniunctionem solis iuuentutē: ⁊ a coniunctione solis vsq; ad stationem primam mediam etatem: ⁊ a statione sua prima vsq; ad mediū retrogradationis significat senectutem ⁊ contrarietatem: ⁊ in coniunctione sua per directionem vsq; ad stationem primam significat dilectionem ⁊ amicitiam ⁊ amoris imitationem: ⁊ ex statione sua secunda ad coniunctionem iens significat inquisitionem dilectionis ⁊ concordiam: ⁊ a statione sua prima iens iterum ad retrogradationē significat inquisitionem ꝯtrarietatis ⁊ dissimilationis tarditatem ⁊ verecūdiam paruam ⁊ occupationē ⁊ stuporem in rebus: ⁊ in medio retrogradationis significat celeritatem tēperatam ꝓpter igenij debilitatem: ⁊ apud stationem secūdam significat stuporem ⁊ occupationē ingenij ⁊ tarditatem ⁊ egressus ab hac celeritatē ⁊ apertionē ingeniorꝫ: ⁊ ex ꝯiunctione sua soli per directionem significat celeritatē ⁊ expāsionem ingeniorꝫ ⁊ latitudinē vel augmētationem eorꝫ. Simil'r Veneri accidit in his locis ⁊ planetis altioribus. Et dixit Mescheala mercurius significat ex figuris hominem nō multum albū neq; nigrum hn̄tem colorem: frōtem habētem eleuatam ⁊ lōgam: in facie lōgitudinem ⁊ nasum lōgum: raram hn̄tem barbam in maxillis ⁊ oculos pulchros nō ex toto nigros: lōgos quoq; hn̄tem digitos. Et ex partibus habet partē negociationis: ⁊ significat timorem ⁊ infestationē ⁊ bellum ⁊ inimicitias ⁊ seductiones ⁊ cōtrarietates: significat quoq; ꝑfectum magisterium ⁊ subtilitatem in opere ⁊ inquisitione: ⁊ in ceteris que fiunt in hominibus ex dictis ⁊ contentionibus. Et ex terris habet adelech alcuidem: ⁊ maxime in meridie: ⁊ terras indorum.

Luna fortuna feminina nocturna opatur frigiditatem ⁊ humiditatē: ⁊ est significatrix matrū: si fuerit natiuitas nocturna ⁊ est in ea flegma tēperatū ⁊ significat etatē puerilem ⁊ initium crescēdi. ¶ Et ex operibus habet legationes ⁊ mādata: ⁊ opera aquarꝫ atq; terrarꝫ sm quantitatem fortunij eius vel infortunij vel mali q si fuerit bona significat bonum ⁊ ecōuerso. Significat ēt principatum si prefuerit vel fuerit dn̄a aliquibus rebus ad regem pertinentibus si fuerit fortunata a sole in bono aspectu ⁊ in bono loco. ¶ Et de substantia significat argentum ⁊ terre cultum si habuerit auctoritatem in quarta ⁊ ex fide religionem. Et ex infirmitatibus epilensiam paralisim guttam calidam ⁊ vultus torsionem enodationem membrorū ⁊ cōmotio-

nem: & quicquid fuerit in similitudine frigoris & humiditatis. Et qualitatem animi secundum coniunctionem suam cum planetis. ¶ Cui si complectitur fortuna: & fuerit fortuna ipsa Venus significat curialitatem & benignitatem: & animi suauitatem: & morum honestatem: & motus celeritatem: & diuinum obsequium. Si fuerit Iuppiter significat honestatem cautelam & societatem & benignitatem & vite pulchritudinem. Et si complexa fuerit malis & fuerit mars significat studium susurrationis inter homines & vsum in talibus. Si Saturnus odium simulationem ac inuidiam. Si fuerit sol ab aspectu laudabili significat dispositionem regalem. Et si fuerit Mercurius significat rhetoricam: idest facundiam & bonitatem lingue & scripturam. Et dixerunt quidam quod significat cogitationem & nouitatem animi & debilitatem sensus & grauitatem lingue: & mulieres honestas: & nutritiones paruulorum: & matres & materteras: & preparationes ciborum. Et dixerunt alii quod significat cerebrum proprie & pulmonem. ¶ Et ex coloribus habet croceum: & ex saporibus salsum. Et quantitas orbis eius est 12 graduum. ¶ Et significat ex viris oculum sinistrum: & ex mulieribus dextrum. Et ex diebus habet diem lune: & ex noctibus noctem veneris. Anni fridarie eius sunt nouem: maiores autem 108 maximi 520. & medii 66 & dimidium: & secundum quosdam 39 & dimidium: & minores vero 25. Et fortitudo eius ex plagis circuli est in dextra occidentis. Et dixit Mescealla quod significat de figuris hominum hominem album confectum rubore iunctis superciliis: beniuolum habentem oculos non ex toto nigros: faciem rotundam pulchram staturam: & in facie eius signum. Et ex tertiis habet arcoch & timanam & aldeilam. Et quidam dixerunt quod significat pueritiam ab initio mensis vsque ad 7 dies: & a 7 diebus vsque ad 14 dies iuuentutem: & significat etatem perfectionis: idest medie etatis vsque ad 21 dies & noctes: & senectutem vsque ad coniunctionem: idest vsque in finem mensis quando coniungitur soli. Et cum fuerit sub radiis Solis significat secreta & res occultas: & similiter omnis planeta: & in initio mensis quando crescit significat omne quod faciendum est: & in impletione sua quod destruendum est: quia decrescit: & in initio mensis ipsa & Sol significat accusatores: & in fine mensis accusatos: & significat in initio mensis lucrum & continentiam: in fine mensis stipendia & dispersiones: & significat in oppositione contrarietatem: & in initio mutationis ad oppositionem: idest cum fuerint inter eam & oppositionem 15 gradus significat initium contrarietatis & eius causam: & cum separata fuerit ab oppositione significat causas exceptionis a contrarietate: & in exitu suo de subradiis Solis significat exitum ab occultatione & his similia: & in introitu sub radiis significat aptationem ad occultandum: & hora diuisionis a Sole significat apparitionem exitus sui ab occultatione: & hora exitus sui de subradiis significat apparitionem & aduentum ab absentia: & dum fuerit in quarto aspectu Solis significat diminutionem rei seu descensionem ab alto in infimum. Similiter in quarto aspectu secundo: sed in quarto aspectu primo significat apparitionem rerum & lucrum & augmentum continentie: & in quarto aspectu Solis secundo significat horum opposita. Et dixerunt quidam quod Luna a coniunctione quidem vsque ad dimidium luminis sui primum erit natura eius humida & a medietate luminis sui vsque ad impletionem erit natura eius calor: & ab impletione vsque ad dimidium sui luminis secundum erit natura eius siccitas: & a dimidio luminis sui secundi vsque ad coniunctionem erit natura eius frigus. Reliqui vero planete ab ortu suo vsque ad stationem suam primam in natura humiditatis erunt & significant pueritiam: & a statione sua prima vsque ad oppositionem Solis erit natura eorum calor: & significat iuuentutem: & ab hoc loco vsque

ad stationem secundam erit natura eorum siccitas:et significat perfectam etatem: et a statione sua secunda vsq ad occultationem suam pmam erit natura eorum frigus: et significat senectutem frigidam. Et dixerūt quidam q sol significat spiritum.i.animam vitalem. Luna cogitationē et sensum. Saturnus merorem et tristitiam vilitatē et malum. Juppiter sapientiam et rationem. Mars iram furiam et celeritatem. Uenus ludum et gaudium. Mercurius rationalitatem seu dialecticam disciplinā. Et qr diximus in hoc capitulo de significatione planetarum dum cōplectuntur alteri planete. Similiter etiam est ɔsiderandum in ceteris rebus quas significant planete.

De ordine ꝑo planetaꝝ seu pncipatu eoꝝ in ɔceptione pueroꝝ:et q̄diu fuerint in vētre matris. Sciēdum est q pmus mēsis ab hora.s.ɔceptionis est Saturni. Scds Jouis. Tertius Martis. Quartꝰ Solis. Quintus Ueneris. Sextꝰ Mercurij. Septimus Lune. Octauus Saturni:et ideo nō viuit qui nascit in octauo mēse eo q sub ptāte Saturni nascit:et nonus Jouis. Principatꝰ quoq siue ordinatio planetaꝝ in vita humana.i.q̄liter disponāt vitā nati ita diuidit. Luna incipit ab egressu nati.i.a natiuitate pueri:et disponit ꝯm quātitatē annoꝝ nutritiuoꝝ qui sūt quatuor anni. Deinde Mercurius post decem. Deinde Uenus octo:postea Sol 19.postea Mars 15.postea Juppiter duodecim.deinde Saturnꝰ 30 ānis vel vsq i finē vite.

De natura capitis draconis et caude.

Caput draconis est masculinus. Simili etiam est fortuna et natura eius est cōposita ex natura Jouis et Ueneris:et hoc significat regnū et fortunā atq substantiam. Et dixerūt quidam q natura eius est augmētatio:qr cum fuerit cum fortuna auget fortunam eorum:et cum fuerit cum malis auget malitiam eoꝝ: et anni fridarie eius sunt tres. Cauda ꝑo draconis est mala:et natura eius est cōposita ex natura Saturni et Martis:et significat deiectionem et casum atq paupertatem. Et dixerunt quidam q natura eius significat diminutionem que cum fuerit cum fortunis diminuit fortunam eoꝝ:et cum fuerit cum malis diminuit malitiam eoꝝ: ideoq dictum est:caput est fortuna cum est cum fortunis:et malum cum malis; et cauda mala cum bonis et bona cum malis:et anni eius fridarie eius sunt duo.

De horis diei et noctis quorum sunt planetarum.

Si fuerit aliqua dies vel nox alicuius planetaꝝ erit prima hora ipsius planete et scda hora alterius planete qui ei succedit:ceteroruq ꝯm ordinē circulorū pari rōne est successio:verbi gratia:dies veneris est tota veneris et pma hora est ipsius veneris.secūda mercurij.tertia lune.quarta saturni.quinta iouis.sexta martis.septima solis.octaua iterū veneris.nona mercurij.decima lune.vndecima saturni. duodecima iouis.ecce habes 12 horas diei inequales. Item de horis noctis. Prima hora sequentis noctis est martis cuius est et tota nox.secunda solis. tertia veneris.quarta mercurij.quinta lune.sexta saturni.septima iouis.octaua iterum martis.nona solis. decima veneris. vndecima mercurij.duodecima lune. et sic habes etiam 12 horas noctis inequales. Et incipit dies sabbati postea cuius prima hora est saturni:et ipsius est tota dies sic per ordinem numerando inuenies horas dierum et noctium et diuisiones earum super planetas singulos si deus voluerit.

De horis masculinis et femininis.

Dicuntur etiam hore esse masculine et feminine:quia hora prima: vniuscuiusq diei et noctis est masculina.secunda feminina.tertia masculina.quarta feminina:sicq succedunt per ordinem. vna.s.feminina.alia masculina; vsq in finem diei et noctis:et semper impares sunt masculine.

¶ Differentia tertia in his que accidũt planetis septem in semetipsis ⁊ quid accidat eis ab inuicem.

Et quia annuente deo iam peregimus esse planetarum in semetipsis: ⁊ qd significent in natura a figuris hominum prosequamur nunc narrãdo quid eis accidat in semetipsis ⁊ ab inuicem: idest a quibusdam ergo quosdam.

Significatio planetaꝝ in semetipsis est vt sit planeta ascẽdens in circulo augis sue minor lumine ⁊ magnitudine atq; cursu.i.cum fuerit iter ipsum ⁊ suã augem minus 90 gradibus ante vel retro: ⁊ tũc erit fortior si autem fuerint iter ipsuꝫ ⁊ augem 90 gradus equales erit equalis in lumine ⁊ magnitudine atq; cursu ⁊ dꝛ fortis: si ꝟo fuerit extra hec duo loca.i.plus 90 erit descẽdens de circulo augis ⁊ apparebit maior lumine ⁊ magnitudine ac cursu velocior: ⁊ si fuerit portio eius equata minus 180 gra. erit augẽs numerum: ⁊ si fuerit plus erit minuẽs numeruꝫ: ⁊ si fuerit portio eius equata ex 180 gra. vel 360 erit nec augens nec minuẽs: ⁊ si addaᵗ equatio equata sup medium cursum dꝛ augens cursum vel numerum: ⁊ si minuitur eius equatio dꝛ minuens numerum. Et quando aliqs planetarum altioꝝ trium vadit plus medio cursu suo dicitur augere cursum: ⁊ si minus vadit dꝛ minuere cursuꝫ: ⁊ si vadit tãtum dicitur cursu equalis. ⁊ quando aliquis planetarum inferioꝝ vadit plus medio cursu solis erit augens cursuꝫ: quando vadit minus diciᵗ minuens cursum: ⁊ quando vadit tãtum erit cursu equalis. Luminarium autem esse in cursu est sicut esse trium altiorum planetaꝝ. Fit quoq; planeta septentrionalis cum transierit gençahar suum.i.cuꝫ trãsierit per viam Solis iens a meridie in septentrionem ille transitus: idest illa abscisio circuloꝛuꝫ dicitur gençahar. cum ergo planeta transierit ipsam abscisionem: ⁊ fuerit inter planetam: ⁊ ipsam abscisionem minus 90 gra. erit planeta septentrionalis ascendens: ⁊ cum fuerit a 90 vsq; ad 180 erit septentrionalis descendens: ⁊ cum transierit hunc numerum: idest cum habuerit plus iens ad 270 erit meridianus descendens: ⁊ cum transierit hunc numerum iens ad 360 erit meridianus ascendens: hoc est esse planetarum in semetipsis.

De esse aũt planetaꝝ ad inuicẽ tractemus.s. qd accidat 5 planetis erga luminaria: ⁊ dicamus ex hoc qđ dicit Ptolemeus de almugea hoc est de visione inuicem faciei ad faciem: hoc est cũ fuerit iter planetam ⁊ solem: dum fuerit planeta a sole occidẽtalis.i.dum sequiᵗ solem tãtum quãtum est iter domum illius planete ⁊ domum solis de signis: aut cũ fuerit iter ipm planetam ⁊ lunã cum fuerit orientalis a luna.i.dum succedit luna tãtum quãtuꝫ est iter domũ planete ⁊ domũ lune ex signis.s. cũ fuerit planeta tãtuꝫ distãs a sole post quãtum distat domus eius a domo solis: silr de luna dꝛ: q; cum planeta successerit soli ⁊ fuerit a sole saturnus.s. in 6 signo: ⁊ iupiter in 5. mars in 4. venus in 3. mercurius in 2. tunc dꝛ esse in almugea solis. Similiter cum fuerit inter vnũquenq; planetam ⁊ lunam succedenteꝫ hic numerus signorum vniuscuiusq; planete: tunc ille planeta dicitur esse in almugea lune.

¶ De ductoria.i.securitate planete.

Et hoc ductoria planete.i.vt sit planeta in suo haim.i.in pte sibi pͥpa ⁊ in aliquo angulorꝫ ascẽdentis: ⁊ aliqđ luminariũ: silr in loco sibi ꝯsimili in quadrante: videlicet in aliquo angulo: ita q̄ sit planeta in die orientalis a sole: in nocte occidẽtalis a luna ⁊ ois planeta dꝛ esse in sua ductoria ꝫm quosdã cuꝫ fuerit iter planetã oriẽtalẽ ⁊ solẽ 60 gra. Et ois planeta ex quo tegiᵗ a radijs solis donec appareat de subradijs

vocatur cōbustus: & dum icipit intrare radios dr̄ incepisse cōburi: & dum abscōditur sub radijs & fuerit ppe solem per 12 gra. dr̄ oppressus & cū fuerit cū sole in vno gradu fuerintq̄ iter eos 16 minuta: vel infra: & latitudo eius sit 16 minutoꝝ vocatur vnitus: & cū trāsierit eādem vnionē petēs exitum donec videat̄ vocat̄ euasus. Et exq̄ apparēt tres altiores de subradijs & icipiūt oriri. i. apparere mane ante solem: hoc est cū fuerint ppinquiores circulo hemisperij oriētalis donec veniāt ad oppōnē vocant̄ oriētales dextri: & ex quo trāsierint oppositionē donec ꝯiungant̄ iteꝝ soli vocant̄ occidētales sinistri. Venus vo & Mercurius ex quo separat̄ aliqs eoꝝ a gradu solis in medio retrogradationis sue: & apparēt eūtes donec cōburant̄ a sole in sua directione vocant̄ oriētales: & ex quo separant̄ a sole in medio directionis sue donec iterū cōburant̄ in retrogradatione sua vocant̄ occidētales: & cū fuerint in ortu suo. i. cū fuerint oriētales vocant̄ dextri: & dicunt̄ esse masculi. & in occiduo suo. i. cū fuerit occidentales vocant̄ sinistri feminei: & tūc sunt fortiores. ¶ Tres vo altiores postq̄ exeunt de subradijs solis vocant̄ oriētales & dicunt̄ augmētari in fortitudine vsq̄ ad 30 gra. a sole & vocant̄ post hoc vsq̄ ad 30 gra. alios oriētales fortes vel fortiores: & cū trāsierint solē 60 gra. vocant̄ planete oriētales eūtes ad debilitatē donec veniant ad retrogradationē: & tūc noiant̄ oriētales retrogradi: donec sint & veniant in oppōne: & post hoc erūt occidētales retrogradi cū trāsierint oppōnē: donec pueniāt ad directioneꝫ: deinde a directione vsq̄ ad 60 gra. post directionē donec sit lōgitudo eoꝝ a sole 30 gra. dicunt̄ occidētales fortes: deide a lōgitudine 60 gra. post directionē dicunt̄ occidētales eūtes ad debilitatē deinde fiūt occidētales debiles donec itrent sub radijs solis. ¶ Inferiores quoq̄ ex quo separant̄ a sole: & ipsi sunt retrogradi vocant̄ orientales debiles: sicq̄ esse nō desistūt donec veniāt ad directionē suam: & tūc fiunt orientales fortes: donec lōgitudo eoꝝ sit a sole sicut lōgitudo solis ab eis fuit dum ceperāt debilitari eūtes ad retrogradationē: deide fiunt orientales debiles donec supponant̄ radijs solis post hoc sunt ꝯiuncti: deinde cōbusti eūtes ad apparitionē donec videant̄: & ex quo separant̄ a sole in directione vsq̄ ad 60 gradus sunt fortiores: & a 60 vsq̄ ad horā sue retrogradationis erūt occidētales fortes: donec fuerint cum sole: & tunc erunt debiles: & planeta cuꝫ exierit de subradijs solis: & nulli planete iunctus fuerit dicitur q̄ sit in lumine suo: & hoc est esse planetarum cum luminaribus.

¶ De his que accidunt planetis ad seinuicem.

Esse autem illoꝝ erga seinuicem hec sunt. s. ꝯiunctio. i. cum fuerint duo planete in duobus signis aspiciētibus se & fuerit levior in signo suo minus gradibus q̄ fuerit ponderosior in signo suo: fuerintq̄ inter eos 6 grad. vel infra: tunc dr̄ q̄ levior eat ad ꝯiunctionem pōderosioris: & cum gradus eoꝝ fuerint equales perficitur ꝯiunctio eoꝝ: & cum trāsierit eum erit ab eo separatus & ꝯiunctio hec dr̄ ꝯiunctio lōgitudinis. ¶ Cōiunctio vo latitudinis est: vt duo planete iungant̄ per latitudinē. Et si fuerit applicatio ꝯiunctionis opꝫ: vt sit latitudo eoꝝ equalis in vna parte: & si fuerit coniunctio ex oppositione opꝫ vt sint latitudines eoꝝ equales: ita vt latitudo vnius sit ascēdens in septentrione: & alterius descendens in septētrione vel vnius ascendēs in meridie: & alterius descēdens in meridie: aut si fuerit applicatio ex aliquo alioruꝫ aspectuum: hoc est q̄ sit latitudo vnius septētrionalis ascendens: & alterius meridiana descendens: & ecōuerso in meridie: & hec est applicatio latitudinis que dicta est. ¶ Et cum separat̄ vnus planeta ab alio & nulli planetaꝝ iungit̄ quādiu in eodem signo fuerit dr̄ cursu vacuus. ¶ Et cum fuerit planeta in aliquo signo: & aliqs planeta non aspexerit hoc signuꝫ alter planeta quādiu in eodē fuerit dr̄ feralis vel sylvestris.

¶ Et cum separat planeta leuis a planeta ponderosiori et iunctus fuerit alteri: trāffert naturā primi ad scdm. Trāffert etiam planeta naturā alio modo hoc est vt planeta leuis iungat planete pōderosiori se: et ipse ponderosior iterum alteri se ponderosiori: tunc medius trāffert naturā leuioris ad pōderosiorem. ¶ Si aūt nō iungit vnus istorum alteri: sed iungit vterque alteri: tunc si aspexerit ille tertius planeta aliquem locorum circuli reddit lumē eorum ad locum ipm: et hoc vocat redditus luminis. Iterum si vnus planeta non iungit alteri: sed alter planeta tertius in vtrosque trāstulerit lumen: tūc hec piunctio dr etiam redditus luminis. ¶ Sequit prohibitio et fit duobus modis. Uno. s. ex piunctione hoc est cum fuerit tres planete in vno signo: sed in diuersis gradibus: et fuerit pōderosior plus gradibus: tūc ille qui est medius prohibet priorem illum. s. qui est minus gradibus ne iungat ponderosiori donec ptranseat eum. Scdo modo vt duo planete sint in vno signo: et leuior iungat pōderosiori: alter quoque iungat eidem ponderosiori per aspectū: ille ergo qui est cum eo in vno signo aspiciētem prohibet a ponderosioris piunctione: si fuerint tn̄ gradus illius qui iungitur: et ipsius qui aspicit equales. i. vnius numeri. Si vo ille qui aspicit fuerit ppior gradui ponderosioris erit cōiunctis aspicientis. Et si piungit planeta dño illius signi in quo fuerit: vel dño exaltationis seu dño ceterarum dignitatum in quibus fuerit: dicit pulsare. i. mittere naturam illius planete dñi: scilicet eiusdem dignitatis ad eum. ¶ Et si fuerit planeta in aliqua dignitatum suarum et fuerit iunctus alij planete qui habeat etiam partem dignitatis in eodem loco mittit ei etiam vtranque naturam suam: scilicet et illius cui iungitur: et hec missio cōmuniter vocatur alcobol: idest receptio.

Nunc sequit redditus. i. qñ iungit planeta alicui planete qui cōburit. i. q fuerit sub radijs solis vel fuerit retrogradus redditque ei vtutē pp debilitatē suā quā nō valet retinere: tūc si fuerint vtrique planete in angulo vel succedētib9 angulorum erit redditus cū pficuo: silr si fuerit q piungit ei tm̄ in angulo: et ille cui piungit receperit eum. Si aūt fuerit planeta qui iungit cadēs ab angulo et ille cui piungit in angulo vel in sequēti angulorum: aut si vtrique fuerint cadentes erit redditus cū detrimento.

Inde sequit almenē. i. refrenatio que fit qñ planeta vult piūgi alteri: sed antequā iungat accidit ei retrogradatio et sic destruit eius piūctio. ¶ Hāc seqt alichodad. i. ptrarietas accidēs vel iterpositio: et hec fit cū aliqs planeta leuis fuerit multorum graduū in signo et alter illo ponderosior minus gradibus. tertius quoque leuiori pmo volens piungi pōderosiori: sed antequā ei piūgat fit retrogradus ille leuior qui habet plures gradus et iungitur et applicat illi ponderoso: et transiens illum iungit etiam alteri planete leuiori: et sic destruit coniunctio illius prioris cum ponderoso.

Sequitur alfaçim. i. frustratio. h quoque fit cum aliqs planeta petit piunctionem alterius planete: sed antequā perueniat ad eum mutat iste in aliud signum et erit aliquis planeta in paucis gradibus aspiciens ipsum signum et erunt radij eius in initio signi. Cumque exierit sequens planeta de primo signo iungitur isti aspicienti et annullatur coniunctio quam habebat cum illo: scilicet cum primo.

Hinc sequit abscisio luminis hoc est qñ aliqs planeta petit piunctionē alterius et fuerit in scdo signo a signo illius cui iungit alter planeta: sed antequā iungat ei prius fit ille qui est in scdo signo retrogradus: piungiturque ei et abscindit lumē suū a planeta qui volebat piungi ei: silr si fuerit planeta iens ad piunctionem alterius planete: et ipse alter planeta cui vult iungi petat piunctionem alterius planete se ponderosioris: sed antequā pueniat leuis ad gradus ponderosioris iungitur ipse pōderosus alteri seipso ponderosiori: et abscindit lumen illius a planeta primo leuiori.

¶De locis fortunatis et malis.

Sunt quoqꝫ his planetis loca in quibus confortantur et in quibus debilitantur: et loca in quibus fiunt fortune: et loca in quibus fiunt mali. Sed loca in quibus fiunt fortune sunt hec: vt.s. sint in aspectibus bonorum.i. in aliquo aspectu vtili.s. sextili: aut in trino aspectu qui a quibusdam ita nominatur exagona radiatio quoqꝫ ac trigona: et vt sint mali cadentes ab eis sintqꝫ separati ab infortuna: et iuncti fortune: aut sint obsessi a fortunis vel radijs eorum.i. vt sint inter duas fortunas vel iter radios fortunarum. ¶Hec est enim obsessio vt habeat planeta fortunam vel radios eius ante se et aliam fortunam: vel eius radios post se. Et quidam vocant hoc altifert.i. veneratio: aut sint vniti cum sole in vno gradu: aut sint in aspectu eius sextili: siue trino vel consimili aspectu lune et luna tunc sit fortunata: et vt cursu sint veloces aucti lumine et numero: aut sint in dignitatibus suis vel in suo haim.i. in sua similitudine vt sit videlicet planeta masculinus in signo masculino: et femininus in signo feminino: et diurnus in die super terram et in nocte sub terra et nocturnus in nocte sup terram: et in die sub terra et reliqua et vt sint in signis in quibus habuerint dignitates seu potestates suas: vel in gaudijs suis vel in gradibus lucidis recepti: et ex fortitudine eorum est vt sint ascendentes in septentrione: aut sint septentrionales: vel sint ascendentes in circulo augis sue: aut in statione secunda: hoc est quando fuerint in statione vbi dirigantur a retrogradatione: aut sint exeuntes de subradijs solis: aut sint in angulo: vel in sequenti eius: aut sint tres altiores orientales a sole: quod si eum aspexerint sextili: aut trino aspectu: erit illis hoc augmentum fortitudinis: aut fuerint in quartis masculinis et sol cum fuerit in illis quartis masculinis: aut in signis masculinis erit fortis etiam nisi sit in libra: quia ibi cadit. Et ex fortitudine trium inferiorum est vt sint occidentales a sole: aut in quartis femininis: et ex fortitudine lune est vt sit in nocte super terram et in die sub terra in loco feminino: vel in signo feminino: et cum fuerit in exaltatione solis.

¶De infortunio planetarum.

Ex infortunio vero planetarum et destructione eorum est vt sint in coniunctione malorum: aut in oppositione eorum: vel in eorum tetragona: aut trigona: aut exagona radiatione: aut si fuerit iter eos et corpus mali vel radios eius minus termino planete: vnius aut fuerint in terminis malorum: aut domibus eorum: aut sint mali eleuati sup eos a 10 vel 11 a locis eorum: et multo deterius si sol non receperit eos. Aut fuerint in coniunctione solis: vel oppositione eius: vel in tetragona radiatione: aut fuerit in capitibus suorum gençahar: aut cum caudis suis: aut cum capite draconis vel cauda sintqꝫ iter eos et iter aliquem istorum scilicet locorum geçahar 12 gradus vel infra: et maxime si fuerit Luna in aliquo eorum: similiter et Sol tunc magis impeditur ab eis.i. a capite vel cauda cum fuerint iter ipsum et vnum eorum etiam 4 grad. ante vel retro: aut cum fuerint planete obsessi iter duos malos: hoc est vt sit planeta in signo aliquo et cum eo malus: vel radij eius ante se: et malus vel radij eius post se: aut separetur a malo per coniunctionem vel per aspectum: et iungatur tali modo alteri malo: aut fuerit malus: vel radij eius in signo quod est ante eum: idest in secundo ab eo: et in signo quod est post eum: idest in 12 ab eo fuerit alter malus: vel radij eius. Similiter dicitur de signis quod sint obsessa. Quod si aspexerit fortuna vel sol eundem planetam obsessum: vel signum obsessum a trino: vel a sextili aspectu fueritqꝫ iter eum et coniunctionem minus septem gradibus soluetur ipsa malitia vel obsessio. ¶Et ex hoc etiam est vt sit planeta retrogradus: vel sub radijs solis combustus: aut cadens ab ascendente: et ex debilitate eorum est: vt sint tardi cursu: aut in statione prima: hoc est quando stant: vt retrogradi fiant: aut sint in gradibus tenebrosis: aut sint masculini in signis

femininis:

femininis: et gradibus femininis in die sub terra: et in nocte sup terrã: aut sint femini in signis masculinis: et in gradibus masculinis in nocte sub terra: et in die sup terrã: aut sint in oppositione dignitatũ suarum: seu ptãtum: aut descẽdentes in meridie vel meridiani: aut cadẽtes ab angulis: vel a succedẽtibus angulorum: aut in domibus cadẽtibus: aut sint in via cõbusta que est medietas vltima libre: et pma medietas scorpionis: aut iungant planete retrogrado vel impedito seu cadẽti ab angulis: aut nõ sint recepti. Aut sint tres altiores a sole occidẽtales: aut in quartis femininis: et debilitas solis est: vt sit in signis femininis: aut in quartis femininis: nisi sit in domo nona: et debilitas trium inferiorum est vt sint orientales: aut in quartis masculinis.

¶ De amicitia et odio planetarum.

Et dicit in planetis q sint qdam eorum se inuicem diligẽtes et odientes: nã de diligentibus qdam antiquorum dixerunt q Juppiter diligit oẽs planetas et sit amicus eorum et ipsi illius preter martẽ. Veneris amici sunt oẽs planete et oẽs diligunt eũ preter saturnum. ¶ Saturni autem amici sunt Juppiter Sol et Luna: et inimici eius Mars et Venus et ipsa plus hz eũ odio. ¶ Et amica martis est Venus et ceteri planete odio hñt eum et plus Juppiter et Sol. ¶ Solis vero amici sunt Juppiter et Venus et inimici Mars Mercurius et Luna. ¶ Mercurij amici sunt Juppiter Venus: et Saturnus tñ: et inimici eius sunt Sol et Luna et Mars. Lune aũt amici sunt Juppiter et Venus et Saturnus: et inimici Mars et Mercurius. Capitis draconis amici sunt Juppiter et Venus: et inimici Saturnus et Mars. Caude vero amici Saturnus et Mars: inimici Sol et Luna Juppiter et Venus. Et sunt alie spẽs inimicitie: cũ fuerint duo planete hñtes domos suas oppositas: vt Mars et Venus: et cum piungunt dz apertio portarum. Tertia quoq spẽs inimicitie est vt sint duorum planetarũ exaltationes opposite. Fortior autem planetarum amicitia est: vt concordet planeta cum planeta in natura et in qualitate atq substãtia et ptãte sicut concordat Mars cum sole: qz vterq pcordat in caliditate et siccitate et acuitione et celeritate: et est dñs exaltationis eius in qua apparet eius fortitudo: et vti pcordat Luna et Venus in frigore et humiditate: et est domina exaltationis eius. Cum autem cõcordauerint duo planete in natura et substantia: vt Juppiter et Venus sunt amici.

¶ Differentia quarta in expositione nominum astrologorum.

Et prosequamur nunc expositionẽ nominum astrologorum qbus vtuntur astrologi: et initium horum est. Coniunctio et res significantes destructiones seu mutationes que fiunt in hoc seculo ex piunctionibus: quarum numerus est sex: maior aũt oibus coniunctionibus est piunctio saturni et iouis in initio arietis et hic sit in 960 annis. ¶ Secunda autẽ eorum coniunctio est in initio vniuscuiusq triplicitatis et hic sit in 240 annis. Jungunt aũt in vnaquaq triplicitate duodecies: et fortassis faciunt in vnaquaq triplicitate 13 piunctiones: deinde mutatur eorum coniunctio ad triplicitatẽ que huic succedit. ¶ Tertia aũt piunctio saturni et martis in initio cancri que sit in oibus 30 annis. ¶ Quarta quoq est piunctio iouis et saturni in vnoquoq signo que sit in oibus 20 annis. ¶ Quinta est descẽsio luminaris maioris in punctum equnoctij vernalis tpis. s. ingressus solis in capite arietis que sit in oi anno. ¶ Sexta est piunctio luminarium et oppositio eorum que sit in dimidio cuiusq mensis lunaris. Et qñ dicit ascendens piunctionis dicitur vel significat ascendens mundi. i. signum qd ascendit hora introitus solis in predictum punctum equinoctij vernalis in initio. s. illius anni in quo debet fieri coniunctio predicta.

¶ De annimodar.i.gradus ascēdentis natiuitatum inuestigatione.

Et post hoc est annimodar qđ est inuestigatio gradus ascēdentis alicuius natiuitatis:ꝛ putāt multi astrologoꝝ ꝙ inueniaᵗ per eū verus gradus ascendentis natiuitatis alicuius:sed hoc falsum est:ꝛ hoc iā patefeci in libro meo quē feci de animodar:sed inueniᵗ p eūdem dignioꝛ oibus gradibus circuli post gradū ascendentis in eadē hoꝛa fm cursum nālem:ꝛ ꝯcoꝛdat multotiens.i.accidit aliqñ ꝙ inueniaᵗ per eum verus gradus ascēdentis. Cuius rei cognitio est vt ꝯsidereᵗ gradus ꝯiunctionis vel gradus pꝛeuētionis que fuerit ante ipsam natiuitatē: ꝛ si fuerit ꝯiunctio illi natiuitati ꝓpioꝛ vocaᵗ ipsa natiuitas ꝯiunctionalis:ꝛ si fuerit ṗuentio illi pꝛopioꝛ dꝛ pꝛeuētionalis.i.in qualicūqꝫ eaꝝ fuerit natiuitas in ꝯiunctione.f.vel ṗuentione eo dē modo ꝛ noīe natiuitas ṗdicta nuncupaᵗ:ꝛ qꝛ gradus ꝯiunctionis est idē gradus in quo iunguntᵗ luminaria:ideo nulla est inqsitio:nec idiget expōne:in ṗuentione āt qꝛ vnūqđqꝫ luminariū est in gradu suo.i.in diuersis gradibꝰ oppositis ideo. Necesse est nobis scire quē boꝝ graduū velit itelligi gradū ṗuentionis:ꝛ iā dixit Ptolomeꝰ: qꝛ gradus illius luminaris qđ fuerit sup terrā est gradus ṗuentionis:ꝛ qdā sapientū dixerūt ꝙ si euenerit in ṗuentione ꝙ vnū luminariuꝫ sit in gradu oꝛientis ꝛ alteꝝ in gradu occidētis:tūc gradus oꝛientis erit gradus ṗuētionis. Et dixit Uellius:ꝙ gradus ṗuentionis est gradus in quo fit impletio volēs itelligi gradū lune:sed qꝛ hoc est opus Ptolomei opꝫ in hoc nos redire ad eius sniam.cum ergo gradus ꝯiunctionis vel gradus ṗuentionis certissime patuerit ꝯstitues gra.ascēdentem p extimationeꝫ hoꝛe natiuitatis ꝛ quatuoꝛ angulos ꝛ reliquas domos:deinde aspicies gra.ꝯiunctionis:vel gradū pꝛeuentionis que fuerit ante natiuitatē:ꝛ qs planetaꝝ in eo fuerit dignioꝛ vel foꝛtioꝛ in eadē hoꝛa ꝯiunctionis vel ṗuentionis per multitudinē dignitatū seu ptātum.i.ꝯsiderabis qs planetaꝝ habeat maius dñm in eodem loco. Hunc ergo planetā equabis ad hoꝛam opinatā natiuitatis.deinde aspicies vtrū sit gradus illius planete in signo in quo est ꝓpioꝛ gradui 10 domus aut gradui ascēdentis ꝛ cui hoꝝ pꝛopioꝛ fuerit fm numeꝝ facies hunc angulū in figura ad instar gradus ipsius planete ꝛ eius minuti:ꝛ diuides 12 domus p eum. Dixit Ptolomeus si planete plures ꝯuenerint in dominio eiusdē loci ꝛ fuerint equales in foꝛtitudine cōstitues dñm loci illum qui fuerit dñs hoꝛe:vel qui fuerit dñs haim:ꝙ si in hoc etiam ꝯuenerint constitues eum qui velocius dꝫ mutari ab esse suo ad id qđ fuerit melius.i.eum qui voluerit exire de aliquo signo in quo fuerit:ꝛ intrare aliud in quo habuerit plures dignitates:vel si fuerint tres superioꝛes oꝛientales a sole eliges eum qui soli fuerit pꝛopinquioꝛ ꝛ non fuerit sub radijs. Si ṽo in angulo fuerit ille est eligendus q gradui eiusdem anguli fuerit quo ad numerum pꝛopinquioꝛ:ꝛ hoc intellige.

Et ex hoc sequiᵗ hylech.i.locus vite in natiuitatibꝰ cuiꝰ scia est: vt pꝛimo aspicias hoꝛā natiuitatis:que si fuerit in die accipies a sole:q si fuerit ante graduꝫ signi ascēdētis p 5 gradus aut infra:aut fuerit in decima vel vndecima siue masculinū fuerit ipm signū seu femininū aptus erit:vt sit hylech. Si aūt fuerit in his tribꝰlocis sciꝫ in septima vel octaua vel nona in signo mas.siṁr aptus erit:vt sit hylech. Si ṽo fuerit in his tribus locis in signo feminino nō erit aptus:vt sit hylech. Hinc aspicies ad Lunā que si fuerit in ascēdente vel in scđa vel tertia:aut in septima vel octaua erit apta vt sit hylech:siue masculinū siue femininū fuerit signū. Et si fuerit ante gradum signi ascēdētis p 5 gradus vel infra:aut fuerit in decima vel vndecima:aut in quarta vel qnta vel in septima in signo feminino apteᵗ hylech. Si autē fuerit in aliquo istoꝝ locoꝝ in signo masculino nō erit apta vt sit hylech si fuerit i die natiuitatis. ¶ Si ṽo

natiuitas fuerit nocturna incipiamus a luna: que si fuerit in aliquo predictoꝝ locoꝝ: ſm ꝙ ꝑdiximus erit apta vt sit hylech. Si aũt luna nõ fuerit in eis aspicies post hoc ad solẽ: qui si fuerit ante gra. septime per 5 gra. vel infra: aut si fuerit in quarta vel in qnta erit aptus vt sit hylech siue signũ fuerit masculinum siue femininũ. si ꝟo fuerit ante ascẽdẽtem 5 gradibus vel ifra: aut in ascẽdente: vel in scda in signo mas. aptabit̃ etiam hylech. Si autẽ fuerit in aliquo istoꝝ locoꝝ in signo femi. non erit aptus vt sit hylech. ¶ Qđ si luminarium aliqđ nõ fuerit aptũ hylech. Aspice post hoc natiuitatẽ: vtrum sit ꝯiunctionalis aut ꝑuentionalis. i. vtrum sit post ꝯiunctionem vel preuentionem. Qđ si fuerit natiuitas ꝯiunctionalis ⁊ fuerit gradus ꝯiunctionis in aliquo angulor: vel in succedenti angulo: erit in loco apto vt sit hylech. Si ꝟo predictus gradus fuerit cadens ab his octo locis. i. ab angulis ⁊ a succedentibus angulis non erit hylech. Aspicies tũc gradū partis fortune: qui si fuerit in aliquo anguloꝝ vel in succedentibus angulis: erit in loco apto vt sit hylech. ¶ Si ꝟo cadens fuerit ab his 8. locis non erit aptus vt sit hylech. Aspicies post hoc gradũ ascendentis ⁊ ꝯstitues eũ hylech. ¶ Si ꝟo natiuitas ꝑuentionalis fuerit: icipies a gradu preuentionis. Aspiciesq; eum sicut prius fecisti in gradu ꝯiunctionis: ⁊ post ipm gradũ partis fortune: post ipsum gra. ascendentis eo ordine quo ꝑdiximus in gradu ꝯiunctionis. De sexu aũt signoꝝ non curabis. i. nõ aspicies vtrum sint signa illa mas. vel femi. nisi tm̃modo in luminaribus: hoc est gradu ꝯiunctionis vel ꝑuentionis ⁊ ascẽdentis ⁊ partis fortune non ꝯsideres vtrũ sint in mas. signis vel femi. tam in angulis ꝙ̃ in succedẽtibus anguloꝝ: sed hec quatuor tãtum erũt tũc apta hylech cũ fuerint in his octo locis. i. in angulis vel succedẽtibus eoꝝ: si ꝟo fuerint in locis recedẽtibus. i. cadẽtibus ab angulis nõ erunt apta vt sit hylech. Apparet itaq; ꝙ sol sit hylech aptus in die ⁊ nocte super terrã ⁊ sub terra in vndecim locis: sup terraꝫ in 6 locis ⁊ sub terra in 5. Luna quoq; apta erit vt sit hylech in die ⁊ nocte sup terram ⁊ sub terra silr in vndecim locis sup terrã in 5 ⁊ sub terra in 6. sed si fuerit luna in his locis: sub radijs solis non erit apta vt sit hylech. Aspicies aũt hylech in angulis ⁊ succedẽtibꝰ eoꝝ ſm ꝙ equantur 12 domus circuli per gradus horarum ascẽdentis ſm ꝙ exponit̃ eius opus in canone planetaꝝ. i. in libro cursuum planetaꝝ. Cumq; equaueris domos hoc modo: omnis planeta qui fuerit ante gradum signi ascendentis vel cuiuslibet domus per 5. gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo que ei succedit: ⁊ oĩs locus ex locis que prediximus est aptus vt sit hylech: si aspexerit eum aliquis dñorum illius qui sit dominus domus: aut dominus exaltationis: aut dominus termini: aut triplicitatis: aut dominus faciei: ⁊ si non: non erit aptus vt sit hylech.

¶ De alcocboden.

Et ex hoc sequit̃ alcocboden qui est significator vite. i. dñs annoꝝ: vel dans annos quem eũ volueris scire ⁊ iam prenosti hylech eo ordine quo predixi: aspicies dñm domus hylech: aut dñm exaltationis eius: aut dñm termini eius: aut dñm triplicitatis: aut faciei eius quis hoꝝ fortior fuerit ⁊ autentior in loco hylech: ⁊ si aspexerit hylech erit dignior alcocbodẽ. ꝙ si nõ aspexerit hylech q fuerit pluris auctis aspicias eum qui fuerit auctis minoris donec inuenies aliquem ex illis qui aspiciat: ꝙ si nõ aspexerit hylech nõ poterit ille locus esse hylech: ⁊ tũc queres ab alio hylech ⁊ iterum queres ab eodem scdo hylech alcocboden eo ordine quo prediximus: ꝙ si equales fuerint duo planete vel tres in auctoritate gradus hylech: ⁊ aspexerit vterq; erit dignior alcocboden qui fuerit fortior ex loco. Si ꝟo fuerint equales in fortitudine loci. scilꝫ vbi fuerint ipsi planete erit ille dignior alcocboden qui propior fuerit

gradui hylech. ¶ Quibusdam autem videbat melius incipere a dño domus qui si aspexerit hylech ponebant eu alcocboden et non considerabant alter: et si nõ inuenissent dñm domus aspicientẽ hylech accipiebant dñm exaltationis quem si aspicere viderent hylech ponebãt alcocboden eum et non considerabant alium preter eum: similiter faciebant de dño triplicitatis termini atque faciei per ordinẽ: et erat Dorothius preponens dñm termini in hoc dño domus. Et qdam dixerunt quod si equales fuerint duo planete vel tres vel plures in dignitate: et in propinquitate aspectus gradui hylech ille erit alcocboden qui erit in loco laudabili a sole: idest qui fuerit cum sole in vno gra. per. 16. minuta: aut infra: vel propinquior gradui anguli: aut in initio ortus sui: idest cum mane apparuerit: aut fuerit in statione sua secunda: vel in aliquo eius esse scilicet laudabili a sole sicut prediximus ipse erit alcocboden. Quod verum est de tribus superioribus quum precesserit eos sol sicut euadunt de cõbustione. inferiores vero meliores sunt occidentales: quia velociores sunt a sole: et sic fugiunt combustiones. Si vero gradus Solis fuerit hylech: et fuerit in Ariete vel in Leone erit Sol hylech: et alcocboden simul et non considerabitur alius alcocboden preter eum: similiter si fuerit gradus Lune hylech: et luna fuerit in Tauro: vel in Cancro habeto eam pro hylech et alcocboden: simul et non considerabis alcocboden alium preter eam.

Almutam vero est qui preest natiuitati: ab eo significat esse nati post hylech et alcocboden: et ipse planetis ceteris est pluris auctoritatis: in ascẽdẽte in locis luminariũ atque in loco partis fortune in loco quoque coniunctionis vel preuentionis que est ante natiuitatẽ. Quod si prefuerit aliquis planeta duobus locis aut tribus aut quatuor aut pluribus pre multitudine potẽtatis sue erit ipse almutã. i. auctor vel significator vite post hylech: et alcocboden et per eũ significat esse nati: et quidã hñt eũ pro alcocboden ad dãdũ vitam.

¶ De profectione signorum.

Et ex hoc sequit signum profectionis in annis natiuitatũ atque mũdi. Nã in annis natiuitatũ scia est: vt aspicias quot anni trãsierunt nato ex annis solaribus perfectis accipies eosque dando oĩ anno signũ vnũ et incipies ab ascẽdente nati per successionẽ signorum quousque finitus fuerit numerus et signũ quod succedit: est signũ profectionis ab ascẽdente signũ videlicet anni itrantis quẽ nõ misisti in numero: et hoc signũ profectionis erit in tali gradu sicut fuit in ascẽdẽte natiuitatis: et dñs eiusdem dicitur alcocboden cuius interpretatio est dñs anni. Similiter numerabis a signo solis vnicuique anno signũ vnũ: et exibit per hoc signũ profectionis a sole. Similiter a signo Lune et a medio celi: et a parte fortune in similitudinẽ gradus radicis. i. puncti natiuitatis. Cuius rei exẽplar est quod qdam natus est oriente capricorno. s. 17. gradu eius: et sol erat in piscibus. 15. gradu: et mediũ celi scorpionis. 8. gra. et luna in libra. 15. gra. et pars fortune in leone. 17 gra. et iã transierũt nato tres anni perfecti peruenitque quartus annus ab ascẽdẽte in ariete qui est quartus a capricorno vsque ad. 17. gradum eiusdẽ arietis: et erit mars alcocboden: et peruenit locus solis ad geminos vsque ad. 15. gra. eiusdẽ signi et peruenit luna ad capricornũ. ad. 15. gra. et profectus a medio celi ad octo gradũ aquarii: et profectus a parte fortune peruenit vsque ad. 17. gradũ scorpii. Cũque peruenerit annus ad gradũ profectionis: vt ad. 17. gradũ arietis in hoc exẽplo: et fuerit iter ipm et similẽ gradũ succedẽtis signi ad quẽ debet peruenire annus sequẽs in eadẽ domo planeta vel radii eius: et volueris scire quando peruenerit profectio ad ipsum planetam vel ad radios eius aspicies quid sit inter gradũ ad quẽ peruenit annus profectionis: et planetã vel radios eius ex gradibus et minutis: et multiplicabis illud per. 12. et sextam illius numeri quem multiplicas vel in. 12. gradus. et. 6. vnius gradus et quot prouenerint erũt dies ex anno illo in quo

fueris

fueris in quibus pueniet pfectio a gradu in quo incipit vsq; ad gradū ad quē numerasti post fiet pfectio ipsius planete. ¶Pfofectio aūt ex annis mūdi dixit alkindus est qd fuerūt iter annū pinunctionis que significauit saracenoꝝ sectā ꝛ iter annū albegerat in quo cepit pmum pdicare mahometus qui fuit pmus annoꝝ arabū 5 2 āni solares ꝛ 5 7 dies ꝛ fuit ascēdens anni illius piūctionis pdicte secte signū geminoꝝ: ꝛ puenit pfectio eiusdē anni ad virginē: ꝛ iter ipm pmum annoꝝ arabū: ꝛ pmuȝ annoꝝ ieçdagird regis persaꝝ fuerūt 3 6 2 4 dies.s.pfecti. Cū ergo volueris hīc notitiam pfectionis huius rei accipe ānos ieçdagird ꝛ verte eos in dies sicut iā expositū est in açig.i.in libro cursuū planetaꝝ: ꝛ adde desup dies qui sunt iter pmū annoꝝ arabū ꝛ ieçdagird: ꝛ diuide hoc p 3 6 5 dies ꝛ quartā partem diei ꝛ quot diuisiones exierint tot erūt anni solares: ꝛ qd remāserit ex mēsibus ꝛ diebus erit ex anno impfecto: qd cum ita collectū fuerit ex annis ipsi sunt āni solares ab initio annoꝝ arabum proijce ergo oī anno signū vnū ꝛ icipe a virgine ꝛ ad quodcūq; signū te pduxerit numerus piunctionis ipsum erit signū ad qd puenit annus mūdi ab ascēsione piunctionis pdicte secte. ¶Alijs aūt extra alkindū visum est vt adderēt sup annos ieçdagird perfectos 6 1 annos ꝛ 1 1 mēses ꝛ 1 2 dies ꝛ 1 6 horas: ex annis persiduȝ qui sunt sine fractione.i.sine quarta diei ꝛ extēderēt hos annos in dies ac verterēt dies in annos solares sicut prediximus ꝛ iciperent pducere ab initio libre: q; si volueris pfectionem a signo piūctionis secte sit proiectio a scorpione: si vo volueris profectionem ab ascēdente regni minue ex annis ieçdagird annos illos 3 1 7 persidos ꝛ verte eos in annos solares sicut pdiximus: ꝛ icipe proijcere a virgine. ¶Rursus si volueris profectionem ab ascensione pfectionis mutationis piunctionis a triplicitate equatica ad triplicitatem igneam minue ex annis ieçdagird perfectis 1 7 6 annos ꝛ verte illos qui remanent in annos solares: ꝛ icipe proijcere a leone ꝛ quo peruenerit numerus in eodem signo erit profectio vniuscuiusq; initij eoꝛum que diximus.

¶De directione significatoris.

Et ex hoc sequit ataçir.i.directio: hoc est vt dirigas significatorē aliquē ad aliquē locū signoꝝ ꝛ scias qd sit iter eos ex gradibꝰ directionis accipiesq; dando vnicuiq; gradui annū vnū. Cum ergo volueris scire hoc ꝛ fuerit ille significator in ascēdente quēuis dirigere ad aliqueȝ partē circuli minue ascēsiones gradus in quo fuerit significator quē volueris dirigere per ascēsiones regionis de ascēsionibus gradus illius ad quem volueris dirigere eum: ꝛ q; remanserit erit gradus directionis: q; si fuerit significator in gradu septime minues ascensiones nadir.i.oppositi gradus in quo est significator de ascēsionibus nadir illius gradus ad quē volueris ipsuȝ dirigere in illa regione. Si vo fuerit significator in medio celi vel in angulo terre: minues ascēsiones gradus significatoris de ascēsionibus illius gradus ad quem volueris eū dirigere per ascēsiones circuli directi: ꝛ qd remāserit erit gradus directionis. Si vo fuerit ille significator quem volueris dirigere in aliquo loco extra quatuor angulos. Aspicies lōgitudinem eius ab aliquo hoꝝ anguloꝝ qui sunt angulus medij celi atq; angulus terre: hoc est vt aspicis significatorē qui si fuerit iter ascēdens ꝛ medium celi: minues ascēsiones gradus medij celi per circulū directuȝ de ascēsionibus gradus significatoris: ꝛ si fuerit iter 7 ꝛ medium celi: minues ascensiones gradus significatoris de ascēsionibus gradus medij celi per circulū directū: ꝛ qd remāserit: ex qualicūq; hoꝝ locoꝝ fuerit: illud diuides p partes horaꝝ illius diei gradus in quo fuerit significator: ꝛ qd exierit erūt hore lōgitudinis ab angulo. Et si fuerit iter ascēdens ꝛ angulū terre minues ascēsiones gradus significatoris per circulū directū de ascēsio-

nibus gradus anguli terre. Rursus si fuerit significator iter angulum terre & 7 minues ascēsiones gradus anguli terre p circulū directū de ascēsionib⁹ gradus significatoris: & qđ remanserit ex qualicūq; hor locor diuides per tpa horar diei nadir. i. oppositi gradus significatoris: & q exierit ipse erunt hore longitudinis ab angulo. ¶ Cūq; sciueris lōgitudinis horas ab angulo & volueris dirigere sig̃torē ad aliquē locū circuli signor: & fuerit sig̃tor in medio circuli orientalis q est a medio celi vsq; ad angulū terre de eis q̄ succedūt ascēdēs: minue ascēsiones gradus illius in quo fuerit sig̃tor de ascēsionib⁹ gradus illi⁹ ad quē volueris dirigere p circulu3 directū: & qđ remāserit erit sig̃tor circuli directi: serua eū. Post h̄ minues ascēsiones illi⁹ gradus in quo fuerit sig̃tor p ascēsiones regionis de ascēsionib⁹ illi⁹ gradus ad quē volueris eū dirigere: & q remāserit erit sig̃tor regionis: post h̄ aspice residuū q fuerit iter sig̃torē circuli directi: & sig̃torē regiōis: accipiesq; sextā ptē ei⁹ & multiplicabis in horis lōgitudinis ab angulo: & q fuerit erit eq̃tio: & si fuerit sig̃tor circuli directi minor sig̃tore regionis: addes eq̃tionē sup sig̃torē circuli directi. Et si fuerit sig̃tor circuli directi plus minues eq̃tionē ex eo: & q remāserit erit grad⁹ directiōis. ¶ Itē si fuerit sig̃tor quē volueris dirigere in medietate circuli occidētalis q̄ est ab āgulo terre vsq; ad mediū celi de eo q succedit septime minues ascēsiones nadir gradus sig̃toris quē volueris dirigere de ascēsionib⁹ nadir gradus illi⁹ ad quē volueris dirigē cū p circulū directū & q remāserit erit sig̃tor circuli directi. Post h̄ minues ascēsiōes nadir gradus sig̃toris p ascēsiōes regionis de ascēsionib⁹ nadir gradus illi⁹ ad quē volueris eū dirigere: & q remāserit erit sig̃tor regionis: deide accipies residuū q fuerit iter sig̃torē circuli directi & sig̃torē regionis accipiesq; sextā ptē ei⁹: & multiplicabis in horis lōgitudis ab angulo: & q fuerit erit eq̃tio. Post h̄ aspicies sig̃torē circuli directi si fuerit minor sig̃tore regionis addes equationē sup sig̃torem circuli directi: & si fuerit sig̃tor circuli directi plus sig̃tore regionis minues equatione3 de sig̃tore circuli directi: & qđ ex eo exierit erit gradus directionis. ¶ Qđ si fuerit sig̃tor in aliqua quarta: & loc⁹ ad quē diriges eū in alia q̃rta diriges sig̃torē ad angulū qui ei succedit: post hoc diriges ab angulo ad locū queadmodū ōndi tibi directionē ab angulo & iunges vtrasq; directiones. ¶ Qđ cū sciueris sig̃torē & volueris scire quo pueniet directio de circulo signor in aliquo annor: fueritq; sig̃tor in ascēdente: addes numer annor: sup ascensiones gradus ascēdentis: & facies eū arcu3 in ascēsione regionis: & quo exiuerit arcus gradus: de circulo signor ibi pueniet directio in eodē anno. Si vo fuerit sig̃tor in septima addes numer annor sup ascēsiones nadir gradus significatoris: & arcuabis eu3 etiam in ascēsionibus regionis: & q exierit de circulo signor: ad eius nadir pueniet directio eodē anno. ¶ Qđ si fuerit significator in decima vel quarta addes sup ascēsiones gra. significatoris in circulo directo numer annor: & arcuabis eū in ascēsionibus sig̃toris circuli directi: & q exierit de circulo signor ibidē pueniet in eodē anno directio. ¶ Si vo fuerit sig̃tor extra hec quatuor loca que sunt anguli scias horas longitudinis ab angulo sicut predixi: qđ si fuerit significator in medietate oriētali: addes sup ascensiones gra. sig̃toris per circulū directū numer annor quos volueris & arcubis hoc in ascēsionib⁹ circuli directi: & qđ exierit erit significator circuli directi: serua eū. Post hoc addes numeru3 annor etiam sup ascēsiones gra. significatoris in regione: & arcuabis hoc in ascensione regionis: & q fuerit erit significator regionis. Post hoc accipies sextā partē residui iter significatorē circuli directi: & significatorē regionis: & multiplicabis eam in horis lōgitudinis ab angulo & q fuerit erit equatio. ¶ Quod si fuerit significator circuli directi minor significatore regionis addes equationē sup

significatorem circuli directi: et si fuerit plus minues eam de eo: et quod remanserit ibi perueniet directio ex circulo signorum eodem anno. ¶ Quod si fuerit significator in medietate occidentali facies cum nadir gra. significatoris sicut fecisti cum gradu significatoris in ope quod est ante eum: et quod fuerit ibidem perueniet directio ex circulo signorum in eodem anno: et locus ad quem perueniet directio dicitur locus diuisionis et dominus termini illius loci dicitur diuisor: quod si fuerit in gradu diuisionis planeta alius aut radij eius aut prope locum ante eum dicitur hic planeta dominus radiorum aut particeps diuisoris in diuisione. ¶ Significatores vero qui diriguntur sunt quinque loca. s. gra. ascendentis et gra. Solis et gra. Lune. gra. quoque partis fortune ac gradus medij celi. Gradus namque ascendentis dirigitur ad accidentia dignoscenda que accidunt in corpore: et gra. solis ad dignitatis et exaltationis casus: honoris quoque atque regni: et Luna propter esse anime et corporis atque coniugij: et pars fortune propter acquisitiones et profectus exiguitatem et largitatem: et medium celi propter magisterium et ceteras dispositiones particulares et esse earum. ¶ Si autem fuerit ascendens reuolutionis alicuius annorum mundi vel natiuitatum diriguntur significatores eius secundum hanc directionem dando vnicuique. s. gradui diem vnum: et hoc est quando sol intrat. V. vel aliquam quartam. Quibusdam autem videtur vt dirigantur significatores anni hoc modo dando omnibus: scilicet 5 9 minutis: et 8 secundis vnum diem: nam directio regum et principum sic dirigitur eis a gradu medij celi per ascensiones circuli directi dando omnibus 5 9 minutis: et octo secundis vnum diem: donec perueniat ad bonos vel malos planetas. Et dirigitur etiam esse regum in incolumitate: aut infirmitate ex gradu ascendentis ad bonos vel malos planetas dando omnibus 5 9 minutis: et octo secundis diem vnum per ascensiones regionis: et directio in reuolutione annorum mundi ad pnoscendum esse vulgi vel rusticorum a gradu ascendentis sumitur similiter et ad pnoscendum esse regis a gradu medij celi: et in reuolutione annorum natiuitatum ad prenoscendum esse nati: a gradu ascendentis reuolutionis dando omnibus 5 9 minutis et octo secundis per ascensiones regionis diem vnum.

¶ De algebugtbar.

Et ex hoc sequitur algebugtbar in natiuitatibus et est directio gradus ascendentis: hoc est vt aspicias gradum ascendentis in termino cuius sit planete et minuas ascensiones ascendentis de ascensionibus que sunt in directo finis termini planete per ascensiones regionis: et quod remanserit accipies dando vnicuique gradui vnum annum et omnibus quinque minutis mensem: et omni minuto 6 dies et erit dominus termini dispositor annorum qui dicitur diuisor. Post hoc accipies gradus termini qui eum succedit et vertes eos etiam in gra. ascensionum et quod fuerit accipies dando vnicuique gradui annum vnum: et omnibus 5 mi. mensem: et omni minuto sex dies: eritque dominus termini diuisor et dispositor illorum annorum. Similiter itrabis cum omni termino domini per successionem vsque in finem vite: et si fuerit in termino alicuius planete: planeta aut radij eius erunt participes in diuisione: et hec diuisio dicitur algebugtbar.

¶ De duodenarijs planetarum et domorum.

Et ex hoc duodenarie planetarum et domorum: hoc est vt aspicias quantum ambulauerit planeta in signo suo in quocunque fuerit aut gra. domus quem volueris ex gradibus et minutis multiplicabisque hoc in 1 2. post hoc addes desuper ipsos gra. atque minuta que multiplicasti in 1 2. et quod collectum fuerit ex eo proijce ab initio gra. eiusdem signi dans vnicuique signo 3 o gra. et quo fuerit finitus numerus ibi erit duodenaria planetarum ac domorum.

¶ De nouenarijs eorundem.

Et ex hoc amababarat que sunt nouenarie. Cuius scientia est vt scias quantum ambulauerit planeta in signo suo ex gradibus et minutis: aut gra. domus cuius volueris scire dominum nouenarie. post hoc diuide signum in nouem diuisiones et vnaqueque diuisio est ex tribus gradibus et tertia parte vnius gradus. Post hoc aspicies in quo nouenario ex nouenarijs

ceciderit gradus planete aut domus. ¶ Post hoc dabis pmū nouenarium ex signis dño signi mobilis eiusdē triplicitatis & sm nouenariū dño signi cuius est ipm signum qd succedit donec venias ad aliquē nouenariū ex quo est gradus: eritqꝫ planeta dñs eius nouenarij: vbi gra: signuz ex quo fuerit gradus ille erat ex triplicitate arietis: erit ergo pmū nouenariū eiusdē signi martis dñi arietis: & sm nouenariū Ueneris dñe tauri & nouenariū tertiū mercurij dñi geminoꝝ. Silr vsqꝫ ad nouenariū nonuz. Et si fuerit signū ex triplicitate cācri erit pmū nouenariū eius lune: & scdm nouenariū solis dñi leonis: & tertiū mercurij dñi vginis. Et si fuerit signū ex triplicitate libre erit pmum nouenariū eius Ueneris dñi libre: & scdm martis dñi scorpionis: & tertiū iouis dñi sagittarij. Similr in triplicitate capricorni pmum nouenariū eius est saturni dñi capricorni: & scdm silr saturni dñi aquarij: & tertium iouis dñi piscium: deinde que sequunt sm ordinez successionis signoꝝ: verbi gra: planeta vel aliqua domus ex domib9 12 erat in 19 gradu aquarij si diuidat signū p nouē diuisiones erit gradus 19 in diuisione sexta: & qr signū aquarij est in triplicitate libre ponit primū nouenariū eius Ueneris dñi libre: scdm martis dñi scorpionis: & tertiū iouis dñi sagittarij: & quartum saturni dñi capricorni: & qntum etiam saturni dñi aquarij: & sextuz iouis dñi piscium: eritqꝫ naubahar: idest nouenarium 19 gra. aquarij iouis.

¶ Modus inueniendi dominum decani.

Et ex hoc adorogen hoc est vt diuidas ascēdens in tres partes & sit ois diuisio 10 graduū: dabisqꝫ diuisionem pmā dño ascēdentis & scdam dño quinti signi ab eo: & tertiam dño noni: nam ascēdens 5 & 9. vna semp sunt triplicitas: verbi gratia. Aries erat ascēdens tūc ab initio arietis vsqꝫ in decimum gradum eius est dorongen. i. decanus est mars dominus arietis. Et si fuerit ascēdēs ex 10 gradu vsqꝫ 20 gradum erit eius dorōgen sol dominus leonis. Et si fuerit ascendens a 20 vsqꝫ in finem eius erit dorongen iuppiter dominus sagittarij.

Et ex hoc sequit dñs orbis in natiuitatibus qd est vt aspicias dñm hore in qua orit natus dabisqꝫ ascēdens & dñm hore anno pmo natiuitatis eius & significabitur per esse eius. s. dñm hore sanitas vel ifirmitas corporis nati sicut significat per dñm ascēdentis radicis. i. natiuitatis: & dabis dñm secūde hore ab ea secūde domui ab ascēdente in scdo anno & significabit per esse suū in eodē anno esse substātie &c. sicut significat per esse dñi domus substātie: & dabis dñz tertie hore ab ea tertie domui ab ascēdente tertio anno & significabit per esse illius in eodē anno esse fratrum & sororum & ceteroꝝ sicut significabit per esse dñi tertie domus: & dabis dñm hore quarte domui quarte ab ascēdente in anno quarto: & significabit per esse suum in eodem anno esse patrum & eoꝝ que significant per domum quartaz. Similr facies de dñis aliaꝝ horaꝝ per successionē & dabis. s. dñm vniuscuiusqꝫ hore domui ex domibus radicalibus dabiturqꝫ dño hore 12 ab hora natiuitatis domus 12 ab ascēdente radicis: & annus 12 & dñs prime hore a natiuitate erit dñs ascendentis radicis & ēt dñs anni decimi tertij & dñs scde hore ab ea erit domus substantie & anni decimi quarti dñs: & sic per ordinem de alijs. Et nominat dñs hore prime dñs ascendentis hore: & dñs secūde hore dñs hore domus substātie & dñs hore tertie dñs hore domus fratrū & sic de alijs. Similr dñs vniuscuiusqꝫ harum horaꝝ nominat nomine domus: & nominatur etiam orbis dñs & significatur per eum omni anno sicut significatur per alcocboden: hoc est per dñm anni: & quidam astrologorum ponūt dominum orbis: scilicet ascendentis radicis anno primo & scdo anno planetā qui huic succedit: & in tertio anno planetam qui huic succedit sicut dictum est in domino hore.

Et ex hoc sequitur alfridarie dispositio: hoc est cum natiuitas fuerit diurna preerit in initio vite dispositioni eius fridarie sol secundum quantitatem annorum fridarie eius qui sunt decem: post hoc planeta qui succedit soli qui est venus cuius fridarie anni sunt octo: et post venerem planeta qui succedit ei et est mercurius: et anni eius sunt tredecim deinde luna: et anni fridarie eius sunt nouem: deinde saturnus et anni fridarie eius sunt 11. deinde iuppiter et anni fridarie eius sunt 12. deinde mars et anni fridarie eius sunt 7. deinde caput draconis et anni fridarie eius sunt tres: post hoc cauda: et anni eius fridarie sunt duo fiunt autem anni collecti simul 75 anni. post hoc reuertitur dispositio ad solem: et similiter vsque ad vltimum planetarum. ¶ Si autem fuerit natiuitas nocturna incipiet dispositio vite nati a luna disponetque annos fridarie eius qui sunt nouem: similiter planeta post planetam sicut prediximus in sole. Cumque disposuerit planeta annos fridarie sue disponet proprie primam septimam solum. i. septimam partem fridarie sue: deinde participatur ei in secunda septima: planeta qui eum succedit: post hoc participatur ei in tertia septima planeta tertius qui succedit secundum: et ita donec participatur ei planeta qui est ante eum in vltima septima ex annis fridarie eius: et est vnicuique iudicium cum participatur alteri super natiuitate: verbi gratia quamuis sol disponat per decem annos omnes tamen isti decem diuiduntur in septem partes: quarum primam septimam disponat ipse sol: secundam vero septimam disponet alius planeta qui succedit soli. s. venus. deinde alius planeta qui sequitur venerem qui est mercurius disponet tertiam septimam partem et sic de alijs successiue: et idem de luna dicendum est in nocturna genitura.

Et ex hoc sequitur almanar. i. supereminentia qua dicitur quod planeta vadit super planetam: hoc est vt aspicias cursum planete medium et locum eius equatum: et si fuerit locus eius equatus minus medio cursu eius erit ascendens a medio circuli sui vsque ad summitatem circuli: et si fuerit locus eius equatus plus medio cursu erit descendens a medio circuli sui vsque ad infimum eius: et si fuerit locus eius equatus equalis medio cursui erit in medio circuli sui deinde locum planete minues de medio cursu suo postquam hoc certissime cognoueris. i. locum equatum: vel econuerso minorem de maiori eorum subtrahendo et multiplicabis quod remanserit per septem et diuides per 22 et quod de diuisione exierit erit hoc omni planete pro quantitate eius ascensionis vel descensionis. De venere et mercurio accipimus quod est inter vtraque loca. i. quod est inter locum solis et veneris et mercurij et facimus vt supra: quia per hoc scimus quis eorum fortior sit in circulo augis: sed venus et mercurius cum fuerit aliquis eorum orientalis et fuerit locus eius equatus minus loco solis accipies residuum quod est inter locum solis et locum eius: faciesque cum eo quemadmodum feceris vt dictum est in planetis altioribus ex multiplicatione et diuisione. ¶ Et proprior ac fortior sit significatio planetarum dum abierint super seinuicem. i. dum abierit alter super alterum in coniunctione. ¶ In oppositione autem et in quarto aspectu erit significatio eorum minus apparens et debilior. ¶ Et tamen cum vnus illorum fuerit ascendens et alter descendens tunc ascendens eorum vadit supra descendentem. ¶ Cum vero ambo fuerint descendentes: ille qui fuerit minoris descensionis vadit super illum qui fuerit maioris vel pluris descensionis. ¶ Si autem ambo fuerint ascendentes ille qui est maioris ascensionis vadit super illum qui fuerit minoris ascensionis. ¶ Dicitur quoque et alio modo: idest vt scias latitudinem vtrorumque planetarum: quia septentrionalis eorum vadit super meridianum. Et si fuerint ambo septentrionales ille qui fuerit pluris latitudinis vadit super eum qui fuerit minoris latitudinis. ¶ Si autem fuerint vtrique meridiani ille qui fuerit minoris latitudinis vadit super eum qui fuerit maioris latitudinis ideoque dicitur quod luna vadit super iouem in his duobus operibus. Similiter si fuerit aliquis duorum planetarum in medio circuli sui et nullam latitudinem habens

tūc ascēdens in circulo suo ꝛ septētrionalis vadit sup eū q caret latitudine ꝛ vadit ipse qui sine latitudine est sup descēdentē ꝛ meridianū. Et ex hoc aptio portaꝝ dī cū iungitur planeta inferior planete superiori ꝛ fuerint cum hoc domus eorum opposite.

¶ Que specialiter fit quando est introitus solis in libra.

Et ex hoc seqꝛ albuçic ꝛ est res q̄ valde pbabāt idi. Nā ipsi numerāt post piunctionē solis ꝛ lune 12 horas ꝛ applicāt eas soli ꝛ diuidūt 12 horas trinas.i.in tres ptes.s.in haim solis: ꝛ iudicāt sup oēs quatuor horas sm iudiciū dnoꝝ triplicitatis solis hora piūctionis: deinde dāt veneri post 12 horas piūctionis solis āt duodecim ꝛ diuidūt eas iteꝝ trinas ꝛ iudicāt sup oēm trinā diuisionē sm dnos triplicitatis veneris hora piūctionis: post hoc faciunt sl'r cū mercurio ꝛ alijs planetis p successionē eoꝝ donec reuertiꝛ orbis ad solē post 84 horas ꝛ nō cessant sic facē frequēter donec venerit piunctio scda. Et qdā dicūt q albuçic fit hoc q post piūctionē sint 12 hore ineq̄les que vocanꝛ cōbuste: ꝛ nō opꝫ aliquē in his incipe aliqd opus: ꝛ post horas 12 sunt 72 hore incōbuste in qbus est vtilis opeꝝ iceptio ꝛ post has 72 horas incōbustas sunt 12 cōbuste sl'r vsq ad piunctionē que succedit: post hoc diuidūt has horas 12 in tres diuisiones.i.in partes. Dixerūtq cum qs icepit in q̄tuor horis pmis deambulare vel bellare timenda erit pditio aie sue: ꝛ cū in quatuor horis secundis inceperit timēdum erit detrimētum corpis sui sine amissione aie: ꝛ si in quatuor horis vltimis timēdum est detrimētum substantie sue ꝛ suoꝝ ꝛ oium que possidet.

¶ Differentia quinta in commemoratione vniuersarum partium.

Et qꝛ expleuim⁹ expōnes eoꝝ que sequunꝛ ex noibus astrologoꝝ. Exeq̄mur nūc cōmemorationē vniuersaꝝ ptium. Et cū notauerimus in loco ptiū accipe a loco illo in locū illū ꝛ pijce hoc ab ascēdente vel de alio loco: dicimus vt addas sup illud qd fuerit iter vtraq loca gradus ascēdētis: ꝛ pijce ab ascēdēte vel ab initio signi a quo pijcis quousq finiaꝛ numerus ꝛ gradus in quo finiꝛ numerus erit gradus ptis quesite. Cuius exēplar est opus partis fortune: qꝛ accipies qcqd est iter solē ꝛ lunā in die ex gradib⁹: ꝛ addes sup eos gradus ascēdētis signi: ꝛ q collectū fuerit pijcies illud a 30 in 30 gradus ꝛ icipies pijcē ab initio ascēdētis signi ꝛ quo finiꝛ nūerus ibi est ps fortune: ꝛ i nocte facies eꝫ a luna in solēꝫ ꝛ addes gradus desup signi ascēdētis ꝛ pijce h̄ de 30 in 30. ꝛ icipe pijcere ab initio signi ascēdētis sic pus.

¶ Incipiam⁹ h̄ itaq post ptē fortune ptes 12 domoꝝ: ꝛ icipiam⁹ ab ascēdente.

¶ De partibus prime domus.

Prima domus est pars vite ꝛ accipiꝛ in die a ioue in saturnuꝫ ꝛ in nocte ecōtra ꝛ pijciꝛ ab ascēdente. ¶ Pars hylech accipiꝛ a gradu piunctionis seu pūctionis que fuerit ante natiuitatē vsq in gradū lune: ꝛ pijcitur ab ascēdente. ¶ Pars futuroꝝ.i.pars solis accipiꝛ in die a luna in solē ꝛ in nocte ecōtra: ꝛ proijciꝛ ab ascēdente. ¶ Pars dilectionis ꝛ pcordie.i.pars veneris accipiꝛ in die a parte fortune in partem futuroꝝ: ꝛ in nocte econtra ꝛ pijciꝛ ab ascēdente. ¶ Pars stabilitatis ꝛ fiducie ascēdentis durationis nati est sicut pars concordie ꝛ dilectionis ꝛ proijcitur ab ascendente. ¶ Pars animositatis ꝛ audacie idest pars martis accipitur in die a marte in gradum partis fortune ꝛ in nocte econuerso: ꝛ proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus secunda domus.

Secunda domus est pars sbe ꝛ accipitur in die ꝛ nocte a dno domus substantie in gradū atq minutū domus substātie ꝛ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars pau

pertatis et paruitatis ingenij idest pars mercurij accipitur in die a parte futurorum in partem fortune: et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars beatitudinis et triumphi atque victorie idest pars iouis accipitur in die a parte futurorum in iouem et in nocte econuerso et proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus tertie domus.

Tertia domus est pars fratrū et accipit in die a saturno in iouē et in nocte ecōuerso: et proijcit ab ascēdente. ¶ Pars mortis et beniuolētie fratrū accipit in die a sole in saturnū et in nocte ecōuerso: et pijcitur ab ascendēte. quod si fuerit saturnus sub radijs accipit in die a sole in iouem et in nocte ecōuerso: et proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus quarte domus.

Quarta domus pars patrum est: et accipitur in die a sole in saturnum: et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars mortis patris accipitur in die a saturno in iouem et in nocte ecōuerso: et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars auorum accipitur in die a dn̄o domus solis in saturnum: et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente. Et si fuerit in domo sua sol vel aliqua domorum saturni accipe in die a sole in saturnum: et in nocte ecōuerso: et proijce ab ascendente et non cōsideres vtrum saturnus sit apparens vel sub radijs. ¶ Pars hereditatum et possessionū accipit in die ac nocte a saturno in lunam: et proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars nobilitatis nati: et eius de quo fit dubitatio vtrum sit filius illius patris cui imponitur: an alterius accipitur in die a gradu solis in gradum exaltationis sue: et proijcitur ab ascendente. ¶ Quod si sol fuerit in gradu exaltationis sue in die et luna in nocte in gradu exaltationis sue erit pars in gradu ascendentis: et erit significator gradus ascendentis. ¶ Pars finis rerum accipitur in die et nocte a saturno vsque ad dn̄m domus cōiunctionis: aut preuentionis: et additur desuper gradus ascendentis: et proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus quinte domus.

Quinta domus est pars filiorum: et accipit in die a Joue in Saturnū et in nocte ecōuerso: et pijcitur ab ascēdente. ¶ Pars que signat tp̄s in quo dz filius fieri: et numerum eorum seu masculorum seu feminarum et quid mulier pariet accipitur in die ac nocte a marte in Jouē: et pijcitur ab ascēdente. ¶ Pars scie filij masculi et femine accipitur in die et nocte a Luna in Jouem: et proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars per quā scitur natus de quo fit iterrogatio vtrum sit masculus vel femina accipit in die a dn̄o domus lune in Lunā: et in nocte ecōuerso: et pijcitur ab ascēdente ¶ Pars signans filium cū puenerit iuppiter ad eū.i.ad gradū partis signātis filium accipit in die ac nocte a marte in iouem et proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars dilectionis et gaudij accipit in die ac nocte a venere in saturnum: et proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars scientie esse filiorum accipitur in die ac nocte a luna in venerem et proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus sexte domus.

Sexta domus est pars īfirmitatis et azemena.i.debilitatis īseparabilis alicuius mēbrorum accipit in die a saturno in martem in nocte econuerso: et proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars seruorum accipit in die a mercurio in lunam: et in nocte ecōuerso: et proijcitur ab ascendente. Et dixit alendezgod accipit in die a mercurio in partē fortune: et in nocte econuerso. Et dixit: oportet vt vtamur vtrisque partibus insimul.

¶ De partibus septime domus.

Septima domus est pars desponsationis virorum seu cōiugij: et accipit in die ac nocte a sole in venerē: et proijcit ab ascēdente. Et hec pars similis est parti mādatorum et rumorum. Et pars despōsationis mulierum vel coniugij ab hermete accipitur

in die ac nocte a venere in saturnum: et proijcit ab ascendente. Et hec pars congruit parti cultus terre. ¶ Item pars desponsationis mulierum secundum vellium accipit in die ac nocte a sole in martem: et proijcit ab ascendente. ¶ Pars delectationis ac voluptatis accipit in die ac nocte a venere in gradum septime: et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars nuptiarum accipit in die ac nocte a saturno in venerem: et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars meretricij et fornicationis mulierum est sicut pars coniugij et mulierum.

¶ De partibus octaue domus.

Octaua domus est pars mortis et accipit in die ac nocte a luna in gradum et minutum domus octaue: et addit desuper quod ambulauerit saturnus in signo suo et proijcit ab initio signi saturni. ¶ Pars planete qui interficit accipit in die a domino gradus ascendentis in gradum lune: et in nocte econuerso et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars anni in quo timetur nato mors: et paupertas impedimentum ac destructio accipit in die ac nocte a saturno in gradum domini domus coniunctionis vel preuentionis que fuit ante natiuitatem et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars ligationis et carceris: et vtrum liberetur ab eo vel non accipitur in die a saturno in partem fortune et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus none domus.

Nona domus est pars peregrinationis accipit in die ac nocte a domino domus none in gradum et minutum domus none: et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars itineris per aquam accipit in die a saturno in 15 gradus signi cancri et in nocte econuerso et proijcitur ab ascendente. Quod si fuerit saturnus in 15 gradu cancri erit gradus partis gradus ascendentis. ¶ Pars religionis accipitur in die a luna in mercurium et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus decime domus.

Domus decima pars regionis et regni: et quid operis faciat natus et accipit in die ac nocte a saturno in lunam et proijcit ab ascendente. ¶ Pars regis atque regni accipit in die a marte in lunam: et in nocte econuerso: et proijcit ab ascen. et est alia pars filijs parti patrum. ¶ Pars principatuum et operis et regni secundum Vellium accipit in die ac nocte a sole in gradum medij celi: et proijcit ab ascen. ¶ Pars significans vtrum sit cum rege et regni aut non accipit in die ac nocte a sole in gradu medij celi: et proijcit a ioue. ¶ Pars matris accipit in die a venere in lunam: et in nocte econuerso: et proijcit ab ascendente. ¶ Pars mortis matris accipit in die a venere in saturnum et in nocte econuerso et proijcit ab ascendente.

¶ De partibus vndecime domus.

Vndecima domus est pars amicorum et accipit in die ac nocte a luna in m[illegible] rium: et proijcitur ab ascen. Et dixit alendezgod accipitur in nocte econ[illegible] ¶ Pars significans effectum amicorum et amicitie ac[illegible]r in die a parte f[illegible] partem futurorum: et in nocte econuerso et proijcit[illegible]endente.

¶ De partibus duodecime [illegible]

Duodecima domus est pars inimicorum secundum [illegible] accipit in [illegible] domus inimicorum vsque in gradum et min[illegible] Et secundum quosdam antiquorum accipit in die et in [illegible] pit in die a parte fortune in partem futurorum [illegible] sunt partes 12 domorum etc. ¶ Et preter[illegible]gi- stri iudiciorum astrorum multum. Ex quibus e[illegible] ceci- derit in signum tortuosum vel mobi[illegible] vel im- pedimentum aspexerint eum mali [illegible]orum eorum si ceciderit cum fortunis [illegible] eum

aut fuerit in signo directo ascensionis τ accipitur in die a mercurio in venerē: in no/cte ecōuerso τ p̄ijcitur ab ascēdente. Et fm̄ Albumasar accipit̄ in die a mercurio in lunā τ in nocte ecōuerso τ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars rōnis τ p̄funditatis sen/sus accipit̄ in die a saturno in lunā τ in nocte ecōuerso τ p̄ijcit̄ ab ascēdēte. ¶ Pars sapientie τ disciplīne accipit̄ in die ac nocte a saturno in iouem τ proijcit̄ ab ascendē/te. ¶ Pars guerre τ prelioꝝ accipit̄ in die ac nocte a saturno in lunā: τ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars pacis τ ↄcordie exercituum accipit̄ in die ac nocte a luna in mercurium τ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars scientie accipitur in die a luna in iouem τ in nocte ecōuerso τ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars aspiciendi in reuolutione anni accipitur in die a luna in venerem τ in nocte econuerso τ proijcitur a sole.

¶ De partibus reuolutionum in causis regnorum.

ET quia auxiliāte deo itroduximus has partes que ↄueniunt in rebus particu/laribus p̄sequemur partes que ↄueniunt in reuolutione annoꝝ mūdi τ ↄiun/ctionum signtiuȝ causas regni τ stabilitatē seu durationē eius. Ex qbus est pars que dr̄ pars regni seu imperij que exercetur in reuolutione annoꝝ mundi: accipiturq̧ a marte in lunā τ proijcit̄ ab ascendente ↄiunctionis que sigt̄ mutationem regni. Sic quoq̧ alio modo accipit̄ .s. a gradu ascēdentis ↄiunctionis in gradum ↄiunctionis τ proijcitur a gradu ascēdentis reuolutionis. Itē fit alio modo accipit̄ a gradu medij celi reuolutionis vsq̧ ad solem τ proijcit̄ a ioue .i. a gradu iouis. ¶ Pars tp̄is regis idest q̄zdiu debet durare: accipit̄ in die hora electionis regis a sole in 15 gradum si/gni leonis τ proijcitur a luna τ in nocte accipitur a luna in 15 graduȝ signi cancri τ proijcitur a sole. Alia pars de tp̄e electionis regis accipitur hora electionis regis in die a ioue in saturnum τ in nocte econuerso τ proijcitur ab ascendente reuolutionis anni in quo surrexerit rex q̄ si fuerit iuppiter in signo cōmuni τ fuerit reuolutio diur/na: fueritq̧ iuppiter cadens ab angulis tunc accipitur a saturno in iouem: τ addunt̄ desuper 30 gradus τ proijcit̄ ab ascēdente reuolutionis anni in quo surrexerit rex. Si vo saturnus τ iuppiter fuerint sibi oppositi τ fuerint ambo cadentes ab ascende/te mediatur q̄ exierit in eos: idest accipiatur medietas graduum qui sunt inter eos τ p[illegible] b asce[illegible] e. Et si fuerit iuppiter in exaltatione sua: τ fuerit reuolutio in[illegible] rat [illegible] in saturnum τ proijcitur ab ascendente

[illegible] unt ex qb⁹ extrabit̄ tp̄s electi[illegible]
[illegible] aspicias horā electi[illegible]
[illegible] e significauit sectam [illegible] i
[illegible] ibus duobus cum [illegible] ter
[illegible] c serua eum: q2 hic [illegible] pul/
[illegible] aptabis ascēdens [illegible] pluuia
[illegible] neta orientali [illegible] iterfic̄
[illegible] prime q̄z serua[illegible] tauri fue/
[illegible] ipse est locus [illegible] iti morie͂t: τ
[illegible] surrexerit re[illegible] ¶ Pars ibi ste
[illegible] nni ex nume[illegible] sticulis τ vesica.
[illegible] um dimid[illegible] minis.
[illegible] secunde [illegible] lucrabunt: τ serui
[illegible] rno τ [illegible] atrōib⁹ molestabūt.
[illegible] nd [illegible] erra armenie. Inimi
[illegible] iterficient: ibuntq̧ a d
[illegible] entis magnus irruet.

Differentia quinta

Item sunt hic alie partes quibus vtimur in reuolutionibus annorum mūdi: ꝛ scitur per eas quid graue de rebus in foro: ꝛ quid erit leue in precio: quidue p̄ciosum seu vile: multum seu parum: hoc est vt aspicias vbi ceciderit pars idest in cuius planete domo exaltatione termino vel triplicitate: qui planeta si fuerit retrogradus vel combustus vel in malo loco aut cadens ab angulo vilescet illa res ꝛ erit parui precij. Si ꝓo fuerit in loco fortitudinis aut in angulo ꝛ maxime in medio celi grauabitur illa res ꝛ erit magni precij: ꝛ si peruenerit dn̄s illius domus ad locum descēsionis sue vilescet illa res ꝛ aspice aspectus fortunaꝝ ꝛ planetarum maloꝝ ad ea nec non ꝛ ad lunam ꝛ dn̄m eius: ꝛ vide quo modo ꝛ quis aspiciat ipsam partem: q꞉ si fortuna ꝛ luna aspexerint illam partem multiplicabiť illa res: ꝛ si aspexerint eam mali detrimentum patietur. ¶ Pars dispositionis anni a luna in mercurium. ¶ Pars pluuie ſm Albumasar accipiť in die a luna in venereȝ: ꝛ in nocte econuerso ꝛ proijcitur a gradu solis. ¶ Pars aque a luna in venerē. ¶ Pars ordei a luna in iouē. ¶ Pars ciceris ꝙ est quoddam genus leguminis a venere in solem. ¶ Pars lentis a marte in saturnum. ¶ Pars fabarum a saturno in martem. ¶ Pars almusi: idest milij a saturno in martem. ¶ Pars cepaꝝ a saturno in martem. ¶ Pars tritici a sole in martem. ¶ Pars nucum a mercurio in martem. ¶ Pars çucchari a mercurio in venerem. ¶ Pars dactilorum a sole in venerem. ¶ Pars mellis a luna in solē. ¶ Pars alroç: idest ris ꝙ est genus farris a ioue in saturnum. ¶ Pars oliuarum a mercurio in lunam. ¶ Pars vuarum a saturno in venerem. ¶ Pars bombicis a mercurio in venerem. ¶ Pars alonicem: idest sisami quoddam genus seminis albi in similitudine seminis lini: ꝛ vtuntur eo medici. fit autem ex eo vnguentum vtile a mercurio in iouem vel a saturno in venerem. ¶ Pars que sunt albuceflex: idest mellones qui sūt magni ꝛ crocei a mercurio in saturnum. ¶ Pars ciborum acrium a saturno in martem. ¶ Pars ciborum dulcium a sole in venerem. ¶ Pars ciborum saporis apij vel huiusmodi herbarum saporem habentium a marte in saturnum. ¶ Pars ciborum amarorum a mercurio in saturnum. ¶ Pars medicaminum acrium a saturno in iouem. ¶ Pars medicaminum aggregantium ꝛ purgantiuȝ a sole in lunam. ¶ Pars medicaminum salsorum a marte in lunam. ¶ Pars medicaminum venenatorum a gençahar: idest a capite draconis in saturnum: ꝛ proijciantur vniuersa hec ab ascendente reuolutionis anni. Hec sunt vniuersa que ceciderunt nobis ex partibus: introduximus quoq꞉ has partes nouissimas: ꝛ si fit in eis narratio debilis: ne dimitteremus aliquid ꝙ posset esse introductorium ad magisterium iudiciorum astrorum qn protulerimus illud.

¶ Tabula amicicie ꝛ inimicicie signoꝝ adinuicē

♓	♊	♉	♈	♋	♊	♉	♈	♏	♎	♍	♌	Amici p̄fecti cum medijs signis
♏	♎	♍	♌	♓	♒	♑	♐	♓	♒	♑	♐	
♍	♌	♋	♊	♉	♈	♓	♒	♑	♐	♏	♎	Inimici p̄fecti cum medijs signis

¶ Explicit subtilissimum opus Isagogicum ad iudicia astrorum ꝛ magisteria cognoscenda stellarum serui dei gloriosi abdilaçi qui dicitur Alchabitius de Arabico in latinum a Ioanne hyspalensi interpretatum nuperimeq꞉ ab innumeris erroribus absolutum ab eximio doctore. Antonio de fantis Taruisino.

¶ Incipit tractatus notabilis Alcbabitij de coniunctionibus planetarum in duodecim signis et earum pronosticis in reuolutionibus annorum.

Si in quolibet anno quando res chare aut viles siue mediocres esse debeant scire desideras. videto cum sol primum minutum arietis ingreditur: quod signum oritur et ascendat in orizonte in quo es: nam plaga tunc existens in eo dicetur dominus ipsius anni: fiat igitur figura in qua ordinentur duodecim domus: et in qua ordinentur signa duodecim: et ordinentur plane septem in singulis domibus veluti erunt tunc in celo facta vera ipsorum equatione: et tunc aspice et bene considera virtutes signorum et stellarum existentium in ipsis: et iudica in rebus illius anni: vt ondam et vt per solertiam tui ingenij poteris idagare: tunc enim de venturis in illo anno verum poteris iudicare.

Si igitur Saturnus fuerit in ascendente in prima domo vel signo aut in decima: tunc omnes res que nigre sunt et nigre erunt valde chare in illo anno: vt Azur: ferrum: plumbum et filia: et panni nigri lanei: vt sunt vestes monachorum et iudicium. quod si fuerit in quarta vel septima domo: chare vtique erunt: sed non multum. Si vero fuerit in cadentibus: neque viles neque chare: sed mediocres erunt et idem de ceteris planetis dicimus: signata quorum vt breuius dicam sunt ♄. Iuppiter significat oleum: cottonem: mel et argentum. Mars autem significat piper: scuta et omnia arma. Sol vero significat aurum rude. i. non laboratum. Venus autem significat omnem adipem: vnguenta: species: et ligna alba atque odorifera: et margaritas et muliebria ornamenta. Mercurius significat grana minuta et opera de seta tam texta quam non texta: et nuces et his similia. Luna vero significat incensum: lac: caseum: et similia.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in Ariete.

Cum autem figuram feceris videris que saturnum et iouem coniunctos esse sit in ariete aut prope existentes significabunt sectam nouam futuram. Sed si in eodem fuerit iuppiter venus mercurius sol et luna aut tres ad minus erit fertilitas: et erunt homines boni: pluuia multa et grando. Scriptores lucrum facient. Bestie vili precio hebebuntur: et aque dulces incrementum hebebunt. Sed si iuppiter et luna fuerint in vno et eodem gradu eiusdem signi in oriente: tunc significabitur quod rex iustitiam faciet et rectum iudicium: eritque magisterium eius bonum. Si vero saturnus et mars: vel mars et iuppiter: vel mars et mercurius: vel mars et venus ibidem fuerint in oriente fiet bellum: et multus sanguis arabum effundetur in templis: et ipsi subuertentur et eorum milites capientur et distrahentur.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in Tauro.

Si venus et mars in vno gradu tauri coniuncti fuerint contra viros mulieres seditiones mouebunt: ab eis stuprum expectantes: et animalia morientur. quando autem mars in tauro fuerit: fiet bellum versus meridiem: magnusque ventus. ita quod arborum fructus in terram cadent: et maior pars eorum pibit et exiccabitur. Si autem mars et iuppiter venus et luna vel horum tres ibidem fuerint erunt homines mendacissimi: et fiet inter ipsos etiam maximus tumultus: morientur etiam in illo anno qui pulchriores erunt: quia iuppiter et venus pulchros significant. Mars vero interficiet iunctus cum ipsis in eodem gradu vel signo permanens: fiet pluuia multa et aqua maris et fontium abundabit. Egredientur homines a latere meridiano dominum suum interficere cupientes: nec illud asseque poterunt. Si vero saturnus iuppiter et mars in eodem gradu tauri fuerint: tunc imperatores et reges impia sua et regna amittent vel timore nimio perterriti morientur: et monaci et canonici religionis habitum deserent: vel morientur. Si vero saturnus et Mars ibi steterit infirmabuntur mulieres in mamillis et gutture vel inguine et homines in testiculis et vesica.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in Geminis.

Si sol et mercurius venus et luna fuerint simul in geminis scriptores parum lucrabuntur: et serui dominis obedire dedignabuntur: frumentum multum erit in terra: vieque latronibus molestabuntur. Si vero mars et saturnus: siue mars et iuppiter ibi fuerint: bellum erit in terra armenie. Inimici enim super eos irruent: et moabite bellum mouentes presbyteros suos interficient: ibuntque ad montana in yatum diuinationibus confidentes: ventusque a parte orientis magnus irruet.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in cancro.

SI saturnus iuppiter mars sol et luna in cancro fuerit pauor et timor gentes circumueniet q offensionibus excitabunt: et hominum alij alios molestijs infestabunt: et tunc et signa i celo videbunt: vt comete et faces i aere volantes: terremotus erit: non multum aque: fructus vastabunt: naute in mari periclitabunt: et ciuitates et castra et ville in littore maris edificate horribili timore turbabunt: et boreas in illo anno multum nocebit.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in Leone.

SI saturnus iuppiter mars et luna i leone fuerit: orientales iter se bellum facient: et homines ventris et stomaci et filiorum doloribus verabunt. Si vero iuppiter mars et sol ibi fuerit: mercatores timebunt ne domini faciant eis iniustitiam. Ventus veniens ab oriente irruet: et arabes tiebunt.

¶ De coniunctione planetarum in virgine.

SI saturnus et mars et mercurius i virgine fuerit coniuncti omnem fere semen terre vastatum locustis peribit. Si vero saturnus et sol ibi fuerit obscurati: caudaque et mars ibi fuerit: tunc in terra nubiorum et i meridie bellum et seditio orietur iter paupes et diuites. Si vero saturnus et iuppiter ibi fuerit: tunc erit pluuia multa. et ventus ab austro veniet. res omnes fere et potius frumentum et vinum cara erunt.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in libra.

SI mars et iuppiter i libra fuerit celum erit rubeum. quod est signum infirmitatis hominum et effusionis sanguinis. Si vero sol et iuppiter et luna ibi fuerit morientur mulieres: eritque pluuia multa. Si aut mars et saturnus illic fuerint bellum erit et latrones vias obsidebunt.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in scorpione.

SI saturnus et mars et venus in scorpione iuncti fuerit: significant quod rex veneno iterficitur: et dominorum alij alijs detrahent: atque ad inuicem malam gerent voluntatem: et si luna cum aliquo horum fuerit: fiet tanta pluuia quod mundus fere ibi diluuio deucalionis obrui videbitur. Si iuppiter et saturnus in aliquo gradu istius signi fuerit: hac per omnia generaliter itellige: quia pseudo prophete venturi sunt nouam sectam seminantes.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in sagittario.

SI mars et iuppiter fuerit in sagittario fiet bellum iuxta mare: sed si saturnus iuppiter et mercurius et luna ibi fuerint: fere diluuio seculum peribit: et flumina et maria propter aquarum inundationes icrementum suscipient. et scribe: medici: astrologi et sacerdotes multiplicabunt in orbe et a populis honorabunt. Si vero saturnus et mars ibi fuerint. Latrones predabunt rusticos et villas et pyrate naues molestabunt in mari. Sed si mars et venus illic fuerint: meretrices diripient pueros et puellas in captiuitatem eos deducentes.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in capricorno.

SI sol mars et mercurius i capricorno fuerit multi morientur domini: et erit tunc infirmitas multa: et homines icendent messes et domos: eritque ventus nimius: pax frumenti recolligetur. Quod si saturnus et mars ibi fuerit: non erit tamen mali: bellum erit nimium genusque hominum deum tiebit.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in Aquario.

SI saturnus et mars et luna i aquario fuerit: pauca fiet pluuia: siccabuntur omnia: sed aque fontium sufficienter abundabunt: et vie latronibus molestabuntur: celum nubibus turbabitur: non tamen dabit pluuiam: homo tunc nascetur de quo gaudium erit magnum in populo cui gentes plurime subijcientur omne monasterium abundabit: et erunt monaci multi et erunt homines deum timentes.

¶ De significatione coniunctionis planetarum in piscibus.

SI i piscibus iuppiter fuerit: religio multa erit i hominibus: quicumque igitur de aliquo anno quid i illo futurum sit verum dare iudicium volueris subtiliter planetarum coniunctiones complexiones et significationes tam per hec que scripta sunt quam per ingenium tui solertiam examines: signorum similiter naturis: i quibus planete fuerint inspectis: et sic certa iudicia de venturis facere poteris: si deus voluerit.

¶ Explicit Alchabitius de significationibus coniunctionis planetarum in vnoquoque signorum in reuolutionibus annorum mundi interpretatus a Joanne hyspalensi.

Jr sapiens dñabit astris. Dicit Ptolemeus in sapiētijs Almagesti. Et pōt declarari sic. Jlle dñabit astris qui effectus prouenietes ex ipsis astris pōt impedire vel phibere: sed hoc potest facere vir sapiens: quare rc. Maior est manifesta: qz ille dñat alteri qui pōt sibi dicere fac hoc z facit: z dimitte hoc z dimittit. Minor pbatur aucte Ptolemei in qnta ppositione cētiloquij vbi dicit. Optimus astrologus multū maluz phibere pōt qd sm stellas vēturum est cū eius nām pscieuerit: sic enim pmuniet eum cui malum vēturum est vt cum venerit possit illud pati. Et confirmatur auctoritate eiusdem in propositione octaua eiusdem vbi dicit. Anima sapiens ita adiuuabit opus stellarum quemadmodum seminator fortitudines naturales.

¶ Sed aduertēdum est de mō per quē sapiēs pōt impedire vel adiuuare opꝰ stellaꝝ. Certū est q nos nō possumꝰ simplr impedire influētiam celestē sicut nec cōbustionez ignis: sed possumꝰ disponere passum ad recipiēduz alio vel alio mō influentiā celestē. Videmus enim q idē calor solis glaciē dissoluit z pstringit lutū. Ponit Haly de hoc familiare exēplum in cōmēto pallegate ppositionis. Optimus astrologus rc. Dicēs si sciuerimꝰ q debeat alicui euenire egritudo calida z sicca de natura martis: poterimus ipm ante aduētuz illius influētie mutare ad oppositū.s. ad frigiditatē z humiditatē: z sic influētia que deberet sibi facere egritudinē reduc z ipm ad tēperamētum.

¶ Patet ēt cuilibet q possumus impedire actionē ignis ne cōburat aliqd cōbustibile determinatum.s. remouēdo ipsum ab igne vel proijciendo aquam super ipsum.

¶ Cum igit scie diuidant sm diuisionem reꝝ de qbus sunt: z qlibet dicat sapiens in scia sua accipiēdo large sapiētiam pro scia: sicut accipit Albumasar in multis locis sui introductorij: vt videamus de qbus sapiētibus sint dicta verba pposita possumus distinguere lter sapientes z sapiētes modo quodam vli. ¶ De numero igit sapientuz qdam sunt sapientes veraciter: qdam apparēter. Hanc distinctionē tāgit Aristoteles in pmo elenchoꝝ vbi dicit. Quidam sunt pulchri ppter decorē: qdam aūt singūt cōponētes se. Et isti.s. apparēter sapiētes sunt bipartiti: qm qdam eoꝝ apparent sapientes solū sm estimationē vulgi sicut diuites huius mundi: z qdaz apud puectos sicut sophiste. Primi sunt hn̄tes diuitias huius mūdi de qbus dicit Albumasar in itroductorio suo magno vbi loquit de sectis ptradicētibus astronomie. Et sunt illi de noua secta. Dicit ibi Albumasar. Dignior apud vniuersitatez vulgi est cui fuerit plus substantie. sicq fit: qz dignitas substātie apud ipsos est plus dignitate scie. Et dicūt q cū fuerit homo hn̄s sbam nō impedit eū si fuerit imperitus in scia astroꝝ: z medicine z ceteraꝝ sciaꝝ pbantes pbatione falsissima: qz pbant sciam per sbam. Et hec pbatio erroris est pbatio falsissima: qz res pbant per genus suum.i. per psimile.i. sapiētia p sapiētiam: substātia per sbam: z non pbant per nō psimile sibi: ergo nō pbat sapiētia per sbam. Alij apparēt scientes vel sapiētes apud aliqualr puectos sicut sophiste. De qbus dicit Aristo. in pmo elenchoꝝ: qbusdam magis ope preciuz est videri z nō existere q existere z non videri: z magister Alanus de insula loquēs de eis dicit. Huius scholas visitāt paupes legiste: veras lites agitāt: fiunt agoniste. Hic pbat hic iprobat: huic pcludit iste. Atq duo cētum pclamāt ore sophiste. Vere sciētes differūt sm magis z minus certū: vt dicit Cōmētator scdo metaphysice. Sciētie mathematice sunt in pmo gradu certitudinis. Naturales scdo sequunt eas. Jsti minus certi.s. logici z nāles nō trāsferētes se ad alias scias non hn̄t de phia nisi verba: de istis etiā dicit ma

gister Alanus. Iste semp clamitat ꝛ argumētaꝭ: dũ Aristotelicas latebras rimaꝭ. Sꝫ si q̃ras qualr aut qd epulaꝭ mens studio viuit: sꝫ venter pꝑaꝭ. Magis certi sunt ma thematici. Et illi sũt bipartiti qm̃ qdã eoꝝ student in motib⁹ tm̃: ꝛ nõ curant de iudi cijs: vel negãt ea. Et isti sũt de qb⁹ dicit Albumasar in quarta ꝛ qnta secta ꝑdicentiuꝫ iudicijs ƀm ꝙ videbiꝭ postea. Scdi aũt student in motib⁹ ꝛ in iudicijs: de qbus dicit Alanus loquens de ipso Albumasar. Illic astra polos celũ septẽq͂ planetas ꝯsulit Al bumasar terrisq͂ reportat eoꝝ. Cõsiliũ armãs terras firmãsq͂ caduca. Cõtra celestes iras superũq͂ furorem. ¶ De istis ĝ Ptolemeus dicit ƀba ꝓposita. Uir sapiẽs dña biꝭ astris. In qb⁹ ƀbis Ptolemeus tãgit tres ꝓpetates vel ꝯditiones q̃s dꝫ verus pħs hr̃e: ꝛ maxime astronomus ƀm quas tria gñ̃a hoium ab astronomia repellunꝭ. Prima ꝯditio est stabilitas itentionis. Scd̃a est habilitas dispõnis. Tertia est abdi catio terrene possessionis. Primã tãgit cũ dicit vir. Scd̃a cũ dicit: sapiens. Tertiã cũ dicit: dñabiꝭ astris. ¶ Quãtum ad ꝑmã ꝯditionem dicit Ptolemeus in ꝑma ꝓpõne centiloquij. Scia stellaꝝ ex te ꝛ ex illis est. Et Haly in cõmento eiusdẽ dicit. Qui res futuras scire desiderat duab⁹ vijs opꝫ icedere. Una vt accipiat motũ stellaꝝ ꝛ opera que fiunt in reb⁹ ƀm motũ eaꝝ. Et aspiciat libros quos antiqui scripserũt de significa tione motuũ ipsaꝝ: ꝛ adiungat his quecũq͂ ꝓbauit in tpe suo. Cũ ergo magnus sit la bor in aspiciendo mot⁹ stellaꝝ nõ põt astronomus esse effeminat⁹ nec remissus. Et cũ multũ tps reqraꝭ ad respiciendũ libros antiquoꝝ nõ põt esse vagabũdus. Opꝫ ergo vt astronom⁹ sit firmus ꝛ stabilis in meditatione. Et sic effeminati ꝛ remissi ab astro nomia sunt repulsi. ¶ Quãtũ ad scd̃am ꝯditionem dicit Ptolemeus in septima ꝓpo sitione centiloquij. Nemo poterit dare certa iudicia ƀm stellaꝝ cõplexionem: nisi hõ qui vim aie ꝛ cõplexionem nãlem bene cognouerit: vult ꝙ homo nãlr dꝫ esse disposi tus ad istam sciam qui dꝫ ꝓficere in ea. Hoc ƀm ꝙ mihi videꝭ hꝫ ista scia pre oibus scientijs. Uidi enim bonos clericos in logica ꝛ in nãli pħia qui nullo modo poterãt aliqd cape de astro nomia: imo nec algorismũ. Patet ergo ꝙ nãlr indispositi repulsi sunt ab astronomia: de qbus Albumasar facit sectã ƀm ꝙ videbiꝭ statim. ¶ Quãtum ad tertiam ꝯditionem dicit Haly in cõmento ꝑme ꝓpõnis cẽtiloquij. Quia opꝫ nos solicitos esse circa mũdana: auferꝭ a nobis futuroꝝ cognitio: sed si a mũdanis oibus separemur possemus futura ꝑcognoscere: sicut videmus eremitaꝝ q̃s plures qui fu tura ꝑdicunt. Et epilenticoꝝ qdam dum epilentia torquenꝭ futura ꝑdicunt: qꝛ tunc corporeis sensibus nõ vtunꝭ: sed sola vi aie. Patet ergo ꝙ pħs non dꝫ esse diues te ste pħo. 7. politice. Non opꝫ pħm esse dñm terre ꝛ maris: sed sufficit vt habeat fa mulum ministrãtem sibi olera. Et sic hñtes diuitias huius mũdi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertens Socrates aurũ ꝓiecit in mari sicut narrat Ualerius. Ista aũt ꝯditio non placet multis: nec etiam mihi. ¶ Quãtum ad istas ꝯditiones ꝯsolaꝭ nos Albumasar in itroductorio: ꝛ specialr quãtum ad vltimã: qꝛ mutat eam ad oppo situm. Dicit sic. Et fortassis nõ sufficiunt aliqui ad sapientiã huius magisterij dũ aspi ciunt in qbusdã rebus puenire ex veritate ꝛ cõprehensione eaꝝ ad hoc vt possint er rorem a se repellere ꝓpter breuitatem exercitũ eoꝝ in cognitione oium rerũ: qua rum cognitio necũa est illis in illa eadem intentione: quãtum ad ꝑmam ꝯditionem. Et paucis iterpositis dicit. Et hoies subtiles ꝛ ꝓfunde sapiẽtie forsitan non sufficiũt multi eoꝝ qui vtunꝭ eis cõprehendere eas: cũq͂ fuerit scientia huius magisterij ce teroꝝq͂ magisterioꝝ que necessaria sunt in presentia rerum pre ꝓfunditate quã di ximus a sensibus longinqua quantum ad secundam conditionem. Tunc consolatur nos ꝛ dicit. Non debet annullari quod ex eius scientia potest pertingi propter illud

quod non pōt pertingi. Et paucis interpositis dicit: qꝛ modicum sapiētie multi pfe/ctus. Et in hoc mutat tertiam pditionem ad oppositū. Et pbat qꝫ maior vtilitas sit in astronomia q̄ȝ in aliqua alia scia. Et si ptingat in ea error tolerabilior est: ꝛ minus nocet q̄ȝ in ceteris sciētijs. Et dicit sic. Uidemus nāqꝫ medicos errare in prescia infir mitatū ꝛ morboꝝ dum pdicūt que accidūt infirmo ex grauitate morbi ꝛ eius leuitate ꝛ ex celeritate sanitatis ꝛ ei⁹ tarditate: eius quoqꝫ sanitate vel morte: sed illud modi/cum erroris medicoꝝ nō impedit eos ab appetitu sui magisterij ꝛ ab eius dispōne ꝛ exercitio: nec gñat reprebēsio vel dubium hoīuȝ erga eos q viderūt ex modico erro ris in suo magisterio q̄rere vtilitatē ꝛ pfectū per eoꝝ curationē ꝛ acqescere eoꝝ me/dicaminibus. Silr ꝛ dispositores nauiū nō dimittūt magisteriū suū nec dimittūt ho mines cursuȝ maris pꝑter modicū erroris nautaꝝ. Silr ceteraꝝ sapientiaꝝ ꝛ magi sterioꝝ auctores vix possunt euadere accidētia erroris seu aduentū alicuius impedi menti qḋ euenit eis: sed pꝑter hoc nō annullat eoꝝ magisteriū. Et hoꝝ oīum que di ximus error impedimēti plus est q̄ȝ error astrologoꝝ: qꝛ medicus cū errauerit in pre scia infirmitatū: aut curatione: aut in medicaminib⁹ fortassis erit hoc causa pditio/nis aiaꝝ. ¶ Et cum errauerint naute fortassis erit hoc cā pditionis nauium ꝛ earuȝ naufragiū ꝛ eoꝝ qui in eis sūt iteritus. Et si errauerint pastores ꝛ pceptionis aialiū auctores erit hoc fortassis puocatio pditionis eiusdē gñis aialium. At ꝓo si astrolo/gi errauerint hoc magis ascribit ignorātie astrologi in pscientia rei: omittit enim in/quisitor pcauere horribilia anteq̄ȝ veniāt ꝛ pꝑter hoc fortassis erit illis dimissio cau/tele puocatio eorūdē horribiliuȝ aduenientiū ꝛ fortassis erit in eis pditio ꝛ fortassis nō. In ceteris aūt magisterijs nō est ita: qꝛ maxima ps erroris eoꝝ auctoꝝ est pditio ꝛ impedimētū absqꝫ dubio. Et in h̄ quoqꝫ qḋ dixim⁹ dignitas ꝛ dignitatib⁹ scie astro/rum: si ergo est magisteriū astroꝝ digni⁹ ac nobilius ceteris magisterijs: ꝛ semita ei⁹ magisterij: ꝛ errore in qbusdā horis est ifra semitā ceteroꝝ magisterioꝝ ꝛ eoꝝ errore sanior ꝛ min⁹ impedimēti eoꝝ veritas est maioris pspicui: q̄re equuȝ est quātum decet oēs hoīes itellectuales ꝛ sapiētes recipe astrologos ꝛ vti eis ꝛ acqescere ꝟitati eoꝝ i his que dicūt. Hec aūt scia maxime illa ps que est de iudicijs mltos hȝ emulos ꝛ ad uersarios. Qḋ aduertēs Ptolemeus in q̄dripartito suo pfirmat iudicia astroꝝ: ꝛ Al bumasar in magno itroductorio suo: ꝛ pueniūt ambo in mō pfirmandi: nisi qꝫ Albu/masar plura ponit q̄ȝ Ptolemeus ꝛ plurib⁹ vtit rōnibus. Ambo in pfirmādo iudicia incipiūt ab ope solis. Dicit enim Ptolemeus in tredecima ppōne pme partis. Qm̄ sol cum aere opat in rebus oibus existētibus in terra. Et Haly in cōmēto exponens ꝟba Ptolemei dicit Ptolemeus vult nobis ondere qꝫ sphera ignis ꝛ aeris que mu/tant p corpa celestia mutāt res oēs que sunt in terris. Et Haly in cōmēto scde ppositionis eiusdē dicit qꝫ radices huius scie sunt adeo manifeste qꝫ populares nihil scien/tes sciunt ꝛ itelligūt eas ispiciendo ꝛ expiendo ipsas. Et Ptolemeus in 2 1 in ppō/ne dicit qꝫ nescij populares sciunt res anteq̄ȝ accidāt. Et qꝫ magis est dicit ipse qꝫ aia/lia muta sciunt res anteq̄ȝ accidāt. Albumasar ēt pfirmat sciaȝ iudicioꝝ p multas rō/nes quas nūc oēs narrare esset valde lōgum. Specialr aūt Albumasar disputat ptra negātes iudicia astroꝝ ꝛ diuidit ipsos in 1 0 sectas. Et tāgā breuiter de q̄libet secta duo aūt tria verba. ¶ Prima secta dicit qꝫ planetis nō esset aliq̄ significatio sup res que fiunt in hoc mūdo q est sub circulo lune. Quibus dicit Albumasar qꝫ oēs phi cō cordati sunt qꝫ ois sb̄a que mouet motu nāli efficit in essentijs reꝝ sibi piunctaꝝ per nām pversiones nāles: ꝛ hoc declarat in actione ignis. Sed corpa celestia mouent motu naturali: ideo efficiunt in q̄tuor elemētis sibi piunctis per nām pversiones na/

tūc ascēdens in circulo suo ꝛ septētrionalis vadit sup eū q caret latitudine ꝛ vadit ipse qui sine latitudine est sup descēdentē ꝛ meridianū. Et ex hoc aptio poꝛtaꝝ dicitur cū iungitur planeta inferioꝛ planete superioꝛi ꝛ fuerint cum hoc domus coꝛum opposite.

¶ Que specialiter fit quando est introitus solis in libra.

Et ex hoc sequitur albuçic ꝛ est res q̄ valde probabāt idi. Nā ipsi numerāt post piunctionē solis ꝛ lune 12 hoꝛas ꝛ applicāt eas soli ꝛ diuidūt 12 hoꝛas trinas .i. in tres ptes .s. in baim solis: ꝛ iudicāt sup oēs quatuoꝛ hoꝛas ꝑm iudiciū dñoꝝ triplicitatis solis hoꝛa piūctionis: deinde dāt veneri post 12 hoꝛas piūctionis solis ēt duodecim ꝛ diuidūt eas iteꝝ trinas ꝛ iudicāt sup oēm trinā diuisionē ꝑm dños triplicitatis veneris hoꝛa piūctionis: post hoc faciunt silr cū mercurio ꝛ aliis planetis p successionē eoꝝ donec reuertitur oꝛbis ad solē post 84 hoꝛas ꝛ nō cessant sic facē frequēter donec venerit piunctio scda. Et qdā dicūt q albuçic fit hoc q post piūctionē sint 12 hoꝛe ineq̄les que vocantur cōbuste: ꝛ nō opꝫ aliquē in his incipe aliqd opus: ꝛ post hoꝛas 12 sunt 72 hoꝛe incōbuste in qbus est vtilis opeꝝ iceptio ꝛ post has 72 hoꝛas incōbustas sunt 12 cōbuste silr vsq ad piunctionē que succedit: post hoc diuidūt has hoꝛas 12 in tres diuisiones .i. in partes. Dixerūtq cum qs icepit in q̄tuoꝛ hoꝛis ꝑmis deambulare vel bellare timenda erit pditio aie sue: ꝛ cū in quatuoꝛ hoꝛis secundis inceperit timēdum erit detrimētum coꝛpis sui sine amissione aie: ꝛ si in quatuoꝛ hoꝛis vltimis timēdum est detrimētum substantie sue ꝛ suoꝝ ꝛ oium que possidet.

¶ Differentia quinta in commemoꝛatione vniuersarum partium.

Et qꝛ expleuimus expōnes eoꝝ que sequuntur ex noibus astrologoꝝ. Exeq̄mur nūc cōmemoꝛationē vniuersaꝝ ptium. Et cū notauerimus in loco ptiū accipe a loco illo in locū illū ꝛ pijce hoc ab ascēdente vel de alio loco: dicimus vt addas sup illud qd fuerit iter vtraq loca gradus ascēdētis: ꝛ pijce ab ascēdēte vel ab initio signi a quo pijcis quousq finiatur numerus ꝛ gradus in quo finitur numerus erit gradus ptis quesite. Cuius exēplar est opus partis foꝛtune: qꝛ accipies qcqd est iter solē ꝛ lunā in die ex gradibus: ꝛ addes sup eos gradus ascēdētis signi: ꝛ q collectū fuerit pijcies illud a 30 in 30 gradus ꝛ icipies pijcē ab initio ascēdētis signi ꝛ quo finit nūerus ibi est ps foꝛtune: ꝛ i nocte facies eꝫ a luna in solēꝫ ꝛ addes gradus desup signi ascēdētis ꝛ pijce ꝑ de 30 in 30. ꝛ icipe pijcere ab initio signi ascēdētis sic ꝑus. ¶ Incipiamus itaq post ptē foꝛtune ptes 12 domoꝝ: ꝛ icipiamus ab ascēdente.

¶ De partibus prime domus.

Prima domus est pars vite ꝛ accipitur in die a ioue in saturnuꝫ ꝛ in nocte ecōtra ꝛ pijcitur ab ascēdente. ¶ Pars hylech accipitur a gradu piunctionis seu ꝑuētionis que fuerit ante natiuitatē vsq in gradū lune: ꝛ pijcitur ab ascēdente. ¶ Pars futuroꝝ .i. pars solis accipitur in die a luna in solē ꝛ in nocte ecōtra: ꝛ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars dilectionis ꝛ pcoꝛdie .i. pars veneris accipitur in die a parte foꝛtune in partem futuroꝝ: ꝛ in nocte econtra ꝛ pijcitur ab ascēdente. ¶ Pars stabilitatis ꝛ fiducie ascēdentis durationis nati est sicut pars concoꝛdie ꝛ dilectionis ꝛ proijcitur ab ascendente. ¶ Pars animositatis ꝛ audacie idest pars martis accipitur in die a marte in gradum partis foꝛtune ꝛ in nocte econuerso: ꝛ proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus secunda domus.

Secunda domus est pars ſbe ꝛ accipitur in die ꝛ nocte a dño domus substantie in gradū atq minutū domus substātie ꝛ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars pau

pertatis ꝛ paruitatis ingenij idest pars mercurij accipitur in die a parte futurorum in partem fortune:ꝛ in nocte econuerso:ꝛ proijcitur ab ascendente. ¶ Pars beatitudinis ꝛ triumphi atq; victorie idest pars iouis accipitur in die a parte futurorum in iouem ꝛ in nocte econuerso ꝛ proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus tertie domus.

Tertia domus est pars fratrū ꝛ accipiť in die a saturno in iouē ꝛ in nocte ecōuerso:ꝛ proijciť ab ascēdente. ¶ Pars mortis ꝛ beniuolētie fratrū accipiť in die a sole in saturnū ꝛ in nocte ecōuerso:ꝛ pijcitur ab ascendēte.qꝫ si fuerit saturnus sub radijs accipiť in die a sole in iouem ꝛ in nocte ecōuerso:ꝛ proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus quarte domus.

Quarta domus pars patrum est:ꝛ accipitur in die a sole in saturnum:ꝛ in nocte econuerso:ꝛ proijcitur ab ascendente. ¶ Pars mortis patris accipitur in die a saturno in iouem ꝛ in nocte ecōuerso:ꝛ proijcitur ab ascendente. ¶ Pars auorum accipitur in die a dn̄o domus solis in saturnum:ꝛ in nocte econuerso:ꝛ proijcitur ab ascendente. Et si fuerit in domo sua sol vel aliqua domorum saturni accipe in die a sole in saturnum:ꝛ in nocte ecōuerso:ꝛ proijce ab ascendente ꝛ non ꝯsideres vtrū saturnus sit apparens vel sub radijs. ¶ Pars hereditatum ꝛ possessionū accipiť in die ac nocte a saturno in lunam:ꝛ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars nobilitatis nati: ꝛ eius de quo fit dubitatio vtrum sit filius illius patris cui imponiť:an alterius accipitur in die a gradu solis in gradum exaltationis sue:ꝛ proijcitur ab ascendente. ¶ Qd̄ si sol fuerit in gradu exaltationis sue in die ꝛ luna in nocte in gradu exaltationis sue erit pars in gradu ascendentis:ꝛ erit significator gradus ascendentis. ¶ Pars finis rerum accipitur in die ꝛ nocte a saturno vsq; ad dn̄m domus ꝯiunctionis:aut preuentionis:ꝛ additur desuper gradus ascendentis:ꝛ proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus quinte domus.

Quinta domus est ps filiorum:ꝛ accipiť in die a Ioue in Saturnū ꝛ in nocte ecōuerso:ꝛ pijcitur ab ascēdente. ¶ Pars que sigt tp̄s in quo dz filius fieri:ꝛ numerum eorum seu masculorum seu feminarum ꝛ qd mulier pariet accipitur in die ac nocte a marte in Iouē:ꝛ pijcitur ab ascēdente. ¶ Pars scie filij masculi ꝛ femine accipitur in die ꝛ nocte a Luna in Iouem:ꝛ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars per quā scitur natus de quo fit iterrogatio vtrum sit masculus vel femina accipiť in die a dn̄o domus lune in Lunā:ꝛ in nocte ecōuerso:ꝛ pijcitur ab ascēdente ¶ Pars sigñs filium cū puenerit iuppiter ad eū.i.ad gradū partis sigñtis filium accipiť in die ac nocte a marte in iouem ꝛ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars dilectionis ꝛ gaudij accipiť in die ac nocte a venere in saturnum:ꝛ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars scientie esse filiorum accipitur in die ac nocte a luna in venerem ꝛ proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus sexte domus.

Sexta domus est pars isirmitatis ꝛ azemena.i.debilitatis iseparabilis alicuius mēbrorum accipiť in die a saturno in martem in nocte econuerso:ꝛ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars seruorum accipiť in die a mercurio in lunam:ꝛ in nocte ecōuerso:ꝛ proijcitur ab ascendente. Et dixit alendezgod accipiť in die a mercurio in partē fortune:ꝛ in nocte econuerso. Et dixit:oportet vt vtamur vtrisq; partibus insimul.

¶ De partibus septime domus.

Septima domus est pars desponsationis virorum seu ꝯiugij:ꝛ accipiť in die ac nocte a sole in venerē:ꝛ proijciť ab ascēdente. Et hec pars similis est parti mādatorum ꝛ rumorum. Et pars despōsationis mulierum vel coniugij ab hermete accipitur

in die ac nocte a venere in saturnum: et proijcit ab ascendente. Et hec pars congruit parti cultus terre. ¶ Item pars desponsationis mulierum secundum vellium accipit in die ac nocte a sole in martem: et proijcit ab ascendente. ¶ Pars delectationis ac voluptatis accipit in die ac nocte a venere in gradum septime: et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars nuptiarum accipit in die ac nocte a saturno in venerem: et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars meretricij et fornicationis mulierum est sicut pars coniugij et mulierum.

¶ De partibus octaue domus.

Octaua domus est pars mortis et accipit in die ac nocte a luna in gradum et minutum domus octaue: et addit desuper quod ambulauerit saturnus in signo suo et proijcit ab initio signi saturni. ¶ Pars planete qui interficit accipit in die a domino gradus ascendentis in gradum lune: et in nocte econuerso et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars anni in quo timet nato mors: et paupertas impedimentum ac destructio accipit in die ac nocte a saturno in gradum domini domus coniunctionis vel preuentionis que fuit ante natiuitatem et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars ligationis et carceris: et vtrum liberet ab eo vel non accipitur in die a saturno in partem fortune et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus none domus.

Nona domus est pars peregrinationis accipit in die ac nocte a domino domus none in gradum et minutum domus none: et proijcitur ab ascendente. ¶ Pars itineris per aquam accipit in die a saturno in 15 graduum signi cancri et in nocte econuerso et proijcitur ab ascendente. Quod si fuerit saturnus in 15 gradu cancri erit gradus partis gradus ascendentis. ¶ Pars religionis accipitur in die a luna in mercurium et in nocte econuerso: et proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus decime domus.

Domus decima pars regionis et regni: et quid operis faciat natus et accipit in die ac nocte a saturno in lunam et proijcit ab ascendente. ¶ Pars regis atque regni accipit in die a marte in lunam: et in nocte econuerso et proijcit ab ascen. et est alia pars similis parti patrum. ¶ Pars principatuum et operis et regni secundum Vellium accipit in die ac nocte a sole in gradum medij celi: et proijcit ab ascen. ¶ Pars signans causam vtrum sit causa regum et regni aut non accipit in die ac nocte a sole in gradu medij celi: et proijcit a ioue. ¶ Pars matris accipit in die a venere in lunam: et in nocte econuerso: et proijcit ab ascendente. ¶ Pars mortis matris accipit in die a venere in saturnum et in nocte econuerso et proijcit ab ascendente.

¶ De partibus vndecime domus.

Vndecima domus est pars amicorum et accipit in die ac nocte a luna in mercurium: et proijcitur ab ascen. Et dixit alendezgod accipitur in nocte econuerso. ¶ Pars significans effectum amicorum et amicitie accipitur in die a parte fortune in partem futurorum: et in nocte econuerso et proijcitur ab ascendente.

¶ De partibus duodecime domus.

Duodecima domus est pars inimicorum secundum hermetem et accipit in die ac nocte a domino domus inimicorum vsque in gradum et minutum domus inimicorum: et proijcit ab ascen. Et secundum quosdam antiquorum accipit in die et in nocte a saturno in martem: et secundum alios accipit in die a parte fortune in partem futurorum et in nocte econuerso et proijcit ab ascendente et hec sunt partes 12 domorum etc. ¶ Et preter has etiam sunt alie partes quibus vtuntur magistri iudiciorum astrorum multum. Ex quibus est pars que significat mendacium rumorum quando ceciderit in signum tortuosum vel mobile: aut dominus domus eius fuerit retrogradus vel impeditus: aut aspexerint eum mali vel ei sunt coniuncti. Et significat veritatem rumorum eorum si ceciderit cum fortunis aut in domibus seu terminis earum vel aspexerint eum

aut fuerit in signo directo ascensionis ⁊ accipitur in die a mercurio in venerē: in nocte ecōuerso ⁊ ꝓijcitur ab ascēdente. Et fm Albumasar accipit in die a mercurio in lunā ⁊ in nocte ecōuerso ⁊ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars rōnis ⁊ ꝓfunditatis sensus accipit in die a saturno in lunā ⁊ in nocte ecōuerso ⁊ ꝓijcit ab ascēdēte. ¶ Pars sapientie ⁊ discipline accipit in die ac nocte a saturno in iouem ⁊ proijcit ab ascendēte. ¶ Pars guerre ⁊ preliorum accipit in die ac nocte a saturno in lunā: ⁊ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars pacis ⁊ ꝯcordie exercituum accipit in die ac nocte a luna in mercurium ⁊ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars scientie accipitur in die a luna in iouem ⁊ in nocte ecōuerso ⁊ proijcitur ab ascēdente. ¶ Pars aspiciendi in reuolutione anni accipitur in die a luna in venerem ⁊ in nocte econuerso ⁊ proijcitur a sole.

¶ De partibus reuolutionum in causis regnorum.

Et quia auxiliāte deo itroduximus has partes que ꝯueniunt in rebus particularibus ꝓsequemur partes que ꝯueniunt in reuolutione annorum mūdi ⁊ ꝯiunctionum sigñtium causas regni ⁊ stabilitatē seu durationē eius. Ex qbus est pars que dicitur pars regni seu imperij que exercetur in reuolutione annorum mundi: accipiturq3 a marte in lunā ⁊ proijcit ab ascendente ꝯiunctionis que sigt mutationem regni. Sic quoq3 alio modo accipit.s.a gradu ascēdentis ꝯiunctionis in gradum ꝯiunctionis ⁊ proijcitur a gradu ascēdentis reuolutionis. Itē fit alio modo accipit a gradu medij celi reuolutionis vsq3 ad solem ⁊ proijcit a ioue.i.a gradu iouis. ¶ Pars tpis regis idest q̄diu debet durare: accipit in die hora electionis regis a sole in 15 gradum signi leonis ⁊ proijcitur a luna ⁊ in nocte accipitur a luna in 15 gradu3 signi cancri ⁊ proijcitur a sole. Alia pars de tpe electionis regis accipitur hora electionis regis in die a ioue in saturnum ⁊ in nocte econuerso ⁊ proijcitur ab ascendente reuolutionis anni in quo surrexerit rex ꝙ si fuerit iuppiter in signo cōmuni ⁊ fuerit reuolutio diurna: fueritq3 iuppiter cadens ab angulis tunc accipitur a saturno in iouem: ⁊ addunt desuper 30 gradus ⁊ proijcit ab ascēdente reuolutionis anni in quo surrexerit rex. Si vero saturnus ⁊ iuppiter fuerint sibi oppositi ⁊ fuerint ambo cadentes ab ascendēte mediatur ꝙ exierit in eos: idest accipiatur medietas graduum qui sunt inter eos: ⁊ proijcitur ab ascendente. Et si fuerit iuppiter in exaltatione sua: ⁊ fuerit reuolutio in nocte numeratur ab eo in saturnum ⁊ proiicitur ab ascendente.

Due partes maxime sunt ex qb9 extrahit tps electionis regis ⁊ eius duratiōis. ¶ Prima earum est vt aspicias horā electionis regis qua ꝑuenit ꝓfectus anni a ꝯiunctione triplicitatis que significauit sectam ex numero quo datur oibus 30 gradibus annus ⁊ oibus gradibus duobus cum dimidio mēsis vnus: ⁊ cum sciueris in quo gradu vel signo sit hic serua eum: q2 hic est locus a quo equabis ꝑmam partem: ⁊ cum volueris aptare eū aptabis ascēdens reuolutionis anni in quo surrexit ipse electus: post hec aspice a planeta orientali a sole ex saturno ⁊ ioue in ipso āno vsq3 ad gradum equationis partis prime q̄3 seruasti ⁊ proijce ab ascēdente reuolutionis anni ⁊ quo ꝑuenerit numerus ipse est locus prime partis. ¶ Pars secunda sic iuenitur aspice in ꝯiunctione in qua surrexerit rex vel inceperit regnum ad qđ signum vel gradū peruenerit profectio anni ex numero quo datur omnibus 30 gradibus vnus annus ⁊ duobus gradibus cum dimidio mēsis vnus vsq3 ad diem quo surrexerit rex: ⁊ ipse erit locus equationis secunde partis: serua quoq3 eum: post hoc aspice a planeta occidentali a sole ex saturno ⁊ ioue vsq3 ad locum equationis partis secunde quā seruasti: ⁊ proijce eum ab ascendente reuolutionis: ⁊ quo ꝑuenerit ipse erit locus partis secunde. he igitur sunt partes que significant fortitudinem regis ⁊ eius durationem.

Item sunt hic alie partes quibus vtimur in reuolutionibus annorum mũdi: & scitur per eas quid graue de rebus in foro: & quid erit leue in precio: quidue p̃/ciosum seu vile: multum seu parum: hoc est vt aspicias vbi ceciderit pars idest in cu/ius planete domo exaltatione termino vel triplicitate: qui planeta si fuerit retrogra/dus vel combustus vel in malo loco aut cadens ab angulo vilescet illa res & erit par/ui precij. Si ipo fuerit in loco fortitudinis aut in angulo & maxime in medio celi gra uabitur illa res & erit magni precij: & si peruenerit dñs illius domus ad locum descẽ/sionis sue vilescet illa res & aspice aspectus fortunaꝝ & planetarum maloꝝ ad ea nec/non & ad lunam & dñm eius: & vide quo modo & quis aspiciat ipsam partem: q2 si for tuna & luna aspexerint illam partem multiplicabit illa res: & si aspexerint eam mali de/trimentum patietur. ¶ Pars dispositionis anni a luna in mercurium. ¶ Pars plu/uie ẽm Albumasar accipit in die a luna in venerez: & in nocte econuerso & proijcitur a gradu solis. ¶ Pars aque a luna in venerẽ. ¶ Pars ordei a luna in iouẽ. ¶ Pars ciceris q̃ est quoddam genus leguminis a venere in solem. ¶ Pars lentis a marte in saturnum. ¶ Pars fabarum a saturno in martem. ¶ Pars almusi: idest milij a sa turno in martem. ¶ Pars cepaꝝ a saturno in martem. ¶ Pars tritici a sole in mar tem. ¶ Pars nucum a mercurio in martem. ¶ Pars çucchari a mercurio in vene/rem. ¶ Pars dactilorum a sole in venerem. ¶ Pars mellis a luna in solẽ. ¶ Pars alroç: idest ris q̃ est genus farris a ioue in saturnum. ¶ Pars oliuarum a mercurio in lunam. ¶ Pars vuarum a saturno in venerem. ¶ Pars bombicis a mercurio in venerem. ¶ Pars alonicem: idest sisami quoddam genus seminis albi in similitudĩ ne seminis lini: & vtuntur eo medici. fit autem ex eo vnguentum vtile a mercurio in iouem vel a saturno in venerem. ¶ Pars que sunt albuceflex: idest mellones qui sũt magni & crocei a mercurio in saturnum. ¶ Pars ciborum acrium a saturno in mar/tem. ¶ Pars ciborum dulcium a sole in venerem. ¶ Pars ciborum saporis apij vel huiusmodi herbarum saporem habentium a marte in saturnum. ¶ Pars ciborum amarorum a mercurio in saturnum. ¶ Pars medicaminum acrium a saturno in io/uem. ¶ Pars medicaminum aggregantium & purgantiuz a sole in lunam. ¶ Pars medicaminum salsorum a marte in lunam. ¶ Pars medicaminum venenatorum a gençahar: idest a capite draconis in saturnum: & proijciantur vniuersa hec ab ascen dente reuolutionis anni. Hec sunt vniuersa que ceciderunt nobis ex partibus: intro duximus quoq3 has partes nouissimas: & si fit in eis narratio debilis: ne dimittere/mus aliquid q̃ posset esse introductorium ad magisterium iudiciorum astrorum qn protulerimus illud.

¶ Tabula amicicie & inimicicie signoꝝ adinuicẽ

♓	♊	♉	♈	♋	♊	♉	♈	♏	♎	♍	♌	Amici pfecti cum medijs signis
♏	♎	♍	♌	♓	♒	♑	♐	♓	♒	♑	♐	
♍	♌	♋	♊	♉	♈	♓	♒	♑	♐	♏	♎	Inimici pfecti cum medijs signis

¶ Explicit subtilissimum opus Isagogicum ad iudicia astrorum & magiste/ria cognoscenda stellarum serui dei gloriosi abdilaçi qui dicitur Alcha/bitius de Arabico in latinum a Ioanne hyspalensi interpretatum nuperimeq3 ab innumeris erroribus absolutum ab eximio doctore. Antonio de Fantis Taruisino.

C Incipit tractatus notabilis Alchabitij de coniunctionibus planetarum in duodecim signis ⁊ earum pronosticis in reuolutionibus annorum.

SI in quolibet anno q̄ res chare aut viles siue mediocres eē debeāt scire desideras. videto cū sol p̄mū minutū arietis ingredit̄: qd̄ signū oriat̄ ⁊ ascēdat i orizōte i quo es: nā p̄la tūc exn̄s i eo dicet̄ dn̄s ip̄i⁹ āni: fiat igit̄ figura in q̄ ordinent̄ duodecim dom⁹ sic: ⁊ i q̄ ordinent̄ signa duodecim: ⁊ ordinent̄ p̄le septē in singulis domib⁹ veluti erūt tūc in celo facta vera ip̄oꝝ eq̄tione: ⁊ tūc aspice ⁊ bn̄ ꝯsidera v̄tutes signoꝝ ⁊ stellaꝝ exn̄tiuꝫ in ip̄is: ⁊ iudica in reb⁹ illius anni: vt ondā ⁊ vt p̄ solertiā tui ingenij poteris idagare: tūc enim de veturis in illo anno veꝝ poteris iudicare.

SI igit̄ Saturn⁹ fuerit i ascēdēte i p̄ma domo vel signo aut i decima: tūc oēs res q̄ ḡues sūt ⁊ nigre erūt valde chare i illo āno: vt Azur: ferrū: plūbū ⁊ silia: ⁊ pani nigri lanei: vt sūt vestes mōachoꝝ ⁊ iudiciū. q̄ si fuerit i q̄rta vl̄ septima domo: chare vtiq̄ erūt: sꝫ n̄ mltū. Si v̄o fuerit i cadētib⁹: neq̄ viles neq̄ chare: sꝫ mediocres erūt ⁊ idē d̄ ceteris planetis dicim⁹: siḡta q̄ꝫ vt breui⁹ dicā sūt h̄. Iuppit̄ siḡt oleū: cottonē: mel ⁊ argētū. Mars āt siḡt pip: scuta ⁊ oia arma. Sol v̄o siḡt auꝝ rude. i. nō laboratū. Uenus aūt siḡt oēm adipem: vnguēta: sp̄es: ⁊ ligna alba atq̄ odorifera: ⁊ margaritas ⁊ muliebria ornamēta. Mercurius siḡt grana minuta ⁊ op̄a de seta tam texta q̄ꝫ nō texta: ⁊ nuces ⁊ his similia. Luna v̄o significat incensum: lac: caseum: ⁊ similia.

C De significatione coniunctionis planetarum in Ariete.

CUm aūt figurā feceris viderisq̄ saturnū ⁊ iouē ꝯiūctos eē sic̄ in ariete aut p̄pe exn̄tes siḡbūt s̄ctā nouā futurā. Sꝫ si i eodē fuerit iuppit̄ ven⁹ mercuri⁹ sol ⁊ luna aut tres ad min⁹ erit fertilitas: ⁊ erūt boies bōi: pluuia mlta ⁊ grādo. Scriptores lucrū faciēt. Bestie vili p̄cio vēdent̄: ⁊ aque dulces icremētū hēbūt. Sꝫ si iuppit̄ ⁊ luna fuerit i vno ⁊ eodē gradu eiusdē signi i oriēte: tūc siḡbit̄ q̄ rex iustitiā faciet ⁊ rectū iudiciū: eritq̄ magisteriū ei⁹ bonū. Si v̄o saturn⁹ ⁊ mars: vel mars ⁊ iuppiter: vel mars ⁊ mercurius: vel mars ⁊ venus ibidē fuerint in oriēte fiet bellū: ⁊ mult⁹ sanguis arabum effunde t̄ in tēplis: ⁊ ip̄i subuertent̄ ⁊ eoꝝ milites capient̄ ⁊ distrahentur.

C De significatione ꝯiunctionis planetarum in Tauro.

SI ven⁹ ⁊ mars i vno ḡdu tauri ꝯiūcti fuerit ꝯ viros mlieres seditōes mouebūt: ab eis stupꝝ expectātes: ⁊ aialia morient̄. qn̄ āt mars i tauro fuerit: fiet bellū v̄sus meridiē: magnusq̄ vēt⁹. ita q̄ arboꝝ fruct⁹ i t̄rā cadēt: ⁊ maior p̄s eoꝝ p̄ibit ⁊ ericcabit̄. Si āt mars ⁊ iuppit̄ ven⁹ ⁊ lūa vel hoꝝ tres ibidē fuerit erūt hoies mēdacissimi: ⁊ fiet iter ip̄os ēt maxim⁹ tumult⁹: morient̄ ēt i illo āno q̄ pulchriores erūt: q̄r iuppit̄ ⁊ ven⁹ pulchros siḡnt. Mars v̄o iterficiet iūct⁹ cū ip̄is i eodē ḡdu vl̄ signo p̄manēs: fiet pluuia mlta ⁊ aq̄ maris ⁊ fōtiū abūdabit. Egredient̄ hoies a latē meridiano dn̄m suū iterficē cupiētes: nec illd̄ asseq̄ poterūt. Si v̄o saturn⁹ iuppit̄ ⁊ mars i eodē gradu tauri fuerit: tūc ip̄atores ⁊ reges ip̄ia sua ⁊ regna amittēt vel timore nimio p̄territi morient̄: ⁊ monaci ⁊ canonici religiōis hitū deserēt: vel morient̄. Si v̄o saturn⁹ ⁊ Mars ibi steterit ifirmabūt̄ mulieres i mamillis ⁊ gutture vel iguine ⁊ boies i testiculis ⁊ vesica.

C De significatione ꝯiunctionis planetarum in Geminis.

SI sol ⁊ mercuri⁹ ven⁹ ⁊ luna fuerit sil̄ i gemis scriptores paꝝ lucrabunt̄: ⁊ serui dn̄is obedire dedignabūt̄: frumētū mltū erit i terra: vieq̄ latrōib⁹ molestabūt̄. Si v̄o mars ⁊ saturn⁹: siue mars ⁊ iuppit̄ ibi fuerit: bellū erit i terra armenie. Inimici eni sup eos irruēt: ⁊ moabite bellū mouētes p̄sbyteros suos iterficient: ibuntq̄ ad mōtana in p̄atū diuinationibus ꝯfidentes: vētusq̄ a parte orientis magnus irruet.

¶ De significatione ꝯiunctionis planetaꝝ in cācro.

Si saturnus iuppiter mars sol ꝛ luna in cācro fuerit pauoꝛ ꝛ timoꝛ gētes circū/ueniēt q̄ offensionib⁹ īcitabūt: ꝛ boiu3 alij alios molestijs īfestabūt: ꝛ tunc ēt si/gna ī celo videbunt: vt comete ꝛ faces ī aere volātes: terremot⁹ erit: nō multū aque: fruct⁹ vastabunt: naute in mari piclitabūt: ꝛ ciuitates ꝛ castra ꝛ ville in littoꝛe maris edificate hoꝛribili timoꝛe turbabunt: ꝛ boꝛeas in illo anno multum nocebit.

¶ De significatione ꝯiunctionis planetaꝝ in Leone.

Si saturn⁹ iuppit mars ꝛ lūa ī leōe fuerit: oꝛiētales iter se bellū faciēt: ꝛ hoīes vētris ꝛ stōaci ꝛ filioꝝ doloꝛib⁹ verabūt. Si vo iuppit mars ꝛ sol ibi fuerit: mercatoꝛes timebūt ne dñi faciāt eis iniustitiā. Vēt⁹ veniēs ab oꝛiēte irruet: ꝛ arabes tiebūt.

¶ De coniunctione planetaꝝ in virgine.

Si saturn⁹ ꝛ mars ꝛ mercuri⁹ ī vgīe fuerit ꝯiūcti oē fere semē terre vastatū locustis pibit. Si vo saturn⁹ ꝛ sol ibi fuerit obscurati: caudaq3 ꝛ mars ibi fuerit: tūc in tra nubioꝝ ꝛ ī meridie bellū ꝛ seditio oꝛiet iter paupes ꝛ diuites. Si vo saturn⁹ ꝛ iuppit ibi fuerit: tūc erit pluuia mlta. ꝛ vēt⁹ ab austro vēiet. res oēs fere ꝛ poti⁹ frumētū ꝛ vinū cara erūt.

¶ De sigtione ꝯiunctionis planetaꝝ in libꝛa.

Si mars ꝛ iuppit ī libꝛa fuerit celū erit rubeū. qd̄ ē signū īfirmitatꝫ boiu3 ꝛ effu/siōis sāguis. Si vo sol ꝛ iuppiter ꝛ luna ibi fuerit moꝛient mulieres: eritq3 plu/uia multa. Si aūt mars ꝛ saturnus illic fuerint bellū erit ꝛ latrones vias obsidebunt.

¶ De sigtione ꝯiunctionis planetarum in scoꝛpione.

Si saturn⁹ ꝛ mars ꝛ ven⁹ in scoꝛpiōe iūcti fuerit: sigbūt ꝙ rex veneno iterficit: ꝛ dñoꝝ alij alijs ꝯtrabēt: atq3 ad inuicē malā gerēt volūtatē: ꝛ si lūa cū aliq̄ hoꝝ fuerit: fiet tāta pluuia ꝙ mūdus fere ībꝛib⁹ deucalioneis obꝛui videbit. Si iuppit ꝛ saturnus in aliq̄ gdu isti⁹ signi fuerit: hac p oīa gnalr itellige: qꝛ pseudo ꝓphete vēturi sūt nouā sectā semināt̄es.

¶ De sigtione ꝯiūctionis plaꝝ in sagittario.

Si mars ꝛ iuppiter fuerit in sagittario fiet bellū iuxta mare: s3 si saturn⁹ iuppit ꝛ mercuri⁹ ꝛ luna ibi fuerint: fere diluuio seculu3 pibit: ꝛ flumina ꝛ maria ꝓpt aquaꝝ inūdationes īcremētū suscipiēt. ꝛ scribe: medici: astrologi ꝛ sacerdotes multi/plicabunt in oꝛbe ꝛ a ꝑplis honoꝛabunt. Si vo saturn⁹ ꝛ mars ibi fuerint. Latrones ꝑdabunt rusticos ꝛ villas ꝛ pyrate naues molestabūt in mari. Sed si mars ꝛ venus illic fuerint: meretrices diripient pueros ꝛ puellas in captiuitatem eos deducentes.

¶ De significatione ꝯiunctionis planetaꝝ in capꝛicoꝛno.

Si sol mars ꝛ mercuri⁹ ī capꝛicoꝛno fuerit mlti moꝛiet dñi: ꝛ erit tē īfirmitas mlta: ꝛ hoīes īcēdēt messes ꝛ domos: eritq3 vēt⁹ nimi⁹: paꝝ frumēti recolliget. Qd̄ si saturn⁹ ꝛ mars ibi fuerit: nō erit tm̄ mali: bellū erit nimiū genusq3 boium deū tiebit.

¶ De significatione ꝯiunctionis planetaꝝ in Aquario.

Si saturn⁹ ꝛ mars ꝛ lūa ī aq̄rio fuerit: pauca fiet pluuia: siccabūt oīa: s3 aq̄ fōtiū sufficiēter abūdabūt: ꝛ vie latronib⁹ molestabūt: celū nubib⁹ turbabit: nō tm̄ dabit pluuiā: bō tūc nascet de quo gaudiū erit magnū in ꝓplo cui gētes plime subijcientur oē monasteriū abundabit: ꝛ erūt monaci multi ꝛ erunt hoīes deum timentes.

¶ De significatione ꝯiunctionis planetaꝝ in piscibus.

Si ī piscib⁹ iuppit fuerit: religio multa erit ī hoīb⁹: qcūq3 igit de aliq̄ āno qd ī illo futuꝝ sit veꝝ dare iudiciū volueris subtilr planetaꝝ ꝯiūctiōes cōplexiones ꝛ sigtiōes tā p hec q̄ scripta sūt q̄3 p igenū tui solertiā examines: signoꝝ silr naturis: ī q̄bus planete fuerint īspectis: ꝛ sic certa iudicia de vēturis facē poteris: si de⁹ voluerit.

¶ Explicit Alchabitius de sigtionibus ꝯiūctionis planetaꝝ in vnoquoq3 signo/rum in reuolutionibus annoꝝ mundi interpꝛetatus a Joanne hyspalensi.

Vir sapiens dn̄abit astris. Dicit Ptolemeus in sapiētijs Almagesti. Et pōt declarari sic. Ille dn̄abit astris qui effectus prouenietes ex ipsis astris pōt impedire vel ꝓhibere: sed hoc potest facere vir sapiens: quare ⁊c. Maior est manifesta: q2 ille dn̄at alteri qui pōt sibi dicere fac hoc ⁊ facit: ⁊ dimitte hoc ⁊ dimittit. Minor ꝓbatur auctē Ptolemei in qnta ꝓpositione cētiloquij vbi dicit. Optimus astrologus multū malū ꝓhibere pōt qd̄ sm̄ stellas vēturum est cū eius nām ꝑsciuerit: sic enim pmuniet eum cui malum vēturum est vt cum venerit possit illud pati. Et confirmatur auctoritate eiusdem in propositione octaua eiusdem vbi dicit. Anima sapiens ita adiuuabit opus stellarum quemadmodum seminator fortitudines naturales.

¶ Sed aduertēdum est de mō per quē sapiēs pōt impedire vel adiuuare op⁹ stellaꝝ. Certū est ꝙ nos nō possum⁹ simplr̄ impedire influētiam celestē sicut nec cōbustionē ignis: sed possum⁹ disponere passum ad recipiēdū alio vel alio mō influentiā celestē. Videmus enim ꝙ idē calor solis glaciē dissoluit ⁊ ꝯstringit lutū. Ponit Haly de hoc familiare exēplum in cōmēto pallegate ꝓpositionis. Optimus astrologus ⁊c. Dicēs si sciuerim⁹ ꝙ debeat alicui euenire egritudo calida ⁊ sicca de natura martis: poterimus ipm ante aduētū illius influētie mutare ad oppositū .s. ad frigiditatē ⁊ humiditatē: ⁊ sic influētia que deberet sibi facere egritudinē reduc ⁊ ipm ad tēperamētum.

¶ Patet ēt cuilibet ꝙ possumus impedire actionē ignis ne cōburat aliqd̄ cōbustibile determinatum .s. remouēdo ipsum ab igne vel proijciendo aquam super ipsum.

¶ Cum igit scie diuidant sm̄ diuisionem reꝝ de qbus sunt: ⁊ qlibet dicat sapiens in scia sua accipiēdo large sapiētiam pro scia: sicut accipit Albumasar in multis locis sui introductorij: vt videamus de qbus sapiētibus sint dicta verba ꝓposita possumus distinguere iter sapientes ⁊ sapiētes modo quodam vli. ¶ De numero igit sapientū qdam sunt sapientes veraciter: qdam apparēter. Hanc distinctionē tāgit Aristoteles in pmo elenchoꝝ vbi dicit. Quidam sunt pulchri ꝓpter decorē: qdam aūt fingūt cōponētes se. Et isti .s. apparēter sapiētes sunt bipartiti: qm̄ qdam eoꝝ apparent sapientes solū sm̄ estimationē vulgi sicut diuites huius mundi: ⁊ qdā apud ꝑuectos sicut sophiste. Primi sunt hn̄tes diuitias huius mūdi de qbus dicit Albumasar in itroductorio suo magno vbi loquit de sectis ꝯtradicētibus astronomie. Et sunt illi de noua secta. Dicit ibi Albumasar. Dignior apud vniuersitatē vulgi est cui fuerit plus substantie. sicqꝫ fit: q2 dignitas substātie apud ipsos est plus dignitate scie. Et dicūt ꝙ cū fuerit homo hn̄s sb̄am nō impedit eū si fuerit imperitus in scia astroꝝ: ⁊ medicine ⁊ ceteraꝝ sciaꝝ ꝓbantes ꝓbatione falsissima: q2 ꝓbant sciam per sb̄am. Et hec ꝓbatio erroris est ꝓbatio falsissima: q2 res ꝓbant per genus suum .i. per ꝯsimile .i. sapiētia ꝑ sapiētiam: substātia per sb̄am: ⁊ non ꝓbant per nō ꝯsimile sibi: ergo nō ꝓbat sapiētia per sb̄am. Alij apparēt scientes vel sapiētes apud aliqualr̄ ꝑuectos sicut sophiste. De qbus dicit Aristo. in pmo elenchoꝝ: qbusdam magis ope preciū est videri ⁊ nō existere q̄ꝫ existere ⁊ non videri: ⁊ magister Alanus de insula loquēs de eis dicit. Huius scholas vsitāt paupes legiste: veras lites agitāt: fiunt agoniste. Hic ꝓbat hic iprobat: huic ꝯcludit iste. Atqꝫ duo cētum ꝯclamāt ore sophiste. Vere sciētes differūt sm̄ magis ⁊ minus certū: vt dicit Cōmētator scd̄o metaphysice. Sciētie mathematice sunt in pmo gradu certitudinis. Naturales s̄o sequunt eas. Isti minus certi .s. logici ⁊ nāles nō trāsferētes se ad alias scias non hn̄t de phīa nisi verba: de istis etiā dicit ma

gister Alanus. Iste semp clamitat ꝛ argumētat: dū Aristotelicas latebras rimat. Sz si q̄ras quar aut qd epulat mens studio viuit: sz venter pbat. Magis certi sunt ma thematici. Et illi sūt bipartiti q̄m qdā eoꝝ student in motib⁹ tm̄: ꝛ nō curant de iudi cijs: vel negāt ea. Et isti sūt de qb⁹ dicit Albumasar in quarta ꝛ qnta secta ꝓdicentiū iudicijs ƀm ꝙ videbit postea. Scdi aūt student in motib⁹ ꝛ in iudicijs: de qbus dicit Alanus loquens de ipso Albumasar. Illic astra polos celū septēq; planetas ꝓsulit Al bumasar terrisq; reportat eoꝝ. Cōsiliū armās terras firmās q; caduca. Cōtra celestes iras superūq; furorem. ¶ De istis ḡ Ptolemeus dicit ṽba ꝓposita. Uir sapiēs dñabit astris. In qb⁹ ṽbis Ptolemeus tāgit tres ꝓpetates vel ꝯditiones q̄s dz verus phs hr̄e: ꝛ maxime astronomus ƀm quas tria gn̄a hoium ab astronomia repellunt. Prima ꝯditio est stabilitas itentionis. Scda est habilitas dispōnis. Tertia est abdi catio terrene possessionis. Primā tāgit cū dicit vir. Scda cū dicit: sapiens. Tertiā cū dicit: dñabit astris. ¶ Quātum ad ꝑmā ꝯditionem dicit Ptolemeus in ꝑma ꝓpōne centiloquij. Scia stellaꝝ ex te ꝛ ex illis est. Et Haly in cōmento eiusdē dicit. Qui res futuras scire desiderat duab⁹ vijs opz icedere. Una vt accipiat motū stellaꝝ ꝛ opera que fiunt in reb⁹ ƀm motū eaꝝ. Et aspiciat libros quos antiqui scripserūt de significa tione motuū ipsaꝝ: ꝛ adiungat his quecūq; ꝓbauit in tpe suo. Cū ergo magnus sit la bor in aspiciendo mot⁹ stellaꝝ nō pōt astronomus esse effeminat⁹ nec remissus. Et cū multū tps reqrat ad respiciendū libros antiquoꝝ nō pōt esse vagabūdus. Opz ergo vt astronom⁹ sit firmus ꝛ stabilis in meditatione. Et sic effeminati ꝛ remissi ab astro nomia sunt repulsi. ¶ Quātū ad scdam ꝯditionem dicit Ptolemeus in septima ꝓpo sitione centiloquij. Nemo poterit dare certa iudicia ƀm stellaꝝ cōplexionem: nisi hō qui vim aie ꝛ cōplexionem nālem bene cognouerit: vult ꝙ homo nālr dz esse disposi tus ad istam sciam qui dz ꝓficere in ea. Hoc ƀm ꝙ mihi videt hz ista scla p̄e oibus scientijs. Uidi enim bonos clericos in logica ꝛ in nāli phia qui nullo modo poterāt aliqd cape de astro nomia: imo nec algorismū. Patet ergo ꝙ nālr indispositi repulsi sunt ab astronomia: de qbus Albumasar facit sectā ƀm ꝙ videbit statim. ¶ Quātum ad tertiam ꝯditionem dicit Haly in cōmento ꝑme ꝓpōnis cētiloquij. Quia opz nos solicitos esse circa mūdana: auferṫ a nobis futuroꝝ cognitio: sed si a mūdanis oibus separemur possemus futura p̄cognoscere: sicut videmus eremitaꝝ q̄ plures qui fu tura ꝑdicunt. Et epilenticoꝝ qdam dum epilentia torquent futura ꝑdicunt: qꝛ tunc corporeis sensibus nō vtunt: sed sola vi aie. Patet ergo ꝙ phs non dz esse diues te ste pho. 7. politice. Non opz phm esse dñm terre ꝛ maris: sed sufficit vt habeat fa mulum ministrātem sibi olera. Et sic hn̄tes diuitias huius mūdi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertens Socrates aurū ꝓiecit in mari sicut narrat Ualerius. Ista aūt ꝯditio non placet multis: nec etiam mihi. ¶ Quātum ad istas ꝯditiones ꝯsolat nos Albumasar in introductorio: ꝛ specialr quātum ad vltimā: qꝛ mutat eam ad oppo situm. Dicit sic. Et fortassis nō sufficiunt aliqui ad sapientiā huius magisterij dū aspi ciunt in qbusdā rebus puenire ex veritate ꝛ cōprehensione eaꝝ ad hoc vt possint er rorem a se repellere ꝓpter breuitatem exercitij eoꝝ in cognitione oium reruz: qua rum cognitio neċia est illis in illa eadem intentione: quātum ad ꝑmam ꝯditionem. Et paucis iterpositis dicit. Et hoies subtiles ꝛ ꝓfunde sapiētie forsitan non sufficiūt multi eoꝝ qui vtunt eis cōprehendere eas: cūq; fuerit scientia huius magisterij ce terorūq; magisterioꝝ que necessaria sunt in presentia rerum p̄e ꝓfunditate quā di ximus a sensibus longinqua quantum ad secundam conditionem. Tunc consolatur nos ꝛ dicit. Non debet annullari quod ex eius scientia potest pertingi propter illud

quod non pōt pertingi. Et paucis interpositis dicit: q̄ modicum sapiētie multi pfectus. Et in hoc mutat tertiam pditionem ad oppositum. Et pbat q̄ maior vtilitas sit in astronomia q̄ in aliqua alia scia. Et si ptingat in ea error tolerabilior est: et minus nocet q̄ in ceteris sciētijs. Et dicit sic. Uidemus nāq̄ medicos errare in prescia infirmitatū et morboꝝ dum pdicūt que accidūt infirmo ex grauitate morbi et eius leuitate et ex celeritate sanitatis et eiꝰ tarditate: eius quoq̄ sanitate vel morte: sed illud modicum erroris medicoꝝ nō impedit eos ab appetitu sui magisterij et ab eius dispōne et exercitio: nec gñaꝝ reprehēsio vel dubium huiꝰ erga eos q viderūt ex modico erroris in suo magisterio q̄rere vtilitatē et pfectū per eoꝝ curationē et acqescere eoꝝ medicaminibus. Silr̄ et dispositores nauiū nō dimittūt magisteriū suū nec dimittūt homines cursuꝝ maris pp̄ter modicū erroris nautaꝝ. Silr̄ ceteraꝝ sapientiaꝝ et magisterioꝝ auctores vix possunt euadere accidētia erroris seu aduentū alicuius impedimenti qd̄ euenit eis: sed pp̄ter hoc nō annullaꝝ eoꝝ magisteriū. Et hoꝝ oīum que diximus error impedimēti plus est q̄ error astrologoꝝ: q̄ medicus cū errauerit in prescia infirmitatū: aut curatione: aut in medicaminibꝰ fortassis erit hoc causa pditionis aiaꝝ. ¶ Et cum errauerint naute fortassis erit hoc cā pditionis nauium et earuꝝ naufragiū et eoꝝ qui in eis sūt iteritus. Et si errauerint pastores et pceptionis aialiū auctores erit hoc fortassis puocatio pditionis eiusdē gñis aialium. At ꝑo si astrologi errauerint hoc magis ascribiꝰ ignorātie astrologi in pscientia rei: omittit enim inquisitor pcauere horribilia anteq̄ veniāt et pp̄ter hoc fortassis erit illis dimissio cautele puocatio eorūdē horribiliuꝫ aduenientiū et fortassis erit in eis pditio et fortassis nō. In ceteris aūt magisterijs nō est ita: q̄ maxima ps erroris eoꝝ auctoꝝ est pditio et impedimētū absq̄ dubio. Et in hͦ quoq̄ qd̄ dixi mꝰ dignitas et dignitatibꝰ scie astrorum: si ergo est magisteriū astroꝝ digniꝰ ac nobilius ceteris magisterijs: et semita eiꝰ magisterij: et errore in qbusdā horis est ifra semitā ceteroꝝ magisterioꝝ et eoꝝ errore sanior et minꝰ impedimēti eoꝝ veritas est maioris pficui: q̄re equuꝫ est quātum decet oēs hoīes itellectuales et sapiētes recipe astrologos et vti eis et acqescere ꝟitati eoꝝ libis que dicūt. Hec aūt scia maxime illa ps que est de iudicijs mltos hꝫ emulos et aduersarios. Qd̄ aduertēs Ptolemeus in q̄dripartito suo pfirmat iudicia astroꝝ: et Albumasar in magno itroductorio suo: et pueniūt ambo in mō pfirmandi: nisi q̄ Albumasar plura ponit q̄ Ptolemeus et pluribꝰ vtiꝰ rōnibus. Ambo in pfirmādo iudicia incipiūt ab ope solis. Dicit enim Ptolemeus in tredecima ppōne pme partis. Qm̄ sol cum aere opaꝰ in rebus oībus existētibus in terra. Et Haly in cōmēto exponens ꝟba Ptolemei dicit Ptolemeus vult nobis ondere q̄ sphera ignis et aeris que mutanꝰ p corpa celestia mutāt res oēs que sunt in terris. Et Haly in cōmēto scd̄e ppositionis eiusdē dicit q̄ radices huius scie sunt adeo manifeste q̄ populares nihil scientes sciunt et itelligūt eas ispiciendo et expiendo ipsas. Et Ptolemeus in 21 in ppōne dicit q̄ nescij populares sciunt res anteq̄ accidāt. Et q̄ magis est dicit ipse q̄ aialia muta sciunt res anteq̄ accidāt. Albumasar ēt pfirmat sciaꝫ iudicioꝝ p multas rōnes quas nūc oēs narrare esset valde lōgum. Specialr̄ aūt Albumasar disputat ptra negātes iudicia astroꝝ et diuidit ipsos in 10 sectas. Et tāgā breuiter de q̄libet secta duo aūt tria verba. ¶ Prima secta dicit q̄ planetis nō esset aliq̄ significatio sup res que fiunt in hoc mūdo q est sub circulo lune. Quibus dicit Albumasar q̄ oēs phi cōcordati sunt q̄ oīs sb̄a que moueꝰ motu nālī efficit in essentijs reꝝ sibi piunctaꝝ per nām puersiones nāles: et hoc declarat in actione ignis. Sed corpa celestia mouenꝰ motu naturali; ideo efficiunt in q̄tuor elemētis sibi piunctis per nām puersiones na/

turales. Hāc rōnem inuit Albumasar in multis ꝟbis. Posset ēt assumi ꝯtra illā sectā dictū Aristotelis ꝑ metheoroꝝ. Nec̄e est mūduꝫ iferiorē ꝯtiguū esse lationibus superioribus: vt tota eius ꝟtus ide guberneť. ¶ Scda secta est eoꝝ q dixerūt ꝙ planetis eēnt significationes tm̄ sup res vl'es: vt sunt q̄tuor elemēta: ꝛ sunt gn̄a ꝛ spēs. Cōtra quos Albumasar ponit iter alia talē rōnē. Totū nō est totū: nisi ꝑ partes suas. ergo si significāt sup totū. s. sup spēm opꝫ ꝙ significēt sup indiuidua que sunt partes specieꝝ. ¶ Tertia secta est quorūdā disputātiū q dixerūt qūo planetis nō esset significatio sup possibile: sed solū sup necium ꝛ impol'e. Et dicit Albumasar ꝙ dissoluit rōnes istoruꝫ pbs: ꝛ affirmauit possibile ꝑ multas rōnes. Et iter alias ponit illā quā ponit Aristoteles in ꝑ piarmenias. s. qđ nō opꝫ ꝯsiliari vel auxiliari. ¶ Quarta secta est quorūdaꝫ q asprexerūt in scia toti⁹ que est scia circuloꝝ ꝛ esse eoꝝ. Jsti dixerūt ꝙ planetis nō eēt significatio sup res que fiūt ꝛ eueniūt in hoc mūdo ex idiuiduis aīaliū ꝛ seminuꝫ ac metalloꝝ. Et ꝙ eoꝝ significatio eēt sup corruptionē vel mutationē tēpoꝝ tm̄. Et dicit Albumasar ꝙ isti nequerūt negare hāc quātitatē. s. mutationē tēpoꝝ esse ex fortitudine opis planetaꝝ: q2 hoc ex eoꝝ ope inueniť ꝛ appet: ꝛ eius repulsio est dedecus. Et postea arguit ꝯtra eos ex ꝯcessis. ¶ Quinta secta est eoꝝ q asprexerūt in scia totius ꝛ annullauerūt sciam iudicioꝝ ex ꝑte expimētoꝝ. Et dixerūt ꝙ iudicia astronomie nō sunt vera: q2 res ꝑtinguntᷣ ꝑ expimēta: ꝛ minus q̄ꝫ pōt ꝑcipi veritas rei ꝑ expimenta est dum iueniť bis in vno esse. Et hoc est ipol'e in planetis: q2 planeta cū fuerit in aliquo loco ex signis ꝛ fuerint ceteri planete aspiciētes ipm̄ vel ꝯiuncti ei nō reuertunť ad ipm̄ esse ex signis: nisi post multa millia annoꝝ: ꝛ nō ꝑuenit vita vnius hoīs ad tantam quātitatē annoꝝ: qūo ergo est pol'e hoī vt iueniat planetas bis sup vnū esse q̄tenus ꝓbet ex reditione eoꝝ ad loca eoꝝ qđ significēt. Quib⁹ dicit Albumasar ꝙ antiqui nouerūt planetaꝝ nās ꝛ eoꝝ significationes ex multis reb⁹ ꝛ diuersis quaꝝ q̄daꝫ sunt ꝑticulares apparētes: q̄dā ꝟo vl'es. Particulares apparētes sunt queādmoduꝫ inueniť ex opatione solis in calefactione: ꝛ lune in hūiditate ꝛ putredine: ꝛ ex opib⁹ planetaꝝ in corruptiōe ꝛ mutatione aeris in oī die ac nocte. Vl'es ꝟo queādmoduꝫ inueniť ex eoꝝ significatione in reuolutiōe ānoꝝ mūdi ꝛ natiuitatū. Et breuiter virtus ꝟboꝝ est ꝙ hō in modico tp̄e pōt expiri illa que cōiter occurrūt: sꝫ quātū ad alia que raro fiūt: sicut sūt ꝯiūctiones magne debēt nob' sufficere dicta ꝑdecessoꝝ nr̄oꝝ. ¶ Sexta secta est quorūdā arithmeticoꝝ q̄ pigritabāt aspicere numeꝝ stellaꝝ ꝛ equationē ipsaꝝ ex libro in quo est scia toti⁹ certissime. i. Almagesti quē Ptolemeu⁹ edidit: sꝫ quesiuerūt loca planetaꝝ ꝑ diuersas tabulas ꝛ iuenerūt tabulas differre quātū ad loca planetaꝝ. iō dixerūt ꝙ iudicia nō sunt vera ex quo nō hn̄tur vera loca planetaꝝ. Quib⁹ dicit Albumasar ꝙ astronom⁹ cū de aliqua re voluerit iudicare in hoc dꝫ ꝯsidere vt aspiciat nās planetaꝝ ac ꝓprietates eoruꝫ ꝛ dn̄m signi vniuscuiusq3 eoꝝ ꝛ sue exaltationis atq3 dn̄os triplicitatis sue: locū quoq3 ei⁹ ex angulo ꝛ succedētib⁹ eius ꝛ casu eius ab angulo ꝛ p̄ntia eius in domo spe ꝛ domo fratrū ꝛ ceteris domib⁹ circuli ꝛ postea iudicet. Gradibus ꝟo signoꝝ est significatio ꝑticularis qua vtunť astrologi in q̄busdaꝫ rebus ꝓpriis. Si aūt fuerit in loco planete error ex minutis vel gradu vno nō impedit hoc magisteriū iudicioꝝ. Et opꝫ eū q exercet magisteriū iudicioꝝ cū dederit ei calculator loca planetaꝝ ex signis in q̄busdaꝫ tp̄ibus vt iudicet ꝑ ipsa loca in q̄bus sunt planete si significent illud vel illud. Certitudo ꝟo gradus in quo loco sint: ex signis suis s̄m ꝟitatē erit sup calculatores ꝛ ab eis exigeť. Et ponit exēplū de medicis dicēs: ꝙ medicus teneť iudicare naturā vniuscuiusq3 medicaminis ꝛ cui rei sit vtilis ꝛ q̄bus ifirmitatibus ꝓficiat. Jnq̄sitio ꝟo specieꝝ in regionibus ꝛ eaꝝ tritura

a medicis

a medicis nō est exigenda: sed ab auctoribus specierum. Ita est dicit ipse de iudicijs astrorum. Ad illum q exercet iudicia ptinet solum defendere q planete signt sup res huius mundi: z qd significent: z ptinet ad ipm scire ppietas z nās ipsorum. Ad calculatorem vo ptinet verificare gradus eorum. ¶ Septima secta est eorum q repulerunt hāc sciam eo q aspexissent in ea z impossē fuit eos puenire ad id qd voluerunt. Suntq3 inuidentes huiusmagisterij sectatores sup scia eorum in ipsa: z repellunt sciā magisterij iudiciorum ppter inuidiā. Istis nō est pdicendum vt dicit Albumasar cū sit eorum negatio ad hoc magisterium. Nā negator nō dz pstringi: nisi p qd vincat z cogat venire ad veritatem pstātem. ¶ Octaua secta est quorundā qui se iactāt de medicinali scia: vt acqrāt p eam: nō aūt medici pbi z sapientes in magisterio medicine qui iā legerunt libros antiquorum in scia medicine ac sciuerunt radices magisterij eorum z diuersitatē elementorꝫ seu tēporum ac nārum: corruptionem quoq3 eorū z cetera que sunt eis nečia in magisterio eorum ex rebus singularibus z rebus cōpositis. Isti nouerunt dignitates scie iudiciorum astrorū. Et sciunt q scia astrorum sit pncipium scie medicine. Et vtunt magisterio iudiciorū in magisterio medicine vsu frequenti in cognitione morborū z augmētatione eorum z diminutione z in tpibus curationis. Multiplicaturq3 eorum recta itentio in magisterio eorū: z liberant ifirmi p manus eorum: ac multiplicant pfectus boiū p eos. Quidā vo ex medicis ex his videlicet quorū impitia abundat: ratio aūt abbreuiat in scia quorundā que nečia sunt illis ad hoc ptendunt in magisterio suo vt pponāt acqsitionem z postponāt sciam deniq3 pdixerunt scie iudiciorum: z dixerunt q nō sit motibus planetarum in hoc mundo fortitudo. Cōtra quos Albumasar allegat dcm Hippocratis dicens. Et iā dixit Hippocras in libro aeris dum mētionem faceret de diuersitate aeris z elementorum seu nārum q res qs diximus de diuersitate aeris sunt in scia astrorum. Et q scia astrorū nō est modica pars scie medicine. ¶ Nona secta est vniuersitatis vulgi. Et isti diuidunt in duas sectas: qrūm vna est eorum q nesciunt dignitatem iudiciorum ceterarumq3 sciarum neq3 dignitatē prescie rerum: dignior q3 hoibus apud eos est cui fuerit plus substātie. De istis fuit prius dcm. Cōtra quos dicit Albumasar q substātia z fortuna aptant sapienti z isipienti: forti quoq3 z debili: z hō non est laudabilis sup hoc qd aptat ei ex hoc: qz hoc nō est aptatum ei p sciam suā neq3 p insipientiā: neq3 per fortitudinem seu debilitatē suā: sed laudat sup sapientia z cognitione: qz dignitas hois sup cetera aialia nō fit nisi p sapientiā z cognitionem z p cognitionem rerū que fuerunt z que future sunt. Et qbusdam iterpositis dicit q dignius rerum in hoie est futurorum scia. ¶ Decima secta est ēt vlis vulgi. Et isti repulerunt sciam huius magisterij ppter hoc q viderunt de multitudine erroris eorum qui se iactant de ea: eo q vulgus recipit res per cognitionem apparentie. Cūq3 vidissent multitudinē erroris eorum qui se iactant de hac scia in his que interrogant ex scia iudiciorum astrorum mēdacem eam putātes repulerunt: z referunt magistros huius scie ad insipientiā z dixerunt q est scia cassa. Dicit Albumasar q isti nō sunt culpandi in pdictione magisteriorum huius scie: qz plurimi eorum qui se iactāt de ea sunt hoies isipientes z imperiti atq3 caduci. Et qbusdam iterpositis dicit q isti exercent sub noie huius magisterij varias seductiones qbus seducunt hoies debiles vult dicere q qdam opantur geomāticam: vel p sortilegia sub noie huius scie. Isti nō querunt nisi lucrū. Et dicit cum isti interrogant de aliqua re tendunt in rñsionem ad rem qua gratulat querēs: z sibi pgruit volentes eum letificare cā cupiditatis sue. Hec sufficiāt de decē sectis qs ponit Albumasar. ¶ Et posset addi vndecima secta. Et sunt illi qui dicūt q ista scia

sit ↄtra fidem. Quibus dico q ipsi nó legerunt libros sapiétium antiquoꝝ: quos si legissent scirent q hec scia nó est ↄtra fidem: imo pro fide. Ponũt enim doctores huiꝰ scie mũdum creatũ qđ est pmum fundamẽtum fidei. Dicit eni Haly Aberagel in prima pte sui libri in capło de natura Jouis: q tpe quo deus icepit creare mũdum posuit Jouem in ascédente. Et Albumasar in itroductorio suo dicit. Et dicamus pmũ q motus circuli sit a vtute pme cause. Et qbusdaʒ iterpositis dicit. Ecce quasi ptra primus creatoré ex rebꝰ apparẽtibus ꝛ notis que ptingunt sensibus q sit sempiternus dñs vtuté absqʒ essentia finis imobilis ꝛ icorruptibilis altissimus sit nomé eius bñdictum ꝛ exaltatũ exaltatione maxima. ¶ De diuisione astronomie expedio me breuiter ꝛ pono diuisioné quã ponit Albumasar in itroductorio suo magno. Due sunt spẽs astronomie. quaꝝ vna est scia totius. s. de circulis ꝛ motibus eoꝝ. Scḋa est ars iudicioꝝ astronomie. Hãc diuisioné ponit etiaʒ Ptolemeus in pncipio quadripartiti sui. Et Haly in cõmento idem. Prima spẽs est tradita pfecte ꝛ cõplete quãtum ad pncipia ꝛ ↄclusiones a Ptolemeo in Almagesti. Uel posset pma spẽs subdiuidi. Scia de motibus est duplex: quedã est in instrumẽtalis: quedã tabularis. Jlla instrãlis est duplex: qm quedã sunt instrã ad obseruãdum siue iuestigãdum motus: sicut sunt regule Ptolemei armille ꝛ ↄsilia. Alia sunt instrã pro opationibus quotidianis exercendis sicut astrolabium sphera solida ꝛ ↄsilia. Scḋa species. s. ars iudicioꝝ astrologie habet quatuor ptes pncipales. Quaꝝ pma est de iterrogationibꝰ. Scḋa de natiuitatibus. Tertia de reuolutionibus annoꝝ: ꝛ hec est duplex. s. de reuolutionibꝰ annoꝝ mũdi: ꝛ de reuolutionibus annoꝝ natiuitatũ. Quarta de electionibus. De istis q̃tuor partibus Haly Abẽragel fecit vnum librum cõpletum. Ptolemeus aũt in quadripartito omisit duas partes. s. de iterrogationibus ꝛ horarum electionibus: sed Haly qui cõmentauit ipsum: excusat ipm dicens: q satis possunt haberi iste due partes ex his q̃ Ptolemeus dicit ibidem: pter istas sunt quedaʒ alie partes iudicioꝝ. s. de ↄiunctionibus magnis: de imaginibus: de sigillis: de qbus parum vel nihil habemus. Aduertentes aũt plurimi antiquoꝝ ꝛ etiam modernoꝝ q iste partes essent difficiles ad intelligẽdum debẽtibus pmo adiscere illã sciam fecerũt libros itroductorios in qbꝰ posuerunt pncipia ꝛ exposuerũt terminos qbus vtunt magistri iudicioꝝ. Jnter autem alios itroductorios liber Alcbabitij est magis approbatus apud modernos. Jdeo dimissis alijs de ipso ad presens intẽdimus. His visis ad literam descendamus.

Postulata a dño. Jn pncipio istius libri septẽ possunt queri. Primo que sit itẽtio libri. Scḋo que sit vtilitas. Tertio quis sit titulus libri. Quarto cui parti pħie supponat. Quinto qñ dʒ legi. Sexto de subiecto libri. Septimo de diuisione libri. ¶ Jntẽtio libri est patefacere sciam vniuscuiusqʒ rei cuius scia neciã est icipienti adiscere sciam iudicioꝝ astroꝝ. Utilitas eius pʒ: qm ols q vult sciam iudicioꝝ icipe doctrina huius libri sufficiẽs erit ei: quã si bñ itellexerit poterit oẽs libros iudicioꝝ p se itelligere. Titulus huius libri talis est. Jncipiũt isagoge Alcbabitij ad sciaʒ iudicioꝝ astroꝝ. Et dʒ legi añ oẽm librum iudicioꝝ astroꝝ. De qua parte sit pʒ ex pcedentibus. Est enim de parte scie iudicioꝝ astroꝝ. Subiectũ eius est illud qđ est fm in tota astronomia iudiciali. s. corpus celeste inquãtũ p motum ꝛ lumẽ causat gñonem ꝛ corruptioné in rebꝰ existentibus sub orbe lune. Diuisio libri patebit in pcessu. Diuidit aũt iste liber pma diuisione in duas partes. s. in parté pħemialem: ꝛ executiuã. Pars executiua icipit ibi. Jn noie dñi zodiacus ꝛ cetera. Pars executiua diuidit in qnqʒ partes fm q diuidit auctor in litera quas vocat qnqʒ differentias fm q patebit statim. Pars prohemialis

potest diuidi in quatuor ptes qm̄ in pma inuocat diuinū auxilium pro cōpletione opis sui: et cū hoc captat beniuolentiā regis sui ad cuius instātiaȝ forte hūc librū cōposuit. In secunda parte ondit cām sui libri siue motus qui mouit eum ad faciendum hunc librū. In tertia parte excusat se de ratiocinationibus. In quarta pte ponit diuisioneȝ sui libri. Secunda pars icipit ibi: cū vidissem. Tertia pars icipit ibi: et non introduxi. Quarta pars icipit ibi. Et diuisi eū in quinq̧ dr̄ias. Primo breuiter sicut homo fidelis petit a deo plixitatem vite: vt possit opus suum cōplere. Et petit durabilitatem honoris gladij regis et custodiam operum suorum et ampliationem sui imperij.

Cum vidissem. In ista pte ponit cām que mouit ipm ad faciendum hūc librū. Et dicit q cū vidisset multos antiquorꝝ fecisse libros itroductorios ad sciam iudiciorꝝ astrorum et quosdā ex eis nō posuisse oia necia ad itroductionē et quosdā nimis plixe tradidisse ea q̄ tradiderūt: et iter pfusa dicta eorꝝ peruisse.i.obscurata esse illa que necia sunt ad itroductioneȝ. Et etiā quosdā nō pcessisse in dictis eorꝝ ordine discipline pponendo illa que debent pponi: et postponendo illa que debent postponi: sed fecisse ɔ̄rium. Incepit edere hunc librum et collegit in eo ex dictis antiquorꝝ ea que erāt necia ad introductionem: et inutilia omisit.

Et non introduxi. Hic excusat se de ratiocinationib⁹: et dicit q nō posuit in hoc libro rōnes que essent necie ad defendenduȝ que dixi: qr iste posite sunt in libro Ptolemei.s.in quadripartito. Ibi eni Ptolemeus ɔfirmat iudicia p multas rōnes. Et dicit etiam se fecisse vnum librum de confirmatione iudiciorum vbi posuit ratiocinationes ad hoc sufficientes.

Et diuisi eum. Hic ponit diuisionem libri sui. Et dicit q diuisit eum in quinq̧ differentias: vt patet legendo literam.

In nomine domini. zodiacus. Finito phemio incipit tractat⁹. Et pōt diuidi in qnq̧ partes que sunt quinq̧ dr̄ie fm q auctor diuidit in litera. Prima dr̄ia est de esse circuli signorꝝ essentiali et accidentali. Secunda est de naturis septem planetarꝝ. Tertia qd accidit septem planetis. Quarta de expositione terminorum siue nominum qbus vtunt magistri iudiciorū. Quinta de proiectione partium. Secunda dr̄ia incipit ibi: et qr auxiliante deo. Tertia ibi. Nam esse planetarꝝ. Quarta ibi. Initium horꝝ. Quinta ibi. Et qr iam expleuimus. Prima pars diuidit in duas qm̄ in prima parte expedit se de esse circuli signorꝝ essentiali. Secūdo de esse accidentali. Secunda ibi. Nam circulus figurat in oi hora. Prima pars pōt diuidi in q̄tuor partes. In pma determinat de diuisione circuli signorꝝ et his que ɔsequunt ipsam diuisionem. In scda parte determinat de dignitatibus planetarꝝ i signis. In tertia de figuris signorꝝ. In quarta qd hn̄t signa ex membris hois et qd hn̄t ex regionib⁹ et planetis. Secunda pars incipit ibi hn̄t quoq̧ planete. Tertia ibi: sequunt has figure signorꝝ. Quarta ibi: et vnūqdq̧. Prima ps pōt diuidi in qnq̧. In pma pte ponit diuisioneȝ circuli signorꝝ. In scda pte cōparat ista adinuicē. In tertia cōparat ea ad quatuor tpa anni: et ad quatuor etates: et ad quatuor humores. In quarta ponit ordineȝ planetarꝝ et exponit qn̄o accipit in.cum dr̄ planeta est in signo. In qnta addit qddam de capite et cauda draconis. Secūda icipit ibi: et sex ex his signis sunt septētrionalia. Tertia ibi: et vocat illa quarta. Quarta ibi: oibus aūt planetis. Quinta ibi: significat etiam p caput et caudā. Primo dicit q circulus signorꝝ diuidit in duodecim ptes eq̄les q̄ vocant signa et noiant noib⁹ duodecim imaginū que sunt in ipso circulo signorꝝ: que sunt aries taurus gemini zc. Et qdlibet signū diuidit in triginta ptes eq̄les que

vocanť gradus. Et qlibet gradus diuidiť in sexaginta ⁊ vocanť minuta. Et qdlibet minutū in sexaginta ⁊ vocanť scda: ⁊ qdlibet scdm in sexaginta ⁊ vocanť tertia: ⁊ a qd/libet tertiu in sexaginta ⁊ vocanť qrta: ⁊ sic vsqꝫ in infinitū. ¶ Circa istā ꝑtem possūt moueri duo dubia. Primuꝫ est de numero signoꝝ. Scdm de ordine. De numero si/gnoꝝ disputat Albumasar dicēs. Quidā ex his qui diuersa a nobis sensere ꝑdixerunt dictis antiquoꝝ in numero signoꝝ. Et dixerunt cur putastis ꝙ signa sunt duodecim nec plus nec minus. Quib⁹ rn̄dit Albumasar dicēs: ꝙ Aracis phs patefecit 48 ima/gines que sunt in circulo. i. in octaua sphera ⁊ eaꝝ noia: ⁊ auctorizauerunt ei⁹ sniam oēs sapientes antiq ⁊ ꝯcordauerūt cum eo sup hoc. Et duodecim ex his imaginibus sunt in circulo signoꝝ. Hac de cā dixerunt ꝙ sunt duodecim. Aliā cām assignat Albu masar dicēs: ꝙ phi iuenerunt qd oēs res que fiunt ⁊ destruunť in hoc mūdo sunt cō/posite ex elemētis ⁊ in oi indiuiduo ꝙ efficiť ex qtuor elementis sunt tria esse. s. ini/tium mediū ⁊ finis. Quatuor igiť elemēta multiplicata ꝑ tria faciunt duodecim: igiť signa sunt duodecim. Tertia cā est: q ꝑ motum solis fit gn̄atio ⁊ corruptio in reb⁹ in/feriorib⁹ ⁊ eius opus plus appet in hoc mundo ꝙ̄ opus alioꝝ planetaꝝ. Et ipse rotať in his duodecim imaginibus ⁊ sunt ei locus. Et ſm decursuꝫ eius in his duodecim imaginib⁹ varianť tpa anni. Ideo phi posuerūt duodecim imagines digniores signi ficatione. Et attribuerūt eis sigtionem vlem. Ceteris ꝟo triginta sex imaginib⁹ at/tribuerunt sigtionem ꝑpriā. ¶ Scda dubitatio est de ordine ⁊ de ꝑncipio. Aliqs eni posset dicere quare iceperunt ab ariete cum circulus nō hēat ꝑncipium neqꝫ finē. Ad hoc dicit Ptolemeus in 1 5 6 ꝑpōne ꝑme partis qdripartiti: ꝙ ideo est ꝑncipiū ab ariete: q est signum masculinū: ⁊ agens est dignius passo ⁊ eqnoctialis trāsit ꝑ ipm: ⁊ abinde. i. ab eqnoctiali icipit maior mutatio totius firmamenti. ¶ Sed aliqs dice ret per istā rōnem videť ꝙ initium debeat esse a libra: q est signū masculinū ⁊ eqno/ctialis trāsit per ipm ⁊ maior mot⁹ firmamēti est ibi. quare ergo iceperunt ab ariete potius ꝙ̄ a libra. Pōt solui ꝑ dictum Ptolemei in 1 40 ꝑpōne ꝑme partis vbi dicit ꝙ ꝑncipium in firmamēto est ille locus in quo cōplexio tpis est humidior sicut prima etas aīalium est in qua cōplexio est humidior. Posset aliter dici: q ab ariete incipit gn̄atio: a libra ꝟo corruptio. ¶ De ordine diceret aliqs qre posuerunt taurum post arietē: ⁊ deinde geminos: postea cācruꝫ. Dicit Albumasar ꝙ qtuor sunt qlitates ſm plices elemētoꝝ. s. caliditas siccitas humiditas ⁊ frigiditas. Et due ex istis sunt sicut agētia. s. calitas ⁊ frigiditas ⁊ alie due sunt sicut patiētia. s. siccitas ⁊ humiditas. Agē tia aūt sunt digniora patientibus: ideo iceperunt ab agētibus. Et agētium vnum est principium gn̄ationis. s. caliditas: ⁊ aliud ꝑncipium corruptionis. s. frigiditas. Res aūt prius gn̄ať ꝙ̄ corrumpiť: ideo posuerunt arietē in ꝑncipio qd est signum calidu ⁊ siccū de natura ignis q est ꝑmo calidus. Et posuerūt cācrum in fine qd est signum frigidū ⁊ humidū de natura aque que est ꝑmo frigida. Et posuerūt tauruꝫ post arie/tem: qd est signū fridū ⁊ siccū de nā terre q est ꝑ sicca: q siccitas terre ꝯueniēs est ca lori ignis. Et posuerūt signum geminoꝝ ante cācrum: q est signuꝫ calidū ⁊ humidū de natura aeris qui est ꝑmo humidus ⁊ humiditas aeris est ꝯueniēs hūiditati aque. ¶ Ad euidētiam ꝑdictoꝝ est itelligendum ꝙ in octaua sphera sunt quadragintaocto imagines: in qbus est ꝯcordia apud oēs antiquos sicut dicebať: ⁊ sunt in eis 1 0 2 2 stelle que dicunť stelle fixe ⁊ mouenť oēs vno motu. s. ad motū octaue sphere in cen/tum annis fere vno gradu. Et antiqui posuerūt eas in sex ordinibus ita ꝙ illas que sunt maiores posuerūt in ꝑmo ordine ⁊ sunt qndecim. Et que sunt infra has posue/runt in scdo ordine: ⁊ sunt 45. Et que sunt ifra has posuerūt in tertio ordine: ⁊ sunt

208. Et

208. Et que sunt infra has posuerũt in quarto ordine: et sunt 474. Et que sunt infra has posuerũt in q̃nto ordine: et sunt 217. Et que sunt ĩfra has posuerũt in sexto ordine: et sunt sexagitatria. Ex his 48 imaginib⁹ 12 sunt in via solis: sicut dictũ est: et sunt in eis ex stellis 346. Noīa earum imaginũ sunt aries taurus etc. Et remanẽt 36 imagines quarum 21 declinãt a via solis ad septẽtrionem et 15 ad meridiem. Que declinãt ad septẽtrionẽ hñt ex stellis supradictis 360. Et noīa imaginũ sunt hec. Prima est vrsa minor. Scd̃a est vrsa maior. Tertia draco. Quarta dñs flãme vel succesus. Quinta canis latrãs vel vlulãs. Sexta corona septẽtrionalis. Septima icuruat⁹ vel genuflexus. Octaua vultur cadẽs. Nona gallina. Decima sedẽs sup sedẽ. Undecima deferẽs caput algol .i. diaboli. Duodecima tenẽs habenas. 13 serpẽtarius. 14 serpens. 15 amisator. 16 aq̃la volãs. Alius liber h₃ vultur volãs. 17 delphin⁹. 18 equus p̃mus Alius liber h₃ caput eq. 19 equus scd̃s. Alius liber h₃ equus alat⁹. 20 mulier q̃ nõ nouit virũ. 21 est triãgulus. Que v̾o declinãt ad meridie₃ hñt ex stellis supradictis 316. quarum imaginũ noīa sũt hec. Prima earum est marin⁹ leo quẽ q̃dã vrsu₃ appellãt. 2 algebar .i. canis validus. 3 flumẽ. 4 lepus. 5 canis maior. 6 canis minor. 7 archa Noe. 8 serpẽs. 9 vas. 10 coruus. 11 deferẽs leonẽ et ipsius medietas est hũane figure et altera eq. 12 leopardus. 13 thuribulũ. 14 corõa meridio. 15 piscis meridian⁹.

Et sex ex his signis.

In ista pte cõparat auctor signa adinuicẽ. Et pōt diuidi in tres partes. Primo cõparat ea quãtum ad ptes mũdi: vel q̃tũ ad declinationes. Scd̃o q̃tum ad ascẽsiones. Tertio q̃tum ad q̃litates. Prima in p̃ncipio. Scd̃a ibi: et sex ex illis dicunt directe ascẽdẽtia. Tertia ibi: et vocat medietas. Prio dicit q sex ex p̃dictis 12 signis sunt septẽtrionalia: q₂ declinãt a linea eq̃noctiali v̾sus polũ septẽtrionalẽ .s. a p̃ncipio arietis vsq₃ ad finem v̾ginis. Et alia sex .s. a p̃ncipio libre vsq₃ ad finẽ pisciũ sunt meridionalia: q₂ declinant ab eq̃noctiali linea v̾sus polũ meridionale₃. Iuxta quã ptem est itelligẽdum q eq̃noctialis est circulus quẽ describit sol raptu firmamẽti .s. p motũ diurnu₃ q̃n est in p̃mo pũcto arietis et eũdem describit in p̃mo puncto libre. Ideo vocat a Ptolemeo equator diei et noctis: q₂ tũc tpis dies et nox sunt eiusdẽ lõgitudinis p vniuersum mũdum vbi sol orit et occidit. Hoc iõ dico q₂ duo sunt loca in mũdo sup q̃ sol non oritur nec occidit q̃n est in p̃ncipio arietis vel libre. quorum vnus est sub polo arctico: et alter sub polo antarctico. Hic posset moueri illa q̃stio. Utrum sub eq̃noctiali sit habitatio. Videt q nõ. Nã vbi est ppetua caliditas ibi nõ est habitatio: sed sub eq̃noctiali est ppetua caliditas: sol eni semp decurrit sup illã ptem et modicũ declinat ab illa. Itẽ auctor sphere dicit q q̃nq₃ sunt ₃one in celo. quarum vna est torrida ₃ona: et illa s̄m eu₃ est sub equinoctiali: et ex vtraq₃ parte vsq₃ ad tropicos: et due sub polis: et due medie. Ibi vult q tres earum sunt inhabitabiles .s. torrida ₃ona p̃pter nimiũ calorẽ: et due existentes sub polis p̃pter nimiũ frigus: et alie due s̄m eũ sunt habitabiles: q₂ tẽperate. Breuiter ego credo cum Auicẽna: q sub eq̃noctiali sit habitatio et optima habitatio. Et breuiter pono vnã rõnem que mouit me. Ibi est optima habitatio vbi est maxima tẽperies: sed sub eq̃noctiali est maxima tẽperies: ergo etc. Maior est nota. Minorem declaro sub eq̃noctiali enim dies et nox sunt equales sicut dictũ est: et tãtum pōt infrigidari aer in nocte sicut calefit in die. Item declinatio solis maxime variat ibi. Mutat enim declinatio in vno die p 24 minuta: ideo forte vix pōt accidere q̃d sol trãseat directe supra capita eorum: q₂ hoc nõ accidit nisi sol intraret p̃ncipium arietis vel libre recte in meridie. Item sol nunq̃₃ manet in eadẽ altitudine sup ipsos: sed statim in instanti si esset motus in instãti variat altitudo. Ita enim velociter sicut p̃mu₃ mobile

mouetur accedit ad meridiem ꝛ recedit a meridie. Et vbi oꝫ fieri magna calefactio opꝫ ꝙ radij infigant̃ ꝑ aliqđ tꝑs: sicut videmus in speculo ardéti si moueref̃ speculuꝫ nō incéderet festucas vel aliá rem que opponeref̃. Item planete frigidi refrenát ibi caliditaté calidoꝝ: qꝛ oés semp sunt ibi ꝓpí quí q̃suis qdá dicát ꝙ planete nō causant frigiditaté: sed eoꝝ frigiditas est caloꝛ minoꝛ. In veritate hoc non credo salua grã illoꝝ. Uidi eni ꝙ eadem cá frigoꝛis nō facit tátum frigus in ptibus multū septétriona libus q̃tum facit in minus septétrionalibus. Posset et ꝓbari rōne. Si eét ita ꝙ nullus planeta ifluεret frigiditaté: sed causaret calitaté sequeref̃ ꝙ p̃ntia saturni in estate estas fieret calidioꝛ: qꝛ tale additum tali: facit ipm magis tale: sꝫ hoc nō videmus: quare ꝛc. Et si diceret aliqs ꝙ minoꝛ calitas sua tēperat maioꝛem calitaté solis: sicut aqua tepida calidá. Hoc nō valet: qꝛ ibi fit mixtio mãlis: in ifluentijs aūt celestib⁹ fit mixtio v̄tualis. Et est imaginádū in ifluentijs de maioꝛi caloꝛe ꝛ minoꝛi sicut de duobus ignibus calefaciētibus vná ollá: quoꝝ vnus esset foꝛtioꝛ alio. Certū est ꝙ minoꝛ ignis non ifrigidabit ollá nec ipediet foꝛtioꝛé igneꝫ in calefactiōe sua. Rōnes i oppositū sunt solute: qꝛ ꝓma dicit ꝙ est ibi ꝑpetua calitas. Dico ꝙ nō est ibi ꝑpetua caliditas que ipediat habitationé. Auctoꝛem sp̄ere nego in ꝓposito quátum ad hoc.

Et sex ex illis dicunt̃ directe ascédentia.

Hec pars posset diuidi: sed nō est vsꝰ. Dicit breuiter ꝙ 6 signa ex signis ꝑdictis ascédūt recte: ꝛ 6 oblique. Recte ascédūt a ꝑncipio cácri vsqꝫ ad finé sagittarij. Alia 6 ascédūt obliq̃. Ista habent̃ ex tractatu de sp̄era: iō nō est hic stádū. Postea dicit ꝙ toꝛtuose seu oblique ascédentia obediūt recte ascédentib⁹. Iuxta qđ notádū ꝙ si duo nascant̃ in q̃busdá tꝑibus in qbus oés alie fictiones sunt pares q̃tum ad radicé supioꝛem ꝛ ét ifrioꝛem: sꝫ vnus eoꝝ nascaf̃ sub signo directe ascédente: ꝛ alter sub signo oblique vel toꝛtuose ascédente: ille q natus fuerit sub obliquo obediet alteri q natus fuerit sub signo directo dū illa signa sunt eiusdé lōgitudinis a ꝑncipio cácri. Uerbi grã: ille q natus fuerit sub geminis obediet ei q natus fuerit sub cácro: ꝛ ille q sub tauro ei q sub leone: ꝛ ille q sub ariete ei q sub v̄gine: ꝛ sic de alijs. Postea dicit ꝙ q̃libet duo signa q̃ sunt eiusdé lōgitudinis a ꝑncipio arietis dicunt̃ ꝯcoꝛdátia i itinere sicut pisces ꝛ aries aq̃rius ꝛ taurus capricoꝛnus ꝛ gemini: ꝛ sic de alijs. Et pōt applicari sicut prius. Et hoc est iō: qꝛ ascéciones illoꝝ signoꝝ sunt eq̃les. Et hoc est ꝙ dicit auctoꝛ tractat⁹ de sp̄era: q̃libet duo signa equaliť distátia ab alterutro punctoꝝ eqnoctialiū adequant̃ i suis ascécionibus. Postea dicit ꝙ medietas circuli que est a ꝑncipio leonis vsqꝫ in finé capricoꝛni vocaf̃ medietas maxima ꝓpter ascensiones. Et est medietas solis: qꝛ leo est domus solis ꝛ ascensiones icipiunt ibi notabiliť augmentari. Et sol hꝫ in tota illa medietate dignitaté sicut planete in terminis suis. Et alia medietas est lune. s. a ꝑncipio aquarij: vsqꝫ ad finem cácri: ꝛ illa vocaf̃ medietas minima eo ꝙ ascensiones notabiliter icipiunt ibi minoꝛari. Et luna hꝫ ibi dignitatem quá sol habet in maxima.

Et vocatur medietas.

Hic cōparat signa adinuicem quátū ad qualitates in gñali. Et breuiter dicit ꝙ medietas que est a pꝛincipio arietis vsqꝫ ad finem virginis est medietas calida: qꝛ facit nobis estatem. Et alia medietas est frigida: quia facit nobis hyemem.

Et vocaf̃ illa quarta pars.

Hic cōparat ista 12 signa ad 4 tꝑa áni: ꝛ ad 4 etates: ꝛ ad 4 humoꝛes siue cōplexiones. Et dicit ꝙ q̃rta ps que est a ꝑncipio arietis vsqꝫ ad ꝑncipiū cácri est calida ꝛ hūida sicut ver ꝛ sicut etas puerilis: ꝛ sic cōplexio sanguinea. Et alia q̃r-

ta ps que est a pricipio cācri vsq ad pncipiū libre est cala z sicca sic estas: z sicut scda etas z sicut cplo cholerica. Et alia qrta ps q est a pricipio libre vsq ad pricipiū capricorni est frida z sicca sicut autūnus: z sic tertia etas q est pricipiū diminutionis: z sicut cōplexio melācbolica. Et quarta ps que est a principio capricorni vsq ad finē piscium est frigida z humida sicut hyems: z sicut etas vltima: z cōplexio flegmatica.

Oibus aūt planetis. Hic ponit ordinē 7 planetarū: z qñ accipit in. qñ dr planeta est in signo z ps in lra. Sz nota h triplicē acceptionē signi sicut ponit auctor sphere: z qr ibi inuenies nō pono h.

Significatur autem. Hic dicit q caput z cauda draconis habent quasdam significationes: quas nō vult hic exponere: sed in sequentibus patebunt.

Habent quoqz planete. Prius determinauit auctor de diuisione circuli signorū: z de quibusdam que psequunt ipsam diuisionē. Hic vult determinare de dignitatibus planetarū i signis. Et diuidit in duas. Quoniā primo determinat de dignitatibus essentialibus. Scdo de accidentalibus. scda pars est ibi: ex ptātibus quoqz planetarū de accidentalibus pro in fine huius dñe. ¶ Prima pars diuidit in duas: qm in prima facit qd dictū est. s. determinat de dignitatibus planetarū in signis. In scda parte determinat de fortitudinibus quas hñt in ipsis dignitatibus. scda ibi: z qr iam auxiliante deo. ¶ Prima pars diuidit in qnqz partes sm quinqz dignitates: qm primo determinat de dignitate planetarū que vocat domus. ¶ Secundo de dignitate que vocat exaltatio. ¶ Tertio de dignitate que vocat triplicitas. ¶ Quarto de dignitate que vocat terminus. ¶ Quinto de dignitate que vocat facies. scda ibi: hec sunt exaltationes. tertia ibi: triplicitates sic distinguimus. quarta ibi: hñt quoqz in vnoquoqz signo. qnta ibi: facies aūt signorū. ¶ Prima pars pōt diuidi in duas partes: qm in prima pte ondit que sint domus planetarū. ¶ In scda parte: qr qlibet eorū pter solem z lunā habet duas domus. quarū vna est ei magis principalis: z illa vocat gaudiū: ideo ondit que sint ille domus in qbus gaudet. scda ibi: signa autē in qbus. Prima diuidit in duas. Prio pponit determinādū de dignitatibus planetarū z ponit diuisionē in lra. Scdo psequit ibi: domus hec sunt. Dicit g primo q planete hñt i signis pdictis qsdā dignitates seu ptātes p nām z quasdā p accidens. Que sunt p nām sunt domus exaltatio triplicitas terminus z facies. De his aūt dignitatibus qs hñt p accñs vult postea dicē.

Domus hec sunt. Dicit q aries z scorpius sunt domus martis taurus z libra domus veneris gemini z virgo domus mercurij: cancer domus lune: leo domus solis sagittarius z pisces domus iouis: capricornus z aquarius domus saturni. Postea dicit q 7 signū a domo cuiuslibet planete dr eius detrimētum: pbi gra: sicut leo est domus solis sic aquarius qd est 7 signum oppositū leoni est detrimētum solis: z eodē mō itelligas de alijs. Deinde dicit q duo signa que sunt domus vnius planete dicunt pcordātia i circulo. i. in circulo signorū siue zodiaco q est latus in medio z in ligatura strictus. i. iuxta polos. Ad q itelligēdum opz imaginari circulos trāseuntes p principia signorū z p polos zodiaci: z totum spatium cōprehēsum iter quoslibet duos circulos est. vnum signū sicut exēplificatū fuit i lectione pcedente. Ista pcordātia videt mihi parū facere ad h q duo signa debeāt eē domus vnius planete: qr quelz duo signa isto mō pcordāt. Ideo pōt aliter exponi siue glosari pbū auctoris q quelibet duo signa que sunt domus vnius planete dicunt pcordant a in zodiaco quātum ad distātiam a domibus luminariū: z isto mō est verū:

verbi gra: gemini z vgo sunt dom⁹ mercurij z equalr distát a leone z a cácro que sunt dom⁹ luminariũ: z taurus z libra q̃ sũt domus veneris eq̃lr distát a leone z cácro. Et hác ꝯcordátiam iuenies in oib⁹. ¶ Ptolemeus aũt assignat cám q̃re leo est dom⁹ solis z cácer dom⁹ lune: z silr de alijs in 1 7 3 ꝓpõne z 6 ꝓpõnib⁹ sequẽtib⁹ ꝑme partis d domib⁹ luminariũ solis z lune dicit duo signa septẽtrionalia que sũt ꝓpingora ꝫenith capitũ nr̃oꝝ q̃ alia z hac rõne faciũt calorẽ que sunt cácer z leo posuerũt ambo pro domib⁹ duoꝝ luminariũ magnis z nobilib⁹ leonẽ q2 masculus domũ solis z cácrũ: q2 femina domũ lune Haly dicit in cõmẽto exponẽs vba ꝑdicta ꝙ duo signa maxie septentrionalia sũt cácer gemini: sꝫ gemini est signũ calidũ z humidũ: iõ nõ ꝯcordat cũ aliquo eoꝝ. In h̃ ꝙ humectat nõ ꝯcordat cũ sole q cale facit z desiccat: nec cuꝫ luna: q2 feminea est z nocturna. signũ aũt geminoꝝ est masculinũ z diurnũ. Sꝫ leo ꝯcordat cũ sole: q2 est signũ calidũ z siccũ: iõ ꝯuenit vt leo sit dom⁹ solis: z q2 luna seq̃t solẽ iõ ꝯuenit vt dom⁹ lune sit circa domũ solis. ¶ Tũc diceret aliq̃s q̃re g̃ vgo non est dom⁹ lune cũ sit circa leonẽ q est dom⁹ solis. Dic̃ Haly ꝙ signũ vgis nõ ꝯuenit lune: q2 vgo est signũ siccũ luna võ hũida. Et pp h̃ posuerũt cácrũ q est hũidus domũ lune: de domib⁹ alioꝝ planetaꝝ assignat duas cás. q̃ꝝ vna accipit̃ ab ordine planetaꝝ z signoꝝ. Alia ab aspectib⁹. Breuit̃ vt ꝯcludá itentioneꝫ suá paucis vbis vult dic̃e ꝙ capricornus z aq̃rius sũt dom⁹ saturni: q2 hec duo signa maxie distát a domib⁹ luminariũ z saturnus est supior oiuꝫ planetaꝝ. Et sagittarius z pisces sũt dom⁹ Jouis: q2 hec duo signa sũt iuxta dom⁹ saturni: sic̃ Juppiter est sub saturno. Scorpio z aries sũt dom⁹ martis: q2 sũt iuxta domus Jouis sic̃ mars sub Joue. Libra z taurus sũt dom⁹ Ueneris pp eãdẽ cám. Et vgo z gemini dom⁹ Mercurij. Et si icepis ordinẽ ab iferiori iuenies idẽ: vbi gr̃a: vgo z gemini sũt iuxta domos luminariũ z sũt dom⁹ mercurij: q2 mercurius seq̃t̃ post lunã in ordie: z sic de alijs. Alia cá q̃ assignat accipit̃ ab aspectib⁹ z vult dic̃e ꝙ q2 saturnus est maior i fortuna: iõ dom⁹ sue debẽt distare a domib⁹ luminariũ aspectu opposito q est aspect⁹ ꝑfecte inimicitie. Isto aũt mõ distant capricornus z aq̃rius. Capricorn⁹ eni est i opposito dom⁹ lune. s. cácri: z aq̃rius i opposito domus solis. s. leonis. Et iuppit̃ est fortuna maior: iõ dom⁹ sue debẽt distare a domib⁹ luminariũ aspectu trino q est aspect⁹ ꝑfecte amicitie: h̃ mõ distát sagittarius z pisces: sagittarius eni aspicit leonẽ aspectu trino: z pisces cácrũ. Et mars i fortuna minor: iõ domus sue debẽt distare a domibus luminariũ aspectu q̃rto q est aspect⁹ medie inimicitie. Hoc mõ distát scorpius z aries: scorpius eni aspicit leonẽ aspectu q̃rto z aries cácrũ. Uenus est fortuna minor: iõ domus sue debẽt distare a domibus luminariũ aspectu sextili q est aspectus amicitie medie. Hoc mõ distát libra z taurus. Libra eni aspicit leonẽ aspectu sextili: z taurus cácrũ. Et relinquũt̃ mercurio duo signa remanẽtia. s. vgo z gemini q̃ sũt iuxta domos luminariũ: q2 mercurius nũq̃ põt elõgari a sole vltra vnũ signũ: imo nõ põt elõgari a sole ẜm equationes tabulaꝝ Alfontij vltra 2 8 gra. z 7 minuta.

Signa autem in quibus. Cum quilibet qnq3 planctaruꝫ habeat duas domos ostẽdit que sit domus principalis cuiuslibet eoꝝ. Dicit ꝙ saturnus gaudet in aquario. Juppiter in sagittario. Mars in scorpione. Uenus in tauro. Mercurius in virgine.

He sunt exaltationes. Dicit ꝙ sol exaltat̃ in 1 9 gra. arietis zc̃. Lra plana est. Ptolemeus assignat cám exaltationũ planetaꝝ in 1 9 ꝓpõne ꝑme ptis q̃dripartiti z in 6 sequẽtibus. Uult dicere ꝙ iõ aries est exaltatio solis: q2 dũ sol itrat arietẽ dies icipiũt augmẽtari sup noctes z calor eius icipit ibi appere magis. Et libra est casus eius: q2 ibi icipiũt noctes

augmētari sup̄ dies ꝛ caloꝛ icipit ibi diminui. Et qꝛ saturnus est oppositus soli: qꝛ vbi crescit caloꝛ minuit frigus ꝛ ecōtrario. iō libꝛa est exaltatio saturni: aries vo casus eius. Et cū luna piūgit sol i ariete icipit lumē eius ꝑ appere i tauro: iō taurus est exaltatio lune ꝛ scoꝛpio casus suus: qꝛ ē signū oppositū. Et qꝛ Juppit fac̄ vētos septētriōales ꝛ cācer est signū septētriōale: iō cācer ē exaltatio Jouis ꝛ signū oppositū. s. capꝛicoꝛn⁹ ē eius casus. Et qꝛ mars est ardēs ꝑ nāz ꝛ ꝓpe cū fuerit i capꝛicoꝛno mlto magis cōburit: qꝛ iclinat ad ptē meridiei: iō capꝛicoꝛn⁹ est exaltatio sua ꝛ ē signū oppositū exaltatiōi iouis ꝛ cācer est eius casus. Et qꝛ venus nāl'r hūectat ꝛ maxie cū est i piscibus: iō piscis est exaltatio veneris ꝛ signū oppositū. s. vgo est casus eius. Et qꝛ mercurius desiccat ꝑ se ꝛ in h̄ est ɔ̄riꝰ veneri: iō vgo est exaltatio sua qð est signū oppositū exaltationi veneris: ꝛ piscis est casus eius. Albumasar assignat fere easdē cās lꝫ alijs vtat verbis: ꝛ accepit eas a Ptolemeo: ideo sufficiāt ista de causis domoꝝ ꝛ exaltationū.

Triplicitates vo. Pꝛius determinauit auctoꝛ de domib⁹ ꝛ exaltationibus planetaꝝ. Hic determinat de triplicitatibus. Et qꝛ aspectus ɔcomitant triplicitates: iō determinat ex ɔ̄nti de aspectibus signoꝝ. Et ꝑm hoc hec ps pōt diuidi in duas ptes. In pma determinat de triplicitatibus. In scda de aspectibus. ibi scda: dicuntur ꝛ signa se aspicere. Pꝛima pars pōt diuidi in duas. In pma facit qð dcm̄ est. In scda ondit que sunt signa mobilia q̄ fixa ꝛ q̄ cōia. scda ibi: quatuoꝛ quoqꝫ ex his signis. Pꝛima ps diuidit in quatuoꝛ ptes scdm̄. 4. triplicitates. scda ibi: triplicitas scda tertia ibi: triplicitas tertia quarta ibi. quartā vo triplicitatē. Pꝛima in duas. In pma determinat de ipsis triplicitatibus in gnāli. In scda i spāli. Pꝛia in pncipio. scda ibi: aries leo ꝛ sagittarius. Dicit pmo qꝫ oia tria signa que sūt eiusdē nāe faciūt vnā triplicitatē. Postea dicit qꝫ aries leo ꝛ sagittari⁹ faciūt pmā triplicitatē: qꝛ illa tria signa sunt eiusdē nāe. s. ignea: masculina: diurna: cholerica: calā ꝛ sicca sapoꝛe amara: ꝛ hec tria signa sunt oꝛiētalia. Et ista triplicitas sicut quelꝫ aliaꝝ hꝫ tres dños q vocant dñi triplicitatis. Pꝛimus dñs huius triplicitatis i natiuitatibus vel qōnibus vel qbuscūqꝫ alijs rebus q̄ fiūt in die est sol. Scðs est Juppiter. Tertius est saturnus. In rebus q̄ fiūt in nocte pꝛimus dñs huius triplicitatis est Juppit. scðs sol. tertius saturnus. ¶ Notādū est hic qð dicit Albumasar in itroductoꝛio suo qꝫ pmū signū istius triplicitatis. s. aries facit caloꝛē tēperatū. scðm. s. leo facit caloꝛē ledētē. tertiū. s. sagittarius facit caloꝛē coꝛrūpentē. Qñ aliqð istoꝝ signoꝝ ceciderit i ascēdente ɔiunctiōis vel oppōnis solis ꝛ lune in tpe hyemali tēperat frigus. In tpe estiuali fit caloꝛ excessiuus maxie si dñs illi⁹ signi fuerit pñs in illo signo vel i aliquo anguloꝝ aspiciēs ipm signū ascēdens. Postea dicit qꝫ taurus vgo ꝛ capꝛicoꝛnus faciūt scðam triplicitatē: qꝛ sunt eiusdē nāe: qꝛ oia tria sūt feminina nocturna terrea frigida ꝛ sicca melācholica sapoꝛe acria meridiana. Huius triplicitatis dñi sunt in die: pmus Venus: deide luna: deide mars. Et in nocte luna pmus: deide venus: ꝛ deide mars. Dicit Albumasar qꝫ pmū signuꝫ huius triplicitatis facit frigiditatē tēperatā ɔfoꝛtātem aialia ꝛ segetes. Scðm facit frigiditatē ledentē. Tertiū coꝛrūpētē. Qñ aliqð istoꝝ signoꝝ cadit in ascēdente ɔiunctiōis vel oppōnis solis ꝛ lune in hyeme ꝛ maxie capꝛicoꝛnus fit frigus: maximū maxie si Saturnus fuerit in illo vel in ipsa triplicitate. Deide dicit qꝫ tertiā triplicitatē faciūt gemini libꝛa ꝛ aq̄rius: qꝛ sūt eiusdē nāe. sunt enim masculina diurna sanguinea calida ꝛ humida aerea occidētalia sapoꝛe dulcia. Eius dñs in die pmus est Saturnus. scðs Mercurius. tertius Juppiter. In nocte pꝛimus est Mercurius. scðs Saturnus. tertius iuppit. Et Albumasar dic̄ qꝫ pꝛimū signū huius triplicitatis facit vētos tēpatos ɔfoꝛtātes ꝛ

dulces. Scd̄m fac̄ vētos nocitiuos. Tertiū facit ventos dissipātes aīalia ⁊ segetes. Qñ aliq̄d istoꝝ signoꝝ est ascēdēs ī hora ꝯiūctiōis vel oppōnis solis ⁊ lune moueꝛ vēti ī illa lunatiōe. Postea dic̄ q̄ q̄rtā triplicitatē faciūt cācer scorpio ⁊ piscis: q̄ oīa tria sūt feminina nocturna septētrionalia aq̄tica frida ⁊ hūida sapore salsa. Cuiꝰ dn̄i sūt in die: p̄mus venꝰ. Scd̄s mars. Tertius luna. In nocte p̄mꝰ est mars. Scd̄s venꝰ. Tertiꝰ luna. Dicit Albumasar q̄ p̄mū signū hꝰ triplicitatis facit hūiditatē tēperatā. Scd̄z abūdātē. Tertiū destructē. Qñ aliq̄d signoꝝ istoꝝ fuerit ī ascēdēte ꝯiūctiōis vel oppōnis solis ⁊ lune p̄sumēdū est de pluuia illo mēse. Ab ista. n. triplicitate ⁊ a venere ⁊ a luna maxime icipiūt pluuie. ¶ Dicit Abraā aueneçre q̄ si ī ꝯiūctiōe vel oppōne q̄ p̄cedit itroitū solis ī arietē: siue fuerit ꝯiūctio siue oppositio fuerit aliq̄d istoꝝ signoꝝ ascēdens: ⁊ cū h̄ luminaria fuerint ī angulis. i. ī ascēdente: vel medio celi: vel ī occidēte: aut ī angulo medie noctis erit nimia pluuia ī illo āno. Sz si luminaria fuerit ī casu ab angulis nō descēdet pluuia ī illo mēse ⁊ ī maiori p̄te illiꝰ āni. Et ego expꝰtꝰ sum pluries q̄ qñ ascēdēs ꝯiūctiōis est signū aq̄ticū: ⁊ luna añ oppōnē itrat illud signū ī eodē die q̄ luna īntrat gradū q̄ fuit ī ascēdente icipit pluuia ⁊ durat ad minꝰ tātū q̄tū luna moraꝛ ī illo signo. Et suo mō itelligas de vētosis signis ⁊ fridis. Hoc iueni p̄ expientiā: sz postea h̄ iueni ī libro Abraā aueneçre: ⁊ multū gauisus fui: q̄ magis fui certus de v̄itate: sed Abraā dicit q̄ hoc maxie est veꝝ si signū ascēdens fuerit aliq̄s anguloꝝ figure illiꝰ terre: hoc itelligo de figura reuolutiōis illius āni ī terra illa. Illa eniz diuersificaꝛ f̄m diuersas regiones. Et si nō fuerit aliq̄s anguloꝝ figure illius terre erūt nubes sine pluuia. Cause triplicitatum fere sunt eedem cum causis domoꝝ: ideo pertranseo.

Quatuor quoqz ex his signis. Hic ondīt q̄ sūt signa mobilia ⁊ q̄ fixa ⁊ q̄ media sic̄ cōia. Et assignat cās ⁊ ponit exēpla l̄ra est plana. ¶ Notādū est hic q̄ Ptolemeus dicit ī 2 2 p̄pōne cētiloq̄ū. Noua vestimēta facē vel exercere luna ī leone exn̄te timēdū est. Et dic̄ Haly ī cōmēto eiusdē p̄pōnis q̄ oīa signa fixa ī h̄ sunt p̄hibita: ⁊ maxie leo: q̄ cū h̄ q̄ est fixū est signū magne victorie: ⁊ sigt̄ victoriā oīum reꝝ q̄ exerceūꝛ ⁊ malū dn̄iuz ī eis. Et dicit q̄ p̄ facē itēdit Ptolemeus scindē ⁊ suere. Per exercē itēdit iduere ⁊ vti ex h̄ possumus accipe regulaz q̄ oēs res q̄s volumus hr̄e fixas debemus icipe luna exn̄te in signo fixo: sicut edificare domos ⁊ cetera. Et res quas volumus cito mutare debemus icipe luna exn̄te in signo mobili sicut iter icipe ⁊ cetera.

Dicunꝛ aūt signa se aspicere. Prius auctor determinauit de dignitate plāꝝ q̄ vocaꝛ triplicitas. Et q̄ triplicitas accipiꝛ a trino aspectu: iō in hac p̄te icidentalr̄ determinat de aspectibꝰ: ⁊ pōt diuidi in duas p̄tes: q̄m in p̄ma p̄te determinat de aspectibꝰ. In scd̄a p̄te de ꝓiectionibꝰ radioꝝ. Scd̄a ibi: cū ꝓo fuerit pl̄a ī aliq̄ signo. Pr̄ia ps pōt diuidi ī q̄tuor p̄tes f̄m q̄tuor aspectus. In p̄ma determinat de aspectu sextili. In scd̄a p̄te de aspectu q̄rto. In tertia de trino. In quarta d̄ opposito. Scd̄a ibi: ⁊ aspicit quartū añ se. Tertia ibi: aspicit ēt q̄ntū añ se. Quarta ibi: aspicit ēt septimum. Dicit p̄ signa dicunꝛ se aspicē h̄ mō. Dē signū aspicit tertiū post se ⁊ tertiuz añ se sic̄ aries aspicit signū geminoꝝ q̄ est tertiū añ se: ⁊ signū aquarij q̄d est tertiuz post se. Et h̄ aspectꝰ dr̄ sextilis eo q̄ tenet sextā p̄tez circuli. s. 60 gra. q̄ est q̄ntitas duoꝝ signoꝝ: ⁊ vocaꝛ hic aspectus: aspectus amicitie medie ⁊ pōt eē rō: q̄ q̄lz duo signa isto mō distātia ꝯueniūt ī vna q̄litate ⁊ cū h̄ in sexu: v̄bi grā: aries ⁊ gemini ꝯueniunt ī caliditate ⁊ ī masculinitate: ⁊ sīlr aries ⁊ aq̄rius: taurus ⁊ cācer ꝯueniūt ī friditate ⁊ feminitate: ⁊ sīlr taurꝰ ⁊ pisces: ⁊ sic itelligas de oībꝰ. Postea dic̄ q̄ q̄lz signū aspicit

quartum añ se ꝛ quartuз post se: ꝛ iste aspectus dꝛ tetragonus siue quartus: qꝛ tenet quartã ptẽ circuli. s. 90 gra. q̃ est q̃titas triũ signoꝝ. Et vocat̃ h̓ aspectus: aspect⁹ inimicitie medie: qꝛ q̃lз duo signa h̓ mõ distãtia repugnãt aliq̃n in vna q̃litate: aliq̃n in ambab⁹: discordãt et in sexu: qꝛ si vnũ eoꝝ est masculinũ: alteꝝ erit femininũ. Et h̓ est cã q̃re i morbis acutis: vt plm̃ fit crisis cũ luna venerit ad q̃rtũ aspectũ loci i quo fuit in pricipio morbi: maxie si fuerint repugnãtia i ambab⁹ q̃litatibus: ꝛ cõiter tũc fit crisis salubris: vbi gr̃a si luna fuerit i pricipio egritudis i aliq̃ signoꝝ triplicitatis ignee maxie i ariete cũ venerit ad q̃rtũ signũ qd̓ repugnat i ambab⁹ qualitatib⁹ ꝛ i sexu cõiter fit crisis ad salutẽ sicut si fuerit i ariete q̃rtus aspect⁹ erit in cãcro: si in leone q̃rtus aspect⁹ erit i scorpione: si fuerit i sagittario quart⁹ aspectus erit i piscib⁹. In alijs aũt signis nõ est repugnãtia nisi i vna q̃litate ꝛ i sexu: vbi gr̃a: taurus ꝛ leo: taurus est signum frigidũ ꝛ siccũ femininũ: leo calm̃ ꝛ siccum masculinũ. Et hãc repugnãtiã inuenies in alijs suo mõ. Et pp̱ hoc crises in istis signis aliq̃n fiunt ad salutem: ꝛ aliq̃n ad mortẽ ſm fortunaꝝ aspectũ ad lunã. Deide dicit ꝙ q̃lз signũ aspicit q̃ntũ añ se: ꝛ q̃ntum post se: ꝛ hic aspect⁹ dꝛ trinus eo ꝙ tenet tertiã ptẽ circuli. s. 120 gra. Et vocat̃ hic aspect⁹ amicitie pfecte: qꝛ q̃lз tria signa hoc mõ distãtia faciunt vnã triplicitatem ꝛ pueniunt i naturis sicut fuit dc̃m i. c. imediate p̄cedẽti: postea dicit. Aspicit et q̃lз signum septimũ a se. i. signũ oppositũ: ꝛ iste est aspect⁹ pfecte inimicitie rõne oppõnis. Et ois planeta q fuerit in aliq̃ gradu alicuius signi aspicit planetã exñtẽз i alio signo in p̄sili gradu eodẽ aspectu quo aspiciunt se illa duo signa. Et auctor loquit̃ de gradibus zodiaci: sed ſm doctrinaз Ptolemei accipiunt̃ aspectus in eq̃noctiali: iõ põt lr̃a sic glosari. Et hoc est itelligẽdum de gradibus eq̃noctialis: vbi gr̃a: si fuerit aliqs planeta in ariete: ꝛ alter in geminis ꝛ subtracte fuerint ascensiones circuli directi illius qui est in ariete ab ascensionibus circuli directi illius qui fuerit in geminis si remanserint 60 gra. aspiciunt se aspectu sextili. Hoc mõ intellige de alijs aspectibus.

Cum vo̓ fuerit planeta. In hac pte auctor tãgit p̱iectiões radioꝝ ꝛ expedit se breuit̃ dicẽs. Si fuerit aliqs pl̃a i aliq̃ signo p̱iicit radios suos i p̄sili gradu signi: ꝙ aspicit ipm̃ aliq̃ aspectu. vbi gr̃a: si aliqs pl̃a sit in 1 gra. arietis ꝛ i 2 minuto p̱iicit radios suos sextiles ad p̄muз g̃dũ gemioꝝ i 2 minuto eiusdẽ. Auctor nimis breuiloquus fuit i h̓ caplo: iõ opз aliq̃ntulũ imorari circa explanationẽ aspectuũ ꝛ p̱iectionẽ radioꝝ. Intelligẽdũ est primo ꝙ aspect⁹ p̄siderant̃ trib⁹ modis. Uno mõ ſm g̃dus eq̃les ꝛ ſm hũc modũ auctor in lr̃a locut⁹ est de aspectibus ꝛ p̱iectionibus radioꝝ. Et vocant̃ gradus eq̃les gradus zodiaci nõ p̄siderãdo ascẽsiones. Scd̓o modo p̄siderant̃ aspectus ſm gradus eq̃noctialis i circulo directo: ꝛ h̓ mõ Ptolemeus iubet accipe aspect⁹ in 60 p̱põne cẽtiloquij: vbi loq̄t de causis dieꝝ creticoꝝ: ꝛ h̓ mõ accipit̃ cõiter aspectus in iterrogationibus ꝛ reuolutioib⁹ annoꝝ mũdi: ꝛ i multis alijs. Tertio mõ p̄siderant̃ aspect⁹ ꝛ piectiones radioꝝ ſm modũ directionũ: ꝛ hoc mõ accipiunt̃ in natiuitatib⁹. ¶ Intelligẽdũ est iuxta caplm̃ de aspectib⁹ ꝙ aspectus accipiunt̃ trib⁹ modis: ꝛ tot modis etiã accipiunt̃ p̱iectiones radioꝝ. Uno mõ accipiunt̃ aspectus ꝛ p̱iectiones radioꝝ ſm g̃dus circuli signoꝝ ita ꝙ cõputant̃ gradus zodiaci q sunt iter vnũ pl̃aз ꝛ aliũ: ꝛ iste est modus quẽ ponit auctor i lr̃a. Et hũc modũ tenet Abraã auenezre. Et dicit ꝙ q̃ñ infinities est expt⁹ ꝙ aspect⁹ debẽt accipi i zodiaco ꝛ nõ i eq̃noctiali: ꝛ hic modus est facilis valde. Et exẽplificatum fuit sufficiẽter de h̓ in sniando lr̃am. Scd̓o mõ accipiunt̃ aspect⁹ in eq̃noctiali ſm ascẽsiones circuli directi ſm quẽ modũ iubet Ptoleme⁹ accipere sicut dc̃m fuit sup lr̃am. Cũ igit̃ ſm hũc modũ volueris eq̃re aspectus q̃re ascẽ-

siones gradus planete in circulo directo que icipiút a capricorno: z sua eas. Deide eodé mó quere ascésiones gradus alterius planete i eodé circulo directo: z sua eas. Deide subtrahe ascésiones illius q ppinquior fuerit capricorno sm ordinez signoz ab ascésionib⁹ illius q lógius fuerit: z si remáserint 6 0 gradus aspiciút se aspectu sextili. Si remáserint 9 0 gradus aspiciút se aspectu qrto. Et si 1 2 0 gradus remáserint aspiciunt se aspectu trino. Pro aspectu aút opposito nó opz qrere ascensiones: qz qñ duo planete opponunt in zodiaco: opponunt z in eqnoctiali. Jste modus facilis est: ideo nó opz hic multú stare. Tertius aút modus aspectuú z piectionis radioz est multú difficilis maxime nó exercitatis in calculationib⁹. Jntelligédú est pmo circa húc modú q piectio radioz accipit sm ascésiones circuli directi qñ planeta cui⁹ radios volumus pijcere est in medio celi vel in angulo terre. Et qñ est in gradu oriétis: vel i gradu occidétis accipit sm ascésiones regióis siue orizótis obliq sm tabulas factas ad illá regioné. Si aút nó fuerit planeta in aliquo qtuor hoz locoz: sz in locis iter medijs túc accipiunt mixtim. Cú igit volueris pijcere radios alicui⁹ planete cósidera si planeta ille cui⁹ radios vis pijcere sit i medio celi: vel in angulo terre: z túc qre ascensiones illius gradus i circulo directo sup qs addas 6 0 gdus si volueris radiationé sextilé sinistrá. s. illá q pcedit sm ordiné signoz a loco planete. Et gdus post additionez puenientes reduc ad gdus eqles in circulo directo sm doctriná canonuz pmi mobilis: z gradus zodiaci q puenerit in illo sút radij sextiles: z sic dixi de 6 0 gradib⁹ p radiatione sextili: ita itelligas de 9 0 p radiatióe qrta: z de 1 2 0 pro radiatióe trina. Si aút volueris radiationé dextrá. s. illá q pcedit a loco planete vsus occidétez subtrahe ab ascésionib⁹ gdus planete 6 0 gra. p radiatióe sextili vel 9 0 pro radiatione qrta: vel 1 2 0 pro radiatione trina. Et numez q remanet reduc ad gdus equales sic prius z g dus zodiaci q exiuerit i illo sút radij. Exéplú i radiatióe sinistra pono q saturn⁹ sit i angulo medij celi i fine sexti gradus vgis ascésiones illi⁹ gradus in circulo recto sút 2 4 7 gradus 4 8 minuta: volo hic radiationé sextilé addá ergo 6 0 gdus: z puenient 3 0 7 gra. 4 8 minuta qs reducá ad gdus equales in circulo directo: z exeút 1 0 gra. 1 4 minuta 1 4 scda scorpióis: ibi sút radij sextiles saturni sinistri in h casu. Exéplu in radiatióe sextili dextra: subtrahá ab ascésionib⁹ pdictis 6 0 gra. z remanét 1 8 7 gra. z 4 8 minuta reducá ad gradus equales in circulo directo: z exeút 7 gradus 9 minuta z 1 5 scda cácri. ibi ergo in pposito sunt radij sextiles dextri Saturni. Si vo planeta cuius radios vis pijcere sit in gradu oriétis qre ascésiones gradus planete p tabulaz ascensionú circuli obliq deseruienté tue regioni. Et si volueris radiationé sinistrá adde sup ascésiones gra. planete 6 0 gra. pro radiatione sextili: vel 9 0 pro quarta radiatione: vel 1 2 0 pro trina radiatione. Exéplú in radiatióe sextili sinistra: pono q Juppiter sit in gradu oriétis in fine 1 0 gra. sagittarij ascésiones illi⁹ gradus in orizóte obliquo sút 2 7 5 gra. z 2 7 minuta: z volo hic radiationé sextilé sinistrá addá sup ipsos 6 0 gra. z puenient 3 3 5 gra. z minu. 2 7. quos reducá ad gradus equales in circulo obliquo z exeút 1 2 gra. 4 4 minuta 2 1 scda aquarij ibi ergo sunt radij sextiles Jouis. Exéplú in radiatione sextili dextra: subtrahá ab ascésionibus gradus. Jouis 6 0 gra. z manét 2 1 5 gra. 2 7 minu. reducá ad gradus equales z exibút 2 5 gra. 5 4 minuta 5 0 secunda libre: ibi sunt radij sextiles Jouis. ¶ Si vo planeta fuerit in gradu occidétis opaberis cú gradu opposito gradui planete. s. accipies ascésiones nadir gradus planete in orizóte obliquo: z facies penitus eodé modo quo dictú est. Sed postq reduxeris ad gradus equales locus radioz est locus oppositus illius loci quem inuenisti. Et vt clarius pateat poná in hoc exéplú. Pono q Juppiter sit in gradu occidé-

tis in fine 1 ogra.sagittarij:querā ascensiones 1 ogra.geminoꝝ ꝛ iuenio 4 1 gra. 9 minuta addā 6 ogra.ꝓ radiatione sextili:ꝛ ꝓueniūt 1 0 1 gra. 9 minuta:reducaꝫ ad gradus eq̄les in orizōte obliquo:ꝛ exibūt 2 gra. 3 ominuta 4 5 scd̄a leonis.sunt ḡ radij in opposito istius.s. 2 gra. 3 ominuta 4 5 scd̄a aquarij. ¶Si aūt planeta cuius radios vis ꝓijcere nō fuerit in aliquo locoꝝ dictorum:tūc opꝫ accipe radiationē mixto mō ſm ꝓportionem distātie gradus planete iter vnū angulū ꝛ alium. Modus autē est iste si planeta cui⁹ radios vis ꝓijcere fuerit iter mediū celi ꝛ gradū ascēdentē:accipe ꝑ ascēsiones gradus medij celi q̄s subtrahe ab ascēsionib⁹ gradus planete in circulo directo:ꝛ qd̄ remanet est distātia a medio celi quā serua. Deide sup ascēsiones gradus planete in circulo directo 6 ogra.adde ꝓ radiatione sextili vel 9 oꝓ radiatione 4 vel 1 2 o pro trina:ꝛ qd̄ ꝓuenerit reduc ad gradus eq̄les in circulo directo:ꝛ qd̄ ꝓuenerit serua:ꝛ vocet radiatio circuli directi. Deide q̄re ascēsiones gradus planete in orizōte obliquo ꝑ tabulā regionis tue sup q̄s adde sicr 6 ogra.ꝓ radiatiōe sextili vel 9 oꝓro 4 vel 1 2 oꝓ trina:ꝛ qd̄ ꝓuenerit reduc ad gradus eq̄les ꝑ tabulas tue regionis:ꝛ qd̄ exiuerit serua:ꝛ vocet radiatio regiōis. Deide vide dr̄iaꝫ iter radiationē circuli directi ꝛ radiationē regiōis:quā dr̄iam multiplica ꝑ distātiā gradus planete a medio celi ꝛ ꝓductū diuide ꝑ medietatē arcus diurni ḡdus planete:ꝛ ꝓueniet ps ꝓportionalis quā adde sup radiationē circuli directi:si radiatio circuli directi fuerit minor radiatiōe regiōis vel subtrahe ab ipsa si fuerit maior:ꝛ qd̄ ꝓuenerit erit locus radioꝝ. Medietatē aūt arc⁹ diurni ḡdus planete iuenies subtrahēdo ascēsiones gradus planete i circulo obliquo ab ascēsionib⁹ ei⁹ nadir ꝛ mediādo illud. Posset et̄ alio mō iueniri ps ꝓportionalis dr̄ie duaꝝ radiationū.s.ꝙ acciperet sexta ps dr̄ie ꝛ multiplicaret ꝑ horas distātie planete a medio celi. Sed hic modus est magis tediosus q̄ ꝑm⁹:qr opꝫ ſm hūc modū diuidē distātiā gradus planete a meridie ꝑ ptes horaꝝ gradus planete ad hoc ꝙ iueniāt hore distātie a meridie. Cōsulo ꝑmū modū. Exemplū in hoc pono ꝙ gradus medij celi sit 2 ogra.leonis cōplet⁹ ꝛ saturn⁹ sit in 6 gradu ꝟginis cōpleto. Querā distātiā saturni a medio celi ꝑ ascēsiones circuli directi. Et inuenio in distātia 1 5 gra. 2 2 minuta:suabo itaq̄ eā. Deide subtrahā ascēsiones ḡdus Saturni in circulo obliquo ab ascēsionib⁹ gradus oppositi. Et remanēt 2 o 1 gradus 2 ominuta q̄ est tot⁹ arcus diurn⁹ Saturni quē diuidā ꝑ mediuꝫ ꝛ veniūt 1 o o gra 4 ominuta q̄ est medietas arcus diurni Saturni:suabo itaq̄ eū. Deide q̄rā ascēsiones gradus Saturni in circulo directo ꝛ iuenio 2 4 7 grad̄. 4 8 minuta qb⁹ addā 6 o gra.qr volo radiationē sextilē sinistrā:ꝛ ꝓueniēt 3 o 7 gra. 4 8 minuta q̄s reducaꝫ ad gradus eq̄les in circulo directo:ꝛ iuenio 1 ogra. 1 4 minuta 1 4 scd̄a scorpiōis:ꝛ hec est radiatio circuli directi. Deide q̄rā ascēsiones ḡdus saturni in circulo obliquo i regione cui⁹ latitudo est 4 8 gra. Et iuenio 1 4 7 gra. 1 1 minuta qb⁹ addā 6 ogra.ꝛ ꝓueniūt 2 o 7 gra. 1 1 minuta q̄s reducā ad gradus eq̄les in circulo obliquo ꝛ iuenio 1 9 gra. 5 2 minuta 1 4 scd̄a libre. ¶Uideo ꝙ radiatio circuli directi est maior quaꝫ radiatio regiōis subtrahā minorē de maiori ꝛ iuenio in dr̄ia 2 ogra. 2 2 minuta quā reducā ad idē gen⁹:ꝛ ꝓueniūt 1 2 2 2 reducā et̄ distātiā saturni a medio celi ad idē genus:distātia fuit 1 5 gra. 2 2 minuta reducā ad idē genus.s. 9 2 o minuta:multiplicabo dr̄iam ꝑ distātiā ꝛ ꝓueniūt 1 1 2 6 6 8 4 scd̄a. Deide reducā medietatē arc⁹ diurni saturni ad idē genus. Medietas arcus diurni fuit 1 o o gra. 4 o minuta reducta ad idē gen⁹ 6 o 4 o ꝓueniūt minuta ꝑ quē diuidā numeꝝ q̄ ꝓuenit ex multiplicatiōe. Et eriūt 3 gra. 6 minuta 3 2 sa:quos subtrahā a radiatiōe circuli directi:qr illa fuit maior ꝛ remanēt 7 gra. 7 minuta 4 2 scd̄a scorpionis:ibi sunt radij saturni sextiles si

nistri in casu ꝓposito. ¶Si aūt volueris radiationē dextrā vbi ꝑcepi addere 60 gra. subtrahe 60 ⁊ operaberis sicut pri⁹. ¶Si vero gradus planete cuius radios vis ꝓijcere fuerit iter gradū ascēdentē ⁊ angulū terre vide lōgitudinē ei⁹ a gradu ascēdente quā scies hoc mō. Subtrahe ascēsiones gdus ascēdentis in circulo obliquo ab ascēsionib⁹ gradus planete i eodē circulo obliquo. Et h̄ si volueris radiationē sinistrā: ⁊ qđ remā serit erit distātia planete a gdu ascēdente serua eā. Deīde q̄re medietatē arc⁹ nocturni gradus planete quē scies h̄ mō: subtrahe ascēsiōes nadir gdus planete ab ascēsionib⁹ gradus planete: ⁊ remanebit tot⁹ arcus nocturn⁹ quē media ⁊ serua medietatē. His itaqꝫ seruatis q̄re ascēsiōes gdus planete i circulo obliquo p tabulā factā ad latitudinē tue regionis qb⁹ adde 60 ꝓ radiatiōe sextili ⁊c. ⁊ qđ ꝓuenit reduc ad gradus eq̄les in circulo obliquo ⁊ vocet̄ radiatio circuli obliq. Deīde q̄re ascēsiones gdus planete in circulo directo: qb⁹ adde 60 gdus ꝓ radiatiōe sextili ⁊c. ⁊ qđ ꝓuenerit reduc ad gradus eq̄les in circulo directo: ⁊ qđ ꝓuenerit serua: ⁊ vocet̄ radiatio circuli directi. Deīde vide dr̄iam iter radiationē regiōis ⁊ circuli directi: subtrahēdo minorē a maiori: quā dr̄iam multiplica p distātiā planete a gradu ascēdente. Et ꝓductū diuide per medietatē arc⁹ nocturni gradus planete ⁊ exibit ps ꝓportionalis quā adde cū radiatione regiōis si fuerit minor radiatiōe circuli directi: vel subtrahe a radiatiōe regiōis si illa fuerit maior radiatiōe circuli directi. Et qđ post additionē vel subtractionē ꝓuenerit loc⁹ erit radiorū. Exemplū in hoc pono ꝙ gdus ascēdens sit 18 gra. scorpionis ⁊ Juppiter sit in 10 sagittarij q̄rā ascēsiones gdus ascēdentis in orizōte 48 graduū: ⁊ iuenio 245 gra. 55 minuta. Deīde q̄rā ascēsiones gdus Jouis in eodē orizōte obliquo: ⁊ iuenio 275 gdus: et 27 minuta: subtrabā ascensiōes gradus ascendentis ab ascēsionib⁹ gradus Jouis: ⁊ remanent 29 gradus 32 minuta q̄ est distātia Jouis ab ascēdente. Deīde subtraxi ascēsiones gradus oppositi Jouis ab ascensionib⁹ gradus Jouis: ⁊ residuū mediaui: ⁊ iueni 117 gra. 9 minuta q̄ est medietas arcus nocturni gradus Jouis. Deīde addidi ascēsionib⁹ iouis 60 gradus ⁊ ꝓuenerūt 335 gra. 27 minuta quos reduxi ad gdus equales in circulo obliquo: ⁊ iueni 12 gra. 45 minuta aquarij. Et hec est radiatio regionis: seruaui itaqꝫ eā. Deīde q̄siui ascensiones gradus iouis in circulo directo: ⁊ iueni 338 gra. 21 minuta qb⁹ addidi 60 gradus: ⁊ ꝓuenerūt 398 gra. 21 minuta: subtraxi vnā reuolutionem. s. 360 gradus ⁊ remāserūt 38 gradus 21 minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo directo ⁊ iueni 5 gra. 57 minuta aquarij: ⁊ hec est radiatio circuli directi. Deīde subtraxi minorem radiationem de maiori ⁊ iueni in dr̄ia 6 gra. 48 minuta quā dr̄iam multiplicaui p distātiā iouis ab ascendente: ⁊ diuisi p medietatē arcus nocturni ⁊ iueni in pte ꝓportionali 1 gradū 42 minuta 47 scđa: quā subtraxi a radiatione regionis: q̄ illa fuit maior. Et remāserūt post subtractionē 11 gra. 2 minuta 13 secunda aquarij: ⁊ ibi est locus radiorū iouis. ¶Si aūt velles ꝓijcere radios versus dextrū tūc deberes videre distātiā gradus planete ab angulo terre p ascensiones circuli directi quā inuenies subtrahendo ascensiones gradus planete in circulo directo ab ascensionib⁹ anguli terre in circulo directo. Et tūc partem ꝓportionalē duarū radiationū deberes addere radiationi circuli directi si illa esset minor radiatione regionis: vel subtrahere si esset maior. In nullo alio differt opus nisi ꝙ vbi ꝑcepi addere ascensionib⁹ 60 gradus ⁊c. debes subtrahere 60 ⁊c. ¶Si aūt gradus planete cuius radios vis ꝓijcere: fuerit iter gradū occidentis ⁊ gradū 10 domus operaberis cū gradu opposito planete recte p eādem viam: sicut iam dixi iter ascendens ⁊ angulū terre: q̄n enim gradus planete est inter gradū occidentis ⁊ mediuꝫ celi eius oppositus gradus est iter ascendens ⁊ angulum

terre. Et tãtum distat gradus oppositꝰ pl̃e ab ascẽdente q̃ tũ gradus planete a gradu occidẽtis: ideo eadẽ est opatio: nec plus nec minꝰ. Sꝫ postq̃ cõpleueris opõnẽ locus radiorꝫ est locus oppositꝰ illius loci quẽ iuenisti sicut tibi exẽplificaui: qñ pl̃a est in gradu occidẽtis. ¶ Si aũt ↄtingat sicut sepe ↄtigit ꝙ g̃dus pl̃e sit añ angulũ: ꝛ locus vbi cadũt radij sui sit vltra angulũ: sicut ꝑbi gr̃a locus pl̃e sit iter mediũ celi ꝛ ascẽdens ꝛ radij cadãt vltra ascẽdens. s. iter ascẽdens ꝛ angulũ terre. Iste casus q̃si freq̃nter cõtingit in radiatiõe trina: ꝛ multoriẽs in q̃rta: ꝛ aliqñ in sextili. Modus est iste si locꝰ pl̃e cuius radios vis ꝓijcẽ sit iter mediũ celi ꝛ ascẽdens ꝛ radij sui debeãt cadẽ vltra ascẽdens: vide distãtiã pl̃e a medio celi ꝑ modũ prius dcm̃: ꝛ vide medietatẽ arcus diurni gradus pl̃e ꝑ modũ priꝰ dcm̃: ꝛ sua vtrũq; s. distãtiã ꝛ medietatẽ arcus diurni. Deĩde q̃ras ascẽsiones gradus pl̃e i circulo directo. Quere ẽt ascẽsiões g̃dus ascẽdentis in eodẽ circulo directo. Deĩde subtrahe ascensiones g̃dus pl̃e ab ascẽsionibus gradus ascẽdentis. Et qđ remãserit serua: ꝛ vocẽ ps radiationis circuli directi. Deinde q̃re ascẽsiones gradus pl̃e in circulo obliquo: ꝛ q̃re ascẽsiones gradus ascẽdentis in circulo obliquo: ꝛ subtrahe ascẽsiones planete ab ascensionibꝰ gradus ascẽdentis: ꝛ qđ remãserit serua: ꝛ vocẽ ps radiationis regionis. Deĩde subtrahe ptẽ radiationis minorẽ a maiori ꝛ remanet dĩa q̃ multiplica ꝑ distãtiã planete a medio celi ꝛ ꝓductũ diuide ꝑ medietatẽ arcus diurni gradus pl̃e ꝛ ꝓueniet ps ꝓportionalis q̃ adde parti radiationis circuli directi si fuerit minor pte radiatiõis regionis: vel subtrahe si fuerit maior: ꝛ qđ prouenerit erit ps radiationis eq̃ta: que ps si fuerit minor 60 gradibꝰ radij sextiles cadũt vltra angulũ ascẽdentis si fuerit maior cadunt añ angulũ. Et si hec ps fuerit minor 90 gradibꝰ radij q̃rti cadũt vltra angulũ: si maior cadũt ante angulũ. Et si hec ps fuerit minor 120 gra. sicut est quasi freq̃nter cadũt radij trini vltra angulũ: si fuerit maior 120 cadũt añ angulũ. Si igit̃ cadãt radij vltra angulũ subtrahe ptẽ radiationis eq̃tã a 60 gra. pro radiatione sextili vel a 90 pro radiatione q̃rta: vel a 120 pro radiatiõe trina: ꝛ qđ remãserit adde sup ascẽsiões g̃dus ascẽdentis i circulo obliquo: ꝛ qđ ꝓuenerit reduc ad g̃dus eq̃les in circulo obliquo ꝛ gradus signi q̃ exierit erit locus radiorꝫ. Si scíueris istã opõnẽ scies dirigere planetã existẽtem in vna q̃dra ad locũ existẽtem in alia q̃dra. Hũc modũ nõ vidi expositũ nec positũ in aliq̃ libro. ¶ Ut planius pateat ꝙ dixi ponã in hꝫ exẽplum. Pono ꝙ gradus medij celi sit 10 gra. cãcri ꝛ saturnus sit in q̃rto gradu ꝟginis: ꝛ g̃dus ascẽdens i orizõte obliquo in regione cuius latitudo est 48 gra. fit 7 gra. 59 minuta libre. Quesiui ascẽsiones g̃dus medij celi in circulo directo ꝛ iueni 190 gra. 53 minuta. Deĩde q̃siui ascẽsiones gra. saturni in circulo recto ꝛ iueni 245 gra. 55 minuta. Subtraxi ascẽsiones medij celi ab ascẽsionibꝰ gra. saturni ꝛ remãserũt 55 gradus 2 minuta: que est distãtia saturni a medio celi. Deĩde subtraxi ascẽsiones gradus saturni in circulo obliquo ab ascẽsionibꝰ gradus oppositi in eodẽ circulo obliquo ꝛ remãserũt 203 gra. 3 minuta: ꝛ hic fuit arcus diurnus gradus saturni quẽꝫ mediaui ꝛ iueni 101 gra. 31 minuta 30 s̃a que est medietas arcus diurni gradus saturni. Subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo directo q̃ fuerũt 245 gra. 55 minuta ab ascẽsionibus gradus ascẽdentis in eodẽ circulo directo que fuerũt 277 gra. 19 minuta ꝛ remãserũt 31 gra. 24 minuta q̃ fuit ps radiationis circuli directi. Deĩde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo q̃ fuerũt 144 gra. 27. minuta ab ascẽsionibꝰ gra. ascẽdentis in eodem circulo obliquo que fuerũt 190 gra. 53 minuta: ꝛ remãserunt 46 gra. 26 minuta que fuerunt pars radiationis regionis siue circuli obliqui: vidi qđ pars radiationis circuli obliqui fuit maior parte radiationis circuli directi. Sub-

traxi ergo minorē de maiori ⁊ remāserūt 1 5 gra. 2 minuta q̄ fuit dr̄ia duaꝝ ptiuȝ quā multiplicaui p distātiā saturni a medio celi ⁊ diuisi p medietatē arc⁹ diurni gra. saturni:⁊ exiuerūt 8 gra. 8 minuta 5 9 s̄a ⁊ hec fuit psp̄portionalis dr̄ie quā addidi sup̄ ptem radiatiōis circuli directi ⁊ puenerūt 3 9 gra. 3 2 mi. 5 9 s̄a. Isti sūt gradus ascēsionū q̄ q̄rūt i figura a saturno vsq̄ ad gradū ascēdētēȝ:⁊ q̄ fuerūt pauciores q̄ȝ 6 0 sciui q̄ radij sextiles saturni i hac figura ceciderūt: vltra graduȝ ascēdentē. Subtraxi g̃ hos gra. a 6 0 p radiatiōe sextili:⁊ remāserūt 2 0 gra. 2 7 minuta. 1 s̄m: quos addidi sup ascensiones gra. ascēdentis in circulo obliquo q̄ fuerūt 1 9 0 gra. 5 3 minuta:⁊ puenerūt 2 1 1 gra. 2 0 minuta quos reduxi ad gradus eq̄les in circulo obliquo ⁊ inueni 2 2 gra. 5 4 minuta 5 2 s̄a libre: ibi fuerunt radij sextiles saturni in p̄posito exēplo s̄m hunc modum dȝ fieri in alijs angulis. Et hec de radiationibus sufficiant.

Habent ēt qnq̄ȝ planete in vno quoq̄ȝ signo terminos.

Prius auctor determinauit de trib⁹ dignitatib⁹ essentialib⁹ planetaꝝ. In ista parte auctor determiat de q̄rta dignitate essentiali quā hn̄t planete in signis. Et diuidit in duas ptes: qm̄ in p̄ma pte ponit terminos planetaꝝ. In sc̄da pte soluit quādā p̄trouersiaȝ que est iter aliquos de triplicitatib⁹ ⁊ termis. Sc̄a ps icipit ibi. Quidaȝ p̄ponūt. Prima ps diuidi pōt in duas ptes: ita q̄ p̄mo icipit tractare de termis planetaꝝ literalr. Sc̄o ponit tabulā de ipsis termis. Sc̄a icipit ibi: ⁊ pp diuersitateȝ eorūdeȝ. Dicit p̄. q̄ qnq̄ planete. s. Saturn⁹ Jupiter Mars Uenus ⁊ Mercurius hn̄t termios dispositos p diuersos gra. Et p̄mus termin⁹ est Jouis a p̄ncipio arietis vsq̄ ad fineȝ sexti gra. eiusdeȝ. Et a p̄ncipio septimi gra. eiusdeȝ arietis vsq̄ ad finē 1 2 est termin⁹ Ueneris. Et a p̄ncipio 1 3 gra. vsq̄ ad fineȝ 2 0 est termin⁹ Mercurij. Et a p̄ncipio 2 1 vsq̄ ad fineȝ 2 5 est termin⁹ Martis. Et a p̄ncipio 2 6 vsq̄ ad finem arietis est termin⁹ saturni. Postea dic̄: ⁊ q̄ isti g̃dus sūt diuersi: ita q̄ nō vadūt eq̄lr nec s̄m ordinē plaꝝ graue eēt eos tenere i memoria: iō posuit eos i tabula s̄m q̄ videt̄ in littera.

Quidam p̄ponunt triplicitates terminis.

Hic soluit quādā p̄trouersiā q̄ est iter sapientes de triplicitatib⁹ ⁊ termis. Et dicit q̄dā p̄ferūt triplicitates termis. Et q̄dā p̄ferunt terminos triplicitatib⁹. Soluit istā p̄trouersiā ⁊ dicit q̄ dn̄i triplicitatū sunt fortiores q̄ntum ad nutritionē pueroꝝ: q̄ in natiuitatib⁹ sign̄t nutritionē ⁊ ab eis accipit̄ sig̃tio vtrum puer sit vitalis aut nō. Dn̄i aūt terminoꝝ sunt fortiores in directione: q̄ dū dirigit̄ gradus ascēdens alicui⁹ natiuitatis dirigit̄ ad terminos fortunarum ⁊ ifortunaꝝ: ⁊ dn̄s termini illi⁹ vocat̄ diuisor vel dispositor q̄diu durat directio in illo termio: ⁊ si fuerit ibi aliq̄s planeta vel radij ei⁹: erit pticeps. De h̄ diffusius dicet̄ in seq̄ētib⁹ dn̄o p̄cedente. ¶ Notādū est hic de terminis q̄ discordia fuit iter sapientes antiquos de termis. Et fuerunt tres opiniones famose de termis. q̄ruȝ vna fuit idorum. alia egyptioꝝ. tertia chaldeoꝝ. Ptolemeus aūt in 2 1 8 p̄pōne p̄me ptis q̄dripartiti magis approbat termios egyptioruȝ ⁊ dicit se iuenisse vnū libruȝ de termis antiquū q̄ p̄e vetustate erat pro maiori pte fract⁹. Et ille p̄cordabat cuȝ termis egyptioꝝ: ⁊ i illo libro sūma graduuȝ terminoꝝ cuiuslȝ planete erat tātus quātus numer⁹ annoruȝ suorum maioꝝ quos dāt i natiuitatib⁹. Uerbi gratia: anni maiores saturni sunt 5 7 āni. Jouis 7 9. Martis 6 6. Ueneris 8 2. Mercurij 7 6. ⁊ oēs isti collecti faciunt 3 6 0. Si volueris hoc experiri: cōputa gradus olum terminorum alicui⁹ planete: vbi gra Jouis: ⁊ iuenies numerū annorū suoruȝ maiorum

malorum.s.79.et sic de alijs. Haly in comento 206 ppōnis pme partis quadripartiti dicit. Illi de egypto fuerūt sapiētes magici q fuerūt ab antiquo tpe. nā isti fuerūt studij et exercitij magni in sciētijs et sapientijs oibus de qbus hō se iuuare pōt. Et scimus hoc p chronicas sapiētum antiquorum sm qp loquebant de ipsis: et p ea que de suis opibus remāserūt a multis millibus annorum vsqz ad hodiernā diez. Tū ego dico illud qd ego vidi de vna expientia qz inueni in loco q dictus est oculus solis: qr in modico tpe miracula magna vidi. hec sunt vba Haly. de expientia aūt tacet. In cētiloquio in cōmēto illius ppōnis vultus huius seculi: dicit vnā expientiam de sigillo scorpionis facto in lapide sm qp pōt ibi videri: et qui voluerit videre ibidem videat.

F Acies aūt signorum. Hic determinat de qnta dignitate et vltima eēntiali quā hnt planete in signis que vocant facies. Et pōt diuidi in tres ptes: qm in pma pte ponit diuisionem et ordinē facierum. In secunda pte docet inuenire facies p numeros. In tertia pte ponit de eis tabulā. Secunda ps icipit. Cū habueris gradus in aliquo signo. Tertia est in fine vbi ponit tabulā. Dicit qp qdlibet signū diuidit in tres ptes equales que vocant tres facies et quelz facies est ex 10 gra. Et icipiūt iste facies a pncipio arietis et pcedunt sm ordinē signorum et plarum: ita qp pma facies est martis.s. pmi 10 gra. secūda facies arietis.s. 10 gra. sequētes sunt solis q succedit marti in ordine sphærarum. tertia est veneris q succedit soli. Et pma facies tauri est mercurij q succedit veneri. Scda lune q succedit mercurio. Tertia saturni. Et pma geminorum Iouis: et sic sm hūc ordinē vsqz ad finē signorum. Postea docet iuenire p nūeros cuius planete sit aliq facies. Et dicit cū habueris gradū alicuius signi et volueris scire cuius planete facies sit i illo gradu cōputa numerum signorum a pncipio arietis vsqz ad pncipiū signi ppositi: et multiplica illū nūerum p tres: et cuz numero pducto adde facies cōpletas signi ppositi: vbi gra: si trāsiuerint 10 gra. cōpleti adde vnitatē. Si 20 cōpleti adde duo. Deinde a toto numero subtrahe 7 quotiēs poteris: et qp remāserit cōputa a marte sm ordinem plarum: et vbi nūerus finitus fuerit sequēs planeta est dñs faciei qsite: vbi gra: pono qp habeā 15 gra. leonis volo scire cuius facies sit 15 gra. leonis scio qp a pncipio arietis sūt 4 signa cōpleta. multiplicabo ergo 4 p 3 et erūt 12. Et scio qp de leone transiuit vna facies cōpleta: ideo addā vnū et erūt 13 facies cōplete a pncipio arietis: subtrahā inde septē et remanēt. 6. dabo. pmā vnitatē marti. scdam soli. tertiā veneri. qrtā mercurio. qntā lune. sextā saturno. Erit ergo facies sequēs que nō fuit cōpleta Iouis. Postea ponit tabulā cuius opus facile est. Queres eni nomē illius signi cuius dnm faciei qris et inuenies in directo quis sit dñs prime faciei: et qs secunde: et quis tertie.

A T qr auxiliante deo. Postqz auctor determinauit de dignitatibus planetarum i signis. In ista parte determinat de fortitudinibus qs hūt in istis dignitatibus. Et pōt diuidi in duas ptes: qm in pma pte ostēdit quot fortitudines hēat planeta in qlibet dignitate. In scda parte cōparat istas dignitates ad res sensibiles. secūda est ibi: vnde qdā de hac re. Prima pars pōt diuidi in duas: qm pmo ptinuat se ad dicēda. secūdo psequit ibi: nā dñs domus. Dicit qr adiuuāte deo cōpleuit de dignitatibus planetarum in signis: mō vult ostēdere quot fortitudines hēat quilibet in ipsis dignitatibus. Postea dicit qp dñs domus hz qnqz fortitudines: dñs exaltationis hz quatuor: dñs triplicitatis hz tres: dñs termini duas: dñs faciei vnā. Postea replicat illā ptrouersiam de terminis. Et ponit cōparationē in dignitatibus planetarum dicēs qp qdā de dignitatibus planetarum fecerūt talē cōparationē qp planeta existēs in sua domo est similis viro

existēti in domo atq3 dñatione sua. Et planeta in exaltatione sua est filis viro in regno atq3 gloria sua: ꝛ p3 in lr̄a. ¶ Ex ista lr̄a pōt notari si aliq̄s planeta patiatur magnū infortunium in domo vel exaltatione sua hoc est multū detestabile: sicut multū esset detestabile si rex vinceretur in pprio regno suo ꝛ in fortiori loco regni sui. Ideo qñ luminaria eclipsant̄ in ppriis domibus vel exaltationibus suis hoc est malum signum.

Sequuntur has figure signoꝝ.

Prius auctor determinauit de dignitatibus planetaꝝ in signis ꝛ de fortitudinibus quas hñt in istis dignitatibus. In ista parte determinat de figuris siue formis ipsoꝝ signoꝝ hoc est ondit nobis que signa hñt formas humanas: ꝛ que hñt formas alioꝝ aialium: ꝛ manet indiuisa. Dicit ꝙ quedā signa dicunt̄ rōnalia .s. illa quoꝝ imagines sunt figurate ad imagines hoium. Et illa sunt gemini virgo aquarius libra ꝛ medietas pma sagittarij: ꝛ ista dicunt̄ habētia pulchras voces. Et virtus eoꝝ est maior cū fuerit in oriente. Et quedā ex signis dicunt̄ hñtia alas .s. gemini virgo ꝛ piscis. Quedā ex eis dicunt̄ quadrupedia .s. sagittarius leo aries taurus ꝛ capricornus. Et eoꝝ quedā sunt domestica .s. illa que sunt figurata fm figuras aialium domesticoꝝ. Et hec sunt aries taurus ꝛ capricornus. Et eoꝝ virtus magis apparet cū fuerint in meridie. Uirtus aūt v̄ginis capricorni ꝛ aquarij magis apparet cū fuerint in septentrione. Et quedā ex signis videnẗ vitiosa ꝛ turpia ꝛ tortuosa .s. aries taurus cancer scorpius ꝛ piscis: ꝛ virtus eoꝝ magis apparet in occidēte. Quedam v̄o sunt sterilia .s. gemini leo v̄go. Et quedā dicunt̄ hñtia paucos filios .s. aries taurus libra sagittarius capricornus ꝛ aquarius. Et q̄da3 ex his signis sunt multū luxuriosa .s. aries ꝛ taurus leo ꝛ capricornus. Et quedā dicūtur multoꝝ filioꝝ .s. cancer scorpius ꝛ piscis. Et quedam ex signis dicunt̄ hñtia dimidiam vocem: illa .s. que hñt vocem aialium balantiū rugientiu3 ꝛ mugientium: vt aries taurus leo capricornus: ꝛ vltima pars sagittarij. Quedam ex signis dicunt̄ carentia oino voce .s. illa que figurant̄ fm imagines aialium carētium voce: vt cancer scorpio piscis. Haly Abenragel breuiter expedit se de formis signoꝝ dicens. Signoꝝ alia sunt in forma hominum. Alia in forma bestiarum. Alia in forma bestingloꝝ. Alia in forma reptilium. Que sunt in forma humana sunt gemini libra aquarius virgo. In forma bestiarum aries taurus capricornus ꝛ sagittarius. In forma bestinglorum .i. aialium rapacium leo. In forma reptilium cancer scorpio ꝛ piscis.

Et vnumquodq3 signoꝝ habet propriā significationem.

Prius auctor determinauit de figuris signoꝝ. In ista parte ostendit nobis q̄d habent signa ex mēbris hoium: ꝛ ex regionibus ꝛ ex planetis. Et pōt diuidi in duas partes: qm̄ in pma parte facit q̄d dictum est. In secunda determinat de doloribus planetarum in signis. Scd̄a incipit ibi. Et siqdem planete significauerint dolorē. Prima pōt diui diin 1 2 partes fm ꝙ 1 2 sunt signa. Clarum est q̄d dicit in litera excepto ꝙ noia regionum nō sunt nobis nota. ¶ Notādum est hic ꝙ Ptolemeus diuidit totam terram habitabilē in quatuor partes. Et fm diuisione3 Ptolemei imaginari pōt vna linea transiens ab oriente in occidēte per medium habitationis ita ꝙ ista linea diuidat partem meridionalē a septentrionali. Et dicit Haly ꝙ ista linea distat ab equinoctiali per 3 6 gradus: ꝛ fm hanc diuisionem distat ab vltima habitatione in septentrione per 3 0 gradus vel circa: ita ꝙ tota latitudo contineat 6 6 gradus. Et tanta est distantia equinoctialis vsq3 ad circulum arcticum: immo est 6 6 gradus 2 6 minu-

ra: 7 3 0 secunda. Ideo dicit Haly vel circa. Et dicit q in fine istius linee versus oc cidētem est passagium Herculis. Et hoc est vnde trāsitur in hispaniā 7 est mare ibi ita strictum q existens in vno littore pōt videre existētem in alio. Et sunt ibi tres insule quarū vnā vident trāseuntes in hispaniam per terram occidētis. Et stat in ea idolum tenēs in manu claues ad demōstrandum q vltra locū illum non sit babitatio. Et in qualibet duarū aliarū insularū stat idolum sm eūdem modū. Et in parte orientali in fine linee pdicte stant idola eodē modo tenētia claues 7 demōstrantia q nō sit vltra illum locū babitatio versus orientem. Dicit Haly q Hercules posuit ista idola in signū q ipse acqsiuerat totū mūdum. Lōgitudo linee pdicte sm q dicit Haly est 1 8 0 grad. His visis sm sniam Ptolemei imaginet ista linea diuidi p medium ita q remaneāt 9 0 gradus versus orientē: 7 alij 9 0 versus occidētem. Et imaginet trāsire vna linea per polos mūdi p medium diuisionis linee supradicte ita videlicet q trāseat per medium terre habitabilis sm latitudinē. Prima aūt linea dicebat trāsire per medium terre habitabilis sm lōgitudinem. Pz itaq q due linee supradicte que diuidūt totā terram habitabilē in quatuor partes piungunt in loco itersectionis linearū qui est pūctus in medio terre habitabilis. Hac diuisione itellecta facile est videre sniam Ptolemei in partitione signorū 7 terrarū. Dicit itaq Ptolemeus q hec tria signa aries leo 7 sagittarius que faciūt pmā triplicitatē ptinent ad qrtā partē terre habitabilis que est iter septētrionē 7 occidens: 7 illā quartā gubernat Jupiter eo q est septētrionalis: 7 mars hz pticipationē cum eo: qr ptinet ad ptem occidētalē. Et tria signa triplicitatis scde. s. taurus virgo capricornus ptinēt ad partē que est iter meridiē 7 oriens: 7 gubernat ipsam venus: qr est meridionalis: 7 hz pticipationē cū ea saturnus qm ad partē orientalē ptinet. Et tria signa triplicitatis tertie. s. gemini libra 7 aquarius ptinent ad partē que est iter oriens 7 septētrionē: 7 gubernat ipsam saturnus eo q ptinet ad oriens 7 hz participationē cum eo Jupiter eo q ptinet ad septētrionē. Et tria signa triplicitatis quarte. s. cancer scorpio 7 piscis ptinent ad ptem que est inter meridiē 7 occidens: 7 gubernat ipsam mars: qr ptinet ad occidēs: 7 hz participationem cū eo venus. Ex pdictis poterit qlibet piecturare ad qd signū ptineat quelibet terra. Sciet enim per lōgitudinē 7 latitudinē regionis de qua quarta sit. Uerbi grā: ois terra cuius latitudo est maior 3 6 gradibus: 7 longitudo eius ab occidēte minus 9 0 gradibus fuerit est de quarta septētrionali occidētali: 7 sic de alijs suo mō. Cognita igit quarta in qua est terra tua scis qd vnum signū ex tribus signis triplicitatis illius quarte respicit illā terrā: 7 poteris scire qd ex illis tribus respiciat eā per mores 7 psuetudines hoium habitātiū in ea. Uerbi grā: scio q terra christianorū est in parte septētrionali occidentali scio q aries leo 7 sagittarius dnant super ipsam. Et si velim scire supra q partem eius dnat qlibet istorū signorū respicio ad mores 7 cōditiones hoium cū qbus signis magis pcordant. Constat aūt q romani sunt famosiores 7 nobiliores istius quarte: 7 ideo pueniт vt attribuat eis signū nobilius iter hec tria: 7 hoc est leo domus solis. Cōstat etiam q alemani sunt hoies iracūdi 7 furiosi 7 nā martis: ideo pueniт vt attribuat eis aries domus martis. Cōstat etiā q hispani sunt boni milites 7 exercitij magni in armis: ideo conuenit vt attribuatur eis sagittarius qd est signum militiarum 7 bellorū. Et hanc partitionem ponit Ptolemeus in litera in secunda parte quadripartiti. Dicit enim sic 7 prouincie cum ariete concordantes sunt terra britānie 7 terra de salacia. Credo q deberet dici de scalauia 7 germania. Et que pcordāt cū leone sūt: italia: gallia: apulia: 7 sicilia. Et Haly dicit ibi: q hi sunt termini rome. Et que pcordant cum sagittario sunt terre de turcia calciata 7 hispa/

nia. De partitione alior signor cũ aliis terris par curo. Quia nec noia ear nec pditiones boium sũt mihi nota nec faceret nubi aliquã vtilitatẽ scire. ¶ Si qs aũt cognoscat eas et voluerit in eis morari applicet sm modũ dcm in trib9 signis pdictis. Dicit Abraã auenezre q pmũ clyma est capricorni et aqrij: et gubernator eius est saturnus. Scdm clyma est sagittarij et piscis et gubnator eius est Juppiter. Tertiũ clyma est scorpij et arietis et gubnator ei9 est Mars. Quartũ est leonis et gubnator eius est sol. Quintũ clyma est tauri et libre et ei9 gubnator est venus. Sextũ est geminor et vginis et eius gubnator mercurius. Septimũ est cãcri et gubnat illud luna. ¶ Abraã etiã auenezre ponit pditiones nascẽtiũ sub quolz signo: et est snia sua ista. Qui natus fuerit sub pma facie arietis erit ruffus et finius: vẽter eius erit puus et strictus carne extenuat9: hẽbitq supra pedẽ sinistrũ signũ et i cubito manus sinistre: et amici ei9 erũt pfes et ipse odiet malũ. Qui vo nat9 fuerit sub scda facie inerit ei nigredo pulchritudini faciei piũcta: corp9 eius tẽpatũ pceps i irã aio occultãs volũtatez malã: estq alti cordis: inimici eius pfes erũt. Qui natus fuerit sub tertia facie eius erit ruffus color eius et croceus est erit solitarius. Qui nat9 fuerit sub pma facie tauri erit breuis stature: sui ocli magni: labia spissa: et hẽbit signũ i collo: et e corde festin9: amici eius pfes et manerieb9 delitiar delectabit ipe. Nat9 ãt sub facie eius sa: hẽbit faciẽ rotũdã: ventrẽ latũ: oclos pulchros: et eius aia volũtaria resq cito ppẽdet: et circa spatulas pilosus existet: et hẽbit signũ i lũbis. Et q nat9 fuerit sb tertia facie pulchri coloris existet pulchreq faciei: et hẽbit signũ i oclo sinistro: virq laboriosus erit: nec i mlierib9 fortunatus existet. Qui ãt natus fuerit sb fine h9 signi erit carẽs testicul' nãlr et sine vel hermofroditus. Qui nat9 fuerit sb pma facie gemior erit pulchri corpis et decẽtz: et oclor et pilor: hẽbit signũ i capite vel i oclis. Uisus eius acut9 mime ẽ iracũdus eritq laborator: et cũ mlieribus mime fortunatus existet. Et q nat9 fuerit sb sa facie erit breuis stature et niger et sup eius cubitũ signũ nigredis: eiusq vba pulchra et dulcia. Natus sb tertia facie nimiũ hẽbit oclos puos: eritq vir suspicator et leuis: et loquet vba irronabilia: eritq mẽdax. Qui nat9 fuerit sb pma facie cãcri erit corpe et pilis decẽs: supcilia eius erũt stricta naresq lõge et spatule late: et hẽbit signũ i cubito dextro: aut ei9 brachio: et aia eius bõa: amici eius pfes: eritq sciẽs et igeniosus. Qui natus fuerit sb sa facie: erit color eius rubeus breuisq stature: carẽs barba: et hẽbit signũ i oclis. Qui sb tertia facie natus fuerit erit crassus breuisq stature: et hẽbit mltitudinẽ pilor i supcilijs. Qui nat9 fuerit sb pma facie leonis erit pulcher corpe et facie: et color vultus eius erit rubeus albo cõmixtus: ocli eius cõmixti: pect9 rectũ: et crura sua patient' morbũ i pte supiori: et erit cognitus iter gẽtes et simplex et mixtus i psortio regũ. Qui nat9 fuerit sub sa facie erit pulcher: pectus eius erit latũ: testicli et crura gracilia: eritq bono natus iter familiã eius ac alti cordis. Natus aũt sub tertia facie erit aliqstulũ breuis stature eritq color eius albus roseo pmixt9: eius vox vehemẽs amãs mlieres: et hẽbit plenitudinẽ amicor et inimicor et morbos pfes sustinebit. Qui natus fuerit sub pma facie vgis erit decẽtis statuere: erit corpus eius erectũ et pulchrũ: et erit sciẽs et acut9 eius capilli crispi: et erit diligẽs iustitiã: eius vox vehemẽs: sterilis existet: aia eius bona: facies pulchra: eritq scriba et bñ doctus. Qui autẽ natus fuerit sub scda facie erit pulchre apparẽtie: ocli eius parui: nasus eius pulcher: eritq disciplinabilis et simplex et uolũtarius corde diliget laudari. Natus sub tertia facie erit pulcher aspectu pceptibilis discipline: veri sensus ac simpler et sapiẽs. Qui natus fuerit sub pma facie Libre: erit pulcher facie: et in eius capite vulnera inerũt: eritq laborator et simplex ac disciplinabilis. Natus sub scda facie erit pulchri vultus et inerit ei ipedimẽtũ in oclis: estq

corde

corde preuolūtarius. Natus sub tertia facie erit pulcher et erit cognitus et honoratus inter gētes ipsius. Et q fuerit natus sub fine signi huius erit nullius sexus aut vtriusqz. Qui fuerit natus sub pma facie scorpionis pax pulcher existet: et hēbit signū in capite et pectus eius erit latū. Et hēbit signū in pede sinistro: vel in manu dextra estqz hō castigationis bonaqz discretione plenus ac in loquela festinus. Natus sub scda facie caput eius erit magnū: existetqz modice pulchre figure: et hēbit signū in genu et dorso: et erit hō discipline verba sua multiplicās. Qui natus fuerit sub tertia facie erit breuis stature oculi eius ptorti appetens comedere amans mulieres. Qui aūt natus fuerit sub fine huius signi aut erit nullius: aut vtriusqz sexus. Qui natus fuerit sub pma facie sagittarij erit pulchre speciei: decorus aspectu recte stature: diligēs bonū: regibus ac magnatibus se cōmiscēs. Natus sub scda facie corpus hēbit pdecens facies tn̄ eius crocea supcilia cōpressa et hēbit signū in pectore. Natus sub tertia facie erit longus: pulcher facie: oculi eius vt murilegi: pectus latū: et hēbit signū in sinistro crure. Qui sub pma facie capricorni natus fuerit erit corpus suū pdecens: pectus latum: et hēbit signū nigrū in cubito erit astutus disciplinabilis simplex et puoluntarius. Natus sub scda erit pulcher: hēbit nares lōgas: oculi eius pulchri: volūtas eius mala et iracūdus: est homo scie. Natus sub tertia facie erit pulcher corpe: eius tn̄ facies citrina: et in eius bracchio sinistro erit nota vel in ipsius genu: festinus in irā: despiciēs malum vel pugnās pro malo: diligēs mulieres: hō discipline diligēsqz sodales. Qui aūt natus fuerit in fine huius signi erit filius adulterinus et oino huic in est signo minime in mulierum natiuitatibus valere. Qui aūt natus fuerit sub pma facie aquarij erit corpe et facie formosus: et hēbit in pectore aut pede sinistro signū: eritqz hō disciplinabilis et sodales diligēs. Natus sub scda facie erit lōgus: facies eius erit rubea: et signū hēbit in dorso et sub eius cubito eritqz oibus diebus suis in dolore. Natus sub tertia facie corpe pulcher: statura breuis: facie roseus: et hēbit signū sub cubitis: et erit mulierx amator. Et qui sub fine huius signi natus fuerit diuersificatus erit in eius figura atqz in oibus suis opibus. Qui aūt sub pma facie piscium originē traxerit: corpus eius erit album: et facies sstr: pectus eius latū: barba pulchra: frons pclara: oculi eius magis nigri q̄ albi. Et forte aliqd mēbrum sibi deficiet: diliget dormire: eritqz gulosus et ebriosus: et hēbit signū sub cubito vel in pede. Natus vo sub scda facie erit breuis stature: decorus aspectu: barba nigra: pilosus: et erit ambulās in duritia cum filijs hominum. Natus sub tertia facie piscium erit aspectu preclarus: oculi eius pulchri eritqz morbosus.

¶ Et hec de qualitatibus signorum sufficiant.

Et siqdem planete. Prius auctor oñdit q̄liter signa respiciūt mēbra humani corpis. In ista pte oñdit nobis q̄liter planete respiciūt mēbra corpis humani i ipsis signis. Et pōt hic pars diuidi in 12 ptes fm 12 signa: vbi ptes icipiunt p3. Prima pars diuidi pōt in duas: qm̄ pmo pponit. Scdo psequit ibi: in ariete. Dicit pmo q si aliqs planeta significauerit aliquā infirmitatē siue debilitatē, in corpe humano hēbit in quolz signo mēbrum pprium in quo erit illa ifirmitas. Et qz ita est pueniit tractare de dolori bus planetax in signis. Et icipit ab ariete pcedēdo fm successionē signox et planetarum. Qd dicit auctor planū est in lr̄a. Ad euidētiā huius ptis pono vnū exēplum. Pono q in aliq̄ natiuitate saturnus significauerit nato debilitatē alicuius mēbri et sit saturnus in ariete. Dico q illa debilitas vel infirmitas erit in pectore. Et si saturnus sit in tauro erit illa ifirmitas in vētre: et sic itelligas de ceteris signis. Pono ēt q mars ī natiuitate alicuius et cetera et qd dico de natiuitate itelligas de reuolutiōe annox natiui

ratis: significat vulnerationé z sit mars i ariete erit vuln° i capite. Si i tauro erit vuln° in collo: z sic de ceteris signis z planetis itelligas. Ptolemeus vult q mébra i qb° cadút morbi zc. ipedimēta accipiunt a figura celi i hora natiuitatis vel reuolutiõis. Dicit.n. in 74 ppóne centiloquij cú fuerit mars in ascédente alicuius natiuitatis erit cicatrix in facie vel capite nati. Dicit enim Haly q caput est ascédentis: z fm hoc collú est secunde domus: brachia tertie domus: z sic fm ordinem domo fm q dictum fuit de signis. De hac materia diffusius loquemur dño pcedente in capitulo sexte domus.

Sunt quoq; i vnoquoq; signo. In ista pte auctor determinat de qbusdá specialibus pprietatib° pla que sunt in diuersis gradib° circuli signo z sunt sex: sunt enim ibi qdá gradus masculini z qdá feminini. Et sunt ibi qdá gradus lucidi z qdá tenebrosi. Etiaz sunt ibi qdá gradus q dicunt putei. Et súnt ibi qdá gradus q dicunt azemena. Et sunt ibi qdá gradus q dicunt augmētátes fortuná. Et sunt ibi qdá gradus q dicunt psortes. Et fm hoc ista ps pót diuidi in sex ptes: qm in pma pte enumerat gradus masculinos z femininos. In scda pte enumerat gradus lucidos z tenebrosos z fumosos. In tertia pte enumerat gradus qui dicunt putei. In qrta pte enumerat gradus q dicunt azemena. In qnta pte enumerat gdus qui dicunt augmētantes fortuná z gradus sublimitatis. In sexta pte enumerat gradus q dicunt psortes. ¶ Prima ps icipit in pncipio. Scda incipit ibi: z in vnoquoq; horum signo. Tertia icipit ibi: z in signis sunt gradus. Quarta ibi: z sunt in signis qdá gradus. Quinta ibi: z in circulo. Sexta ibi: z oés duo gradus. Prima ps pót diuidi in duas ptes: qm in pma pte icipit enumerare gradus masculinos z femininos lraliter. In scda parte ponit tabulá de eis. Qd dicit pz in lra. Postea dicit q sunt qdá gradus in circulo q dicunt lucidi z qdam tenebrosi: z qdá fumosi: z qdá qui vocant vacui. Et icipit pmo eos enumerare. Et deide ponit de eis tabulaz z pz. postea dicit q sunt in circulo qdá gradus qui dicunt putei: z enumerat illos oés in lra: z qdaz libri hñt tabulá de eis factá. Deinde dicit q in signis sunt qdam gradus qui dicunt azemena. Et dicit q azemena est quedá debilitatio corpalis vt est cecitas vel surditas: vel aliqd talium vel amissio mébri. Iuxta qd notáduz q dicit Haly Aberagel in pmo caplo domus sexte libri sui de natiuitatib°. Qñ pars azemena fuerit in partitióe ascédétis z luna iuncta cú ea vel dñs ascédentis sigt q azemena erit in illo mébro nati q cadit in partitione illius signi. ¶ Notádum est ét q si sol in natiuitate alicuius fuerit in gradu azemena erit debilitatio in oculo dextro si luna erit in sinistro. Postea dicit q sunt qdá gradus in circulo qui dicunt augmētantes fortunam z enumerat eos in lra. Iuxta quá ptem notádum est qd Haly dicit in cómento 2 2 9 ppónis pme partis quadripartiti scire te pueniit q gradus augmētantes fortuná sunt gradus exaltationis solis z planeta fortuna: sicut 1 9 arietis 3 tauri 1 5 cancri 2 7 piscium. Similr sunt illi in qbus adiungunt termini fortuna: sicut 1 3 sagittarij: z 1 3 pisciú: z sunt ét gradus termino fortuna. Et gradus in qbus sunt stelle fixe de natura fortuna. Et ezrio in qbus sunt stelle de natura isortuna. Et postea dicit q oés duo gradus q sunt eiusdé lógitudinis a capitibus signo mobilium sunt eiusdé fortitudinis. Et dicunt psortes sicut 2 0 gradus capricorni z 1 0 gradus sagittarij. Isti eni duo gradus equalr distant a capite capricorni z 2 0 libre z 1 0 vginis eqliter distant a capite libre. Et 2 0 cancri z 1 0 geminorum equaliter distát a pncipio cancri z 2 0 gradus arietis z 1 0 piscium equalr distát a pncipio arietis. Ptolemeus dicit 2 2 9 ppóne pme ptis. Astrologi ceteri multú locuti fuerút de gradibus z diuiserút eos in gradus lucentes

lubricos & fumosos. Et sunt ex eis açemena: & sunt ex eis putei. Et locuti fuerunt de alijs multis sicut inuenies p multos libros astronomie. Et si hoc inuenerũt expientia bonũ est q̃ opis p hoc. Et forsitã si eis accidit q̃ aliqs planeta vel stella fuit in gradu vel eius radius & fecit fortunã crediderũt q̃ gradus h̃ fecerit. Et siqdem ita est ꝯuenit vt te mutes de vno gradu in aliũ. Et hic finẽ imponamus nr̃e rõni. Videt̃ p istã lr̃am q̃ Ptolemeus nõ multũ approbat gradus augmẽtãtes fortunã &c. Dicit enim si ita est ꝯuenit vt te mutes de vno gradu in aliũ. gradus eni dicunt̃ lucidi vel tenebrosi pp stellas fixas ibi exñtes. Et vult Haly sm q̃ pallegatũ fuit q̃ gradus dicunt̃ augmẽtãtes fortunã in qbus sunt stelle de nã fortunaꝝ. Cõstat aũt q̃ stelle fixe mutãt loca sua respectu zodiaci none sphere. Et illa lr̃a Ptolemei põt trahi q̃ iudicia debent fieri sm nonã sphęrã & nõ sm octauã. Ex quo eni vult q̃ istos gradus opz mutare: ꝯñs est q̃ gradus sm quos debẽt fieri iudicio nõ mutant̃. Albumasar aũt in itroductorio suo ponit istos gradus. s. masculinos & femininos lucidos & tenebrosos &c. Et dicit ibi si planeta in natiuitate vel iterrogatiõe masculi fuerit in gradu masculino vel i natiuitate feminina vel iterrogatiõe in gradu feminino erit eius sigñtio fortior. De gradibus aũt lucidis tenebrosis & fumosis dicit si ceciderit planeta in gradu lucido: erit eius sigñtio fortior in sigñtione bonoꝝ: & sigñt pulchritudinẽ. Et si ceciderit in gradu tenebroso sigñt duritiem & tarditatẽ & horribilẽ rem & tenebrosam & malã. Et cũ ceciderit in gradu fusco: vel vmbroso: vel fumoso: vel in gradu vacuo sigñt modicũ horribile. Et si ceciderit planeta in gradu putei abibit eius pulchritudo & aspect⁹ & debilitat̃ in sigñtione sua. Fortune nãqz cum ceciderint in eos debilitant̃ in sigñtione eaꝝ. Mali vo cũ ceciderint in eos debilitat̃ sigñtio eoꝝ. Et fortassis sigñbit fortunam accidẽtalem pp̃ter debilitatẽ eoꝝ sup malũ. De gradib⁹ augmẽtãtibus fortunã dicit antiq putauerũt q̃ in circulo erũt gradus augẽtes fortunã. Et dixerũt q̃ planete cũ nõ fuerint in locis sigñtibus fortunã nati & fuerit luna vel ps fortune in his gradibus aut fuerint ipsi gradus ascẽdentes augẽt fortunã nati. Et si planete sigñerint sibi casum. Isti gradus mouẽt eũ in sublimationẽ p aliquã quãtitatẽ quodã motu. De gradib⁹ sublimitatis dicit. Quidã dixerũt q̃ cũ ascẽdens fuerit aliqs istoꝝ graduũ aut fuerit sol in natiuitate diurna: aut luna in nocturna in qbusdã eoꝝ & fuerit in loco optimo in figura. Et cũ hoc significauerint planete radicis natiuitatis fortunã pducet natũ ad sublimitatẽ & sedẽ nobilitatis & dñabit̃ terris & ciuitatibus: & possidebit diuitias multas.

Et q: auxiliãte deo. Prius auctor determinauit de eẽ circuli signoꝝ eẽntiali. Hic determinat de esse accidẽtali ipsi⁹. Et diuidit̃ i duas ptes: qm̃ pmo ꝯtinuat dcã dicẽdis. Scdo ꝓsequit̃ ibi: nã circulus signoꝝ. Et illa diuidit̃ in duas ptes: qm̃ pmo determinat de diuisione accidẽtali circuli signoꝝ. Scdo determinat de ꝓpetatib⁹ & sigñtionibus ꝯñtibus ipsam diuisionẽ: & icipit ibi: quarta aũt ps que est ab ascẽdente. Et illa diuidit̃ in duas ptes: qm̃ pmo ponit ꝓpetates & sigñtiones quartaꝝ circuli. Scdo ponit sigñtiones singulaꝝ domoꝝ: & illa icipit ibi: & vnaqueqz domoꝝ. Primo dicit postq̃ ꝯpleuit esse eẽntiale circuli signoꝝ: nũc vult tractare de eẽ accidẽtali ipsi⁹. Postea dicit q̃ circulus figuratur q̃libet hora tali figura que diuidit̃ in q̃tuor ptes: q̃s diuidit circulus orizõtis & circulus meridianus. Et quel3 istaꝝ quartaꝝ diuidit̃ in tres ptes equales sm diuisionẽ signi ascẽdentis in circulo directo. Et hoc mõ diuidit̃ totus circulus in 12 partes que vocant̃ turres vel domus: cuius expositio est in canonibus tabulatũ. Pro itellectu aũt lr̃e. Intelligendi sunt duo circuli magni trãseuntes p polos mũdi. quoꝝ vnus est circulus meridian⁹: & alter circulus trãsiens p pũctum zodiaci q est in

contactu oriçontis orientalis: z per pūctum oppositū. s. qui est in ɔtactu oriçontis occidētalis itersecans circulū meridianū sup polos mūdi. Isti duo circuli diuidūt totuz celum in quatuor ptes que qñqz iter se sunt equales qñqz inequales: vtplm tñ sunt inequales. Si enim pncipium arietis vel pncipium Libre fuerit in ascēdente. Iste qr te sunt equales. In oibus aūt alijs dispositionibus sunt inequales. Postea itelligat portio circuli equinoctialis itercepta inter circulum meridianū z circulū trāseuntē per initium ascēdentis diuidi in tres partes equales. Simili alia portio circuli equinoctialis que est ab ascēdente vsqz ad inferiorē partem circuli meridiani. s. ad angulum terre intelligat diuidi in tres partes equales. Deinde imaginent circuli magni trāseuntes per diuisiones pdictas z per polos mūdi: tunc portio zodiaci itercepta iter quoslibet duos circulos ꝓximos est vna domus. Hec est positio Ptolemei: z ista tenet cōiter. Est etiam alia imaginatio de domibus quā tenet Abraam auenezre: z imaginat trāsire circulos per diuisiones equinoctialis: z per intersectionē circuli meridiani z oriçontis in parte septētrionis. Ista via cōiter non tenet: ideo nō curo eā multū explanare. Inuenire aūt pncipia 12 domoꝝ per astrolabium nō est difficile: imo leue: cuius doctrinā hic iterponere esset lōgum z supfluum cū in canonibus astrolabij fuerit posita sufficienter. Qui autē voluerit domos equare p tabulas in canonibus tabulaꝝ primi mobilis ibi doctrinā cōpletam iueniet. Deinde dicit auctor pncipiuz huius diuisionis est ascēdens cuius initium est in puncto hemisperij ex parte orientis. Deinde sequitur secunda domus: deinde tertia: z sic vsqz ad duodecimam.

Quarta aūt pars. Hic auctor ponit ꝓpetates z figtiones circuli signoꝝ ꝑ̄ñtes diuisionē eius accidētalē. Et dicit q̄ qrta ps circuli que est ab ascēdēte vsqz ad mediū celi. s. 12 dom⁹ 11. z 10 dicit qrta oriētalis masculina aduenienis. Et figt initiū vite z vocat puerilis sanguinea. Et alia qrta est a medio celi vsqz ad gradū occidētis. s. 9. 8. z. 7. domus dr meridiana feminina recedēs a nobis: z figt mediā etatē que vocat pfectio iuuētutis z vocat estiualis z cholerica. Tertia qrta q̄ ēa gradu occidētis vsqz ad angulū terre. s. 6. 5. z. 4. dom⁹ est occidētalis masculina accedēs ad nos: z figt finē vite: z vocat autūnalis melācholica: z est mediocris etatis. Quarta ps que est ab angulo terre vsqz ad ascēdens. s. tertia scda z pma domus est septētrionalis feminina recedens a nobis: z figt q̄d accidit hoi post mortē eius q̄tum ad memoriā hoium. s. vtrum dicat de ipso bonū vel malū. Et hec ps vocat senilis flegmatica defectiua z hyemalis. Et est recte cōparatio quaz auctor ponit hic sicut illa quā posuit in diuisione eentiali circuli: excepto q̄d addit hic q̄ figāt initium z mediū z finē vite: z q̄d accidat hoi post mortē eius. Postea dicit q̄ tota illa medietas q̄ est a medio celi eūdo p ascēdens vsqz ad qrtam domū vocat medietas ascēdens. Et alia medietas que est a quarta domo eundo p gradum occidētis vsqz ad mediū celi vocat ascēdens. Et tota medietas que est sup terrā vocat dextra: z illa que est sub terra vocat sinistra. Deinde dicit q̄ pma domus z. 4. z. 7. z. 10. vocātur anguli. Et. 2. 5. 8. z. 11. vocant succedentes angulis. 3. autem. 6. 9. z. 12. vocant cadētes ab angulis. Deinde addit q̄dam notabile: z dicit cuz planeta fuerit in angulo vel in succedēte dicitur proficere: z si fuerit in cadentibus dicitur deficere.

Et vnaqueqz istarum domoꝝ. Hic auctor pōit figtiones ꝓprias cuiuslibet 12 domoꝝ. Et tota ista ps pōt diuidi in quatuor: qm̄ in pma pte ponit figtiones 12 domoꝝ quātum adesse hoium. In secunda parte ponit figtiones domoꝝ quātum ad colores. In tertia parte ponit quasdam regulas que possunt dici

amphorismi. In quarta parte docet eligere significatores. Prima icipit in principio. Scda incipit ibi: significat: et 12 domus colores. Tertia ibi: et dr in figtione domorum. Quarta ibi: et cum volueris scire planetá dñatorem rei. Prima pars pót diuidi i 12 partes fm q ponit figtiones 12 domoru: et vbi icipiunt patebit. Primo dicit q vnaqueq domus significat aliqd de esse hoium. Nam pma domus que incipit ab orizonte orientali que vocat ascendens figt corpora hoium et vitam: initia oium operum in interrogationibus et locutionibus et rumoribus et ceteris talibus. Et figt cogitationem querétis. s. qd querens habet in aio et figt pncipium vite. Et dñs triplicitatis prime domus. pmus significat vitam et nãm nati seu interrogãtis: et eius delectationes atq volútates quid diligat vel qd odio habeat: et qd boni vel mali accidat ei in initio vite. Et scds dñs triplicitatis huius domus figt vitam et corpus et virtuté siue fortitudiné nati et medium vite. Tertius dñs triplicitatis figt idem q socij et significat p se finem vite. Ex ista lra pót colligi q si primus dñs triplicitatis huius domus fuerit fortior alijs duobus erit pma pars vite melior: et sic de alijs duobus itelligas. ¶ Circa istam domú quedá sunt notáda. Notádum est pmo de intétione querétis qd dicit Ptolemeus in 94 ppóne centiloquij. Locus fortioris figtoris in ascédente est id qd est in aio interrogátis. Ideoq cú volueris scire intétionem querétis: vide qs planetaru héat plures fortitudines in ascédente in illa hora qñ venit ad te aio iterrogádi: et vide in qua domo ex 12 domib' sit ille pla: et dicas fm figtiones illius domus in qua fuerit. Uerbi gra. Pono q ascédens sit leo et sol habeat plures fortitudines in gradu ascédente: et pono q sol sit in 2 domo dico q intétio sua est petere de substantia sua vel de lucro: vel de aliquo psitu. Et si sol fuisset in tertia domo dixissem q vellet petere aliqd de esse fratris vel fratrú: et sic de alijs domibus suo mó. Et si veniens ad te tenuerit aliquá rem in manu sua vel alio mó eam occultauerit: et si volueris scire sbam et naturá illius rei aspice planetá fortiorem in ascédente si aspexerit ascédens erit illa res de substátia signi ascédentis. Si non aspexerit ascendens erit de substátia signi in quo est planeta. Si fuerit signú terreum: erit de nã terre vel aliqua res que nascit de terra. Si fuerit signum aquaticú: erit aliqua res de nã aque: vel que nascit in aqua. Si fuerit aereum: erit aliqua res de nã aeris. Si fuerit signú igneum erit aliqua res que opat per ignem. Et si volueris scire coloré rei aspice dñm hore et fm coloré illius iudica. De coloribus planetaru dicet postea vbi loquet de naturis planetaru dño pcedente. Et si volueris scire vtrum res sit noua vel antiqua aspice luná: si fuerit sup terrá erit noua: si fuerit sub terra erit antiqua. Et si volueris scire vtrum sit lóga vel breuis: aspice dñm termini gradus anguli terre qui si fuerit in auge sui circuli erit res longa. Si fuerit in opposito augis erit breuis. Si in lógitudinibus medijs mediocris inter lógum et breue. Hec est snia Ptolemei in 90 ppóne centiloquij. Cum aspexerit significator ascédens etc. dicit Haly Abenragel si aliqs quesierit a te de vita sua vtrum sit lóga vel breuis: aspice dñm ascédentis et luná. Si fuerint salui ab isortunijs figñt lógam vitam. Et si fuerint cóbusti vel isortunati figñt paruam vitam. ¶ Notádum est circa nutritioné. s. vtrum puer sit vitalis vel nó. Dicit Haly Abenragel qñ dñi triplicitatis luminaris tpis vult dicere dñi triplicitatis signi in quo est sol si fuerit natiuitas diurna vel signi lune in natiuitate nocturna fuerit in ascendente: vel in 10 domo: vel 11 vel 5 est significatio bone ac leuis nutritionis. Et si fuerint in septima: figñt malá nutritioné: et anxiam atq laboriosam. Qñ gradus ascédens et luminare tpis dñati fuerint: figt q non nutriet nisi dñi triplicitatis fuerint salui et firmi in angulis. Qñ luna fuerit isortunata in ascédente: nutritionem non figt. Qñ luna fuerit in 4 domo iuncta

corpaliter cum īfortuna aut de quarta vel oppositione aspicit infortunam sigt ꝙ non
nutriet ⁊ mater eius est in piculo: aut forsitā morietur. Dicit Abraā auenezre. Si dñs
ascēdentis fuerit cōbustus natus nō viuet spatium 8 dieꝝ. Portata fuit mihi natiui/
tas vnius pueri cuius ascēdens erat v̄go ⁊ Mercurius fuit in piscibus in detrimēto
suo retrogradus ⁊ cōbustus: ⁊ ego credidi huic dicto: ⁊ dixi ꝙ puer nō viueret per 8
dies ⁊ mortuus fuit in sexta die. Dicit Haly Abenragel: ꝯiunctio planetaꝝ humani/
tatem non sigt. Uult dicere ꝯiunctio pluriū planetaꝝ in ascēdente non sigt nutritio/
nem. Et ponit ibi vnū exēplum notabile. Dicit vocauit me rex nr̄e ciuitatis: ⁊ vna ex
mulieribus suis pepererat filiū ⁊ fuit ascēdens libra 8 gradus terminus Mercurij:
⁊ fuerūt in eo Juppiter Venꝰ Mars ⁊ Mercurius ⁊ ꝯuenit ibi vna societas astro
logoꝝ ⁊ quilibet eoꝝ suā opinionē dixit: ⁊ ego tacui. Rex dixit mihi qd habes ꝙ non
loqueris? Cui rn̄di date mihi terminū trium dieꝝ: q2 si filius vester trāsierit tertium
diem erit de ipso miraculū magnū. Et qn̄ natus cōpletas habuit 24 horas posuit se
ad loquēdum: ⁊ locutus fuit ⁊ fecit signū cum manu ⁊ rex multū expauescebat inde.
Et dixit possibile esse ꝙ diceret aliquā pphetiam: vel aliqḋ miraculū. Et rex iuit ad
natum: ⁊ nos cū eo ad audiēdum qd diceret. Et infans dixit: ego sum natus infortu
natus: ⁊ natus sum ad indicādum amissionē regni ⁊ destructionē gētis almanā. Hinc
statim cecidit natus ⁊ mortuus est. ¶ De his q moriunt anteq̄ recipiunt cibū dicit
Ptolemeus in q̄dripartito. gn̄ali͛r dico ꝙ qn̄ aliqḋ luminare fuerit in aliquo angulo/
rum: ⁊ fuerit sil͛r aliqua īfortuna ꝑticipationē hn̄s cum eo in lōgitudine que sit cū eo
gradu per gradū: vel ipm̄ aspiciens in figura duoꝝ lateꝝ equalium. Nec habuerit cū
eo fortuna ꝑticipationē de figura. Et dispositor luminariū loci inuētus fuerit in locis
planetaꝝ infortunaꝝ natus ille nō recipiet cibum ⁊ morietur hora qua nascetur. Dicit
Abraā cū fuerit cauda draconis in ascēdēte natiuitatis natꝰ erit ille cecus ⁊ sm̄ distā/
tiā eiꝰ a gradu ascēdētis erūt anni. Verbi grā: si fuerit in 10 grā. ab ascēdēte cecabit
in 10 anno. Electiones hꝰ domꝰ sunt iceptiones reꝝ: sicut icipe edificare vel aliqd cō
sire. Dicit Hyspalēsis in electionibꝰ ꝑme domꝰ. Si scieueris natiuitatē alicuiꝰ caueas
in electione sua ne ponas signū in ascēdēte in quo fuit in fortuna in sua natiuitate. Si
aūt ignoraueris natiuitatē elige sm̄ nām rei pro qua fit electio. Verbi grā: si fit ele/
ctio pro icipiēdo scribere aliquē librū fortificet mercurius. Si pro eūdo ad bellū for/
tificet mars. Si ꝓ edificādo ponat signū fixū in ascēdēte. Dicit idē Hyspalēsis volēs
horā sanguis minuēdi eligē fac vt sit luna i trino vel sextili aspectu mr̄is: ⁊ caue ne sit
ꝯiūcta cū eo corpal͛r vl͛ i q̄rto vl͛ i opposito eiꝰ. Et fac vt sit lūa i signo hūorū minuēdi.

Secunda domus.

Hic auctor ponit sigtiones scd̄e domus. Et dicit ꝙ scd̄a domus sigt sb̄am ⁊ victū
⁊ auxiliatores ⁊ ministros ⁊ sigt finem iuuentutis. Et Anduzgaz dixit vide
quis ex tribus dn̄is triplicitatis domus substātie sit fortior in se. i. in loco in quo est in
figura ⁊ hūc facies significatorē substātie. Qui si fuerit in decima domo habebit sub/
stātiam a rege. Et si fuerit in domo fiducie. i. in vndecima erit melius. Alia lr̄a habet
si fuerit in domo fidei erit magis. Credo ꝙ ꝑma lr̄a sit vera. Domus enim fiducie est
domus substātie regis. Et primus dn̄s triplicitatis dat sb̄am in principio vite: qui si
fuerit fortunatus erit natus diues in principio vite. scd̄s dat substātiam in medio vi/
te: qui si fuerit fortunatus erit natus diues in medio vite: tertius dat sb̄am in fine vi/
te: qui si fuerit fortunatus natus erit diues in fine vite. Et simil͛r intellige de infortu
nijs eoꝝ. i. si aliqs eoꝝ fuerit infortunatus amittet natus substātiam in illa parte vite
que ei attribuit. Dicit Hyspalēsis in canonibꝰ huius domꝰ ꝯsidera vtrū dn̄s scd̄e do/

mus sit in ascendente vel dat vim suam dño ascendentis z non sit in domo lapsa si sic habebit lucrum sine labore. Et si ecõtra fuerit fit econuerso. Et si Juppiter fuerit in natali angularis vel sit in suo honore vel habeat vim in ascẽdente vel aspiciat partem fortune: vel sit dñs domus solis in natali diei: vel dñs domus lune in natali noctis: vel sit dñs hore nõ deerit nato cẽsus in vita sua: qz hic idest Juppiter est dñs substantie. Si vero dñs ascendẽtis aspiciat dñm substãtie vel suam domum vel partẽ fortune aspectu inimicitie destruet substãtiam manu sua ppria. Si dñs ascendentis fuerit in scda domo infortunatus dabit pprio velle sbani suam. Si vero sit ibi planeta infortunatus qui non sit dñs ascẽdentis rapietur ab ipso vi sine furto. Si capricornus sit ascendens natus erit cupidus z auarus: qz dñs ascẽdentis z dñs secunde erit idem .s. saturnus. Dicit Ptolemeus in canonibus huius domus res ptinentes ad lucra substãtie qño erunt puenit nobis perquirere a parte fortune solũmodo quaz scimus semp p id qd est inter solem z lunam z pijcitur ab ascẽdente in nascentibus de die z in nascentib9 de nocte. Juxta qd notãdum est q pars fortune sm Ptolemeum proijcit hoc modo subtrahit verus locus solis a vero loco lune: z qd remanserit pijcitur a gradu ascendentis z vbi numerus finitur ibi est pars fortune hoc modo iubet Ptolemeus semp facere siue fuerit in die siue in nocte. De hoc plirius dicet deo pcedente in expositione qnte differẽtie: ibi enim habet locum. Postea dicit Ptolemeus iudicium huius est istius manerici. Uolo dicere accipe planetas gubernatores signi. Dicit ibi Haly q regula per quã scimus nati diuitias est accipe planetas gubernãtes locũ partis fortune z ppones illũ qui habuerit ibi plures dignitates. Deide dicit Ptolemeus z qñ gubernatores partis fortune fortes z potẽtes fuerint: erit natus magnaz diuitiarũ maxime si duo luminaria testificabunt ibi testimonio concordato: idest aspectu trino vel sextili. Ptolemeus scias q Saturnus significat qd diuitie nati erũt ex parte mulierum: aut pro labore terre: aut per maria. Et Juppiter sigt qd diuitie erũt pro senescalia vel pro donis bonoz z religiosoz. Et Mars sigt qd diuitie erunt pducẽdo milites: aut gubernando hoies armoz. Et venus significat qd diuitie erunt pro donis amicoz z mulieꝝ. Et Mercurius sigt qd diuitie erunt pro scientijs z mercimonijs. Dicit Haly Abenragel debemus in hoc pmitus ispicere ad stellas fixas que sunt prime z scde magnitudinis. Et si aliquam eaz inuenerimus in gradu ascẽdentis: vel in gradu decime domus: aut in gradu septime: aut in gradu quarte: aut in gradu solis si natiuitas fuerit diurna: vel in gradu lune si natiuitas fuerit nocturna. Et melior horum locoz oium est gra. ascendens. deinde gra. 10 domus: deinde gradus septime: deinde quarte. Et si de pdictis stellis fuerit in duobus locis: vel in trib9: aut plurib9 si natus fuerit cũ hoc de pgenie regis erit rex exaltatus. Et si de pgenie regali non fuerit: hẽbit potẽtiam z mãdatum simile potẽtie z mãdato regis z pueniet ad magnã nobilitatẽ z altũ dñiuz z pcipiet ciuitatibus z villis z gẽtibus. Et scias qd stelle fixe .s. primi honoris eleuãt hoiem ad altũ gradũ z magnã dignitatẽ z pmutãt de ifimo ad supmum. Hoc idẽ dicit Ptolemeus in 29 ppõne centiloquij: stelle fixe dãt dona modũ excedẽtia: sed multotiẽs finiunt in malũ. Dicit Haly in cõmẽto eiusdẽ ppõnis cũ he stelle sole pfuerint .i. sine testimonio fortunaz planetaz erit mors illoz mors pessima. Dicit Haly Abenragel qñ pars fortune fuerit cadens: z in malo loco: vel fuerit sub radijs solis: aut in radijs ifortune z dñs eius in loco pegrino .i. in loco in quo nullã hz dignitatẽ z dñs scde domus nõ aspexerit ascẽdẽs: natus erit laboriosus z paup z angusta z misera vita viuet. Nõ est bonus sol neq mars neq saturnus in scda domo in aliqua natiuitate nec ide natus bonũ hẽbit: qm sol destruet planetas: z aufert eis

lumen ꝛ mars est significator impedimentoꝝ laboꝝ ꝛ defectus substantie. Saturnus significat paupertatē ꝛ indigētiā ꝛ peius hoc toto est si dñs domus sc̄de fuerit cōbustus cū dānatiōe ptis fortūe. Dic̄ Abraā auenezre si volueris scire qs nascētiū fuerit paup vel diues aspice dñm sc̄de domus q si fuerit fortunatus erit diues: si cōbustus vel retrogradus vel in casu suo erit paup: sicut dc̄m est in natiuitatibꝰ ita intellige de q̄ōnibus. De electionibꝰ que fiūt in hac domo dicit hyspalēsis si volueris emere aliquā rē cā lucrādi aspice vt sit luna in aspectu trino vel sextili solis ꝛ caueas ne sit sub luce solis: ꝛ melius est: vt dñs ascēdentis det vim planete existenti in decima vel vndecima domo: ita ꝙ recipiens non sit retrogradus. Si Juppiter sit in ascēdente quartadecima vel vndecima vel secunda domo bonum est. Aspice etiā vt sit pars fortune in bono loco: ꝛ melius est vt dñs partis eam aspiciat vel Luna vel Sol.

Tertia domus. Hic ponit significationes tertie domus: ꝛ dicit ꝙ tertia domus significat fratres ꝛ sorores ꝓpinquos ꝛ cognatos ꝛ dilectos: ꝛ sigt̄ fidem ac religionem mādata ꝛ legationes mutationes: ꝛ itinera breuia. Et sigt̄ esse vite ante mortem. Et dicit Anduzgaz dñs triplicitatis huius tertie domus primus sigt̄ fratres minores. Sc̄ds mediocres. Tertius minores: ꝛ eoꝝ status ꝛ dignitas indicat̄ ſm status istoꝝ dñoꝝ. Dicit Haly Abenragel qñ sol fuerit dñs tertie domus ab ascēdente ꝛ cōbusserit dñm secunde domus aut partem substātie sigt̄ qđ natus perdet substātiam occasione fratrū: ꝛ soluet pro eis impositiones amissiones ꝛ dāna multa. Quando dñs tertie domus ꝛ pars fratrum vel Juppiter fuerint in signis cōmunibus vel signis multoꝝ filioꝝ ꝛ fortune aspexerint eos aspectu amicitie: ꝛ cum receptione: sigt̄ qđ natus ille ꝓmogenitus est a fratribus suis: ꝛ qđ habebit fratres potentes ꝛ bonos. Si dñs domus fratrum fuerit combustus aut pars fratrum fuerit combusta: vel si sol fuerit in domo fratrū: aut in opposito Jouis: he sunt significationes paucoꝝ fratrum ꝛ qđ destruentur ꝛ expergentur. Qñ dñs domus fratrum infortunatus fuerit super terram: significat ꝙ dānum ꝛ occasio perueniet in fratribus qui fuerint ante eum. Et si habuerit istud infortuniū eo existente sub terra malum: ꝛ dānum istud perueniet ad fratres qui erunt post eū. Et hoc modo dices in bono ꝛ fortuna quando fortunatus fuerit in locis bonis ꝛ fortibus. Si dñs domus fratrum fuerit in ascendente: sigt̄ natum esse ꝓmogenitū: vel erit solus sine hoc ꝙ vnquā fratres habebit vel sorores: vel qñ inter ascendens ꝛ mediū celi non fuerit aliqs planeta significat similiter qđ natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascent̄ post eum ꝑdentur. Et si forte aliquis ex eis remanserit: semper tñ erit maior ꝛ melior. Quando in aliqua reuolutione annorū nati fuerit dñs tertie domus in decima ab ascendente natiuitatis aliqs fratrum eius moriēt in illo anno. Similr̄ si dñs tertie radicis natiuitatis fuerit in decima domo reuolutionis: hoc est ideo: q2 decima domus ab ascendente est octaua a domo tertia. Si aliqs quesiuerit a te de statu fratris sui aspice signū tertium ab ascēdente que est domus fratrū ꝛ dñm sue triplicitatis ꝛ dñm illius domus ꝛ que ex fortunis vel ifortunis aspicit ipsum ꝛ in quo loco est: q2 si inueneris dñm tertie domus in sexta domo vel applicātē dño sexte domus: aut dñm sexte in tertia. dicas ꝙ frater eius est infirmus. Et si ipm iueneris in q̄nta vel 11. dicas ꝙ frater eius nō est in loco suo: q2 iuit extra locū suū. Et si iueneris dñm tertie domus ifortunatū: aut in 12. dicas ꝙ fr̄ eius est in anxietate aut in infirmitate. Et si iueneris dñm tertie cū Marte ambos ꝯiunctos ꝛ cōbustionē itrātes sub radijs solis. dicas ꝙ nō euadet ab ifirmitate. Et si ambo cōbusti fuerint iudica modis oībus mortē. Et hͦ mō inspicias si iterrogatus fueris in rebꝰ ꝑtinētibus ad

alias domus vt de pře vel filio vel vxore zč. Dicit hyspalēsis volēs icipe primū iter fac vt planeta fortuna aspiciat domū tertiā vel eius dñm ita q nō sit ibi malus vel eius q̄rtus aspectus vel oppositus. Si est luna in tertia domo bonū est. Cācer Leo z capricornus mali sūt pro breui itinere. Luna in ascēdente vel in q̄rta domo in oi electione malū. Cauēdum est ne Luna sit in via cōbusta que est a 19 gradu libre vsq ad tertiū Scorpionis. Cauēdū est ēt ne sit luna ppe caput vel caudā draconis ifra 12 gra.

Quarta domus. Hic ponit sigtiones q̄rte domus. Et dicit q q̄rta domus sigt pres z hereditates z fines rerū: z sigt thesauros z oēs res occultas z abscōditas: z sigt finē vite. Et dicit andugaz dñs triplicitatis q̄rte domꝰ pmus sigt pres. scds sigt ciuitates z terras. tertius sigt finē rer z carceres. Dicit Haly Abēragel. Aspice statū pris a dñis triplicitatis quarte domus. Si dñs triplicitatis quarte domus pmus fuerit in domo vel i exaltatione sua: aut in suo haim receptus a sole vel Joue z fuerit in alto loco medij celi vel in qnta domo sigt bonū statū pris nobilitatē altitudinē z diuitias posse z lōgaz vitā z bonā fortunā z hoc si signū in quo fuit hic planeta fuerit masculinū: tn̄ si signuz ipm fuerit femininū sigt mrī ea que diximus: z maxime si planeta fuerit femininus. Quid sit haim exponet postea deo pcedente. Et si scds dñs triplicitatis q̄rte domus fuerit fortunatus pr hēbit terras z populabit eas z laborabit in eis z hēbit ex hac pte bonā vtilitatē aut lucrū. Et si fuerint hi planete in esse diuerso seu c̄rio c̄riuz iudica. Et si dñs triplicitatis q̄rte domus tertius fuerit fortis z fortunatus vt pdiximus: pr erit hō q extrahit thesauros z mineras z icidet: z aptabit lapides pciosos. Et si fuerit in diuerso statu ab eo qd diximus erit icisor lapidū vel laborabit in materijs malis z fetentibus. Si sol in natiuitatibus diurnis vel saturnus in nocturnis. Et ps pris sil̄r aspexerint ascēdens vel eius dñm de quarto vel oppōne sigt q pr nati filium abhorrebit z odiet eū z pcurabit vt iterficiat. Et si luna z pars mr̄is aspexerint ascēdens vel eius dñm abhorribilitas illa z maliuolētia in filium erit a mr̄e. Dixit hermes quarta domus est fouea planetar qm̄ est in fundo circuli celi z ifirmitate: z est in trino aspectu 12 domus: q̄ est domus tenebrar labor anxietatū z carcer: z est gaudiuz ifortune maioris: z est in sextili aspectu sexte domus que est domus tenebrosa ifirmitatis z dāni z gaudiū ifortune minoris. Qū aliqs planeta fuerit in q̄rta domo z in suo casu est sicut hō in solitudine suffocatus donec exeat ide. Dicit Haly Abēragel qū ps fortune fuerit ifortunata in signo masculino iudica q pater prius morieť q̄z mr̄. Si in signo feminino mr̄ prius morieť q̄z pr. Pars pris accipiť de die a sole in saturnū: z de nocte ecōtra z pıciť ab ascēdente. Pars mr̄is accipiť in die a venere in lunā z de nocte eōrio z pıciť ab ascēdente. Si dñs pris fuerit sup terrā z dñs partis mr̄is sub terra iudica q mr̄ prius morieť q̄z pr. Et si c̄rium fuerit c̄rium iudica. Dicit Haly Abēragel dixit alhacen filius alhasib. Quadā die cū essem cū abolabē z fuit cū eo meraesovenit ad me qdā senex z dedit mihi chartā vnā in qua scripta erat vnius natiuitatis figura: z dixit mihi q aspicerē in eadē figura: z ego quesiui ob eo cuius erat illa figura seu natiuitas: qui rn̄dit q erat cuiusdā filij sui: z dum ispicerē z cogitarē in ea abolabē accepit eaz de manu mea z aliquātulum aspexit in ea z dixit. Primum q in hac natiuitate videmus est q natus iste ortus est de adulterio: q2 nō est filius illius qui dicit q filius eius est. Ego dixi vnde habes hoc: z rn̄dit. senex iste dicit q hec natiuitas est filij sui z pater nati cuius est hec natiuitas iaz sunt quatuor anni q decessit z obijt eodez anno quo natus ortus fuit. Et ego quesiui vnde hēbat hoc. z ipse dixit: ego aspexi ad gradum pris z iueni eum in opposito mr̄is: z nō erat inter eos plus vno gra

du. Et inueni partem pr̄is in 11 domos ab ascēdente que est octaua a quarta ⁊ erat inter partē ⁊ saturnum vnus gradus ꝓpter qd iudicaui ꝙ pr̄ huius nati anno quo natus fuit ortus decessit: ⁊ hic senex dicit qd est filius eius vnde natus adulterinus est: ⁊ tunc senex dixit: ego nō sum pr̄ huius nati: sed est filius filij mei ⁊ filius meus: pater eius decessit eodem anno natiuitatis istius: ⁊ est sicut hic homo bonus dixit.

Quinta domus. Hic ponit auctor figtiones qnte domus. Dicit ꝙ hec domus figt filios tā masculos q̄ feminos. Et figt dilectiones ⁊ legatos siue nuntios ⁊ dona. Et ꝙ futuꝝ sit post mortē ex laude vel vituperatione. Et dixit Anduzgaz ꝙ dn̄s triplicitatis domus filioꝝ pmus figt filios ⁊ vitā eoꝝ. Scd̄s designat dilectiones. Tertius figt legatos siue nūtios. Dicit Ptolemeus in rōnibus hui⁹ domus ꝯuenit vt inspiciamus ad planetas exn̄tes in loco zenith capitū nr̄oꝝ ⁊ ad locū q seqr̄ illū: ⁊ est locus fortune ⁊ ad locū participē cū illis in figura. Dicit Haly in cōmēto locus q est zenith capitum nr̄oꝝ est 10 domus: ⁊ locus q seqr̄ est 11 domus q̄ est domus fortune. Et regula q̄ sciemus esse filioꝝ est accepta a planetis exn̄tibus in his locis aut exn̄tibus in locis participātibus cū eisdē sicut est ascēdens ⁊ 7 domus: q2 vtraq3 eaꝝ ꝑticipat cū 10 ⁊ 11. Et si nō inuenerimus i his locis planetā inspiciemus si q̄s inuenerimus in 4 domo vel 5 ⁊ accipiemus idē figtionē filioꝝ. Dicit Ptolemeus p lunā venerē ⁊ Jouē iudicabimus in dādo filios. Solē martē ⁊ saturnū in auferēdo ⁊ dabimus mercuriū ꝑticipatorē cum quocūq3 eoꝝ q secū ꝑticipet in figura. Dicit Haly in cōmento. Si fuerit in locis p̄dictis aliq̄s ex planetis fortunis figt ꝙ hēbit filios. Si aliq̄s ex infortunis nullū hēbit filium ⁊ si habuerit erūt debiles ⁊ pauci. Et si mercurius ꝑticipationē habuerit cū fortunis erit fortuna: si cu3 infortunis erit infortuna. Dicit Ptolemeus ⁊ est ꝓpō 144 q̄r te ptis q̄dripartiti res ꝑticulares filioꝝ poteris scire p ꝯsiderationē q̄n hn̄ inspexeris in quolz eoꝝ ad planetā dātē filios ita ꝙ eū pones loco ascēdentis ⁊ scies cetera ꝑticularia filioꝝ gn̄alr̄ sicut p natiuitatē. Dicit Haly i cōmēto. Qd aūt vult Ptolemeus in h loco narrare est id qd accidit in natiuitate mea. Insperi ⁊ iueni Jouē in decima domo ⁊ in 28 gra. Capricorni aspicientē se cū luna ⁊ saturno ⁊ figbat hoc ꝙ haberez filios ⁊ qd morerenr̄: q2 saturnus erat cū Joue in 10 domo: ⁊ q2 Juppiter erat i signo feminino: ⁊ luna silr̄ figbat ꝙ essent plures vno: ⁊ ꝙ essent plures femine. Et q2 Juppiter erat oriētalis: figbat ꝙ haberē masculū: ⁊ sic habui tres filios. vnū masculū ⁊ duas feminas: ⁊ oēs obierūt: erat aūt gradus ascēdēs natiuitatis masculi circa gradū saturni in ea natiuitate: ⁊ pp hoc mortuus est cito. Et erat gradus ascēdēs vnius femine in piscibus in sextili Jouis i mea natiuitate ⁊ i trino lune mee natiuitatis: ⁊ erat sol hylech i signo capcorni. Et erat gradus ascēdēs alterius femine in capcorno. ⁊ h est mirabile: pp qd sciri pōt ꝙ natiuitates semp īter se ꝯcordāt vna cū alia. Dicit Hyspalēsis volēs horā gn̄andi filiū eligere masculū: sit Juppiter i quouis angulo vel sit soli oriētalis sitq3 dn̄s hore masculus ⁊ melius est vt signū ascēdēs sit masculinuz ⁊ etiā eius dn̄s: ⁊ si luna sit fortunata a Joue erit melius. Pro femina accipe signa feminina ⁊ planetas femininos ⁊ sit Juppiter occidētalis. Dicit Haly Aberagel q̄n in qnta domo fuerit aliq̄ fortuna ⁊ dn̄s qnte domus liber ab infortunijs ⁊ aspexerit medīū celi natus mltos hēbit filios ⁊ viuēt ac ibūt ad bonū. Et si fuerit ꝯrium: ꝯriū figt. Aspice i oībus natiuitatib⁹ si ineneris luminaria infortunata nō hn̄tia vllū aspectū: fortune natus hēbit paucos filios. ¶ In sciēdo tp̄s in quo hn̄r filij aspice ad planetā qui pl'es dignitates in domo filioꝝ: si eū ineneris in pte orientali hēbit filios in iuuētute sua: si eu3 inueneris medio celi hēbit eos in medio etatis sue. Et si in septima hēbit

eos in pncipio senectutis. Si in q̄rta hēbit eos circa finē vite sue. Silr q̄n ann⁹ puenerit ad signū in q̄ fuerit iuppit̄ vel ven⁹ i radice natiuitatis hēbit filiū in illo āno. Dic̄ Haly Abēragel si iterrogat⁹ fuerit ꝑ mliere si est p̄gnās aut nō aspice si dn̄m ascēdentis ꝛ lunā ābos iueneris i domo filioꝝ: aut si iueneris dn̄m dom⁹ filioꝝ in ascēdēte liberum ab ifortunis: dicas ꝙ mulier illa sit p̄gnans: ꝛ si dn̄s ascēdentis aut dn̄s domus filioꝝ dederit vim suā planete existēti in angulo. Et silr si dn̄s ascēdentis receptus fuerit ꝛ recipiens ipsum receptus. dicas quod est p̄gnans. Et si dn̄s ascendentis dederit vim suam planete cadenti ab angulo: significat ꝙ non est pregnans.

Sexta domus. Hic ponit sigtiones 6 domus. Dicit sexta domus sigt ifirmitates ꝛ suos ꝛ sigt finē vite ꝛ qd futurū sit añ senectutē. Dicit Anduçgaç ꝙ pmus dn̄s triplicitatis h⁹ domus sigt ifirmitates ꝛ ꝯualescētias siue deteriorati͡oes ifirmitatū. Scd̄s sigt vernaculos ꝛ suos. ¶ Nota drīaz iter vnaculū ꝛ suū: vnaculus eni idē est ꝙ famulus ꝛ vocat̄ suus ꝯducticius: suus est q est ꝯdōnis suilis. Uñ dixit qdā vsificator. Est pb⁹ h̄ verna cui nō ē cura tabna nō vult verna ꝓb⁹ dn̄is suire duob⁹. tertius dn̄s triplicitatis sexte domus sigt qd boni vel mali eueniat sibi ex suis ꝛ eoꝝ vtilitatē atq͵ opa. Et cū h̄ est sigtor bestiaꝝ ꝛ pecoꝝ ꝛ oiuz q̄drupediū q̄ nō eqtant̄ ꝛ sigt mltitudinē vel paucitatē ꝛ fortitudinē eoꝝ ꝛ q̄ztū manebūt in manu ei⁹ ꝛ q̄n recedent a suis manib⁹: sigt et̄ carceres ꝛ retētiones. Dicit Ptoleme⁹ in 6 o ꝓpōne cētiloquij. Albobarā sane ꝛ certe sūt hore i qb⁹ declarant̄ mutati͡oes morboꝝ ad bonū vel ad malū velocit̄ sm̄ loca lune i angulis q̄drati ꝯclusi a circulo directo. Alterati͡oes vo q̄ p̄cedūt has ꝛ idicāt sūt vera loca lune in āgulis almutemō. Que āt p̄cedūt has sūt loca lune i āgulis hn̄tib⁹ 1 6 latera. Et h̄ postq̄ȝ p̄cesserit eē egritudis sm̄ eq̄litatē ꝛ nō acciderit aliqd extrisec⁹ ꝙ ꝯturbet ifirmū. cū igit̄ iuenerim⁹ h̄ fortunā tā de fixis q̄ȝ de erraticis sigbit alterationē p̄spam. Si vo i fortunā alterationē aduersaz nisi fuerit egritudini ipa ifortuna ꝯ̄ria ꝛ i suo haiz. Luna vo i his āgulis sigt morbos acutos ꝛ sol ꝓlixos. Et silr ois planeta sm̄ p̄pas ꝯsuetudines. ¶ Haly i cōmēto eiusdē dic̄ ꝙ Ptoleme⁹ docuit nos cām dieꝝ determinabiliū ꝛ qd ꝛ quot sint ꝛ q̄n determinent̄ de bono vel de malo ꝛ alterati͡oes sm̄ ordinē. Utilitas vo i h̄ maior est medicis q̄ȝ astrologis: ꝛ h̄ iō qꝛ mlti phi ꝯueniūt sup determinati͡oes dicētes ꝙ sūt alterati͡oes ꝛ plia iter nām egri ꝛ morbi acuti i 4 die ꝛ 7 die ꝛ 14 die ꝛ 21 ꝛ q̄ augent̄ sm̄ h̄ accepta solo auditu ꝛ doctrina sine scia: ꝛ nō rōnant̄ i h̄ nisi ꝑ illud qd̄ p̄terijt de expimētis suis. Sȝ Ptoleme⁹ dixit cām ei⁹ ꝛ patefecit vn̄ fiat: ꝛ cā sm̄ Ptole. est qꝛ nā deuicta est a morbo i initio ei⁹ ꝛ ꝓhibet eā ne ꝓcedāt ei⁹ opa sm̄ eq̄litatē nec repugnat illa morbo i hora q̄ vincit̄: sȝ expectat vt sit luna i ꝯ̄rio loco illi in q̄ fuit i pncipio morbi: qꝛ tūc nō erit vis humoꝝ q mouent̄ i eo sicͭ fuit i pncipio morbi: tūc eni incitat̄ vt repugnet illi sicͭ nō agit prudēs actor cū accusato isipiēte cū voluerit illi repugnare nisi cū ei⁹ v̄tus debilitata fuerit ꝛ i illo loco in q̄ careat auxiliatorib⁹. Et excitat illā .s. nām in 4 signo a signo in q̄ icepit egritudo ꝛ luna exn̄te in illo: qꝛ ab oi signo q̄rto ꝯ̄riū est nāe eius: ꝛ silr 7. qꝛ hec loca .s. q̄rtus aspectus ꝛ oppositus sigñt inimicitias ꝛ ꝯ̄rietates. Et tp̄s qd̄ est iter initiū morbi ꝛ introitū lune in gradu q̄drati in quo fuit in initio morbi ꝑ ascensiones signoꝝ in circulo directo ꝛ ꝓiectiones radioꝝ sunt septē dies: ꝛ eodē mō qd̄ est inter lunā in initio morbi ꝛ ipsaz in oppositi͡oe sunt 14 dies: ꝛ qd̄ est iter initiū morbi ꝛ q̄rtū aspectum scd̄m qui est ꝯ̄rius initio morbi sunt viginti vnus dies: ꝛ sm̄ hūc modum ꝓcedit modus alioꝝ dieꝝ. Et erunt hec puncta anguli quadrati quē includit linea circuli directi: ꝛ illis pūctis alia pūcta sunt indicatiua: ꝛ est vt ꝑueniat luna ad pūctum qui abscindit vnūquenq͵ arcum qui sub-

tendit latus de lateribus quadrati p medium. Et in his arcubus sunt latera figure
hñtis octo angulos. Et oĩa hec pũcta ɔ̃ria sunt pũctis i qbus icepit morb⁹ p nã3. Ig͛
obseruet astrologus qd fuerit i his pũctis tã de stellis fixis q̃3 de erraticis siue fuerit
fortune siue ifortune. Et si fortune fuerit iudicet qđ signt victoriã nãe sup cholera. I-
fortune ṽo signt q̧ cholere sepabũt nãm nisi fuerit ifortuna ɔ̃ria morbo ⁊ fortis i suo
haim. nõ eni fortunabit lunã cũ fuerit i suo haim: s3 remouebit morbũ p h᷑ qđ est illi
ɔ̃ria: ⁊ p hoc qđ ifortuna est ɔ̃ria morbo vt si fuerit frida ⁊ morbus cals: ⁊ si fuerit ca-
lida ⁊ morbus fridus: ⁊ cum his silibus in specie diuersitatũ. Et dicit qđ esse solis in
morbis plixis sigt sicut eẽ lune in morbis acutis quoꝝ maius tp̃s erit orbis lune ⁊ in
plixis orbis solis. Innuit ẽt nobis Ptolemeus subtile qd: cũ diceret ois stella fm qđ
est illi de moribus. Docuit qppe nos qđ qcqd imoderatũ est in nobis ⁊ fuerit in mo-
ribus quos in ɔsuetudine nõ hẽmus di pro morbo. Et dixit iustũ est hoc nisi accidat
aliqd extrinsecus q̧ disturbet ordinẽ determinatiõis: ⁊ locuti sunt de re que destruit
determinationẽ hi q expofuerũt librum amphorismoꝝ Hippocratis: ⁊ iõ nõ nec̃e est
nobis recitare in h᷑ libro. Tota itẽtio Ptolemei ⁊ Haly stat in hoc qđ cã quare 7 dies
et 14 et 21 sunt diei cretici est q² luna i septima die vt frequẽter venit ad quartũ as-
pectũ loci in quo fuit in pncipio morbi: ⁊ vt frequẽter luna in 14 die venit ad locũ op
positũ ⁊ in 21 die vt frequẽter venit ad sc̃dm q̃rtũ aspectũ. Iõ dicit Haly cũ voluerit
astrologus iudicare de die cretica d3 obseruare tp̃s quo luna veniet ad q̃rtũ aspectũ
loci in quo fuit in pncipio morbi: ⁊ si tũc ɔiũgat cum planetis beniuolis: vel aspiciat
ipsos aspectu landabili: vel si ɔiũgat vel aspiciat stellas fixas q̃ sũt de nã fortunaꝝ sigt
q̧ crisis erit ad bonũ. Et si ɔiũgat vel aspiciat ifortunas sigt ɔ̃rium nisi ifortune fue-
rint ɔ̃rie nãe morbi: ⁊ cũ h᷑ fuerit ifortuna in suo haim: q² tũc põt significare bonũ: s3
hoc est p accñs. Uerbi grã: si egritudo sit flegmatica ⁊ luna aspiciat martẽ sigt bonũ.
Et qñ luna puenerit ad bonũ locũ cui subtẽdit latus octogoni in equatore erit dies
indicatiua. Latus octogoni sunt 45 gra. ⁊ est medietas aspect⁹ quarti: ⁊ l3 nõ sit aspe
ctus h3 tũ maiorẽ ɔueniẽtiã cũ aspectu q̃3 alia loca: ⁊ iõ qñ luna in q̃rto aspectu d3 cõ
iungi fortunis cũ in medietate illius loci puenerit iam nã sentit iuuamẽtũ ⁊ icipit in
surgere ɔtra mãm morbi digerẽdo ipsam: ⁊ iõ tũc apparẽt signa digestionis in vrina:
⁊ aliqñ fit crisis in q̃rta die. s. qñ luna inuenit ibi planetã fortunã: ⁊ tunc signa digõnis
debẽt pcedere in tpe quo luna puenerit ad locũ cui subtẽdit latus 16 anguloꝝ: ⁊ hec
est medietas octogoni. Sufficiant hec de causis dieꝝ creticoꝝ. Dicit Ptolemeus in
70 ppõne centiloquij cũ fuerit luna in oppõne solis mixta stellis nebulosis sigt mor
bos isepabiles in oclis. Et silr si fuerit occidẽtalis luna ⁊ in angulo ⁊ fuerint vtriq3 ma
li occidẽtales ascẽdentes post lunã ⁊ sol in angulo ⁊ vtriq3 mali ascẽdentes ante sole3
⁊ illi oppositi. s. vnus alteri pdet natus vtrũq3 oculũ. ¶ Dicit Haly in cõmẽto eiusdẽ:
maius impedimẽtũ in duobus luminarib⁹ est cũ fuerint duo mali. s. saturnus ⁊ mars
ascẽdẽtes ante solẽ ⁊ post lunã: ⁊ vnus eoꝝ in oppõne alterius: ⁊ sol sigt oculũ dextrũ:
luna ṽo sinistrũ. Et ineuitabile est qn natus amittet vtrũq3 oculũ cum fuerit sigtor
in eius natiuitate hoc mõ. Stelle ṽo nebulose sunt he achorave: caput geminoꝝ: ⁊ lo
cus in quo cadit aqua quam fundit aquarius gutte leonis: ⁊ alie que nõ lucẽt. Dicit
Haly Abẽragel in rõnibus huius domus pmitus loq volumus in hoc caplo in occa-
sionibus ⁊ accidẽtib⁹ que accidũt in spiritu ⁊ sũt ifirmitates spũs. Postmodũ loque-
mur in his que accidũt in corpe ⁊ sũt ifirmitates corpis. Postea dicit dico q̧ demo-
niaci sunt illi qui nõ hñt in natiuitatib⁹ suis Mercurium cũ luna in aliquo aspectu:
nullo eoꝝ aspiciẽte ascẽdens: ⁊ fortior in natiuitate sua si diurna fuerit q̧ sit saturnus:

⁊ si nocturna

& si nocturna Mars:& qs eoꝝ fuerit sit in angulis:& hec est natiuitas demonuꝫ. Qñ sol dānatus fuerit ab ifortunis vel a dño domus ifirmitatis:& fuerit sup terrā in natiuitate diurna vel luna in tali dānatione sub terra in natiuitate nocturna accidet nato cecatio in oculo dextro. Et si hoc infortuniū solis fuerit sub terra in natiuitate nocturna vel sup terrā lune in natiuitate diurna istud dānuꝫ & cecatio erit in oculo sinistro. Qñ sol & luna fuerint ambo in sexta domo ifortunati natus sine aliq̄ dubitatione cecabit. Qñ Mercurius fuerit iunctus cuꝫ saturno vel in eius aspectu q̄rto vel opposito: aut fuerit cadēs ab angulo in loco vili & ifortunato:aut cōbustus fuerit vel retrogradus:aut pegrinus in signo muto natꝰ ex quacūq; haꝝ sigtionum erit lingua dānatus vel mutus. Qñ Mercurius fuerit dñs sexte domus:vel in oppōne saturni natus surdus erit. Maior & fortior sigtio mutitatis est qñ dñs ascendentis:& dñs exaltationis sue:& dñs triplicitatis eius:& Mercurius & luna sint oēs in signis mutis. Qñ sol fuerit ifortunatus vel dānatus sub terra sigt dānationeꝫ stomachi. Et qñ luna fuerit dānata sub terra sigt dānationē pulmonis. Et si Mars fuerit hoc mō:sigt dānationē epatis. Et si Saturnus hoc mō fuerit:sigt dānationeꝫ splenis. Et si Mercurius hoc mō fuerit:fellis dānationem sigt. Dicit Ptolemeus in 8 9 ppōne centiloquij certestabilius in sigtione egrotātis est vt sit significator iterrogationis igrediens sub radijs solis vel sit pars fortune ifortunata. Dicit Haly Abenragel in qōnibus huius domus si queretur a te pro aliquo ifirmo vtrum sanabit aut nō:aspice lunā & solem & almutē ascēdentis:& si fuerint liberi ab infortunis & nō habuerint aspectum cum dño domus mortis:& dic q̄ euadet ab illa infirmitate. Et si duo eoꝝ fuerint sicut diximus simil'r euadet. Et si luna & almutē ascēdētis:& maxime si ipsa fuerit dña tpis.i.si questio fuerit nocturna habebunt aspectum cum dño domus mortis nō poterit liberari a morte. Et qualibet vice qua aliquis significatoꝝ applicuerit infortune fortificabit infirmitas quousq; separetur ab eo. Tempus mortis erit quando almutē ascendentis:aut luna se coniunxerint cum domino domus mortis:aut cum infortuna que ipsam infortunauit:aut q̄ applicet ad quartum vel oppositum aspectum eius.

Septima domus. Hic ponit significationes septime domꝰ. Et dicit q̄ septima domus sigt mulieres & nuptias & ꝯtentiones & oppōnes. Andurçgar dixit q̄ p̄mus dñs triplicitatis septime domus sigt mulieres. scōs sigt ꝯtentiones. tertius participationes & cōmixtiones. Dicit Ptolemeus in rōnibus huius domus ꝯuenit vt aspiciamus in ꝯiugio viroꝝ statū lune hora natiuitatis viri:ita q̄ p̄mo aspiciamus ad lunaꝫ si fuerit in duabus quartis oriētalibus erit ꝯiugium viri in sua pueritia aut copulabit cū puella postq̄ȝ dies itrauerit. Et si fuerit in duabus quartis occidētalibus ꝯiugium erit tardum aut copulabit cum vetula. Et si luna fuerit sub radijs & participata fuerit cuꝫ saturno nunq̄ȝ copulabit. Et si applicuerit saturno copulabit cum muliere laboriosa & praua. Et si applicuerit Joui erit mulier abstinētie bone & boni ornamēti. Et si applicuerit marti:erit audax & supba. Et si applicuerit veneri erit pulchra leta & bone receptionis. Et si applicuerit mercurio:erit bona itelligens & bonoꝝ verboꝝ. Et ꝯuenit vt aspiciamus ꝯiugiuꝫ mulieꝝ a statu solis hore sue natiuitatis:ita q̄ si fuerit sol in duabus quartis oriētalibus ꝯiugium mulieris hñtis taleꝫ natiuitatē:erit in sua pueritia vel copulabit puero postq̄ȝ in dies ꝓcesserit. Et si fuerit in duabus q̄rtis occidētalibus:copulabit tarde aut vetulo postq̄ȝ in dies ꝓcesserit. Et si sol fuerit pticipatus cū saturno erit maritus bone legis amator laboris. Et si habuerit pticipationē cū Joue erit abstinētie bone nobilis cordis. Si cum marte erit fortis cordis sine vllo amore.

Si cum venere erit limpidus. Si cū mercurio erit pfectuosus in suis factis ꝛ factoꝛ multaꝝ reꝝ. Dicit Haly Abenragel in qónibus huius domus. Si quis a te quesierit pro piugio si erit vel nō aspice ascēdens ꝛ eius dn̄m ꝛ lunā ꝛ planetā a quo separat̃ ꝛ da hos pro sigtoꝛib⁹ querētis ꝛ septimā domū ꝛ eius dn̄m ꝛ planetā cui applicuerit luna pro sigtoꝛib⁹ illius pro quo querit̃: ꝛ si querēs fuerit masculus piunge solē cū sigtoribus suis ꝛ fac eū pticipē in sigtione: ꝛ si querēs fuerit mulier da sibi venerē ꝛ fac eā participē in sigtione. post modū aspicias cui⁹modi applicationē hēat dn̄s ascēdētis vl̃ luna cū dn̄o septime dom⁹ ꝛ cuiusmodi applicationē hēat pl̃a a quo separat̃ luna cum pl̃a cui applicat: vel venus cū sole. Un̄ si dn̄s ascēdētis vel luna applicuerit dn̄o septime domus vel pl̃a a quo sepat̃ luna planete cui applicat: vel fuerit dn̄s ascēdentis vel luna in septima domo sigt q̈ querēs hēbit rem quesitā tn̄ cū petitionib⁹ ꝛ p̄cibus multis. Et si applicatio fuerit de q̄rto vel oppōne sigt q̈ res ista erit tn̄ cū tarditate ꝛ labore ꝛ pena. Sed si dn̄s septime domus applicuerit dn̄o ascēdētis vel planeta cui applicat luna planete a quo ipsa sepat̃ vel fuerit dn̄s septime in ascēdēte res illa leuiter fiet ꝛ cū magna voluntate mulieris ꝛ sue ptis: maxime si applicatio illa fuerit de tertio vel sextili. Et si non ineneris aliquā applicationē inter sigtores sigt q̈ res nō erit. Si aliqs querat a te si nocte illa cōplebit volūtatem suā cū muliere vel nō aspice si iueneris in qōne venerē aspicientem ascēdens: dic q̈ questio sua cōplebit̃ illa nocte. Et si questio fuerit si habuerit rem cū muliere illa nocte p̄terita vel nō iudica hoc eodē modo nec plus nec minus. Si querat̃ a te pro aliqua muliere si est virgo vel nō aspice ascendens ꝛ dn̄m eius ꝛ lunā ꝛ si eos inueneris in signis fixis: dic q̈ est virgo salua ab oi labe limpida. Et si fuerit in signis cōibus vel mobilib⁹. dic q̈ est mulier ꝛ hꝫ vel habuit maritū. Et si questio fuerit pro puella que dicit se virginē: dic q̈ est corrupta: ꝛ q̈ habuit aliqs rem cum ea. Si querat̃ a te pro aliqua muliere quot maritos habebit aspice a domino decime vsq̈ ad gradum martis ꝛ q̈ planetas inueneris iter eos tot maritos habebit. Et si mars fuerit in septima domo aspicias a marte vsq̈ ad Jouē hoc eodem modo ꝛ iudica f̄m id ꝛ certificabis cum deo.

Octaua domus.

Hic ponit sigtiones octaue domos. Et dicit q̈ octaua domus est dom⁹ mortis ꝛ timoris ꝛ sigt hereditates mortuoꝝ q̄s heredes debēt possidere post mortē: ꝛ sigt finem annoꝝ vite post senectutē. Dicit Anduçgaç p̄mus dn̄s triplicitatis huius dom⁹ sigt timorē. Scd̄s sigt p̄cepta ꝛ res antiquas. Tertius sigt hereditates mortuoꝝ. Dicit Ptolemeus puenit vt ispicias ad statū gradus iterficiētis qs planetaꝝ sit ibi vel aspiciat ipm: ꝛ f̄m nām illius erit iudicium de morte: ita q̈ si saturnus fuerit dn̄s mortis accidet ꝑpter ifirmitates lōgas: ꝑpter ptisim. s. ꝛ reumata ꝛ ꝑpter defectū nature ꝛ cetera talia. Et si Juppiter fuerit dn̄s mortis erit mors ꝑpt̃ apostemata gule ꝛ pulmonis ꝛc. hmōi. Et si fuerit mars erit mors ꝑpter febres ꝯtinuas ꝛ acutas. Et si fuerit venus accidet mors pp̄ ifirmitatē stomachi ꝛ epatis ꝛ cordis ꝛ p fluxū sanguinis ꝛ apata euntia p corpus ꝛ fistulas: ꝛ si fuerit mercurius erit mors ꝑpter epilentiā ꝛ ꝑpter stultitiam ꝛ amissionē sensus. Haly dicit in cōmēto 18 ꝓpōnis q̄rte partis. Ptolemeus diuisit nobis mortē in duas maneries: vna est pueniens ex ifirmitatib⁹. Alia est pueniens a re in qua nō hꝫ phyficus qd videre: sicut q morit̃ gladio: lancea: casu: igne ꝛ morsu bestie ꝛ fere vel aque submersione: ꝛ alijs mltis occasiōib⁹. Et qn̄ pl̃e gubnatores mortis salui fuerit ab ifortunis ꝛ in suismet dignitatib⁹ ꝛ potentes ꝛ qn̄ sup eos nullus planeta ꝯrius eleuat̃: tunc accidet mors ꝑpter infirmitates. Alia aūt mors accidit qn̄ planete fuerint ifortunati vel debiles vel in dignitatibus alienis

eis contrariis aut planete eorum eleuati fuerint sup eos. ¶ Narrare aut oes maneries quibus ptingit mors esset hic nimis lögum & qui voluerit hoc ieniet in quarta pte quadripartiti Ptolemei. Dicit Ptolemeus in 74 ppone centiloquij. Cu fuerit mars corpaliter iunctus capiti algol & no aspexerit fortuna ascendentem nec fuerit fortuna in 8 domo & dñs anauba luminarium oppositus fuerit marti vel in eius aspectu quarto nati caput truncabit. Qd si luminare fuerit in medio celi suspendet. Et si fuerint mali aspicientes a geminis & pisce abscindent ei manus & pedes. Dicit Haly in comento qn fortuna fuerit in domo octaua phibet mala mortem. Audiui siqde a quodam qui erat cum filio Haly valde aioso in mari qui cum vellet ingredi mare nimis tumultuosum ventis vndas agitatibus ipsum icrepasset dixit. non timeo mihi mortem in mari. Juppiter enim fuit in natiuitate mea in domo mortis & orientalis qui prohibet mihi mala mortem: & vidi inquit in lecto illuz mori. Accidit etiam mihi vt quide seruientes ostederet mihi natiuitatem filij dñi sui & inueni sole in medio celi: & ipse erat dñs anauba & hylech & morte in quarto aspectu eius & saturnu in angulo terre eius ascidens piscis: vñ exterritus distuli dare iudicium dicens: opz vt anteqz iudicem copleant dies nutritionis. Cum aut de puero valde solicitare circa inuestigationem motuu vel mox suox nihil itellexi vnde sibi timerem trucationem manuu & pedum & infurcatione cum esset masuetus & verecudus. Cuqz puenisset ad 3 oannos ingressi sunt qdam domu eius fugientes eo qp accusati erant de dolo sup euz qui pre erat vrbi & deprehensi fuerat in domo illa & ipse cum eis amisit manus & pedes & infurcatus est: & ego vidi eum absqz manibus & pedibus infurcatu. Dicit Ptolemeus in 59 ppone centiloquij cu interrogatus fueris de absente no iudices de eo mortez donec remoueas ebrietate ab eo: nec vulneratu donec tollas sanguinis minutionez: nec sbam acqsitam donec pecuniam sibi comissam remoueas: est enim in his hoibus ide iudicium. Dicit Haly in cometo ibide: qui tractat de iudicijs iudicat p formas q sunt pope veritate. ideo no inuenit in fortitudine iudiciox partitio iter sopitu & mortuum: & iter vulneratu & minutu: nec iter illu cui comissa est pecunia: & illuz q acqsiuit illa. Audiui siqdem a pre meo cui deus parcat qp cu ipse fuisset cu his q se absconderut a facie impatoris cu abraa filio almothedi qp quotidie visitabat eu occulte alhasten filius abrae astrologus: qui pcepit vt afferret concha enea magna aqua plena in qua pones scabellu psuluit ei vt desup sederet in maiori pte diei. & hoc ideo pcepit vt faceret errare astrologos impatoris in esse absconditox: & cuz impator quereret ab astrologis suis vbi ille esset: dixerut qp eet in medio maris. Dicit Haly Abenragel qn mars fuerit in octaua domo danificans dñm octaue domus mors nati erit ex ferro. Et si saturnus fuerit in octaua domo danificans dñm octaue dom9 mors nati erit pp carcere & penas. Qn luna fuerit in octaua domo cu cauda draconis sigt qp mors nati est ppter secessum vel medicina laxatiua. Qn mercurius fuerit in octaua domo cum cauda sigt qp mors nati erit ppter mala opa aut ppter toxicum aut facta nigromantie. Qn gradus occidentis & eius dñs ambo danati fuerint nato sigt malam morte. Qn sol fuerit danatus in natiuitate diurna vel luna in nocturna sigt illud idem. Qn significatores danati fuerint sup terra manifesta mortem significant & patentem. Et qn danati fuerint sub terra mors erit abscodita & occulta. Quado aliqua infortunax fuerit in octaua domo vel iuncta dño octaue domus significat fortem & malam mortem. Et si aliqua fortunax fuerit in octaua domo vel iuncta dño octaue domus significat bonam & pulchra mortez. Et si iuppiter vel venus fuerit in hac domo fortis & liber a radijs ifortunax natus erit fortunatus & laudat9 & viuet annis 73 & forte plus.

Nona domus. Hic ponit sigtiones none domus. Dicit q̄ nona
domus sigt pegrinationes z longa itinera z sigt
epl'as z legatos z rumores atq̧ sónia. Dicit Anduzgaz q̄ pm⁹ dn̄s triplicita
tis h⁹ domus sigt pegrinationes z oē qd ei accidit in pegrinationib⁹. scd̄s sigt fidē ac
religionē. tertius sigt sapiam z sónia. Dicit Haly Abēragel in rónib⁹ huius dom⁹ aspi
ce in itinerib⁹ nati pmitus a dn̄o triplicitatis domus itineris: qm̄ qn̄ dn̄s triplicitatis
domus itineris pmus fuerit in bono statu z fortis fortunat⁹ z receptus sigt q̄ natus
ibi p itinera z mouebit se de vno loco ad alium z erit fortunat⁹ in itinerib⁹ suis. Et si
fuerit in diuerso statu ab eo q̄ dixim⁹ hēbit ipedimēta z grauamina in itinerib⁹ z mo-
rib⁹ suis z erit vilipēsus in eis z extrahet z expellet de terra z loco suo nec i suis itineri
bus aliquā vtilitatē vel lucrū hēbit. Et si dn̄s triplicitatis dom⁹ itineris. scd̄s fuerit in
bono statu fortunat⁹ z receptus nat⁹ erit bone legis religiosus z custos legis. Et si fue
rit in diuerso statu erit male legis noiabit malus: z de malis opibus z icredulus. Et si
dn̄s triplicitatis tertius fuerit in bono statu nat⁹ erit veridicoꝝ somnioꝝ: z qcqd vi-
debit in sōniȷs veridicū erit nec mētiet. Dicit idē Haly scias q̄ Mercurius hȝ posse
ac sigtionem ppriā in cā legis z legalitatis separatim ab aliȷs planetis. Et scias q̄ qn̄
fuerit in domo saturni vel in aspectu eius natus erit psundaꝝ cogitationū firmus in
credulitate: laudat res alterius mūdi magis q̄ȝ istius: z credit eas ac multū cogitat
in illis z amat eas: z tenet q̄ res illius mūdi sint meliores q̄ȝ istius: abhorret ludos io
culationes z solatia: humilis z patiēs laboris ac idigētie maxie si fortune cadētes fue
rint nō aspiciētes ascēdens. Et si Mercurius fuerit in domo Jouis: vel in eius aspe
ctu natus erit boni nois bone legis z legalitatis z legis in qua fuerit obseruator. Et
si fuerit in domo martis: vel in eius aspectu: z fuerit idē aspect⁹ de q̄rto vel oppositio
ne natus erit homicida irascibilis malefactor male legis z vilipēdet legem suam.

Decima domus. Hic ponit sigtiones decime domus. Dicit q̄
decima domus est domus regni z sublima
tionis z exaltationis memorie z vocis in impando z magisterioꝝ atq̧ ma
trū. Et sigt dimidiū annoꝝ vite. Dicit Anduzgaz dn̄s triplicitatis decime. Primus
sigt opus nati z exaltationē suā z sedis sublimationē. scd̄s sigt vocē impȷȷ z audaciā in
imperādo. tertius sigt stabilitatē atq̧ durabilitatē eius. i. q̄ntum durabit in dn̄atione
sua. Dicit Ptolemeus in 15 ppōne cētiloquȷȷ. Ascēdentia inimicoꝝ regis ab eiusdē
ascēdente cadētia sunt z ascēdētia dn̄antium in illo angulo eius. Ascēdentia vo mini
strātium succedētia angulis. Ciuitatū aūt ascēdētia in eaꝝ edificationib⁹ iudicant oia
que eis accidēt. Que vo ascēdentia sunt in regū ordinationib⁹ quarūdā ciuitatuȝ p-
nūtiant oia que sub eoꝝ regno fient: z ascēdēs apparitionis alicui⁹ secte in illis. s. ciui
tatibus demōstrat qcqd sub illa secta futuꝝ est in ipsis ciuitatib⁹. Dicit ibi Haly in cō
mēto q̄ signa cadētia sunt quoꝝ nullus est angulus vel post angulū: z sunt quatuor. s.
duodecimū tertiū sextū z nonū ab ascēdente. Et dicit q̄ notū est oi astrologo q̄ cum
fuerit ascēdens natiuitatis: aut aliqs angulus ei⁹ ascēdēs aut aliqs anguloꝝ iceptiōis
regni fueritq̧ natiuitatis alic⁹ cui regnū ɔgruat pficiet ei regnū in illo regno: eritq̧
ei in illo regno honor z nō in alio. Quippe reges antiq̄ oiuȝ nascētiū in regnis suis na
tiuitates obseruabāt: z cuiuscūq̧ ascēdens depheēdebāt domū inimicoꝝ regni vel sex-
tum vel tertiū vel nonū iterficiebāt ipm̄ puerū: q2 regnū ipsius eēt ɔtra regnuȝ eoꝝ.
Et paucis iterpositis dicit q̄ ascēdens alicuius ciuitatis est signū in cuius ascēsione i-
cipit qs collocare pmū lapidē in illa. Ascēdēs secte est ascēdens signū in tpe quo illa
secta icipit pualere sup aliā sectā z susceperūt eam imorātes: z illud significat quātum
durabit:

durabit: et quicqd accidet in illa quãdiu durauerit. Dicit Haly Abenragel qñ signum medij celi fuerit ex signis igneis maxime si fuerit leo vel aries: et sol in eo: et pars regis fuerit ibi in aspectu fortunarum natus sine vlla dubitatione rex erit.

Undecima domus.

Hic ponit significationes vndecime domus. Dicit q vndecima domus est domus fortune et fiducie atq laudis: et amicorum et ministrorum et auxiliatorum: et significat postremã medietatẽ medie vite. Dixit Anduzgar q dñs triplicitatis domus fiducie primus significat fiduciã. Scds significat amicos. Tertius significat vtilitates seu perfectus eorum. Dicit Ptolemeus in 39 ppõne cẽtiloquij: eẽ malũ vndecime domus et eius dñi in itronizatione regũ significat qd accidet in consiliatoribus suis et eius sba de malo: et eodẽ mõ erit malũ eẽ scde signus: q modicũ adipiscet: ppls cũ illo rege. Dicit Haly in cõmẽto. Astrologi cõuenerũt sup hoc q domus decima in oi ordinatione regũ est locus eius: et vndecima auxiliatorum eius et eius sbe ascẽdens est ppli: et scda sbe ppli: et ideo impedit vndecima consiliatores: et scda sbam ppli. Dicit Haly Abenragel in iudicijs huius domus. Aspice ad dñm triplicitatis huius domus pmũ: si iueneris eum receptũ fortunatũ et forte iudica q natus hẽbit amicos multos lucra vtilitatẽ et bonũ pro eis. Et si fuerit ifortunatus et dãnatus natus erit solitarius ab hoibus nõ hñs amicitiaz cũ aliq et retrahet et elõgabit se ab illis qui pcurãt amorẽ et societatẽ ipsius. Et si dñs triplicitatis ipsius domus scds fuerit fortis fortunatus et receptus erit fortunatus honoratus et dites abũdans in bono statu et bone vite. Et si fuerit ab hoc statu diuersus erit laboriosus: et idigẽs ac paupertatis et miserie manifeste. Et si dñs triplicitatis ipsius domus tertius fuerit fortunatus fortis ac in bono statu natus hẽbit filios remãsuros post eũ in bono statu et diuitijs et fortuna sua. Et si fuerit ifortunatus debilis et cadẽs ac in malo statu natus non habebit filium qui post eum remaneat nec hẽredẽ sue gñationis. Et scias qd melior status q esse possit in amicorum causa est vt dñs ascendentis sit receptus a dño vndecime domus eodem dño vndecime domus existente fortuna et in bono statu: qm quando sic fuerit habebit amorem et conuenientiam cum socijs et amicis.

Duodecima domus.

Hic ponit significationes 12 domus. Et dicit q 12 domus significat inimicos et labores tristitiã atq iuidias et susurrationes et igenia atq bestias que eqtantur et significat finem vite: et quid continget mulieribus in impregnatione. Dicit Anduzgar q pmus dñs triplicitatis huius domus significat inimicos. secundus significat labores. tertius bestias magnas: et imponit finem dictis dicẽs hoc est q significat 12 domus. Dicit Haly Abẽragel in iudicijs huius domus. Aspice pmitus ad dñm triplicitatis huius domus pmum quẽ si iueneris eum fortunatũ fortẽ et altum iudica q inimici nati appodiabũt se sup eum et de se facient quicqd voluerint. Et si fuerit cadens dãnatus et cõbustus et pegrinus natus appodiabit se sup inimicos suos: et ipsi impedient: et accidet eis malum qd credebãt facere nato. Et si dñs triplicitatis scds huius domus fuerit fortunatus natus hẽbit modicas tristitias et anxietates. Et si fuerit in diuerso statu erit multarum impietatũ et tristitiarum et accident ei labores et impedimẽta et dãna magna in eo qd hz et in corpore suo. Et si dñs triplicitatis huius domus tertius fuerit fortunatus natus erit dialecticus et eloquẽtie bone et felix in iudicijs et causis suis: et contra quẽlibet aduersantem sibi psperabit. Et si fuerit in diuerso statu erit debilis rationis ac loquele impedite non habebit ius de aduersarijs et suis malefactoribus.

Significant ẽt duodecim domus colores.

Hic ponit significationes 1 2 domoꝝ quãtum ad colores. Et dicit ꝙ prima domus ꝛ 7 sunt albe 2 et 1 2 virides: ꝛ 3 ꝛ 1 1 sunt crocee ꝛ 4 ꝛ 1 0 sunt rubee 5 ꝛ 9 sunt hñtes colores mellis 6 ꝛ 8 sunt nigre. Postea dicit ꝙ quilibet planetaꝝ habet in aliqua istaꝝ domoꝝ quãdam potestatē accidētalem que vocatur gaudium. Mercurius enim gaudet in ascēdente: luna gaudet in 3 domo. Uenus in 5 Mars in 6. Sol in 9. Juppiter in 1 1. Saturnus in 1 2. Deinde dicit ꝙ anguli significat fortitudinē ꝛ pfectionem. Cadētes vo ab angulis signt debilitatem ꝛ detrimētum excepto ꝙ 9 domus ꝛ 3 signt rem aptam: ꝛ detectã cum fama: ꝛ hoc ideo: qꝛ sunt gaudia luminariũ sicut iam dicebaꝫ qđ sol gaudet in 9 ꝛ luna in 3. Et 1 2 domus ꝛ 6 signt occultationem ꝛ vilitatē reꝝ. postea dicit qđ anguli. s. pma domus ꝛ 1 0 ꝛ 7 ꝛ 4. ꝛ dñi ipsoꝝ angulоꝝ signt magnitudinē honoris ꝛ fortune: ꝛ elõgationē a casu ꝛ infortunio. Et presentia dñoꝝ anguloꝝ in cadētibus ab angulis sigt infortuniũ ꝛ dedecus ꝛ casum. Et 1 1 domus que succedit decime: ꝛ eius dñs signt fortunã mediam. i. signt fortunam: sed nõ tãtam quãtam 1 0. Et 5 domus que succedit q̃rte sigt fortunã mediam p donationes ꝛ cãs filioꝝ. Et scđa domus ꝛ eius dñs signt fortunã mediam ex cã sbe ministroꝝ ꝛ auxiliatoꝝ. Et 8 domus ꝛ eius dñs signt fortunã mediam ex sba que hereditatur a mortuis ꝛ a rebus occultis. Postea ponit sigtiones dñoꝝ anguloꝝ cũ fuerint pñtes in ipsis angulis. Et dicit ꝙ pñtia dñi ascēdentis in ascēdente sigt eius fortunã per semetipm ꝛ p ppriam acqsitionē. Et si fuerit in 7 sigt acqsitiones p pventiones ꝛ vxores. Et si fuerit in 1 0 sigt acqsitionē per magisteria. Et si fuerit in q̃rta sigt acqsitionē per hereditates ꝛ ex cã patrũ ꝛ per pductionē aquaꝝ ꝛ populationē terraꝝ ꝛ ex rebus antiqs ꝛ radicalib⁹. alia lrã hꝫ eradicalibus. Pñtia vo dñi decime in 1 0 domo sigt fortunã per regē ꝛ regnũ magnũ ꝛ per magisteria alta. Et si fuerit in 7 sigt regnum p victoriã ptētionum ꝛ p cãs vxoꝝ. Et si fuerit in 4 sigt regnũ p cãs ministroꝝ regis ꝛ p cult⁹ terraꝝ ꝛ p edificationes ciuitatũ ꝛ diuisiones fluminũ ꝛ p custodias ciuitatũ ꝛ ex rebus antiqs. Et si fuerit in ascēdente sigt regnũ per igenia ꝛ ppingtateꝫ regis ex reb⁹ vulgi. Pñtia dñi septime domus in septima domo sigt fortunaꝫ p negociatiões ꝛ p piũctiones ꝛ cõmēdationes. i. depositiones ꝛ p mulieres ꝛ p fatores. Et si fuerit in q̃rta sigt fortunã p piunctiones ꝛ negociationes ꝛ p cãs patrũ ꝛ hereditatuꝫ ꝛ cultus terre. Et si fuerit in ascēdente sigt fortunã per puẽtiones ꝛ negociationes ꝛ per cãs medicine ꝛ astronomie ꝛ per opa spũalia atqꝫ igenia ꝛ cetera silia. Et si fuerit pñs in decima sigt fortunã p puẽtiones ꝛ negociationes ꝛ vxores ꝛ p cãs regni. Presentia vo dñi q̃rte domus in q̃rta domo sigt fortunã ex fructu ꝛ per cãs patrũ atqꝫ p res antiq̃s. Et si fuerit pñs in ascēdente sigt fortunã ex cultu terre ꝛ fructu p psundiratem psilij ꝛ igenium: ꝛ si fuerit pñs in decima domo sigt pfectũ ex cultu terre ꝛ fructu p cãs regũ ꝛ magisterioꝝ. Et si fuerit pñs in 7 domo sigt fortunã ex cultu terre ꝛ fructu ꝛ ex pte mulieꝝ ꝛ p cãs vxoꝝ ꝛ satoꝝ ꝛ p negociationes. Deide dicit hec que dixim⁹ signt dñi anguloꝝ qñ fuerint pñtes in ipsis angulis. Et sicut dcm̃ est de angulis ita itelligas de aliis domibus suo mõ ꝫm nãm. s. cuiuslibet domus: ꝛ dicit qđ ideo introduxit dominos angulorum: vt sint exemplar in aliis domibus.

Et cum volueris scire planetam dñatorem. Hic auctor docet eligere significatorē: ꝛ põt diuidi in duas ptes: qm̃ in pma parte facit ꝙ dictũ est. In scđa parte ponit exẽpluꝫ ibi. Uerbi gratia. Snia auctoris est ista ꝙ in cognoscẽdo sigtorem rei debemus aspicere ad duo. pmo debemus aspicere ad domũ in qua est nã illius rei cuius querimus si-

gnificatorem. Secundo debemus aspicere ad planetam qui de sua natura significat illam rem. verbi gratia. Si questio fiat pro substantia debemus aspicere ad secūdam domum que est domus substantie: et cum hoc debemus aspicere ad Jouem qui significat de propria natura substātiam. Et si questio fiat de muliere debemus aspicere ad septimam domum que est domus mulierum et cum hoc debemus aspicere ad venerem que de propria natura est significatrix mulierum: et sic de aliis secundum proprias naturas domorum et planetarum. Est tamen intelligendum quod planetam quem eligimus ex parte domus debemus tenere pro significatore principali. Et planetam qui significat naturam rei debemus facere participem in significatione. Est ergo sententia litere: cum volueris scire planetam dominatorem siue significatorem rei aspice quis planetarum habeat plures fortitudines in domo rei quesite ex fortitudinibus dictis in. c. de fortitudinibus et dignitatibus ipsorum. Et ille qui abundat in numero fortitudinem ille est dominator siue significator. Et est intelligēdum quod in interrogationibus ascendens siue prima domus semper attribuitur querenti et planeta abundans in numero fortitudinum in domo illius rei de qua fit questio est significator rei quesite auctor ponit exemplum in litera. Et dicit si interrogatus fueris de substantia: et volueris scire quis planetarum sit dominator siue significator eius et fuerit secunda domus que est domus substātie 5 gradus arietis: quia aries est domus martis habet ibi mars quinque fortitudines. Et est exaltatio solis et ideo sol habet quattuor fortitudines ratione illius. Et est etiā solis triplicitas et ratione illius habet ibi tres fortitudines: et est terminus iouis: et ratione illius habet ibi duas fortitudines: et facies martis: et ratione illius habet ibi vnam fortitudinem. Sol igitur habet ibi 7 fortitudines et mars sex et Juppiter duas: patet ergo quod sol habet ibi plures fortitudines. Et talis planeta. s. habens plures fortitudines vocatur almutam idest vincens. ergo sol in tali figura esset significator substantie et eodem modo faciendum est de aliis.

Ex potestatibus quoque planetarum accidentalibus.

Ista pars continuatur sic. Prius auctor determinauit de dignitatibus planetarum essentialibus. Hic determinat de dignitatibus ipsorum accidentalibus: et expedit se breuissime dicēs: quod est vna dignitas accidentalis planetarum que vocatur haim et est hec vt planeta diurnus sit in die super terram et in nocte sub terra. Et planeta nocturnus sit in nocte super terram et in die sub terra. Et etiam si sit planeta masculinus quod sit in signo masculino et femininus in signo feminino tunc dicitur planeta esse in suo haim: idest in sua similitudine: et erit tunc fortitudo sua sicut fortitudo viri in loco sui profectus et lucri atque fortune. Et sic completa est expositio prime differētie Alchabitij introductorij ad magisterium iudiciorum astrorum. ¶ Quidam homo interrogauit de quodam absente vtrum esset mortuus vel viuus et fuit ascendens questionis 20 gradus leonis et incidit talis figura.

Aspexi in hac questione & dedi ascendens & eius dn̄m & lunam absenti pro quo facta fuit questio. aspexi & inueni dn̄m ascendentis in medio celi: ꝓpter qd̄ videbatur ꝑma facie ꝙ viueret in ꝓsperitate: sed q2 iueni saturnum in angulo orientis prope angulū infra duos gradus dubitaui de vita illius specialiter: q2 ibidem ifortunauit partē fortune. deinde aspexi ad domum mortis & iueni venerē fortiorē ibidem idest in domo mortis plura habere testimonia: q2 exaltationē & triplicitatem: aspexi ad locū eius in figura & qualiter se haberet ad ascēdens & ad dn̄m ascēdentis & ad lunā & inueni eā aspicientē ascēdens aspectu quarto & saturnum ibidem existētem eodē aspectu ꝓpter qd̄ magis dubitaui de vita. Deinde aspexi ad lunā & iueni eam oppressam sub radijs solis hoc fuit vnum signū mortis. Inueni etiam lunam separatā a venere euntē ad ꝯiunctionem dn̄i ascendentis & transtulit naturam dn̄i domus mortis ad dn̄m ascendentis. Hoc fuit certius signū mortis. Ex his collegi qd̄ homo ille pro quo facta fuit questio esset mortuus inuentumqꝫ est ita. Et q2 Saturnus existens in ascendente fuit dominus septime domus significator vxoris illius pro quo facta fuit questio: & venus significatrix mortis aspexit eum significabat hoc qd̄ forte interfector cōmiserat fornicationem cum vxore illius pro quo questio facta fuit.

Quidam alius quesiuit Utrum nuntius quem miserat esset. In reditu vel nō: & addidit supposito ꝙ esset. In reditu vtrū afferret pecuniam pro qua missus fuerat vel non: formata fuit figura cuius ascēdens fuit 2 0 gradus sagittarij & talis contigit figura vt patet infra. aspexi in hac qōne: & dedi ascendens & eius dn̄m querenti: & quintam & dn̄m eius nuntio: & feci lunam participē cum sig̃tore nuntij: & iueni iouē fortiorem in ascēdente: fuit ergo sig̃tor ascendentis querētis: & iueni venerē fortiorē in qnta domo fuit ergo significatrix nuntij & feci ei participē lunam: q2 habuit in qnta domo partē dignitatis. deinde aspexi qualem applicationē haberet sig̃tor nuntij ad sig̃torem querentis: & iueni venerem sig̃torem nuntij euntem ad corpalem ꝯiunctionem dn̄i ascēdentis & fuerunt iter eos septem gradus & quatuor minuta significabat hoc ꝙ nuntius esset in ascendente in reditu & ꝙ esset bene ꝓpe: & q2 venus erat directa & aucta motu significabat velocem aduētū: & q2 non fuerāt nisi septē gradus & 4 minuta inter significatorē nuntij & sig̃torem querentis significabat hoc tempus aduentus sui ab hora facte questionis & cum aliquibus fractionibus: & si tunc non rediret essent septē dies cum aliqbus horis: & q2 additum fuit in qōne vtrum apportaret pecuniā: ad hoc sciēdū aspexi significatorē nuntij si haberet aliquā applicationē ad dn̄m domus substātie & iueni venerem significatorē nuntij separatam a sextili aspectu saturni dn̄i domus substantie significabat hoc ꝙ nuntius receperat pecuniā ab illo ad quē missus fuerat: sed q2 venus erat ifortunata: q2 erat in scorpione in opposito sue domus: & exeūdo de cōbustione itrauit in hoc ifortunium significabat hoc amissionē pecunie & ita fuit: q2 nuntius venit post septē horas ab hora facte qōnis & recepat pecuniam: sed eā non apportauit: remāsit enim in mari ex parte regis q tunc erat inimicus querētis: & hec erat figura.

Differentia secunda in naturis septem planetaꝝ. Ista est scd̃a dĩa huius libri in qua auctor determinat de naturis septē planetaꝝ. Et pōt diuidi in q̃tuor partes: qm̄ pmo determinat de naturis ꝛ ꝓprietatibus septem planetaꝝ. Scd̃o determinat de ordine seu pncipatu planetaꝝ in cōceptionibus. Tertio de natura capitis ꝛ caude draconis. Quarto determinat de ordine planetaꝝ in dñio dieruꝫ ꝛ horaꝝ. Scd̃a pars incipit ibi de ordine ꝓo planetaꝝ. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi: si aũt fuerit aliqua dies. Prima pars diuidit̃ in septē partes: qm̄ primo ponit nām saturni. Scd̃o iouis. Tertio martis. Quarto solis. Quinto veneris. Sexto mercurij. Septimo lune: vbi ptes icipiant pꝫ in lr̃a. Primo ponit nām ꝛ fictionem saturni ꝛ qd significat ex rebus ꝛ moribus hoium ꝛ ex sectis ꝛ cetera. que oia plane apparēt in lr̃a vsq̧ ad illam ptem de annis fridarie. Circa quā partem est itelligēdum ꝙ qñ dicit anni fridarie saturni sunt 11. itelligēdum est de annis gubernationis in vita nati. Ad cuius euidētiam est sciēduꝫ ꝙ in natiuitate diurna icipit fridaria a sole ꝛ gubernat ipm̄ 10 annis. postea gubernat ipm̄ venus ꝑm quātitatē annoꝝ suoꝝ. Deinde mercurius: ꝛ sic ꝑm ordinē planetaꝝ eūdo vsq̧ ad finē vite. Si aũt natiuitas fuerit nocturna icipit gubernatio a luna ꝛ gubernat ipm̄ ꝑm quātitatē annoꝝ suoꝝ. Post lunam gubernat ipm̄ saturnus ꝑm quātitatē annoꝝ suoꝝ: ꝛ sic ꝑm ordinē planetaꝝ. De hac mā est capitulū ꝓprium in quarta dĩa ꝛ ibi diffusius loquemur de hac dño ꝯcedēte. Qñ autē dicit in lr̃a: maximi vero: itelligēdum est de annis quos dant planete in duratione rerum. s. in sectis ꝛ in alijs magnis reb⁹. Qñ aũt dicit maiores ꝛ medij ꝛ minores itelligēdum est de annis quos dāt planete in natiuitatib⁹ hoium ad viuēdum: ꝛ sicut dico de saturno ita de alijs planetis itelligas. Dicit Ptolemeus in 82 ꝓpōne pn̄e partis maius ac fortius opus saturni est ifrigidare ꝛ desiccare modicū ꝓpter fortitudinem frigoris: ꝛ videt̃ hoc esse pro eo q̄d est elōgatus multū a calore solis ꝛ humidis fumositatibus terre. Hic Albumasar redarguit Ptolemeū ꝛ ponā deo dāte rōnes suas in fine huius partis de naturis planetaꝝ. Dicit Haly in cōmēto ꝓpōnis preallegate q̄d Ptolemeus vult dicere ꝙ saturnus facit hoc opus eo ꝙ opus suū est multū elōgatuꝫ ab ope solis q̄d est opus caloris: ꝛ a luna cuius opus est attrahere humores: q̄ qñ inspexit cōparationē opationis saturni cū sole ꝛ luna inueniet ꝙ ambobus erat ꝯrius: ꝛ ꝓpter hoc dixit ꝙ ꝯuenit vt frigidus sit ꝛ siccus. Et ptolemeus met glosauit hāc cōparationē in eo q̄d sequit̃. Dicit ptolemeus scire qdē virtutē huius planete ꝛ alioꝝ erit ꝓpter rectificationē figuraꝝ in respectu solis ꝛ lune qm̄ eaꝝ aliq̄s videmus mutātes aerē vna manerie mutationis ꝛ eaꝝ aliq̄s alia manerie in diuersis ordinationib⁹ mutationis augēdi ꝛ minuēdi. Dicit Haly in cōmēto. Si memoriā habes de eo ꝙ tibi diximus q̄uo ꝓbare possum⁹ stellaꝝ v̄tutes: glosa nō indiges in hoc. Et si hui⁹ oblit⁹ es ausculta dico tibi ꝙ sol ꝛ luna eo q̄d eoꝝ opa magis apparent quā opa aliaꝝ stellaꝝ: ꝛ sunt nobis magis manifesta: ꝛ opa reliquaꝝ stellaꝝ abscōdita vident̃: ꝯuenit vt inspicias ad stellas hn̄tes cōmunita tē cū duobus luminarib⁹ ꝑ figuras. i. ꝑ aspectus si augent in suis opibus vel ab eis minuūt: ꝛ sic ibis ispiciēdo ad oēs: donec certitudineꝫ scias oium nō semel sed pluries. Et si iueneris q̄d semp sequant̃ vnā manerié opandi scies pro certo cuiusmodi v̄tutē hn̄t. Dicit Haly Aberagel de nā saturni. Saturn⁹ est planeta senex magnus fessus vilipēsus anxietatū tristitiaꝝ lōgaꝝ infirmitatū: nā eius est frigida ꝛ sicca ꝛ assimilat̃ melācholie que gubernat̃ de oibus humorib⁹: ꝛ nullus de ea. Qñ fuerit almutē alicui⁹ natiuitatis: ꝛ ipse in cācro nat⁹ erit turpissimi vult⁹ ꝛ

mirabilis creatura ĩ forma ⁊ visiõe sua: ita ꝙ expauescẽt mirabũt quot q̄t videbũt eũ
⁊ audiẽt loq̄ de ipso. Dicit Alfragan⁹ ꝙ corp⁹ saturni est 9 1 vicib⁹ tãtũ quãtũ terra.

Juppiter fortuna masculus.

Hic põit nãꝫ Jouis ⁊ planũ ẽ ꝙ dicit in lr̃a.
Et dic̃ ꝑtho. Jouis ãt v̄tutis op⁹ est ꝯplonis tẽperate ⁊ locus sui mot⁹ est me
dianus ĩter friditatẽ saturni ⁊ calorẽ martis ⁊ ꝑꝑ h̃ ꝯuenit vt calefaciat ⁊ hũectat. Di
cit Haly ĩ cõmẽto. multi crediderũt cũ audierũt h̃ v̄bũ Ptolemei ꝙ opa stellaꝝ s̃m
ei⁹ opinionẽ seq̄rent̃ loca sphæraꝝ s̃m ꝙ vna existit supra aliã sicut credidit biça auẽq̄/
ton ⁊ alkindus ⁊ aliȷ̃ q̄ cũ talibus rõnib⁹ nos ĩpediuerũt. Ego v̄o dico ꝙ si opa stellaꝝ
sunt s̃m nãm qũo pũt sciri ꝑ ꝓpõnes q̄druuiales qm̃ radices haꝝ ambaꝝ sciaꝝ diuer
se sunt vna. s. ab alia. Amplius si oĩa corpa celestia nõ sũt alicuius ꝯplonis: cale: humi
de: fride: neq̃ sicce sic̃ ꝓbauit Aristoteles qõ põt Jouis cõplexio tẽpari eo ꝙ sphæra
sua existat ĩter illã martis ⁊ saturni. Nã si bñ ad dcm̃ ĩspexeris Ptolemei ĩuenies nõ
ẽẽ put ipsi crediderũt. Et postq̃ꝫ docuit nos viã q̄ scirent̃ v̄tutes stellaꝝ ponit h̃ vice
aliã in h̃ loco dicẽs ꝙ qñ ꝓbauerim⁹ modũ opis ꝙ opat̃ in aere nos circũdãte ĩueni/
m⁹ ꝙ est median⁹ ĩter magnã frigiditatẽ quã facit saturnus ⁊ magnũ calorẽ quẽ facit
mars: ⁊ h̃ affirmat id qð dixit ꝙ calefacit: ⁊ humectat. dicit Haly Abẽragel iuppit̃ est
pl̃a cq̄litatis: cõitatis: bonitatis: melioramẽti: ĩtellect⁹: sensus: ⁊ pietatis: qꝛ tꝑat⁹ ẽ eq̄
lis ⁊ fortuna ꝑ aspectũ ⁊ corꝑalẽ ꝯiũctionẽ sig̃t bonitatẽ meliorationẽ legẽ simplicitatẽ
⁊ castitatẽ dirigit ⁊ nõ dãnat: pupulat ⁊ nõ d̃struit: abhorret saturnũ ⁊ ei⁹ nãs. Qñ de⁹
ĩcepit creare mũdũ erat in domo ascẽdẽte: lucet in ariete tauro ⁊ gemis ⁊ minuit̃ lux
sua ĩ cãcro leone ⁊ v̄gine: obscurat̃ ĩ libra scorpione ⁊ sagittario: ⁊ minuit̃ ei⁹ obscura/
tio ĩ caꝑcorno aq̄rio ⁊ piscib⁹. Dicit Alfragan⁹ ꝙ corp⁹ Jouis est 9 5 tãtũ q̄ꝫtũ terra.

Mars masculinus.

Hic ponit nãm martis ⁊ pꝫ in lr̃a. Dicit
Ptolemeus mars ꝓp̃e desiccat ⁊ ꝑ vim
nature sue cõburit eo ꝙ igneũ hꝫ colorẽ: ⁊ qꝛ circa solẽ est ⁊ qm̃ sphæra in q̄
sol ꝯsistit posita est sub eo. Dicit Haly ĩ cõmẽto Ptolemeus vult dicẽ ꝙ opus v̄tutis
martis est ꝙ qñ exꝑimur inuenimus siccitatis magne. Ad id qð dixit ꝙ v̄tus martis
cõburit eo ꝙ igneũ hꝫ colorẽ. dico ꝙ stelle sunt s̃be simplicis ⁊ nõ cõbuste ex naturis
diuersoꝝ elemẽtoꝝ: apparitio sui coloris est recta eo ꝙ ibi nõ est aliq̄d qð mutet colo/
rem ꝯuenientẽ eidẽ s̃be. Ptolemeus aũt docet nos ꝑ hoc dcm̃: regulã qua scimus vir
tutẽ stellaꝝ quã ꝑ nos ĩtelligẽ nõ possumus ⁊ possimus eã intelligẽ ꝑ colorẽ. In h̃ eniꝫ
dicto adest dubiũ ꝙ nos soluere opꝫ. Nã multi credũt ꝙ color non oñdat v̄tutẽ rei ⁊
hoc est veritas in terrenis ꝑꝑ cõmixtionẽ elemẽtoꝝ que in eis est: tñ in celestib⁹ non
est ita: qꝛ eoꝝ s̃ba nõ est vllo mõ cõposita ex aliquo elemẽto. Et ꝑꝑ hoc redijt Ptole/
meus ad ꝓbãdum hãc v̄tutem alio mõ dicẽs: ⁊ qꝛ existit circa solẽ: ⁊ qꝛ sphæra in q̄ est
sol posita est sub eo vult dicere ꝙ accidit: vt sit veritas res ista: qꝛ v̄tus martis cõbu/
rit eo ꝙ existit circa solẽ: ⁊ qꝛ sol est sub eo ⁊ cõmiscet̃ virt⁹ sua cũ illa solis fit calidus
multũ ⁊ siccus: ita ꝙ sine tẽꝑamẽto cõburit. dicit Haly Abenragel mars est planeta
calidus ⁊ siccus igneus: destructor: iratus: victoriosus diligẽs occidere ⁊ ĩterfectio/
nes: rixas: litigia: cito irascit̃ ira forti: totũ cor suũ exponit in rebus suis agẽdis: ꝓlia
facit ⁊ destruit populationes. Exaltatio sua est in domo saturni. s. in capricorno q̄ sig̃t
clamores ĩpedimẽta ⁊ gẽtẽ stultã ⁊ guerrationes. Cõuenit saturn⁹ marti in ĩfortunio
⁊ resistit ei in friditate ⁊ tenebrositate: ⁊ ĩclinat̃ soli amore sui ⁊ defendit̃ auxilio eius
qm̃ sol exaltat̃ in domo sua ⁊ gubernat eũ de calore ⁊ siccitate q̄ꝫ recipit ab eodẽ ꝓp̃e
ṫas ⁊ nã sua ꝯuenit ⁊ appropinquat ꝓprietati ⁊ nature solis: nescius est ⁊ obliuiosus

modici itellectus ⁊ diminutꝰ ſenſu nec ꝯſiderat rex fines: ꝑ eū ⁊ ꝑ aſceſum ⁊ ꝑ deſcenſum eius in circulo ſuo creſcit. ⁊ decreſcit eſtatis calor ⁊ hyemis frigiditas oī anno. Dicit Alfraganus ꝙ mars ꝯtinet q̄ƺtitatē terre ſemel ⁊ dimidiū ⁊ octauā ꝑtem eius.

Sol ꝑ aſpectū fortuna.

Hic ponit nām ſolis ⁊ lr̄a gloſa nō indiget. Dicit Ptolemeꝰ cognita res eſt ꝙ opus ſb̄e ſolis eſt calefacē ⁊ dare aliquātulum ſiccitatis ⁊ hec oꝑa magis ꝓprie ſentiunt ⁊ leuius ſcita ſunt oībꝰ alijs ꝑꝑ magnitudinē ſolis ⁊ ꝓpter manifeſtā mutationē quā per tp̄a anni facit ⁊ quāto magis accedit ad nr̄a capita tanto magis calefacit. Dicit Haly Abēragel ſcito ꝙ ſol eſt lumē ⁊ cādela celi gubernator mūdi factor tēpoꝝ: ꝑ eū fiunt planete oriētales ⁊ occidētales: ⁊ ꝑ euƺ fiunt apparētes ⁊ occulti: ⁊ ꝑ eū mouet̄ oīs res ſe mouēs: ꝑ eū naſcit̄ oīs res naſcēs: creſcit oē folium maturat̄ oīs fructus. Ipſe eſt ſpūs celi magnus cū eo viuificant̄ ſigna: ⁊ qδlƺ ſignum qn̄ eſt in eo hƺ maioritatē ſuꝑ alia ſigna: qm̄ ipm̄ viuificat ⁊ illuminat ⁊ dat ei fortitudinē ⁊ calorē ⁊ applicat calorē ⁊ fortitudinē ⁊ v̓tutē illiꝰ ſigni terre: qꝛ nā̄ ⁊ facta ſua apparēt in oībꝰ rebꝰ ⁊ in cūctis aīatis ⁊ inaīatis exn̄tibꝰ in terra. Et qn̄ exit de ſigno in q̄ eſt remanet illδ ſignū in ſimilitudine corpis defūcti. Eſt pl̄a magni dūij potētie nobilitatis altitudis ⁊ magnitudis. eſt fortūa ꝑ aſpectū ⁊ īfortuna ꝑ ꝯiūctionē corꝑalē. Uides enī qn̄ aliqs pl̄a ꝯiūgit̄ ſibi: cōburit ⁊ vincit eū ⁊ extiguit lumē ⁊ lucē ſuā. Locꝰ ſuus ī celo eſt q̄rtꝰ. ſ. medius 7 pl̄aꝝ: ſicͣ rex ſapiēs q ꝑ ſenſuƺ manutenet regnū ſuū ⁊ ꝑ ꝯſiderationē ponit ſedē ſuā in medio regni ſui vt ꝑ oīa latera attigat. Dedit marti miliciā ſuā ⁊ ꝙ eēt dux militie ſue: qꝛ celū ſolis eſt ſub celo martis ⁊ ꝯuenit nā̄ ⁊ calor ſuus cū nā̄ ⁊ calore illiꝰ. Dedit Ioui ſua iudicia ꝑꝑ tēperiē honeſtatē ſaluationē ⁊ ſue ꝯplonis ſalutē: ⁊ qꝛ nō ē ī eo q̄litas mala nec peccādi nā̄. Dedit regnū ſaturno: qꝛ oēs pl̄e ſua lumia mittūt ad eū ⁊ ſuas ꝯſideratiōes. Dedit veneri collectionē redituū ⁊ vēdēdi rddituꝰ ⁊ emēdi: qꝛ celū eiꝰ applicat ſuo ⁊ ſt̄ vicini: dδit mercurio ſcribāiā: qꝛ ſtatꝰ eiꝰ ē ſicͣ ſtatꝰ ſcriptoꝝ regƺ q vadit qn̄ ille vadit ⁊ ſedet qn̄ ille ſedet. Dedit lūe algaçilaticū: qꝛ eſt ſilis algaçilo regis q fac̄ ſua mādata ⁊ defert ea q̄cūqƺ ꝑcipit. Dic̄ Alfraganꝰ auc̄te Ptolemei ꝙ corpꝰ ſol ꝯtinet corpꝰ t̄re cēties ſexageſies ſexies ⁊ aliq̄ƺtulū plus.

Venꝰ fortuna femina nocturna.

Hic pōit nām veneris ⁊ pƺ ī lr̄a ꝙ dic̄. Dic̄ Ptolemeꝰ venꝰ ipſamet oꝑa Iouis facit ꝑꝑ tēperamētuƺ ſue ꝯplonis excepto ꝙ eſt Ioui ī re vna ꝯ̄ria: qꝛ calefacit paꝝ eo ꝙ exiſtit circa ſolē ⁊ hūectat ſm̄ lunā ꝑꝑ magnā lucē q̄ƺ hƺ ꝺ pl̄a eo ꝙ attrahit ad ſe fumoſitatē q̄ eleuat̄ ab humoribꝰ terre. Dic̄ Haly ī cōmēto vult dicē ꝙ eiꝰ calor eſt mltū minor illo Iouis: ⁊ ꝑꝑ hūiditatē q̄ƺ facit dicimꝰ ꝙ eſt quodāmō frida ⁊ plus hūida. Qδ aūt dicit eo ꝙ exiſtit circa ſolē dixit eo ꝙ v̓tus ſua voluit̄ cū illa ſolis. Et id qδ dixit hūectat ſicͣ luna: vult dicere ꝙ venꝰ facit hūiditatē circa eā q̄ƺ fac̄ luna. Et id qδ dixit ꝑꝑ magnā lucē vult dicē ꝙ modicꝰ calor facit hūores currē. Dicit Haly Abēragel venꝰ ē fortuna frida ⁊ hūida nocturna hylaris gaudioſa apparētie bone lipida formoſa: diligit ioculatiōes cātationes comeſtiōes ⁊ potatiōes ⁊ vitia: eſt māſueta ⁊ pauci motꝰ: eſt mlieꝝ ſigtrix ⁊ iacēdi cū eis amoris amicitie ⁊ ſocietatis: recipit martē ꝑ nāƺ fornicatiōis ⁊ limpidamēti abhorret ipƺ ꝑꝑ ꝯ̄rietatē nāe ſue q̄ eſt caſtitas ⁊ ſiccitas. Seꝑat ſe ab eo ⁊ malū ⁊ īfortunā ſuā repellit a ſeipā ꝑꝑ māſuetudinē bona v̓ba ſolatiū bonū ⁊ māſuetā loquelā. Cōcordat cū ſaturno in friditate ⁊ ꝯueniētia quā hƺ cū eo in libra: qꝛ eſt domus vnius ⁊ exaltatio alteriꝰ. Et diſcordat cū eo in moribus triſtitūs ⁊ doloribꝰ ſuis ⁊ eo ꝙ ſaturnus eſt vſus modici cū mulieribꝰ. Status veneris cū ſtatu ſolis eſt ſilis ſtatui mulie-

ris versus virū. Dicit Alfraganus q̄ corpus veneris est vna ps de 37 ptibus terre.

Mercurius cōmixtus. Hic ponit nām mercurij ꝛ ps in litera. Dicit Ptolemeus: siccitas ꝑo ꝛ humiditas mercurij est p vnū eq̄le: qm̄ aliqn̄ desiccat ꝛ effugat humores eo q̄ nunq̄ elongat multū a calore solis ēt nullo tpe ꝛ aliqn̄ humectat eo q̄ positus est sup sphærā lune que est circa terrā magis quā oēs alie sphere ꝛ mutat ad hos duos status ꝛ facit vētos ꝑpter serotinas mutationes eius circūquaq̄ solem. Dicit Haly in cōmēto. Uult dicere q̄ opus mercurij nō est vna res sola: qm̄ aliqn̄ desiccat ꝛ aliqn̄ humectat. cū aūt desiccat est qn̄ soli applicat ꝛ est tūc opus suū in calefaciēdo ꝛ siccādo sic̄ est opus solis. Humectare aūt suū est ꝑpter vim suā que cōmiscet cū illa lune que posita sub eo ꝛ q̄ est opus suū sic̄ opus lune. Et Ptolemeus qn̄ cōparationē facit de ope mercurij cū illo solis inuenit q̄ aliqn̄ faciebat opus tale q̄le sol. Et qn̄ cōparationē facit cū ope lune: inuenit q̄ aliqn̄ faciebat opus tale q̄le luna. Et exptus fuit h̄ multotiens ꝛ inuenit q̄ semp alterꝝ duoꝝ operꝝ faciebat ꝛ sciuit pro certo q̄ opus suū est sm̄ opus aliaꝝ stellaꝝ cum q̄bus inuoluit: ꝛ opus ꝑprium in se nō hʒ. Dicit Haly Abenragel. Mercurius est pſa maleficioꝝ violentiaꝝ documētoꝝ scribanie cōputationū sciaꝝ: calidus est ꝛ siccus fortune ꝛ nāe ↄuertibilis: masculus cū masculis feminens cū femininis: fortuna cū fortunis: isfortuna cū isfortunis: bn̄ rōnatus: bn̄ loquēs ausus in loquēdo: pulchre apparētie: composite psone: diligit libros ꝛ cōputationes. Placēt ei magisteria: res bn̄ facte pulchre rōnes ꝟificare libri ac scie: agilis est i motu ꝛ ꝑpetatis ardētis: alacer ꝛ mobilis in oībus rebus suis: ꝛ est vnus triū planetaꝝ signtiū pluuias ꝛ p eū ꝛ p mutationē suā de signo in signū: ꝛ p ei⁹ statū ac retrogradationē ꝛ directionē ipsius ꝛ p oppōnes ꝛ ↄiūctiones suas scient mot⁹ vētoꝝ ꝛ ei⁹ fortitudines. s. si erūt fortes vel debiles in oībus ptibus illius anni: qm̄ qn̄ erit de vno signo ꝛ itrat aliud: vel qn̄ est stationarius aut retrogradus fiāt vētos fortes humiditates ꝛ pluuiā ꝛ in aere accidētia de nubib⁹ turbatiōes ꝛ his silia. Silr̄ qn̄ est in oppōne lune ↄiūcte lune in aliq̄ signoꝝ aqueoꝝ vel aereoꝝ fiāt q̄ pdiximus. In reuolutiōe annoꝝ mūdi hʒ magnā ꝛ veridicā fictionē sup tenētes officia regū. Alfraganus dicit q̄ quātitas corporis mercurij est vna pars de 32 millibus partibus corpis terre.

Luna fortuna femina nocturna. Hic ponit naturā lune. s. nā ſīs lre pʒ. Dicit Ptolemeus maior virtus lune est humectare: pro eo q̄ est multum circa terrā ꝛ ꝑpter fumositatē frigidā que per eam eleuat: ꝛ ꝑpter hoc ad status taleʒ mutant corpa manifesta mutatione: q̄z facit mutari ꝛ putrescere corpa vt plurimum: ꝛ hʒ ēt cū sole pticipationē modicā in calore pro eo q̄ recipit lumē ab eo. Albumasar redarguit Ptolemeū in cā naturaꝝ planetaꝝ ꝛ sunt ꝟba sua ista: qm̄ plures reges grecie fuerūt sapientes post Alexādrū filiū Philippi: vocabaturq̄ vnusq̄sq̄ eoꝝ Ptolemeus: fuerūtq̄ numero decē ꝛ vna mulier: erantq̄ regnātes in egypto: ꝛ fuerunt anni regni eoꝝ 275 fuerunt vniuersi sapientes ex q̄bus fuit Ptolemeus vnus qui edidit librum Almagesti sup causam motus circuli ꝛ quicq̄d in eo est ex pl̄is. Et quidā eoꝝ edidit librum de iudicijs astroꝝ referens eum ad Ptolemeū auctorē libri Almagesti. Diciturq̄ q̄ ille qui edidit librum iudicioꝝ ipse edidit libruʒ Almagesti. nesciturq̄ veritas huius rei: sed ille qui ex eis edidit librū iudicioꝝ narrauit in libro suo nās planetaꝝ ꝛ eoꝝ cās. Incepitq̄ dicere q̄ sol calefacit in suauitate ac mora ꝛ q̄ op⁹ eius fit in hoc euidētius ꝛ fortius ope ceteroꝝ planetaꝝ pp magnitudineʒ eius ꝛ quāto magis eleuat ad zenith capitum nr̄oꝝ auget nobis calor. Et putauit q̄d natu-

ra lune sit humida pp pximitatē circuli eius a terra & pp receptionē vapoꝝ: qꝛ ad ea eleuant ex ea. Et putauit q̄ nā saturni sit frigida & sicca ꝓpt lōgitudinē circuli eius a calore solis & lōgitudinem eius ab humiditate vapoꝝ terre. Et putauit q̄ martis nā esset calida & sicca eo q̄ color eius silis est igni: & qꝛ est ꝓpe solē: & qꝛ est sub eo erigiturq̄ calor eius ad eū & calefacit eū. Et putauit q̄ Juppiter sit eq̄lis cōplexionis: eo q̄ sit ei⁹ circulus iter circulos saturni & martis. Et pp hāc cām est nā eius cal'a humida eq̄lis & tēperata. Et putauit q̄ veneris nā sit cal'a humida equalis. calor aūt eius ex ꝓpinqtate circuli eius ad solē. Humiditas ꝟo ex vapore humido q̄ ꝯtingit eā ex terra. Putauitq̄ q̄ nā mercurij sit in q̄busdā horis sicca: & in q̄busdā humida. Siccitas eius pp appropinqtatē eius ad solē: & q̄ nō elongat ab eo elōgatione maxima. Humiditas ꝟo eius pp pximitatē circuli eius circulo lune. Hoc est q̄ putauit Ptolemeꝰ in naturis planetaꝝ: & hec est rō qua vsus est sup hoc. Sꝫ nos dicemus nūc q̄ sit in eiꝰ dictis pūgendus. i. reprehensione dignus. nā q̄ putauit ex sole & calefactione reꝝ ab eo in suauitate & mora hoc inuenit ex suo ope. qd̄ aūt dixit q̄ nā lune sit humida pp pximitatē circuli eius a terra & receptione vapoꝝ q̄ exigunt ex terra ad eā hoc repellit a sapiētibus eo q̄ spatium qd̄ est iter faciē terre & ꝓpinqorem locum in quo est luna sit 1 2 8 0 4 4. milliarioꝝ fere ea mēsura qua sit vnū milliariū. 3 0 0 0. cubitoꝝ. Et hoc pꝫ in libro in quo narrant lōgitudines corpoꝝ supioꝝ ab inuicē. Et nō plus eleuant vapores a supficie terre ſm q̄ narrauit Ptolemeus q̄̄ 1 6 stadia ſm q̄ stadium quadringētoꝝ cubitoꝝ est: nā 1 6 stadia faciūt duo milliaria & decimā ac tredecimā vniꝰ milliarij fere. lōgitudo ꝟo lune qn̄ magꝫ ꝓpe ē supficiei terre est vt diximꝰ 1 2 8 0 4 4 milliarioꝝ fere. vn̄ ergo vel qūo applicat vapor terre ad lunam quousq̄ corrūpat vel mutet nām eius. Per modū ꝯsimilē reprobat ipm in naturis alioꝝ planetaꝝ: sed ptrāseo cā breuitatis Haly in cōmēto ꝓpōnis ꝓallegate de natura lune rñdet ad rōnes Albumasaris. Dicit eni Haly expones ꝟba Ptolemei ꝑmo. Postq̄̄ docuit nos Ptolemeus q̄ ꝟtutes stellaꝝ corpoꝝ suoꝝ sequunt magnitudinē & corpus lune pꝛruū est sicut in Almagesti narrauit & eius opus sequit opus solis in pte vna. Dicit hic q̄ est hoc pro eo q̄ multū est ꝓpe terrā & ꝑuenit ad nos eius ꝟtus anteq̄ mutet & ꝓpt hoc appet eius opus magis q̄̄ opus aliaꝝ stellaꝝ. Et videmus visibilr q̄ attrahit humores terre & corpoꝝ eā sequētium & pro eo q̄ hꝫ lucē a sole opat in terrenis calorē modicū accidētalem cū quo facit putrescere & mutari humores existētes in corpibus: sicut ostensum est in physica & in nā. Et manifestū est q̄ lux facit calorē: & pōt hoc ꝓbari p specula que cōburunt & filia. & qꝛ luna lucē hꝫ a sole ꝯuenit vt hēat modicū calorē quē facit sicut p accn̄s. Et hoc est id qd̄ vult dicere Ptolemeus. Et qꝛ hoc mō intellexit Albumasar credidit q̄ erraret in dicto suo dicēs qūo pōt fumositas humida ad lunā ascēdere cū fumositas ascēdere nequeat vltra 1 6 stadia & luna satis longius est. Ego ꝟo risi de dictis talibus q̄lia sunt hec: & dixi qualr nō intellexit hoc: qꝛ Ptolemeus noluit dicere q̄ fumositas humida ascēdat vsq̄ ad lunā: sed dixit q̄ ascēsus fumositatis humide quī est ꝟsus lunā docet nos q̄ attrahit humores terre & alioꝝ corpoꝝ eā sequētium sicut adamas trahit ferrū. Alfraganus dicit aucte Ptolemei q̄ magnitudo corpis lune est vna pars de 3 9 ptibus terre: & dicit q̄ maius corpus oīuꝫ corpoꝝ vniuersi est sol & post solē sunt 1 5 maxime stelle: dicit enim q̄ vnaqueq̄ eaꝝ tenet corpus terre centies septies. Tertius in magnitudine est Juppiter: & q̄rtus saturnus. Post saturnū sunt stelle fixe secūdi ordinis quaꝝ quelꝫ ꝯtinet terrā nonagesies. Post ipsas sunt stelle tertij ordinis quaꝝ vnaqueq̄ ꝯtinet terrā septuagesies & bis. Post ipsas sunt stelle q̄rti ordinis quaꝝ quelibet ꝯtinet terrā 5 4. Post ipsas sunt stelle q̄nti or-

dinis quaꝝ quelꝫ ꝑtinet terrā 3 7. Post ipsas sunt stelle sexti ordinis ꝛ minoꝛ illaꝝ.i. mo minoꝛ oiuꝫ q̄ videnẜ: quaꝝ ꝓbatio est possibiĺ ꝑtinet trā 1 8. Maius coꝛpus post ipsas est mars: post martē terra: post terrā venus: post venerē luna: ꝛ vltimo mercurius. Pꝫ igiẜ ſm Alfraganū q̄ maius oium coꝛpoꝝ est sol ꝛ minꝰ mercurius exceptis gñabilibus ꝛ coꝛruptibilibꝰ. De lōgitudine istoꝝ coꝛpoꝝ a terra dicit Alfraganus q̄ ꝓpioꝛ lōgitudo lune a terra est 3 3 tātū quātū dimidiū diametri terre et 2 ops eius: eritq̄ hoc 1 0 4 1 2 milliaria. Et est lōgitudo lōgioꝛ lune q̄ est ꝓpioꝛ lōgitudo mercurij sexagesies q̄ter tātuꝫ q̄ntum dimidiū diametri terre: ꝛ 6 ps eius qđ est 2 0 8 5 4 2 milliarioꝝ. Et lōgitudo lōgioꝛ mercurij q̄ est ꝓpioꝛ veneris est cētū sexagesies septies tātum q̄ntum dimidiū diametri terre qđ est 5 4 2 7 5 0 milliarioꝝ. Et lōgitudo veneris lōgioꝛ q̄ est ꝓpioꝛ lōgitudo solis est millesies ꝛ cēties ꝛ vigesies tātū quātū dimidiū diametri terre qđ est 3 6 4 0 0 0 0 milliarioꝝ. Et lōgitudo solis lōgioꝛ q̄ est ꝓpioꝛ lōgitudo martis est 1 2 2 0 tātū quātū semidiameter terre qđ est 3 9 6 5 0 0 0 milliarioꝝ. Et lōgitudo martis lōgioꝛ que est lōgitudo iouis ꝓpioꝛ est 8 8 7 6 tātū quātum semidiameter terre qđ est 2 8 8 4 7 0 0 0 milliarioꝝ. Et lōgitudo iouis lōgioꝛ que est ꝓpioꝛ lōgitudo saturni est 1 4 4 0 5 tātū quātū semidiameẜ terre qđ ē 4 6 8 1 6 2 5 0 milliarioꝝ. Et lōgitudo saturni lōgioꝛ q̄ est eq̄lis lōgitudini stellaꝝ fixaꝝ ꝛ est q̄ntitas dimidij diametri circuli signoꝝ est 2 0 1 1 0 tātum quātuꝫ semidiameter terre qđ est 6 5 3 5 7 5 0 0 milliario. Et cū duplicatū fuerit hoc ꝓueniet quātitas totius diametri circuli signoꝝ.i. octaue sphere que est 1 3 0 7 1 5 0 0 0 milliarioꝝ. Et cū multiplicatū fuerit hoc p 3 ꝛ septimā vnius ꝓueniet quātitas circūferētie circuli signoꝝ vel cuiusq̄ alterius circuli maioꝛis descripti in octaua sphera que est 4 1 0 8 1 8 5 7 0 milliarioꝝ: eritq̄ mēsura vniuscuiusq̄ gradus circuli maioꝛis 1 1 4 1 1 6 0 milliaria.

De oꝛdine vo planetaꝝ. Hic ponit oꝛdinē planetaꝝ in ꝯceptionibus pueroꝝ.s. oꝛdinem in gubernādo fetuꝫ quādiu est in vtero matris. Dicit q̄ saturnus gubernat ipsum ab hoꝛa ꝯceptionis vsq̄ ad finē vnius mēsis. In secūdo mēse gubernat ipsum Jupiter. In tertio mars. In q̄rto sol. In q̄nto venus. In sexto mercurius. In septimo luna: ꝛ ꝓpter hoc vt dꝛ puer in septimo mēse petit exitū: q2 opa oium planetaꝝ tūc sunt in eo cōpleta: ꝛ qui tūc nascunẜ possunt viuere pp eādem cām. Deinde reuertiẜ gubernatio ad saturnū ꝛ gubernat ipm in octauo mēse: ꝛ tūc q nascunẜ non viuunt ꝓpter malitiā saturni. Deinde gubernat ipm Juppiter in nono mēse: ꝛ tunc cōiter nascunẜ ꝛ viuunt pp bonitatē iouis. Deinde ponit oꝛdinē planetaꝝ in regimine coꝛpis humani post natiuitatē quātum ad ꝓcessum in etatibus: ꝛ dicit q̄ luna incipit natū regere ab igressu eius in mūdum: ꝛ regit ipm quatuoꝛ annis qui sunt anni nutritionis. Deinde mercurius regit ipsum deceꝫ annis. Deide venus octo. Deide sol nouē. Deinde mars 1 5. post hoc Juppiter 1 2. Deide saturnꝰ vsq̄ ad finē vite.

Caput dꝛaconis. Hic ponit naturam capitis ꝛ caude dꝛaconis ꝛ patet litera.

Si āt fuerit aliq̄ dies Hic pōit oꝛdinē pl̄aꝝ q̄ntū ad dn̄iuꝫ dieꝝ ꝛ hoꝛaꝝ ꝛ dic̄ q̄ s 1 aliq̄ dies sit alicꝰ pl̄e. ꝓma hoꝛa illiꝰ diei ſm q̄ ꝓma hoꝛa icipit ab oꝛtu solis est illius met ꝛ scḋa hoꝛa est pl̄e q succedit i oꝛdine celoꝝ descēdēdo ꝛ tertia tertij pl̄e in oꝛdie: ꝛ sic p oꝛdinē vsq̄ ad finē 1 2 hoꝛaꝝ diei artificialis. Et ille pl̄a cuiꝰ est 1 3 hoꝛa ille est dn̄s illiꝰ noctis: ꝛ cuiꝰ est 2 5 hoꝛa.s. ꝓma hoꝛa diei sequētis illiꝰ est dies sequēs. ꝛ auctoꝛ ponit exēplū in lr̄a. ideo nō est necē vt ponā: ꝛ sic cōpleta est expositio scḋe diḡ huius libri.

Et q2 annuēte deo. Ista est tertia dña h⁹ libri in q̄ auctoꝛ determinat de esse pla͡ꝝ in semetipsis ꝛ de eē eoꝝ adiuicē.s.vnius ad alteꝝ.Et diuidit in duas ptes:qm̄ in pma determinat de eē eoꝝ in semetipsis.In scd̄a pte de eē eoꝝ adinuicē.scd̄a est ibi. De esse aūt ipsoꝝ adinuicē.Et illa diuidit in duas:qm̄ p̄ determinat de eē qnq3 planetaꝝ respectu luminariū.Scd̄a de eē eoꝝ iter se.scd̄a ibi:eē aūt. Pzio determinat de eē eoꝝ in se ipsis.Et est snīa lr̄e talis.Ple aliqñ dicunt ascēdētes:ꝛ aliqñ descēdētes:ꝛ aliqñ dicūtur aucti lumie ꝛ magnitudie:ꝛ aliqñ diminuti lumie ꝛ magnitudie.Et qn̄q3 dicunt aucti numero:ꝛ qn̄q3 diminuti nūero.Et qn̄q3 dicunt aucti motu:ꝛ qn̄q3 diminuti i motu.Et oēs ple p̄ter solē dr̄ qn̄q3 septētrionales:ꝛ qn̄q3 meridionales. Et dr̄ ascēdētes ꝛ descēdētes i septētrione ꝛ meridie.Ista sūt q̄ accidūt plis i semetip̄is. Et ista exponit auctoꝛ p oꝛdinē i lr̄a dicēs ꝙ pl̄a qñ ascēdit i circulo suo eccētrico ita ꝙ sit i supioꝛi pte eccētrici sui nō distās ab auge p 90 gra.añ vel retro:ꝛ tūc lumē ei⁹appet minus ꝛ ēt appet minoꝛ i q̄ʒtitate ꝛ ei⁹cursus est tūc tardus q̄ʒtū ad motū cētri epicicli ꝛ dr̄ tūc foꝛtioꝛ.Qñ āt est i aliq̄ lōgitudinū mediaꝝ eccētrici sui.s.distās ab auge p 90 gra.p̄cise tūc est eq̄lis i lumie ꝛ magnitudie ꝛ cursu.i.nō dr̄ magn⁹neq3 puus i lumie vel magnitudie ꝛ mot⁹cētri epicicli est eq̄lis cū medio motu ip̄i⁹.Cū vo fuerit extra h̄ loca.s.distās ab auge plus 90 gra.añ vel retro tūc descēdit ꝛ appet maioꝛ lumine ꝛ magnitudie ꝛ mouet cētrū epicicli tūc veloci⁹ q̄ʒ medi⁹mot⁹ip̄i⁹. Et cū fuerit argumētū ple eq̄tū min⁹ 180 gra.s.qñ addit eq̄tio argumēti sup mediū motū tūc dr̄ auctus nūero.Et si argumētū eq̄tū fuerit plus 180 gra.s.qñ eq̄tio argumēti subtrahit a medio motu tūc dr̄ numero diminut⁹.S3 i luna qñ addit eq̄tio dr̄ aucta nūero:qñ subtrahit dr̄ diminuta numero.Et qñ aliqs triū plaꝝ altioꝝ mouet velocius medio motu suo vocat auct⁹motu:ꝛ qñ.vadit min⁹ medio motu suo vocat motu diminut⁹. Eodē mō itelligit de sole ꝛ luna.Et qñ mouet tātū q̄ʒtū medius mot⁹ suus tūc dr̄ motu eq̄lis ꝛ qñ ven⁹vel mercurius mouet velocius q̄ʒ sol dr̄ auct⁹ motu:qñ tardius dr̄ motu diminut⁹.Et qñ aliqs plaꝝ 6 trāsiuerit:nodū iterfectionis deferētis sui cū ecliptica q nodus vocat gēʒabar est septētrionalis. Et est septētrionalis ascēdēs.i.augēs latitudinē quousq3 elōgat⁹fuerit ab iterfectione p 90 gra.Et cu3 elōgat⁹ fuerit plus 90 gra.ab iterfectione est septētrionalis descēdēs.i.minuēs latitudinē quousq3 elōgatus fuerit ab iterfectione p 180 gra.ꝛ tūc est iterfectione opposita pme ꝛ nullā h3 latitudinē.i.est in ecliptica:ꝛ cū trāsiuerit illā fit eius latitudo meridiana ꝛ est meridionalis ascēdens quousq3 elōgat⁹fuerit ab iterfectiōe pma per 270 gradus. Et cū trāsiuerit hūc numeꝝ est meridionalis descēdens quousq3 reuertit ad iterfectionē pmā vbi latitudo eius erit nulla.Hec est sententia litere de esse planetaꝝ in semetipsis.

De eē aūt ipsoꝝ adinuicē tractem⁹. Prius determinauit de eē plaꝝ i semetip̄is.Hic detminat de eē eoꝝ adiuicē. ꝛ p̄ de esse qnq3 plaꝝ respectu lumiariū.Et didit i q̄tuoꝛ ptes s̄m q̄tuoꝛ eē q̄ h̄nt ple erga solē ꝛ lunā. Pzimū ē visio faciei ad faciē.Scd3 ē securitas.Tertiū ē pbastio.Quartū ē oꝛiētalitas ꝛ occidētalitas. p̄ g detmiat d̄ visiōe faciei ad faciē. scd̄o de securitate. tertio de cōbustiōe. q̄rto d̄ oꝛiētalitate ꝛ occidētalitate.Pzia ps ē i pncipio.scd̄a icipit ibi:ꝛ ex h̄ ductoꝛia. tertia ibi:ꝛ ols pl̄a. q̄rta ibi:ꝛ ex q̄ altioꝛes. ¶Snīa pme ptis ē.Qñ aliqs pl̄a fuerit occidētalis a sole.s.ꝙ oꝛiat post solē oꝛtū ꝛ fuerit iter ip̄3 ꝛ solē tot signa quot sūt iter domū illi⁹ple ꝛ leonē q est dom⁹solis talis pl̄a dr̄ eē in visione solis facie ad faciē. Uerbi grā:capricoꝛnus est dom⁹saturni ꝛ est sextū signū a domo solis.s.leone.cū igr

Hic ponit significationes 12 domoꝝ quātum ad colores. Et dicit ꝙ prima domus ꝛ 7 sunt albe 2 et 12 virides: ꝛ 3 ꝛ 11 sunt croceę ꝛ 4 ꝛ 10 sunt rubee 5 ꝛ 9 sunt hñtes colores mellis 6 ꝛ 8 sunt nigre. Postea dicit ꝙ quilibet planetaꝝ habet in aliqua istaꝝ domoꝝ quādam potestatē accidētalem que vocatur gaudium. Mercurius enim gaudet in ascēdente: luna gaudet in 3 domo. Venus in 5. Mars in 6. Sol in 9. Jupiter in 11. Saturnus in 12. Deinde dicit ꝙ anguli significat fortitudinē ꝛ ꝑfectionem. Cadētes ꝟo ab angulis sigñt debilitatem ꝛ detrimētum excepto ꝙ 9 domus ꝛ 3 sigñt rem aptam: ꝛ detectā cum fama: ꝛ hoc ideo: q̄r sunt gaudia luminariū sicut iam dicebat̄ q̄ꝺ sol gaudet in 9 ꝛ luna in 3. Et 12 domus ꝛ 6 sigñt occultationem ꝛ vilitatē reꝝ. postea dicit q̄ꝺ anguli .s. ꝓma domus ꝛ 10 ꝛ 7 ꝛ 4. ꝛ dñi ipsoꝝ angulοꝝ sigñt magnitudinē honoris ꝛ fortune: ꝛ elōgationē a casu ꝛ infortunio. Et presentia dñoꝝ anguloꝝ in cadētibus ab angulis sigt infortuniū ꝛ dedecus ꝛ casum. Et 11 domus que succedit decime: ꝛ eius dñs sigñt fortunā mediam .i. sigñt fortunam: sed nō tātam quātam 10. Et 5 domus que succedit q̄rte sigt fortunā mediam ꝑ donationes ꝛ cās filioꝝ. Et scđa domus ꝛ eius dñs sigñt fortunā mediam ex cā s̄be ministroꝝ ꝛ auxiliatoꝝ. Et 8 domus ꝛ eius dñs sigñt fortunā mediam ex s̄ba que hereditatur a mortuis ꝛ a rebus occultis. Postea ponit sigtiones dñoꝝ anguloꝝ cū fuerint pñtes in ipsis angulis. Et dicit ꝙ pñtia dñi ascēdentis in ascēdente sigt eius fortunā per semetipm ꝛ ꝑ ꝓpriam acq̄sitionē. Et si fuerit in 7 sigt acq̄sitiones ꝑ ꝯuentiones ꝛ vxores. Et si fuerit in 10 sigt acq̄sitionē per magisteria. Et si fuerit in q̄rta sigt acq̄sitionē per hereditates ꝛ ex cā patrū ꝛ per ꝓductionē aquaꝝ ꝛ populationē terraꝝ ꝛ ex rebus antiq̄s ꝛ radicalib⁹. alia lr̄a h3 eradicalibus. Pñtia ꝟo dñi decime in 10 domo sigt fortunā per regē ꝛ regnū magnū ꝛ per magisteria alta. Et si fuerit in 7 sigt regnum ꝑ victoriā ꝯtētionum ꝛ ꝑ cās vxoꝝ. Et si fuerit in 4 sigt regnū ꝑ cās ministroꝝ regis ꝛ ꝑ cult⁹ terraꝝ ꝛ ꝑ edificationes ciuitatū ꝛ diuisiones fluminū ꝛ ꝑ custodias ciuitatū ꝛ ex rebus antiq̄s. Et si fuerit in ascēdente sigt regnū per igenia ꝛ ꝓpinq̄tates regis ex reb⁹ vulgi. Pñtia dñi septime domus in septima domo sigt fortunā ꝑ negociatiōes ꝛ ꝑ ꝯiūctiones ꝛ cōmēdationes .i. ꝺpositiones ꝛ ꝑ mulieres ꝛ ꝑ fatores. Et si fuerit in q̄rta sigt fortunā ꝑ ꝯiunctiones ꝛ negociationes ꝛ ꝑ cās patrū ꝛ hereditatus ꝛ cultus terre. Et si fuerit in ascēdente sigt fortunā per ꝯuētiones ꝛ negociationes ꝛ per cās medicine ꝛ astronomie ꝛ per opa spūalia atq3 igenia ꝛ cetera silia. Et si fuerit pñs in decima sigt fortunā ꝑ ꝯuētiones ꝛ negociationes ꝛ vxores ꝛ ꝑ cās regni. Presentia ꝟo dñi q̄rte domus in q̄rta domo sigt fortunā ex fructu ꝛ per cās patrū atq3 ꝑ res antiq̄s. Et si fuerit pñs in ascēdente sigt fortunā ex cultu terre ꝛ fructu ꝑ ꝓfunditatem ꝯsilij ꝛ igenium: ꝛ si fuerit pñs in decima domo sigt ꝓfectū ex cultu terre ꝛ fructu ꝑ cās regū ꝛ magisterioꝝ. Et si fuerit pñs in 7 domo sigt fortunā ex cultu terre ꝛ fructu ꝛ ex pte mulieꝝ ꝛ ꝑ cās vxoꝝ ꝛ satoꝝ ꝛ ꝑ negociationes. Deide dicit hec que dixim⁹ sigñt dñi anguloꝝ q̄ñ fuerint pñtes in ipsis angulis. Et sicut dcm̄ est de angulis ita itelligas de aliis domibus suo mō s̄m nām .s. cuiuslibet domus: ꝛ dicit q̄ꝺ ideo introduxit dominos angulorum: vt sint exemplar in aliis domibus.

Et cum volueris scire planetam dñatorem.

Hic auctor docet eligere significatorē: ꝛ pōt diuidi in duas ptes: q̄ꝛ in ꝓma parte facit ꝙ dictū est. In scđa parte ponit exēplu3 ibi. Verbi gratia. Snīa auctoris est ista ꝙ in cognoscēdo sigtorem rei debemus aspicere ad duo. ꝓmo debemus aspicere ad domū in qua est nā illius rei cuius querimus si-

gnificatorem. Secundo debemus aspicere ad planetam qui de sua natura significat illam rem. verbi gratia. Si questio fiat pro substantia debemus aspicere ad secũdam domum que est domus substantie: et cum hoc debemus aspicere ad Jouem qui significat de propria natura substátiam. Et si questio fiat de muliere debemus aspicere ad septimam domum que est domus mulierum et cum hoc debemus aspicere ad venerem que de propria natura est significatrix mulierum: et sic de alijs fm proprias naturas domorum et planetarum. Est tamen intelligendum quod planetam quem eligimus ex parte domus debemus tenere pro significatore principali. Et planetam qui significat naturam rei debemus facere participem in significatione. Est ergo sententia litere: cum volueris scire planetam dominatorem siue significatorem rei aspice quis planetarum habeat plures fortitudines in domo rei quesite ex fortitudinibus dictis in. c. de fortitudinibus et dignitatibus ipsorum. Et ille qui abundat in numero fortitudinem ille est dominator siue significator. Et est intelligẽdum quod in interrogationibus ascendens siue prima domus semper attribuitur querenti et planeta abundans in numero fortitudinum in domo illius rei de qua fit questio est significator rei quesite auctor ponit exemplum in litera. Et dicit si interrogatus fueris de substantia: et volueris scire quis planetarum sit dominator siue significator eius et fuerit secunda domus que est domus substátie 5 gradus arietis: quia aries est domus martis habet ibi mars quinque fortitudines. Et est exaltatio solis et ideo sol habet quatuor fortitudines ratione illius. Et est etiá solis triplicitas et ratione illius habet ibi tres fortitudines: et est terminus iouis: et ratione illius habet ibi duas fortitudines: et facies martis: et ratione illius habet ibi vnam fortitudinem. Sol igitur habet ibi 7 fortitudines et mars sex et Juppiter duas: patet ergo quod sol habet ibi plures fortitudines. Et talis planeta. s. habens plures fortitudines vocatur almutam idest vincens. ergo sol in tali figura esset significator substantie et eodem modo faciendum est de alijs.

Ex potestatibus quoque planetarum accidentalibus.

Ista pars continuatur sic. Prius auctor determinauit de dignitatibus planetarum essentialibus. Hic determinat de dignitatibus ipsorum accidentalibus: et expedit se breuissime dicẽs: quod est vna dignitas accidentalis planetarum que vocatur haim et est hec vt planeta diurnus sit in die super terram et in nocte sub terra. Et planeta nocturnus sit in nocte super terram et in die sub terra. Et etiam si sit planeta masculinus quod sit in signo masculino et femininus in signo feminino tunc dicitur planeta esse in suo haim: idest in sua similitudine: et erit tunc fortitudo sua sicut fortitudo viri in loco sui profectus et lucri atque fortune. Et sic completa est expositio prime differẽtie Alchabitij introductorij ad magisterium iudiciorum astrorum. ¶ Quidam homo interrogauit de quodam absente vtrum esset mortuus vel viuus et fuit ascendens questionis 20 gradus leonis et incidit talis figura.

Asperi in hac questione z dedi ascendens z eius dñm z lunam absenti pro quo facta fuit questio. asperi z inueni dñm ascendentis in medio celi: ppter qd videbatur pma facie q viueret in psperitate: sed qr iueni saturnum in angulo orientis prope angulū infra duos gradus dubitaui de vita illius specialiter: qr ibidem ifortunauit partē fortune. deinde aspexi ad domum mortis z iueni venerē fortiorē ibidem idest in domo mortis plura habere testimonia: qr exaltationē z triplicitatem: asperi ad locū eius in figura z qualiter se haberet ad ascēdens z ad dñm ascēdentis z ad lunā z inueni eā aspicientē ascēdens aspectu quarto z saturnum ibidem existētem eodē aspectu ppter qd magis dubitaui de vita. Deinde asperi ad lunā z iueni eam oppressam sub radijs solis hoc fuit vnum signū mortis. Inueni etiam lunam separatā a venere euntez ad piunctionem dñi ascēdentis z transtulit naturam dñi domus mortis ad dñm ascendentis. Hoc fuit certius signū mortis. Ex his collegi qd homo ille pro quo facta fuit questio esset mortuus inuētumqz est ita. Et qr Saturnus existens in ascendente fuit dominus septime domus significator vxoris illius pro quo facta fuit questio: z venus significatrix mortis asperit eum significabat hoc qd forte interfector cómiserat fornicationem cum vxore illius pro quo questio facta fuit.

Quidam alius quesiuit Utrum nuntius quem miserat esset. In reditu vel nō: z addidit supposito q esset. In reditu vtrū afferret pecuniam pro qua missus fuerat vel non: formata fuit figura cuius ascēdens fuit 2 o gradus sagittarij z talis contigit figura vt patet infra. aspxi in ac qōne: z dedi ascendens z eius dñm querenti: z quintam z dñm eius nuntio: z feci lunam participē cum sigtore nuntij: z iueni iouez fortiorem in ascēdente: fuit ergo sigtor ascendentis querētis: z iueni venerē fortiorē in qnta domo fuit ergo significatrix nuntij z feci ei participē lunam: qr habuit in quinta domo partē dignitatis. deinde aspexi qualem applicationē haberet sigtor nuntij ad sigtorem querentis: z iueni venerem sigtorem nuntij euntem ad corpalem piunctionem dñi ascēdentis z fuerunt iter eos septem gradus z quatuor minuta significabat hoc q nuntius esset in ascendente in reditu z q esset bene ppe: z qr venus erat directa z aucta motu significabat velocem aduētuz: z qr non fuerāt nisi septē gradus z 4 minuta inter significatorē nuntij z sigtorem querentis significabat hoc tempus aduentus sui ab hora facte questionis z cum aliquibus fractionibus: z si tunc non rediret essent septē dies cum aliqbus horis: z qr additum fuit in qōne vtrum apportaret pecuniaz: ad hoc sciēduz aspexi significatorē nuntij si haberet aliquā applicationē ad dñm domus substātie z iueni venerem significatorē nuntij separatam a sextili aspectu saturni dñi domus substantie significabat hoc q nuntius receperat pecuniā ab illo ad quē missus fuerat: sed qr venus erat ifortunata: qr erat in scorpione in opposito sue domus: z exeūdo de cōbustione itrauit in hoc ifortunium significabat hoc amissionē pecunie z ita fuit: qr nuntius venit post septē horas ab hora facte qōnis z recepat pecuniam: sed eā non apportauit: remāsit enim in mari ex parte regis q tunc erat inimicus querētis: z hec erat figura.

Differentia secunda in naturis septem planetaꝝ. Ista est scđa đĩa huius libri in qua auctor determinat de naturis septẽ planetaꝝ. Et põt diuidi in q̃tuor partes: qm̃ pmo determinat de naturis ꝛ ꝓprietatibus septem planetaꝝ. Scđo determinat de ordine seu pncipatu planetaꝝ in cõceptionibus. Tertio de natura capitis ꝛ caude draconis. Quarto determinat de ordine planetaꝝ in dñio dieruȝ ꝛ horaꝝ. Scđa pars incipit ibi de ordine ꝓo planetaꝝ. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi: si aũt fuerit aliqua dies. Prima pars diuidit̃ in septẽ partes: qm̃ primo ponit nãm saturni. Scđo iouis. Tertio martis. Quarto solis. Quinto veneris. Sexto mercurij. Septimo lune: vbi ptes icipiant pȝ in lr̃a. Primo ponit nãm ꝛ figtionem saturni ꝛ qđ significat ex rebus ꝛ moribus hoium ꝛ ex sectis ꝛ cetera. que oĩa plane apparẽt in lr̃a vsq ad illam ptem de annis fridarie. ¶ Circa quã partem est itelligẽdum ꝙ qñ dicit anni fridarie saturni sunt 11. itelligẽdum est de annis gubernationis in vita nati. Ad cuius euidẽtiam est sciẽduȝ ꝙ in natiuitate diurna icipit fridaria a sole ꝛ gubernat ipm 10 annis. postea gubernat ipm venus ſm quãtitatẽ annoꝝ suoꝝ. Deinde mercurius: ꝛ sic ſm ordinẽ planetaꝝ eũdo vsq ad finẽ vite. Si aũt natiuitas fuerit nocturna icipit gubernatio a luna ꝛ gubernat ipm ſm quãtitatẽ annoꝝ suoꝝ. Post lunam gubernat ipm saturnus ſm quãtitatẽ annoꝝ suoꝝ: ꝛ sic ſm ordinẽ planetaꝝ. De hac mã est capitulũ ꝓpriuni in quarta đĩa ꝛ ibi diffusius loquemur de hac dñio ꝯcedẽte. Qñ autẽ dicit in lr̃a: maximi vero: itelligẽdum est de annis quos dant planete in duratione rerum. s. in sectis ꝛ in alijs magnis rebꝰ. Qñ aũt dicit maiores ꝛ medij ꝛ minores itelligẽdum est de annis quos dãt planete in natiuitatibꝰ hoium ad viuẽdum: ꝛ sicut dico de saturno ita de alijs planetis itelligas. Dicit Ptolemeus in 82 ꝓpõne pme partis maius ac fortius opus saturni est ifrigidare ꝛ desiccare modicũ ꝓpter fortitudinem frigoris: ꝛ videt̃ hoc esse pro eo qđ est elõgatus multũ a calore solis ꝛ humidis fumositatibus terre. Hic Albumasar redarguit Ptolemeũ ꝛ ponã deo dãte rõnes suas in fine huius partis de naturis planetaꝝ. Dicit Haly in cõmẽto ꝓpõnis preallegate qđ Ptolemeus vult dicere ꝙ saturnus facit hoc opus eo ꝙ opus suũ est multũ elõgatuȝ ab ope solis qđ est opus caloris: ꝛ a luna cuius opus est attrahere humores: qꝛ qñ inspexit cõparationẽ opationis saturni cũ sole ꝛ luna iueniet ꝙ ambobus erat ꝯrius: ꝛ ꝓpter hoc dixit ꝙ ꝯuenit vt frigidus sit ꝛ siccus. Et ptolemeus met glosauit hãc cõparationẽ in eo qđ sequit̃. Dicit ptolemeus scire qđẽ virtutẽ huius planete ꝛ alioꝝ erit ꝓpter rectificationẽ figuraꝝ in respectu solis ꝛ lune qm̃ eaꝝ aliq̃s videmus mutãtes aerẽ vna manerie mutationis ꝛ eaꝝ aliq̃s alia manerie in diuersis ordinationibꝰ mutationis augẽdi ꝛ minuẽdi. Dicit Haly in cõmẽto. Si memoriã habes de eo ꝙ tibi diximus qũo ꝓbare possumꝰ stellaꝝ ṽtutes: glosa nõ indiges in hoc. Et si huiꝰ oblitꝰ es ausculta dico tibi ꝙ sol ꝛ luna eo qđ eoꝝ opa magis apparent quã opa aliaꝝ stellaꝝ: ꝛ sunt nobis magis manifesta: ꝛ opa reliquaꝝ stellaꝝ abscõdita vident̃: ꝯuenit vt inspicias ad stellas hñtes cõmunitatẽ cũ duobus luminaribꝰ p figuras. i. p aspectus si augent in suis opibus vel ab eis minuũt: ꝛ sic ibis ispiciẽdo ad oẽs: donec certitudineȝ scias oium nõ semel sed pluries. Et si ineneris qđ semp sequant̃ vnã manerië opandi scies pro certo cuiusmodi ṽtutẽ hñt. Dicit Haly Abẽragel de nã saturni. Saturnꝰ est planeta senex magnus fessus vilipẽsus anxietatũ tristitiaꝝ lõgaꝝ infirmitatũ: nã eius est frigida ꝛ sicca ꝛ assimilat̃ melãcholie que gubernat̃ de oibus humoribꝰ: ꝛ nullus de ea. Qñ fuerit almutẽ alicuiꝰ natiuitatis: ꝛ ipse in cãcro natꝰ erit turpissimi vultꝰ ꝛ

mirabilis creatura i forma ⁊ visiõe sua: ita φ expauescẽt mirabũt quot qͣ videbũt eũ ⁊ audiẽt loq de ipso. Dicit Alfragan⁹ φ corp⁹ saturni est 9 1 vicib⁹ tãtũ quãtũ terra.

Iuppiter fortuna masculus. Hic põit nãz Jouis ⁊ planũ ẽ φ dicit in lrã. Et diẽ ptho. Jouis ãt ṽtutis op⁹ est ꝯplonis tẽperate ⁊ locus sui mot⁹ est medianus iter fridiitatẽ saturni ⁊ calorẽ martis ⁊ pp h ꝯuenit vt calefaciat ⁊ hũectat. Dicit Haly i cõmẽto. multi crediderũt cũ audierũt h ṽbũ Ptolemei φ opa stellaꝝ ₛm ei⁹ opinionẽ seqrent̃ loca sphæraꝝ ₛm φ vna existit supra aliã sicut credidit hiça auẽgton ⁊ alkindus ⁊ aliȷ̃ q cũ talibus rõnib⁹ nos ipediuerũt. Ego ṽo dico φ si opa stellaꝝ sunt ₛm nãm qũo põt sciri p ꝑpõnes q̃druuiales qm̃ radices haꝝ ambaꝝ sciaꝝ diuerse sunt vna. s. ab alia. Amplius si oĩa corpa celestia nõ sũt alicuius ꝯplonis: cale: humide: fride: neq̃ sicce sic ꝓbauit Aristoteles qõ põt Jouis cõplexio tẽpari eo φ sphæra sua existat iter illã martis ⁊ saturni. Nã si bñ ad dcm̃ ispexeris Ptolemei iuenies nõ eẽ put ipsi crediderũt. Et posteꝗ̃ docuit nos viã q̃ scirent̃ ṽtutes stellaꝝ ponit h vice alia in h loco dicẽs φ qñ ꝓbauerim⁹ modũ opis φ opat̃ in aere nos circũdãte iuenim⁹ φ est median⁹ iter magnã frigiditatẽ quã facit saturnus ⁊ magnũ calorẽ quẽ facit mars: ⁊ h affirmat id qḋ dixit φ calefacit: ⁊ humectat. dicit Haly Abẽragel iuppit̃ est pl̃a eq̃litatis: cõitatis: bonitatis: melioramẽti: itellect⁹: sensus: ⁊ pietatis: q₂ tpat⁹ ẽ eq̃lis ⁊ fortuna p aspectũ ⁊ corpalẽ ꝯiũctionẽ sigt̃ bonitatẽ meliorationẽ legẽ simplicitatẽ ⁊ castitatẽ dirigit ⁊ nõ dãnat: pupulat ⁊ nõ dstruit: abhorret saturnũ ⁊ ei⁹ nãs. Qñ de⁹ icepit creare mũdũ erat in domo ascẽdẽte: lucet in ariete tauro ⁊ gemis ⁊ minuit̃ lux sua i cãcro leone ⁊ ṽgine: obscurat̃ i libra scorpione ⁊ sagittario: ⁊ minuit̃ ei⁹ obscuratio i caꝑcorno aq̃rio ⁊ piscib⁹. Dicit Alfragan⁹ φ corp⁹ Jouis est 9 5 tãtũ q̃tũ terra.

Mars masculinus. Hic ponit nãm martis ⁊ pȝ in lrã. Dicit Ptolemeus mars ꝓpe desiccat ⁊ p vim nature sue cõburit eo φ igneũ hȝ colorẽ: ⁊ q₂ circa solẽ est ⁊ qm̃ sphæra in q̃ sol ꝯsistit posita est sub eo. Dicit Haly i cõmẽto Ptolemeus vult dicẽ φ opus ṽtutis martis est φ qñ expimur inuenimus siccitatis magne. Ad id qḋ dixit φ ṽtus martis cõburit eo φ igneũ hȝ colorẽ. dico φ stelle sunt sbe simplicis ⁊ nõ cõbuste ex naturis diuersoꝝ elemẽtoꝝ: apparitio sui coloris est recta eo φ ibi nõ est aliqd qḋ mutet colorem ꝯuenientẽ eidẽ sbe. Ptolemeus aũt docet nos p hac dcm̃: regulã qua scimus virtutẽ stellaꝝ quã p nos itelligẽ nõ possumus ⁊ possimus eã intelligẽ p colorẽ. In h eniȝ dicto adest dubiũ φ nos soluere opȝ. Nã multi credũt φ color non ondat ṽtutẽ rei ⁊ hoc est veritas in terrenis pp cõmixtionẽ elemẽtoꝝ que in eis est: tñ in celestib⁹ non est ita: q₂ eoꝝ sba nõ est vllo mõ cõposita ex aliquo elemẽto. Et pp hoc redȳt Ptolemeus ad ꝓbãdum hãc ṽtutem alio mõ dicẽs: ⁊ q₂ existit circa solẽ: ⁊ q₂ sphæra in q̃ est sol posita est sub eo vult dicere φ accidit: vt sit veritas res ista: q₂ ṽtus martis cõburit eo φ existit circa solẽ: ⁊ q₂ sol est sub eo ⁊ cõmiscet̃ virt⁹ sua cũ illa solis sit calidus multũ ⁊ siccus: ita φ sine tẽperamẽto cõburit. dicit Haly Abenragel mars est planeta calidus ⁊ siccus igneus: destructor: iratus: victoriosus diligẽs occidere ⁊ iterfectiones: rixas: litigia: cito irascit̃ ira forti: totũ cor suũ exponit in rebus suis agẽdis: ꝑlia facit ⁊ destruit populationes. Exaltatio sua est in domo saturni. s. in capricorno q sigt̃ clamores ipedimẽta ⁊ gẽtẽ stultã ⁊ guerrationes. Cõuenit saturn⁹ marti in isortunio ⁊ resistit ei in friditate ⁊ tenebrositate: ⁊ iclinat̃ soli amore sui ⁊ defendit̃ auxilio eius qm̃ sol exaltat̃ in domo sua ⁊ gubernat eũ de calore ⁊ siccitate q̃ȝ recipit ab eodẽ ꝓpe tas ⁊ nã sua ꝯuenit ⁊ appropinquat ꝓprietati ⁊ nature solis: nescius est ⁊ obliuiosus

modici itellectus ꝛ diminut⁹ sensu nec ꝯsiderat rex fines: p eū ꝛ p ascēsum ꝛ p descensum eius in circulo suo crescit. ꝛ decrescit estatis calor ꝛ hyemis frigiditas oi anno. Dicit Alfraganus ꝙ mars ꝯtinet q̄ntitatē terre semel ꝛ dimidiū ꝛ octauā ꝑtem eius.

Sol p aspectū fortuna. Hic ponit nām solis ꝛ lra glosa nō indiget. Dicit Ptolome⁹ cognita res est ꝙ opus sbe solis est calefacē ꝛ dare aliquātulum siccitatis ꝛ hec opa magis ꝑprie sentiunt ꝛ leuius scita sunt oib⁹ alijs pp magnitudinē solis ꝛ ꝑpter manifestā mutationē quā per tpa anni facit ꝛ quāto magis accedit ad nr̄a capita tanto magis calefacit. Dicit Haly Aberagel scito ꝙ sol est lumē ꝛ cādela celi gubernator mūdi factor tēpoꝝ: p eū fiunt planete oriētales ꝛ occidētales: ꝛ p euȝ fiunt apparētes ꝛ occulti: ꝛ p eū mouet ois res se mouēs: p eū nascit ois res nascēs: crescit oē folium maturat ois fructus. Ipse est spūs celi magnus cū eo viuificant signa: ꝛ qdꝫ signum qn̄ est in eo hꝫ maioritatē sup alia signa: qm ipm viuificat ꝛ illuminat ꝛ dat ei fortitudinē ꝛ calorē ꝛ applicat calorē ꝛ fortitudinē ꝛ vtutē illi⁹ signi terre: qꝛ nā ꝛ facta sua apparēt in oib⁹ reb⁹ ꝛ in cūctis aiatis ꝛ inaiatis exn̄tib⁹ in terra. Et qn̄ exit de signo in q̄ est remanet illd signū in silitudine corpis defūcti. Est pla magni dn̄ij potētie nobilitatis altitudis ꝛ magnitudis. est fortūa p aspectū ꝛ isfortuna p ꝯiūctionē corpalē. Uides eni qn̄ aliqs pla ꝯiūgit sibi: cōburit ꝛ vincit eū ꝛ extiguit lumē ꝛ lucē suā. Loc⁹ suus i celo est q̄rt⁹. s. medius 7 plaꝝ: sicut rex sapiēs q p sensuȝ manutenet regnū suū ꝛ p ꝯsiderationē ponit sedē suā in medio regni sui vt p oīa latera attigat. Dedit marti miliciā suā ꝛ ꝙ eēt dux militie sue: qꝛ celū solis est sub celo martis ꝛ ꝯuenit nā ꝛ calor suus cū nā ꝛ calore illi⁹. Dedit Joui sua iudicia pp tēperiē honestatē saluationē ꝛ sue ꝯplonis salutē: ꝛ qꝛ nō ē i eo q̄litas mala nec peccādi nā. Dedit regnū saturno: qꝛ oēs ple sua lumia mittūt ad eū ꝛ suas ꝯsideratiōes. Dedit veneri collectionē redituū ꝛ vēdēdi sddit⁹ ꝛ emēdi: qꝛ celū ei⁹ applicat suo ꝛ st vicini: dedit mercurio scribāiā: qꝛ stat⁹ ei⁹ ē sicut stat⁹ scriptoꝛ regꝫ q vadit qn̄ ille vadit ꝛ sedet qn̄ ille sedet. Dedit lūe algaꝫilatiōū: qꝛ est silis algaꝫilo regis q fac sua mādata ꝛ defert ea q̄cūqꝫ ꝑcipit. Dic Alfragan⁹ auctē Ptolemei ꝙ corp⁹ sol ꝯtinet corp⁹ tre cēties sexagesies semel ꝛ aliq̄ntulū plus.

Ven⁹ fortuna femina nocturna. Hic pōit nām veneris ꝛ pꝫ i lra ꝙ dic. Dic Ptolome⁹ ven⁹ ipsamet opa Jouis facit pp tēperamētuȝ sue ꝯplonis excepto ꝙ est Joui i re vna ꝯ̄ria: qꝛ calefacit paꝝ eo ꝙ existit circa solē ꝛ hūectat sm lunā pp magnā lucē q̄ hꝫ h pla eo ꝙ attrabit ad se fumositatē q̄ eleuat ab humorib⁹ terre. Dic Haly i cōmēto vult dicē ꝙ ei⁹ calor est mltū minor illo Jouis: ꝛ pp hūiditatē q̄ facit dicim⁹ ꝙ est quodāmō frida ꝛ plus hūida. Qd aūt dicit eo ꝙ existit circa solē dixit eo ꝙ vtus sua voluit cū illa solis. Et id qd dixit hūectat sicut luna: vult dicere ꝙ ven⁹ facit hūiditatē circa eā q̄ fac luna. Et id qd dixit pp magnā lucē vult dicē ꝙ modic⁹ calor facit hūores curr ē. Dicit Haly Aberagel ven⁹ ē fortuna frida ꝛ hūida nocturna hylaris gaudiosa apparētie bone lipida formosa: diligit ioculatiōes cātationes comestiōes ꝛ potatiōes ꝛ vitia: est māsueta ꝛ pauci mot⁹: est mlieꝝ sigtrix ꝛ iacēdi cū eis amoꝛis amicitie ꝛ societatis: recipit martē p nāȝ fornicatiōis ꝛ limpidamēti abhorret ipꝫ pp ꝯ̄rietatē nāe sue q̄ est calitas ꝛ siccitas. Sepat se ab eo ꝛ malū ꝛ isfortunā suā repellit a seipā pp māsuetudinē bona vba solatiū bonū ꝛ māsuetā loquelā. Cōcordat cū saturno in friditate ꝛ ꝯueniētia quā hꝫ cū eo in libra: qꝛ est domus vnius ꝛ exaltatio alteri⁹. Et discordat cū eo in moribus tristitiis ꝛ doloꝛib⁹ suis ꝛ eo ꝙ saturnus est plus modici cū mulierib⁹. Status veneris cū statu solis est silis statui mulie-

ra lune sit humida pp primitatē circuli eius a terra & pp receptionez vapor: q: ad ea eleuant ex ea. Et putauit q nā saturni sit frigida & sicca ppt lōgitudinē circuli eius a calore solis & lōgitudinem eius ab humiditate vapor terre. Et putauit q martis nā esset calida & sicca eo q color eius silis est igni: & q: est pe solē: & q: est sub eo erigitur q calor eius ad eū & calefacit eū. Et putauit q Juppiter sit eqlis cōplexionis: eo q sit ei circulus iter circulos saturni & martis. Et pp hāc cām est nā eius cala humida eqlis & tēperata. Et putauit q veneris nā sit cala humida equalis. calor aūt eius ex ppinqtate circuli eius ad solē. Humiditas vo ex vapore humido q ptingit eaz ex terra. Putauitq q nā mercurij sit in qbusdā horis sicca: & in qbusdā humida. Siccitas eius pp appropinqtatē eius ad solē: & q nō elongat ab eo elōgatione maxima. Humiditas vo eius pp primitatē circuli eius circulo lune. Hoc est q putauit Ptolemeus in naturis planetar: & hec est rō qua vsus est sup hoc. Sz nos dicemus nūc q sit in eius dictis pūgendus. i. reprehensione dignus. nā q putauit ex sole & calefactione rez ab eo in suauitate & mora hoc inuenit ex suo ope. qd aūt dixit q nā lune sit humida pp primitatē circuli eius a terra & receptione vapor q exigunt ex terra ad eā hoc repellit a sapiētibus eo q spatium qd est iter faciē terre & ppinqorem locum in quo est luna sit 128044. milliarior fere ea mēsura qua sit vnū milliariū. 3000. cubitor. Et hoc pz in libro in quo narrant lōgitudines corpor supior ab inuicē. Et nō plus eleuant vapores a supficie terre sm q narrauit Ptolemeus q 16 stadia sm q stadium quadringētor cubitor est: nā 16 stadia faciūt duo milliaria & decimā ac tredecimā vnius milliarij fere. lōgitudo vo lune qn magr ppe ē supficiei terre est vt diximus 128044 milliarior fere. vñ ergo vel qūo applicat vapor terre ad lunam quousq corrūpat vel mutet nām eius. Per modū psimilē reprobat ipm in naturis alior planetar: sed ptrāseo cā breuitatis Haly in cōmēto ppōnis pallegate de natura lune rñdet ad rōnes Albumasaris. Dicit eni Haly expones vba Ptolemei pmo. Postq docuit nos Ptolemeus q vtutes stellar corpor suor sequunt magnitudinē & corpus lune paruū est sicut in Almagesti narrauit & eius opus sequit opus solis in pte vna. Dicit hic q est hoc pro eo q multū est ppe terrā & puenit ad nos eius vtus anteq mutet & ppt hoc appet eius opus magis q opus aliar stellar. Et videmus visibilr q attrahit humores terre & corpor eā sequētium & pro eo q hz lucē a sole opat in terrenis calorē modicū accidētalem cū quo facit putrescere & mutari humores existētes in corpibus: sicut ōnsum est in physica & in nā. Et manifestū est q lux facit calorē: & pōt hoc pbari p specula que cōburunt & silia. & q: luna lucē hz a sole puenit vt hēat modicū calorē quē facit sicut p accñs. Et hoc est id qd vult dicere Ptolemeus. Et q: hoc mō intellexit Albumasar credidit q erraret in dicto suo dicēs qūo pōt fumositas humida ad lunā ascēdere cū fumositas ascēdere nequeat vltra 16 stadia & luna satis longius est. Ego vo risi de dictis talibus qlia sunt hec: & dixi qualr nō intellexit hoc: q: Ptolemeus noluit dicere q fumositas humida ascēdat vsq ad lunā: sed dixit q ascēsus fumositatis humide quī est vsus lunā docet nos q attrahit humores terre & alior corpor eaz sequētium sicut adamas trahit ferrū. Alfraganus dicit auctē Ptolemei q magnitudo corpis lune est vna pars de 39 ptibus terre: & dicit q maius corpus oiuz corpor vniuersi est sol & post solē sunt 15 maxime stelle: dicit enim q vnaqueq eaz tenet corpus terre centies septies. Tertius in magnitudine est Juppiter: & qrtus saturnus. Post saturnū sunt stelle fixe secūdi ordinis quar quelz ptinet terrā nonagesies. Post ipsas sunt stelle tertij ordinis quar vnaqueq ptinet terraz septuagesies & bis. Post ipsas sunt stelle qrti ordinis quar quelibet ptinet terrā 54. Post ipsas sunt stelle qnti or/

dinis quaꝝ quelꝫ ꝯtinet terrã 3 7. Post ipsas sunt stelle sexti ordinis ⁊ minor illaꝝ. Ui/mo minor oiuꝫ q̃ videnť: quaꝝ ꝓbatio est possibiľ ꝯtinet trã 1 8. Maius corpus post ipsas est mars: post martē terra: post terrã venus: post venerē luna: ⁊ vltimo mercu/rius. Pꝫ igiť ſm Alfraganū ꝙ maius oium corpoꝝ est sol ⁊ minᵒ mercurius exceptis gñabilibus ⁊ corruptibilibᵒ. De lõgitudine istoꝝ corpoꝝ a terra dicit Alfraganus ꝙ ꝓpior lõgitudo lune a terra est 3 3 tãtū quãtū dimidiū diametri terre et 2 ops eiusꝫ. eritqꝫ hoc 1 0 4 1 2 milliaria. Et est lõgitudo lõgior lune q̃ est ꝓpior lõgitudo mercu rij sexagesies q̃ter tãtuꝫ q̃tum dimidiū diametri terre: ⁊ 6 ps eius qđ est 2 0 8 5 4 2 milliarioꝝ. Et lõgitudo lõgior mercurij q̃ est ꝓpior veneris est cētū sexagesies septies tãtum q̃tum dimidiū diametri terre qđ est 5 4 2 7 5 0 milliarioꝝ. Et lõgitudo vene/ris lõgior q̃ est ꝓpior lõgitudo solis est millesies ⁊ cēties ⁊ vigesies tãtū quãtū dimi/diū diametri terre qđ est 3 6 4 0 0 0 0 milliarioꝝ. Et lõgitudo solis lõgior q̃ est ꝓpior lõgitudo martis est 1 2 2 0 tãtū quãtū semidiameter terre qđ est 3 9 6 5 0 0 0 millia rioꝝ. Et lõgitudo martis lõgior que est lõgitudo iouis ꝓpior est 8 8 7 6 tãtū quãtum semidiameter terre qđ est 2 8 8 4 7 0 0 0 milliarioꝝ. Et lõgitudo iouis lõgior que est ꝓpior lõgitudo saturni est 1 4 4 0 5 tãtū quãtū semidiameť terre qđ ē 4 6 8 1 6 2 5 0 milliarioꝝ. Et lõgitudo saturni lõgior q̃ est eq̃lis lõgitudini stellaꝝ fixaꝝ ⁊ est q̃titas dimidij diametri circuli signoꝝ est 2 0 1 1 0 tãtum quãtuꝫ semidiameter terre qđ est 6 5 3 5 7 5 0 0 milliario. Et cū duplicatū fuerit hoc ꝓueniet quãtitas totius diame/tri circuli signoꝝ. i. octaue sphere que est 1 3 0 7 1 5 0 0 0 milliarioꝝ. Et cū multipli/catū fuerit hoc p 3 ⁊ septimã vnius ꝓueniet quãtitas circūferētie circuli signoꝝ vel cuiusqꝫ alterius circuli maioris descripti in octaua sphera que est 4 1 0 8 1 8 5 7 0 mil liarioꝝ: eritqꝫ mēsura vniuscuiusqꝫ gradus circuli maioris 1 1 4 1 1 6 0 milliaria.

De ordine vo planetaꝝ. Hic ponit ordinē planetaꝝ in ꝯceptionibus pueroꝝ. s. ordi/nem in gubernãdo fetuꝫ quãdiu est in vtero matris. Dicit ꝙ saturnus gu/bernat ipsum ab hora ꝯceptionis vsqꝫ ad finē vnius mēsis. In secūdo mēse gubernat ipsum Jupiter. In tertio mars. In q̃rto sol. In q̃nto venus. In sexto mercurius. In septimo luna: ⁊ ꝓpter hoc vt dr̃ puer in septimo mēse petit exitū: q2 opa oium pla/netaꝝ tūc sunt in eo cõpleta: ⁊ qui tūc nascunť possunt viuere pp eãdem cãm. Deide reuertiť gubernatio ad saturnū ⁊ gubernat ipm in octauo mēse: ⁊ tūc q nascunť non viuunt ꝓpter malitiã saturni. Deinde gubernat ipm Juppiter in nono mēse: ⁊ tunc cõiter nascunť ⁊ viuunt pp bonitatē iouis. Deinde ponit ordinē planetaꝝ in regimi/ne corpis humani post natiuitatē quãtum ad ꝓcessum in etatibus: ⁊ dicit ꝙ luna inci pit natū regere ab igressu eius in mūdum: ⁊ regit ipm quatuor annis qui sunt anni nutritionis. Deinde mercurius regit ipsum decē annis. Deide venus octo. Deide sol nouē. Deinde mars 1 5. post hoc Juppiter 1 2. Deide saturnᵒ vsqꝫ ad finē vite.

Caput draconis. Hic ponit naturam capitis ⁊ caude draconis ⁊ pa tet litera.

Si ãt fuerit aliq̃ dies Hic põit ordinē plaꝝ q̃tū ad dñiuꝫ dieꝝ ⁊ horaꝝ ⁊ dic̃ ꝙ s i aliq̃ dies fit aliᵒ pl̃e. ꝑma hora illiᵒ diei ſm ꝙ ꝑma hora icipit ab ortu solis est illius met ⁊ scđa hora est pl̃e q succedit i ordine celoꝝ descēdēdo ⁊ tertia tertij pl̃e in ordie: ⁊ sic p ordinē vsqꝫ ad finē 1 2 horaꝝ diei artificialis. Et ille pl̃a cuiᵒ est 1 3 hora ille est dñs illiᵒ noctis: ⁊ cuiᵒ est 2 5 hora. s. ꝑma hora diei sequētis illiᵒ est dies sequēs. ⁊ auctor ponit exēplū in l̃ra. ideo nõ est nec̃e vt ponã: ⁊ sic cõpleta est expositio scđe dãie huius libri.

Et q̄ annuēte deo. Ista est tertia dīa hꝰ libri in q̄ auctor determinat de esse plaꝝ in semetipsis ꝛ de eē eoꝝ adiuicē.s. vnius ad alteꝝ. Et diuidit in duas ptes: qm̄ in pma determinat de eē eoꝝ in semetipsis. In scda pte de eē eoꝝ adinuicē. scda est ibi. De esse. aūt ipsoꝝ adinuicē. Et illa diuidit in duas: qm̄ p̄ determinat de eē qnqꝫ planetaꝝ respectu luminariū. Scda de eē eoꝝ iter se. scda ibi: eē aūt. Pmo determinat de eē eoꝝ in se ipsis. Et est sn̄ia lr̄e talis. Plē aliqñ dicunt ascēdētes: ꝛ aliqñ descēdētes: ꝛ aliqñ dicūtur aucti lumie ꝛ magnitudie: ꝛ aliqñ diminuti lumie ꝛ magnitudie. Et qñqꝫ dicunt aucti numero: ꝛ qñqꝫ diminuti nūero. Et qñqꝫ dicunt aucti motu: ꝛ qñqꝫ diminuti i motu. Et oēs plē pter solē dn̄r qūqꝫ septētrionales: ꝛ qñqꝫ meridionales. Et dn̄r ascēdētes ꝛ descēdētes i septētrione ꝛ meridie. Ista sūt q̄ accidūt plis i semetipis. Et ista exponit auctor p ordinē i lr̄a dicēs ꝙ pl̄a qñ ascēdit i circulo suo eccētrico ita ꝙ sit i suꝑiori pte eccētrici sui nō distās ab auge p 90 gra. añ vel retro: ꝛ tūc lumē eiꝰ appet minus ꝛ ēt appet minor i q̄ntitate ꝛ eiꝰ cursus est tūc tardus q̄tū ad motū cētri epicicli ꝛ dr̄ tūc fortior. Qñ āt est i aliq̄ lōgitudinū mediaꝝ eccētrici sui. s. distās ab auge p 90 gra. pcise tūc est eq̄lis i lumie ꝛ magnitudie ꝛ cursu. i. nō dr̄ magnꝰ neqꝫ puus i lumie vel magnitudie ꝛ motꝰ cētri epicicli est eq̄lis cū medio motu ipsiꝰ. Cū vo fuerit extra h̄ loca. s. distās ab auge plus 90 gra. añ vel retro tūc descēdit ꝛ appet maior lumine ꝛ magnitudie ꝛ mouet cētrū epicicli tūc velociꝰ q̄ mediꝰ motꝰ ipsiꝰ. Et cū fuerit argumētū plē eq̄tū minꝰ 180 gra. s. qñ addit eq̄tio argumēti sup mediū motū tūc dr̄ auctus nūero. Et si argumētū eq̄tū fuerit plus 180 gra. s. qñ eq̄tio argumēti subtrahit a medio motu tūc dr̄ numero diminutꝰ. Sꝫ i luna qñ addit eq̄tio dr̄ aucta nūero: qñ subtrahit dr̄ diminuta numero. Et qñ aliqs triū plaꝝ altioꝝ mouet velocius medio motu suo vocat auctꝰ motu: ꝛ qñ. vadit minꝰ medio motu suo vocat motu diminutꝰ. Eodē mō itelligit de sole ꝛ luna. Et qñ mouet tātū q̄tū medius motꝰ suus tūc dr̄ motu eq̄lis ꝛ qñ venꝰ vel mercurius mouet velocius q̄ sol dr̄ auctꝰ motu: qñ tardius dr̄ motu diminutꝰ. Et qñ aliqs plaꝝ 6 trāsiuerit: nodū itersectionis deferētis sui cū ecliptica q nodus vocat gēçabar est septētrionalis. Et est septētrionalis ascēdēs. i. augēs latitudinē quousqꝫ elōgatꝰ fuerit ab itersectione p 90 gra. Et cuꝫ elōgatꝰ fuerit plus 90 gra. ab itersectione est septētrionalis descēdēs. i. minuēs latitudinē quousqꝫ elōgatus fuerit ab itersectione p 180 gra. ꝛ tūc est itersectione opposita pme ꝛ nullā hꝫ latitudinē. i. est in ecliptica: ꝛ cū trāsiuerit illā fit eius latitudo meridiana ꝛ est meridionalis ascēdens quousqꝫ elōgatꝰ fuerit ab itersectiōe pma per 270 gradus. Et cū trāsiuerit hūc numeꝝ est meridionalis descēdens quousqꝫ reuertit ad itersectionē pmā vbi latitudo eius erit nulla. Hec est sententia litere de esse planetaꝝ in semetipsis.

De eē aūt ipsoꝝ adinuicē tractemꝰ. Prius determinauit de eē plaꝝ i semetipis. Hic detminat de eē eoꝝ adiuicē. ꝛ p̄ de esse qnqꝫ plaꝝ respectu lumiariū. Et diidit i q̄tuor ptes sm̄ q̄tuor eē q̄ hn̄t plē erga solē ꝛ lunā. Primū ē visio faciei ad faciē. Scdꝫ ē securitas. Tertiū ē cobustio. Quartū ē oriētalitas ꝛ occidētalitas. p̄ g̃ detmiat d̄ visiōe faciei ad faciē. scdo de securitate. tertio de cōbustiōe. q̄rto d̄ oriētalitate ꝛ occidētalitate. Pria ps ē i pncipio. scda icipit ibi: ꝛ ex h̄ dictoria. tertia ibi: ꝛ ois pl̄a. q̄rta ibi: ꝛ ex q̄ altiores. ¶ Sn̄ia pme ptis ē. Qñ aliqs pl̄a fuerit occidētalis a sole. s. ꝙ orit post sol ortū ꝛ fuerit iter ipꝫ ꝛ solē tot signa quot sūt iter domū illiꝰ plē ꝛ leonē q est domꝰ solis talis pl̄a dr̄ eē in visione solis facie ad faciē. Verbi grā: capricornus est domꝰ saturni ꝛ est sextū signū a domo solis. s. leone. cū igr̄

fuerit saturnus in sexto signo a sole cōputādo numerū signorū a sole versus saturnū fm ordinē signorū. Aliter.n.nō eēt occidētalis si nō cōputaret hoc mō tūc dr ipsum videre facie ad faciē. Et signū sagittarij est qntū a leone: cū igit Juppiter fuerit in qnto signo a sole icipiēdo a sole versus iouē fm ordinē signorū dr videre ipm facie ad faciē: et sic de alijs. Et qñ aliqs planeta fuerit orietalis a luna et fuerint iter ipsū et lunā fm ordinē signorū tot signa quot sunt iter domū ipsius planete et domū lune.s. cācrū: tūc dr eē in eius visione facie ad faciē. Uerbi grā: cācer est signū sextū ab alia domo saturni.s. ab aqrio: iōqꝫ cū fuerit luna a saturno in 6 signo est iter eos visio facie ad faciē. Et ētiā cācer est signū qntū a domo iouis.s. a piscibus: iōqꝫ cū fuerit luna i 5 signo a ioue fm ordinē signorū est iter eos visio facie ad faciē: et sic de alijs suo mō poteris exēplificare.

Ex hoc ductoria planete. Hic determinat de.2.esse 5 planetarū erga luminaria.s. de ductoria qd idē est qꝫ securitas. Et est snia talis qñ aliqs planeta est in suo haim et i aliq angulorū ascēdētis.s. in ascēdēte vel in 10 vel 7 vel 4 domo et aliqd luminariū sit in aliq angulorū ab ipso planeta ita qꝫ sit planeta in die orietalis a sole et in nocte occidētalis a luna: hoc est vt sit in die in 10 signo a sole: tūc eni est in angulo a sole et orietalis: vel i nocte in 4 signo a luna: tūc eni est i angulo a luna et occidētalis: tūc dr eē in sua ductoria. Angulus aūt opponis nō hꝫ hic locū. Nō est: qr plā exñs i opposito solis vel lune nec est orietalis nec occidētalis. Postea dicit qꝫ ois plā a tpe quo abscōdit sub radijs solis vsqꝫ ad tps quo icipit appere dr cōbustus. Et icipit cōburi qñ icipit itrare radios: et cū venerit ppe solē infra 12 gra. vocat oppressus: et cū fuerit cū sole in eodē gradu et fuerit iter eos minus semidiametro solis: et cū hoc latitudo planete fuerit minor semidiametro solis dr vnitus vel incorpatus soli. Et cum transiuerit hanc vnionem dr esse in conualescentia donec sit liberatus a radijs solis.

Ex quo apparent altiores tres. Hic determinat de orientalitate occidētalitate planetarū. Dicit qꝫ tres planete supiores qñ exeunt de sub radijs solis et icipiūt apparere de mane ante ortū solis quousqꝫ veniat ad oppositū solis: et hoc est qꝫ sint ppinquores circulo oriçōtis orietalis qꝫ occidētalis qñ sol est in linea medie noctis tūc vocant orietales et dextri. Uocant orietales eo qꝫ oriunt ante solē: et vocātur dextri eo qꝫ sunt in dextra pte celi a sole. Pars enim occidētalis est dextra et orientalis sinistra. Ponat enim qꝫ hō vertat faciē suā versus meridiem: pꝫ qꝫ oriens est sibi a sinistris et occidēs a dextris. Et qñ aliqs trium supiorū planetarū trāsiuerit oppositionē solis dr occidētalis sinister: dr occidētalis nō qꝫ sit in pte occidentali celi a sole: imo huius 9rium est verū. Sed dr occidētalis pro tāto: qr occidit post solē. Et dr sinister: qr est in pte orientali celi a sole que est sinistra fm qꝫ dcm est. Uenus vero et mercurius qlibet eorū infra tps quo circuit epiciclū suū 9iungit soli bis. vna vice p directionē.s. in supiori pte epicicli. Alia vice p retrogradationē s. in inferiori parte epicicli. Igit qñ aliqs eorū separat a 9iunctione solis in medio retrogradationis sue.s. in inferiori pte epicicli recedit a sole versus ptem occidētalem celi. Et qñ elōgatus fuerit a sole tātum qꝫ pōt videri videt de mane ante ortū solis: ideo tūc vocat orietalis dexter donec cōburat a sole.i. donec iungat soli in supiori pte epicicli p directionē. Et cū separatus fuerit a sole p directionē videt de vespere post occasum solis: iō tūc vocat occidentalis sinister donec iterū cōburat. Et est dria iter venerē et mercuriū et tres supiores: venus enim et mercurius qñqꝫ in recessu eorū a sole siue in exitu de sub radijs fiunt orietales: et qñqꝫ in exitu eorū de sub radijs fiunt occidētales. Planete aūt superiores

semper

semper cũ exeunt de sub radijs solis fiunt orientales. Et dicunt augmẽtari in fortitu/dine donec sint elõgati a sole p 3 o gradus: τ a 3 o vsq3 ad 6 o dicũt fortes. Et postq̃ elõgati fuerint a sole vltra 6 o gradus dicunt oriẽtales eũtes ad debilitatẽ vsq3 ad pn cipiũ retrogradationis. Et a pncipio retrogradationis vsq3 ad oppõne3 solis dicunt oriẽtales retrogradi. Et ab oppõne vsq3 ad directionẽ dicunt occidẽtales retrogradi. Et a directione vsq3 ad 3 o gra. post directionẽ dicũt occidẽtales fortes. Et a 3 o gra. post directionẽ quousq3 veniãt ad 3 o gra. ppe solẽ dicunt occidẽtales euntes ad debi litatẽ. Et postea dicunt occidẽtales debiles quousq3 cõburant. Venus vo τ Mercu rius qñ separant a sole p retrogradationẽ fiunt orientales τ vocant debiles quousq3 veniant ad directionẽ: τ a directione donec sint elongati a sole tãtum quãtum solent elongari a pncipio retrogradationis dicunt orientales fortes. Deinde fiunt debiles orientales τ quousq3 opprimant sub radijs solis: τ postea dicunt vniti cũ sole: deinde cõbusti euntes ad apparitionẽ: τ ab apparitione eoꝝ vsq3 ad elõgatione3 eoꝝ a supio ri parte epicicli per 6 o gra. sunt occidẽtales fortes: τ ab hoc loco vsq3 ad retrograda tionem sunt occidẽtales euntes ad debilitatem: τ postea vsq3 ꝯiunctionem sunt occi/dentales debiles. Si vo nõ intelligeret lr̃a hoc mõ esset falsa cum nõ sit possibile eos elongari a sole: vsq3 ad 6 o gra. in zodiaco. Postea dicit qñ aliquis planeta exit de sub radijs solis τ nulli ꝯiungitur corpore vel aspectu est in suo lumine proprio.

Esse illoꝝ erga se inuicem. Prius determinauit de his que accidũt planetis in semetipsis: τ de his que accidũt qnq3 planetis erga luminaria. Hic deter minat de his que accidunt 7 planetis ad se iuicem. Et posset diuidi in tot ptes quot sunt modi accidẽtium que accidũt planetis ad inuicẽ. Et possunt reduci ad 1 6 mo/dos sm sniam lr̃e qui sunt isti ꝯiunctio: vacuatio: cursus: feralitas: trãslatio luminis: redditus luminis: phibitio: pulsatio nature: receptio: redditus nature: refrenatio si/ue ꝯtrarietates: frustratio: abscisio luminis: veneratio: destructio: obsessio: dilectio τ odium. Ista exponit auctor in lr̃a p ordinem vsq3 ad finẽ istius diẽ. Snia pmẽ partis est talis. Cõiunctio est cũ fuerint duo planete in duob⁹ signis que se aspiciunt aliquo aspectu: τ ille qui fuerit leuior iter eos. i. velocior in motu trãsiuerit de suo signo pau/ciores gradus q̃ põderosus. i. tardior motu de suo signo: ita q̧ diã ista sit 6 grad. vel infra: τ tunc dr̃ q̧ leuior vadit ad ꝯiunctionem põderosioris: verbi grã: pono q̧ sol sit in ariete τ trãsiuerit de ipso ariete 6 gra. τ Mars sit in Leone τ trãsiuerit de ipso 1 2 gra. iste duo signa aspiciunt se aspectu trino. Et sol qui est velocior in motu q̃ Mars trãsiuit pauciores gradus de ariete q̃ mars de leone: τ sunt in diã 6 gra. In ppoito exẽplo sol vadit ad ꝯiunctionem martis de aspectu trino. Et si sol esset in 1 2 gradu arietis: τ mars in 1 2 gradu leonis: tũc esset ꝯiunctio cõpleta. Et si sol eẽt vltra duo/decimum gradũ arietis marte existente in 1 2 Leonis: tũc esset inter eos separatio. Et hec vocat ꝯiunctio lõgitudinis. Coniunctio aũt latitudinis est cũ fuerint duo pla nete in vno signo ꝯiuncti corpaliter τ fuerint equalis latitudinis ab ecliptica ita q̧ la titudo vnius sit ascẽdens in septẽtrione τ alterius descẽdens in septẽtrione vel vnius descẽdens in meridie τ alterius descendens in meridie. Uel si fuerit ꝯiunctio ex ali/quo aspectuũ τ latitudo vnius fuerit septentrionalis ascendens: alterius meridiana ascẽdens. Uerbi grã: pono q̧ luna ꝯiungatur saturno in aliquo signo: τ in aliquo gra du τ minuto illius ita q̧ saturnus sit iuxta genzabar suum vadens ad septẽtrionẽ in latitudinem: τ sit eius latitudo 3 minutoꝝ: τ luna appropinquet ad cauda3 draconis veniens a septentrione minuens latitudine3: ita q̧ eius latitudo similiter sit 3 minu/

torum hec est coniunctio verissima quantum ad longitudinem et latitudinem. Et in hoc casu luna eclipsaret saturnum nisi diuersitas aspectus lune esset tanta q̄d impediret. Et auctor dicat q latitudo vnius debeat esse ascendens et alterius descendens: tamen videtur mihi q in coniunctione corporali in omni casu quo contingere poterit q latitudines ambo℞ sint equales ad eandem partem. Uolo dicere q ambe latitudines sint septentrionales vel ambe meridionales erit ꝯiunctio latitudinū veridica: et in aspectu oppōnis si latitudines fuerint equales in diuersis partib⁹ ita q vna sit meridionalis et alia septētrionalis erit aspectus veridicus quātum ad latitudines.

Et cum separat vnus planeta ab alio.

Hic ponit vacuationem cursus. Dicit quando aliquis planeta fuerit cōiunctus alteri corpore vel aspectu: et post separationem ab illo non coniungitur alicui alteri corpore vel aspectu quādiu fuerit in illo signo tūc dicitur esse vacuus cursu. Uerbi gratia: pono q luna iungatur Joui corporaliter in sagittario: et post separationem eius a ioue non sit aliquis planeta in sagittario cui possit coniungi: nec radij alicuius quem possit aspicere in hoc casu luna est vacua cursu donec exeat de sagittario et iungatur alicui planete corpore vel aspectu.

Et si fuerit planeta in aliquo signo.

Dicit q̄n aliquis planeta fuerit in aliquo signo vbi nullus alter planeta sit nec radij alicuius ille planeta quādiu fuerit in signo illo sic se habente dicitur esse feralis: siue syluestris in similitudine hominis non habentis societatem in aliquo.

Et cum fuerit separatus

Dicit q̄n planeta velocioris mot⁹ separauerit se a planeta tardioris motus et in separādo se ab eo iungat alteri tunc trāsfert nām ꝑmi ad secūdū. Uerbi gratia: pono q luna separet a ꝯiunctione corpali iouis: et anteq̄ cōpleat separatio cōiungat saturno aliquo aspectu: vel corpaliter luna transfert tunc naturam Jouis ad saturnum. Fit etiam alio modo translatio .s. quando planeta leuis coniungit ponderosiori se: et ille ponderosus alteri adhuc ponderosiori se tunc medius transfert nām leuis ad pōderosiorem. verbi gratia: pono q luna aspiciat iouem aliquo aspectu et iuppiter aspiciat saturnum. Juppiter in hoc casu transfert nām lune ad saturnum.

Si autem non coniungitur.

Dicit q q̄n duo planete fuerint hoc mō dispositi q vnus eo℞ non iungitur alteri: sed ambo iunguntur alicui tertio: tunc si ille tertius aspiciat aliquem locum ex locis circuli proijcit lumen illo℞ duo℞ ad illum locum. Et si aliquis planeta fuerit in loco radio℞ suo℞ reddit illi lumen illorum duo℞. Uerbi gratia: pono q sol sit in capricorno et venus in piscibus: ita q non aspiciant se. Deinde pono q mars sit in cancro aspiciens solem de opposito et venerem de tertio in hoc casu mars recipit lumen solis et veneris: et reddit lumina ipsorum ad loca circuli in quibus sunt radij martis: et hoc vocatur redditus luminis. Fit etiam alio modo redditus luminis quando duo planete non aspiciunt se: sed tertius transfert lumen vnius ad alterum: ita q separetur ab vno et iungatur alteri: et tunc idem est q̄d translatio.

Sequitur prohibitio.

Dicit q̄n tres planete fuerint in vno signo sed in diuersis gradib⁹ et ille q fuerit tardior motu trāsiuerit plures gradus illius signi quā aliq̄s alio℞ duo℞ tunc medius eorum ꝓhibet ꝯiunctionem leuioris cum ponderoso. verbi gratia: pono q saturnus

sit in 12 gradu virginis: et pono quod mars sit in quinto gradu eiusdem virginis. in hoc casu mars petit coniunctionem saturni. Sed pono quod luna sit in 8 gradu eiusdem virginis in hoc casu non esset iudicandum quod mars coniungeretur saturno: quia luna est in medio et prohibet eius coniunctionem. Fit etiam prohibitio alio modo: ita quod duo planete sint in vno signo et leuior iungitur ponderosiori et alter planeta aspiciat eundem ponderosum et aspectus eius sit ita prope sicut coniunctio corporalis alterius: tunc ille qui corporaliter iungitur prohibet aspicientem ne aspiciat. Et si in hoc casu vnus illorum fuerit propinquior quam alter ille qui fuerit propinquior optinet et dicitur iungi ponderosiori. Verbi gratia: pono quod saturnus sit in 12 gradu virginis: et mars in 8 gradu eiusdem. Et pono quod iuppiter proijciat radios suos ad octauum gradum virginis in hoc casu mars prohibet aspectum iouis. Sed si iuppiter proijceret radios suos ad nonum gradum esset iudicandum quod iuppiter aspiceret saturnum: et cum hoc prohiberet coniunctionem martis. Et si iuppiter proijceret radios suos ad 7 gradum esset iudicandum quod mars iungeretur saturno et cum hoc prohiberet aspectum iouis.

Et si iungitur planeta domino illius signi.

Dicit quando aliquis planeta iungitur per aspectum domino illius signi in quo fuerit vel domino exaltationis vel triplicitatis vel termini vel faciei dicitur mittere naturam domini illius dignitatis ad ipsum cuius fuerit dignitas. Verbi gratia: pono quod sol sit in capricorno aspiciens saturnum existentem in virgine. in hoc casu sol est in domo saturni et mittit naturam ipsius saturni saturno. Et si leuis planeta fuerit in aliquo loco vbi habet dignitatem aliquam. verbi gratia: quod sit domus sua vel exaltatio etc. et aspiciat aliquem planetam ponderosiorem se qui nullam habeat dignitatem in loco eius dicitur leuis mittere suam fortitudinem ponderoso: verbi gratia: pono quod luna sit in tauro. s. in exaltatione sua et aspiciat saturnum existentem in virgine de trino. in hoc casu luna naturam suam siue virtutem mittit ipsi saturno licet saturnus nullam habeat dignitatem in loco lune. Sed si saturnus habeat dignitatem in loco lune. verbi gratia: pono quod luna sit in 24 gradu tauri in exaltatione sua et in termino et facie saturni et aspiciat saturnum mittit saturno naturam propriam et naturam saturni ratione termini et faciei sue.

Et quando fuerint in aliqua dignitatum suarum.

Dicit quod quando planeta leuior aspicit ponderosiorem se et leuior habet dignitatem in loco quo est et ille quem aspicit etiam habet ibidem aliquam dignitatem tunc leuis mittit ponderoso vtrasque naturas. s. suam propriam: et illius quem aspicit: et hec missio vocatur receptio. verbi gratia: pono quod sol sit in ariete in exaltatione sua et in domo martis et aspiciat martem aliquo aspectu. in hoc casu sol mittit naturam suam propriam et cum hoc naturam martis ratione domus sue: et mars recipit solem a domo sua. Et si contingat quod planeta inferior sit in dignitate superioris et econtra superior in dignitate inferioris illa est melior receptio que esse potest. verbi gratia: si sol in ariete in domo martis et mars in leone in domo solis et sol aspiciat martem aspectu tertio talis receptio est integra et perfecta.

Hinc sequitur redditus.

Dicit quando inferior planeta aspicit superiorem et ille quem aspicit est combustus sub radijs vel retrogradus. in hoc casu superior reddit inferiori virtutem quem sibi misit: quia propter debilitatem suam non potest retinere eam. Et si in tali casu vterque fuerit in angulo vel in succedenti tunc redditus sit cum proficuo. Et si inferior fuerit in angulo et superior non ita tamen quod superior recipiat inferiorem talis redditus est et fit cum proficuo. Et si inferior fuerit cadens ab angulo et superior in angulo fit redditus cum proficuo. Et si ambo fuerint cadentes redditus fit cum detrimento.

verbi gratia:pono ꝙ luna sit in tauro ⁊ aspiciat mercurium existentem in capricorno cōbustum:in hoc casu luna mittit mercurio naturam suam.Sed quia mercurius est cōbustus non potest retinere naturā sibi missam:ideo reddit lumen illud quod recipit ab ea ⁊ si in hoc casu ambo fuerint in angulis redditus est proficuus ⁊c.

Deinde sequitur almenē. Dicit qñ planeta inferior vult ꝯiungi superiori:sed anteꝙ̄ cōpleat̄ ꝯiunctio inferior fit retrogradus hoc vocat̄ refrenatio:verbi gratia:pono ꝙ saturnus sit in 12 gradu virginis:⁊ venus in pncipio v̄ginis vadens ad ꝯiunctionē saturni.Sed cum puenerit venus ad 8 gradū vel nonum.s.anteꝙ̄ ꝯtingat saturnum icipit retrocedere:in tali casu refrenat̄ venus ne ꝯiungatur saturno : ⁊ idem intellige de aspectu si iret ad aspectum:sed anteꝙ̄ aspectus compleretur inciperet retrocedere.

Hanc seqtur alchoꝛad.i.ꝯtrarietas. Dicit qd̄ cōtrarietas est qñ tres planete fuerint in vno signo quoꝝ vnus sit pōderosus:⁊ alij duo leues:⁊ vnusquisqꝫ duoꝝ leuium trāsiuerit pōderosū ⁊ alter petat ꝯiunctionem pōderosi:sed anteꝙ̄ ꝯiungat̄ ponderoso:ille qui trāsiuerit pōderosum fit retrogradus ⁊ ꝯiungit̄ pōderoso per retrogradationē:⁊ obuiat alteri leui:tūc retrogradus destruit ꝯiunctionē illius cui obuiat cum pōderoso.Verbi gr̄a:pono ꝙ sit saturnus in 8 gradu v̄ginis:⁊ mars sit in 12 gradu eiusdē:⁊ iuppiter sit in pncipio virginis ptens ꝯiunctionē saturni:sed anteꝙ̄ ꝯiungat̄ sibi:mars icipiat retrogradari ⁊ ꝯiungi saturno per retrogradationē ⁊ obuiet ioui in hoc casu mars destruit ꝯiunctionem iouis cum saturno.

Sequitur alpharim idest frustratio. Dicit qd̄ frustratio est qñ planeta leuis petit ꝯiunctionē pōderosi:sed anteꝙ̄ cōpleat̄ ꝯiunctio ponderosus intrat aliud signū ⁊ sint radij alicuius alterius planete in pncipio illius signi tunc qñ leuis volens ꝯiungi ponderoso itrat illud signum ꝯiungit̄ radijs illius planete ibi aspicientis:⁊ sic annullat̄ ꝯiunctio pma:verbi gr̄a : pono ꝙ saturnus sit in 29 gradu leonis.⁊ mars sit in 24 gradu eiusdē ptēs ꝯiunctionē saturni.Sed anteꝙ̄ iungat̄ mars saturno saturnus itret v̄ginē:⁊ pono ꝙ iuppiter aspiciat pmū gradū v̄ginis:in hoc casu mars exiens de leone ꝯiungit̄ radijs iouis:⁊ sic annullat̄ ꝯiunctio martis ⁊ saturni.

Hāc quoqꝫ sequit̄ abscisio luminis. Dicit ꝙ abscisio luminis est qñ aliqs planeta leuis petit ꝯiunctionem ponderosi ⁊ in secundo signo a signo pōderosi sit alter planeta:sed anteꝙ̄ leuis iungat̄ ponderoso ille qui est in secūdo signo fit retrogradus ⁊ iungit̄ ponderoso:in tali casu retrogradus abscindit lumen ponderosi a planeta qui volebat ei iungi.Et est quasi idem qd̄ ꝯrietas:sed differt in hoc:quia in ꝯtrarietate planeta retrogradus:nō solum iungitur ponderoso : sed etiam iungit̄ leui qui volebat iungi ponderoso per obuiationē ⁊ potest exēplificari sicut ibi fuit dictum.Fit etiam alio modo abscisio luminis.s.quādo planeta leuis petit ꝯiunctionē ponderosi ⁊ ille ponderosus petit coniunctionem alterius pōderosioris ⁊ iungitur ei anteꝙ̄ leuis iungatur primo ponderoso.verbi gr̄a:pono ꝙ mars petat ꝯiunctionem iouis ⁊ iuppiter petit ꝯiunctionem saturni ⁊ anteꝙ̄ mars iungat̄ ioui iuppiter iungatur saturno:in tali casu saturnus abscindit lumen iouis a marte.

Sunt quoqꝫ his planetis. Dicit ꝙ planete in qbusdā locis ꝯfortant̄:⁊ in qbusdā debilitant̄ ⁊ in qbusdā locis fiunt fortune ⁊ in qbusdā infortune.Fiunt fortune in aspectu sextili

vel

vel tertio bonorum ⁊ vt infortune sint cadentes ab eis iuxta ꝙ intelligẽdu͂ est ꝙ qñ aliquis planeta est in eodem signo cum alio vel in quarto vel in septimo vel decimo ab ipso dicitur esse in angulo ab illo. Et si fuerit in scđo signo ab ipso vel in q̄nto vel in octauo vel in 1 2 dr̄ esse.ab ipso in succedẽti. Et si fuerit ab ipso in tertio signo vel in 6 vel 9 vel 1 2 dicitur esse in cadenti ab ipso. Fiunt etiam fortune qñ separantur ab vna fortuna ⁊ iungũtur alteri aut q̄d sint iter radios duarum fortunaꝝ ⁊ hoc vocatur veneratio a quibusdam. Fiunt etiam fortune quãdo sunt vniti cum sole in eodẽ gradu: aut q̄d sint in eius aspectu tertio vel sextili vel in aspectu trino vel sextili lune: ⁊ ẽt vt sint aucti numero ⁊ lumine: ⁊ quod sint in aliqua dignitatu͂ suaꝝ vel in suo haim. Et planete fiunt fortiores quãdo ascendunt in circulo augis ⁊ quando sunt septentrionales vel ascendunt in septẽtrione. Similiter fortificantur quando sunt in statione secunda euntes ad directionem. Similiter quãdo exeunt de sub radijs solis ⁊ qñ sunt in angulis vel in succedẽtibus. Et tres superiores fortificantur quãdo sunt oriẽtales. Et si aspiciunt solem aspectu sextili augmẽtatur eoꝝ fortitudo. Similiter quando fuerint in quartis masculinis vel in signis masculinis. Fortitudo solis etiam augmentatur in quartis ⁊ in signis masculinis p̄terq̄͂ in libra. ibi enim nõ fortificatur propter casum ab exaltatione sua l͂ libra sit signum masculinu͂ ⁊ etiam in quadra masculina. Et tres inferiores planete licet existentes sub sole fortificantur quando sunt occidẽtales a sole: ⁊ in quartis ⁊ in signis femininis. Et luna fortificatur cum fuerit in nocte super terram: ⁊ in die sub terra ⁊ cum fuerit in signo ⁊ in loco feminino ⁊ cu͂ fuerit in exaltatione solis scilicet in ariete.

Ex infortunio v̊o planetarum.

Dicit ꝙ planete fiunt infortune idest isfortunantur quãdo sunt in aspectibus maloꝝ: ⁊ quãdo cõiunguntur malis per corpus vel per aspectum ita ꝙ iter eos ⁊ corpus mali vel iter eos ⁊ radios mali sit minus termino vnius planete. Et isfortunantur quãdo sunt in terminis malorum aut in domibus maloꝝ. Verbi grã: iuppiter vel venus isfortunat̄ in terminis saturni ⁊ martis: ⁊ in domibus eoꝝ. Et sit̄r isfortunãtur quãdo isfortune eleuãtur super ipsos ita ꝙ sint isfortune in 1 0 vel 1 1 signo ab ipsis. Juxta q̄d itelligẽdum est q̄d planeta existẽs in 1 0 signo ab alio dr̄ eleuari super ipsum: sicut existẽs in 1 0 domo eleuatur super ascendẽs: ⁊ si istud fiat sine receptione est peius. Verbi grã: pono ꝙ iuppiter sit in p̄ncipio sagittarij ⁊ saturnus in p̄ncipio virginis. in hoc casu saturnus eleuat̄ super iouem. Virgo enim est decimu͂ signu͂ a sagittario. Jnfortunãtur etiam qñ in ꝯiunctione solis: vel in opposito solis: vel in aspectu eius quarto. Etia͂ isfortunãtur qñ sunt in capitibus suorum gẽzabar: idest in iterfectionibus deferẽtium eoꝝ cum ecliptica siue in capite vel cauda draconis eoꝝ: vel prope hec loca per 1 2 gradus vel ifra maxime si in his locis luna fuerint impedita ab eis: vel sol. s. vt luna: vel sol iũgatur eis in his locis vel aspiciat eos aspectu inimico. Ratio autem quare isfortunãtur in his locis est: q̄ possunt ibi eclipsari. Jnfortunãtur etiam quãdo distãt a sole per quatuor gradus ante vel retro. Et quãdo fuerint iter corpora vel radios duoꝝ malorum: ita ꝙ separẽtur ab vno maloꝝ corpore vel aspectu ⁊ iungãtur alteri malo: aut fuerit malus vel radij eius in signo q̄d est ante eum ⁊ alter malus vel radij eius in signo q̄d est post eum: tũc enim dicitur obsessus. Verbi gratia: pono ꝙ iuppiter sit in virgine ⁊ in 1 1 gradu: ⁊ mars vel radij martis sint in 1 0 gradu eiusdem ⁊ saturnus vel mars sint in 1 2 gra. eiusdem in hoc casu iuppiter diceretur obsessus a duabus isfortunis eodem modo dicit̄ de signis ꝙ sunt obsessa qñ vnus malus est in eius p̄ncipio ⁊ alter i eius fine. Sed qñ

sol vel fortuna aspicit planetam vel signum obsessum aspectu sextili: vel tertio ita qꝫ sit aspectus ad 7 gradus ꝓpe vel infra: tūc per talem aspectum soluitur obsessio. Infortunantur etiam quādo sunt retrogradi vel cōbusti aut cadentes ab angulis. Et debilitantur qn̄ sunt tardi cursus ita qꝫ vadant minus medio motu eoꝝ. Et qn̄ sunt in statione ꝑma euntes ad retrogradationem: aut qꝫ sint in gradibus tenebrosis: aut planete masculini in signis vel gradibus femininis: ⁊ in die sub terra ⁊ in nocte sup terrā: aut feminini in signis masculinis ⁊ in gradibus masculinis ⁊ in die sup terram ⁊ in nocte sub terra. Hoc enim est ꝯtrium suo haim .i. similitudini eoꝝ. Et debilitantur siue ifortunantur qn̄ sunt in locis oppositis dignitatum suaꝝ: aut qꝫ sint in latitudine meridiana ab ecliptica maxime si fuerint descēdentes in eadem latitudine: aut sint in via cōbusta .s. a medietate libre vsqꝫ ad medium scorpionis: aut sint iuncti planete retrogrado: aut cadētes: aut qꝺ nō sint recepti. Et tres supiores .s. saturnus iuppiter ⁊ mars debilitantur cum fuerint occidētales a sole: aut in quartis femininis: ⁊ sol debilitatur in signis ⁊ in quartis femininis: nisi fuerit in nona domo: qꝛ in illa gaudet. Tres iferiores .s. venus mercurius ⁊ luna debilitantur in signis ⁊ in quartis masculinis. ¶ Et dꝫ de planetis qꝺ sunt qdam eoꝝ seinuicem diligētes. Dicit qꝫ quidam planete diligunt seinuicem: ⁊ quidam habent se odio: ⁊ patet in litera. ⁊ sic completa est expositio tertie differentie Alchabitij introductorij ad iudicium.

Differētia quarta in expositione nominum astrologicorum

Cōpletis tribus differētijs huius libri in qbus auctor determinauit de esse circuli signoꝝ essentiali ⁊ accidentali in ꝑma dr̄ia: ⁊ de naturis septē planetaꝝ in scd̄a dr̄ia: ⁊ de his que accidūt septem planetis in semetipsis: ⁊ ad inuicē .s. in tertia differētia. Sequitur quarta dr̄ia in qua exponit nomina quibus vtūtur magistri iudicioꝝ ⁊ docet ea applicare ad opus. ⁊ potest tota ista differētia diuidi in 16 partes ꝫm 16 capitula que ponit in ea. In primo capitulo loquitur de ꝯiunctionibus magnis cōnumerando eas. In scd̄o capitulo docet iuestigare gradum ascēdentē alicuius natiuitatis. In tertio capitulo docet eligere locū vite in natiuitatibus. In quarto capitulo docet eligere datorem annoꝝ vite in natiuitatibus. In .5. docet eligere planetā dn̄atorem natiuitatis qui preest nato post hylech ⁊ alcocodē. In .6. tractat de ꝑfectu annoꝝ natiuitatis ⁊ mūdi. In .7. c. docet dirigere significatorē quēlibet ad quēlibet locum circuli. In .8. docet dirigere gradū ascēdentem in natiuitatibus. In 9. docet inuenire duodenarias planetaꝝ ⁊ domoꝝ. In .10. docet iuenire nouenarias. In .11. docet iuenire decanū. In .12. docet inuenire dn̄m orbis siue hore. In .13. docet inuenire annos fridarie in natiuitatibus. In .14. docet cognoscere qs planetarū eleuatur sup alteꝝ. In .15. docet inuenire qn̄ sit aptio portaꝝ. In .16. loquitur de hostis fortunatis ⁊ ifortunatis: vbi partes icipiant patebit in ꝓcessu. In ꝑmo ḡ capitulo loquitur ḡnaliter de magnis ꝯiunctionibus ⁊ dicit qꝫ ꝯiunctiones magne sunt res signātes destructiones siue mutationes que fiunt in hoc seculo: ⁊ sunt .6. in numero. ¶ Prima maior oibus ꝯiunctionibus est ꝯiunctio iouis ⁊ saturni in ꝑncipio arietis ⁊ hoc fit in 960 annis semel. ¶ Scd̄a ꝯiunctio est mutatio ꝯiunctionis iouis ⁊ saturni de vna triplicitate ad aliam ⁊ hoc fit in 240 annis semel. Et quādo venit ꝯiūctio eoꝝ ad aliquā triplicitatē anteqꝫ exeat illā duodecies ꝯiungūtur. Uerbi grā: ꝯiūctio iouis ⁊ saturni nūc est in triplicitate aerea ⁊ icipit in signo geminoꝝ anno dn̄i 1325 ab illo tpe in 20 annis .s. anno dn̄i 1345 ꝯiungentur in aquario ⁊ ab illo in 20 annis

coniungentur in libra & postea in geminis: & ita secundum hunc ordinem donec in his tribus signis duodecies coniungantur & si multiplicaueris 20 per 12 inuenies 240 annos post quos coniunctio mutabit se & intrabit triplicitatem aquaticam & stabit ibi similiter per 240 annos: & sic de alijs triplicitatibus intelligas: & intelligas quod sicut dicit quod coniunctio maxima reuertitur in 960 annis ad principium arietem.i.ad triplicitatem igneam: ita coniunctio intrans principium alicuius alterius triplicitatis non reuertitur ad principium eiusdem nisi post 960 annos stabit igitur vt supra dictum est in qualibet triplicitate 240 annis & cum triplicitates sint quatuor.multiplica igitur 240 per quatuor: & inuenis 960 annos. Tertia coniunctio est martis & saturni in cancro que fit in quibuslibet 30 annis. Quarta coniunctio est iouis & saturni in quocunque signo fuerit: & hoc fit in 20 annis semel. Quinta coniunctio est introitus magni luminaris in primum minutum equinoctij vernalis.i.arietis. Sexta coniunctio est solis & lune & eorum oppositio. Et quando dicitur ascendens coniunctionis magne intelligitur de ascendente.s.introitus solis in arietem in illo anno in quo debet fieri illa coniunctio. Uerbi gratia: coniunctio iouis & saturni fuit in geminis anno domini 1325. Et ascendens introitus solis in arietem in illo anno fuit taurus 20 gra. taurus ergo est ascendens illius coniunctionis. Iste coniunctiones que dicte sunt vocantur coniunctiones magne. Alie multe sunt coniunctiones in planetis quarum numerus est 120 secundum Ptolemeum in 50 propositione centiloquij. Dicit enim ibi.non obliuiscaris esse 120 coniunctiones que fiunt in stellis erraticis. In illis enim est maior scientia eorum que fiunt in hoc mundo suscipienti incrementum & decrementum. Et Haly ibi in commento numerat eas: & dicit quod quedam sunt coniunctiones binarie & quedam trinarie quedam quatrinarie quedam quinarie quedam senarie quedam septenarie. Binaria autem coniunctio est quando duo planete tantum coniunguntur: & hoc potest 21 modis variari. Ternaria coniunctio est quando coniunguntur tres planete & hoc potest variari triginta quinque modis. Quatrinaria coniunctio est quando coniunguntur quatuor planete: & hoc potest variari similiter 35 modis. Quinaria coniunctio est quando coniunguntur quinque planete: & hoc potest variari 21 modis. Senaria coniunctio est quando coniunguntur sex planete: & hoc potest variari 7 modis. Septenaria non est nisi vna scilicet coniunctio omnium septem planetarum. Et si computaueris seu addideris hos numeros predictos ad inuicem inuenies 120. Qui volunt singulas numerare inueniet eas numeratas in commento propositionis preallegate.

Et ex hoc an nimodar quod est. In hoc capitulo auctor docet inuestigare gradum ascendente alicuius natiuitatis supposito quod sciatur signum ascendens & ignoretur gradus: & hoc docet secundum sententiam Ptolemei non secundum propriam intentionem. Dicit enim Ptolemeus in 34 propositione centiloquij Almusteli super locum coniunctionis vel preuentionis est in consimili gradu anguli ex angulis omnis natiuitatis humane que fuerit in illa coniunctione vel preuentione. Et omnis gradus qui non est similis gradui almutem super locum coniunctionis vel preuentionis non est angulus alicuius natiuitatis humane. Sententia litere talis cum volueris inuenire gradum ascendentem natiuitatis alicuius considera coniunctionem solis a lune que precessit natiuitatem vel oppositionem si precessit oppositio. Si precessit coniunctio natiuitas dicitur coniunctionalis: si precessit oppositio siue preuentio quod idem est natiuitas vocatur preuentionalis. Si natiuitas fuerit coniunctionalis considera gradum in quo coniunguntur luminaria.s.gradum zodiaci in quo fuit coniunctio precedens illam natiuitatem. & vide quis planetarum sit fortior in gradu per multitudinem testimoniorum.ille enim est almutem super locum coniunctionis. Equa ergo eum ad horam natiuitatis quo equa-

to constitue ascendens ad horam natiuitatis ꝯm estimationez ita tamen ꝙ sis certus de signo ascēdente. Si enim deficeres in signo hec regula nō valeret tibi. Habito igit̃ signo ascēdente hora natiuitatis: ꝯsidera vtruz locus planete quem equasti tali dispositione stante sit ꝓpinquior gradui ascēdentis: vel gradui decime domus ⁊ cui eoruz fuerit ꝓpinquior. hunc angulum facies similem gradui planete. hoc est: pone tot gradus signi existentis in angulo quot gradus ptrāsiuit planeta de signo in quo est. Et vt euidentius pateat snia litere. pono in hoc exemplum. ¶ Pono ꝙ in hora natiuitatis alicuius ascēdens fuit libra: sed nescio quis gradus eius: ⁊ pono ꝙ natiuitas fuit ꝯiunctionalis ⁊ cōiunctio precedens eam fuit in 6 gradu aquarij video ꝙ saturnus est fortior in illo gradu. ergo equabo saturnum ad horam natiuitatis ⁊ ponatur ꝙ inueniam eum in 2 0 gradu v̄ginis video ꝙ saturnus in hoc casu est ꝓpinquior ascendenti q̄ꝫ medio celi scd̄m ascēdens estimatum: faciam ergo angulum ascendentis ad silitudinem gradus saturni. hoc est ponam vigesimum gradum libre in ascēdente ⁊ si fuisset ꝓpinquior medio celi fecissem angulū medij celi vigesimū gradum signi ibidem existētis. Si aūt natiuitas preuētionalis fuerit opaberis per gradum oppositionis sicut nūc tibi dixi de gradu ꝯiunctionis. i. ꝯsiderabis planetam habentem plures fortitudines in gradu oppōnis. Sed dubium est de gradu preuētionis cum in preuētione siue oppositione sol sit in vno gradu ⁊ luna in opposito quē ergo gradū accipiemus pro gradu preuētionis vtrū gradum solis vel gradū lune. Dicit auctor ꝯm intētionem Ptolemei ꝙ gradū illius luminaris accipe debemus qd̄ fuerit sup terrā. Sed adhuc restat dubium. Ponat̃ ꝙ vnū luminare sit in ortu reliquuz in occasu ⁊ sic neutrum erit sup terram nec sub terra. Dicit auctor ꝙ qdam sapientes dixerūt ꝙ debemus opari per gradum illius illuminaris qd̄ fuerit in oriente. Deinde dicit auctor ꝙ Ptolemeus dixit si plures planete ꝯuenirent in dn̄io loci ꝯiunctionis vel preuentionis. s. ꝙ duo planete vel tres in loco illo hērent equales fortitudines videlicet ꝙ vnus haberet ibi tot fortitudines quot alter tūc debemus accipere illum qui fuerit in suo haim: ⁊ si quilibet eoꝝ fuerit in suo haim tūc debemus accipe illuz qui citius deberet mutari ad melius esse. i. illū qui citius intrabit signuz in quo habet plures fortitudines q̄ꝫ in illo signo in quo est. Et si fuerint orientales a sole eligas eum qui fuerit soli ꝓpinquior: dūmodo nō sit cōbustus. ¶ Juxta istam partē notādūz est ꝙ alter est modus inuestigādi graduz ascēdentis natiuitatis ⁊ ille modus accipit̃ a snia Ptolemei in 5 1 ꝓpōne centiloquij vbi dicit. Locus lune in natiuitate est ipse gradus ascēdens de circulo in hora casus spmatis in matricē ⁊ locus lune hora casus spmatis est gradus ascēdens hora natiuitatis. Est etiam itelligēdum ad euidētiam dicēdoꝝ ꝙ more infantū in vteris matrū nō sunt equales ꝯm ꝙ dicit Haly in cōmēto ꝓpositionis iam allegate. More aūt sunt distincte in. 3. s. in maiorē moram ⁊ in mediā ⁊ in minorez. Minor aūt mora ꝯtinet 2 5 8 dies Media mora ꝯtinet 2 7 3. Maior mora ꝯtinet 2 8 8 dies. Et dr̄ia iter maiorem ⁊ minorem sunt 3 0 dies. Jstud est itelligēdum de his que nascūtur ꝯm cursum nālem. De abortiuis autem ⁊ de his qui nascūtur in septimo mēse hec regula nō tenet. Quātitas autem more ifantis in vtero accipitur a loco lune in figura hora natiuitatis. Si enim in hora natiuitatis luna fuerit in ꝑncipio septime domus sup terram. s. supra orizōtem occidētalem tunc ifans fuit in vtero matris per moram minorem. s. per 2 5 8 dies. Et si luna fuerit in hora natiuitatis in gradu ascēdente tunc ifans stetit in vtero per moram mediam. s. per 2 7 3 dies. Et si luna fuerit hora natiuitatis in gradu qui est ante gradum occidētis. s. in fine sexte domus tūc infans stetit in vtero per moram maiorē. s. 2 8 8 dies. ¶ Et nota ꝙ cuz luna

In natiuitate est in parte occidétali prope orizótem si astronomus credit eam esse sup terram qñ est sub terra vel ecótra errabit in hora ɔceptionis per 3 0 dies. Si vo luna fuerit super terram elógata ab occidéte.i.inter oriens & occidés mora in vtero est maior minori mora & minor media. Dico qð est maior minori mora fm quátitatem elógationis lune ab occidéte. Et si luna fuerit sub terra elógata ab ascédente mora in vtero est maior media & minor maiori & est maior media fm quátitatem elógationis lune ab ascédente. Cum fm hác viam volueris gradú ascédentis natiuitatis alicuius inuestigare ɔstitue ascédens ad horam natiuitatis fm estimationé ppinquioré quan tum poteris veritati & equa luná ad illam horam: & vide in quo loco ceciderit in figura: q si ceciderit in pncipio septime domus subtrahe ab hora natiuitatis 2 5 8 dies. Et remanebit hora ɔceptionis. Si vo ceciderit iter septimam domú & ascédens.s. super terram vide per quot gradus sit elógata a gradu occidentis & pro qbuslibet 1 2 gradibus accipe vnú diem & pro quolibet gradu qui fuerit vltra 1 2 accipe duas horas quos dies & horas adde sup moram minorem.i.sup 2 5 8 dies. Et totum subtrahe ab hora natiuitatis & remanebit tempus ɔceptionis. Si vo ceciderit in ascédente subtrahe ab hora natiuitatis 2 7 3 dies & remanebit tempus ɔceptionis. Si vo ceciderit inter ascédens & septimam.s. sub terra ɔsidera quátum sit elógata a gradu ascédéte & pro quibuslibet 1 2 gradibus accipe vnum diem & pro quolibet gradu residuo duas horas & numeꝝ dierum & horaꝝ ɔuenientem adde super moram mediam & totum subtrahe ab hora natiuitatis. Si vo luna ceciderit in fine sexte domus subtrahe ab hora natiuitatis moram maiorem & remanet hora ɔceptionis. Hora igit̃ ɔceptionis nota equa lunam ad illam horá & gradus in quo inuéta fuerit fuit ascédens in hora natiuitatis. Et hec via sit vera fm intétionem fere oium sapiétum. Videtur tamé mihi & certus sum q nó sufficit ad inuestigádum gradum ascédentem in casu vbi nó habeo gradum ascédentem nisi per estimationem. Supponit enim q sciam elógationem lune a gradu occidétis vel ab ascédente: & si ignorem gradum ascédentem & per ɔñs gradum occidentis quomodo potero scire distátiam lune ab aliquo illorum nescio. Posito enim q estimatio mea deficiat per 1 2 gradus distantia lune ab occidente vel ab ascédente etiá deficiet per 1 2 gradus & pro illis 1 2 deberet accipi vna dies & sic deficiet hora ɔceptionis per vnam diem & defectus vltimus scilicet in gradu ascédentis erit quantum luna mouetur vna die.

Et ex hoc hylech. In hoc capto auctor docet eligé hylech.i. significatorem vite in natiuitatibus. Snia
ISe est ista. In eligédo significatorem vite debemus incipere a sole si natiuitas fuerit in die & si iuenerimus ipsum ante gradú ascédentem per 5 gradus vel infra idest si iuenerimus ipsum solem in 5 gradibus qui ascéderunt super orizótem.s. in fine 1 2 domus aut si iuenerimus ipsum in 1 0 domo vel 1 1 domo accipiemus solem pro hylech siue fuerit in signis masculinis siue in signis femininis. Si vo non fuerit in his locis debemus ispicere si fuerit in 7 vel 8 vel 9 domo in signis masculinis adhuc accipiemus ipsum pro hylech. Si vo his tribus locis iam dictis.s. in 7 domo vel 8 vel 9 esset in signis femininis non esset aptus ad hoc q esset hylech. Si igitur sol nó fuerit aptus hylech aspiciemus ad lunam si eam iuenerimus in ascédéte vel in 2 vel in 3 domo aut in 7 vel 8 domo ipsa erit hylech. siue fuerit in signo masculino siue feminino. Si vo nó fuerit in his locis aspiciemus si iuenerimus eam ante gradum signi ascédentis per 5 gradus vel ifra: aut in 1 0 domo aut 4 aut in 5 in signo feminino adhuc ipsa erit hylech. Si autem in his locis esset in signis mascu-

finis non esset apta hylech. Si vero natiuitas fuerit in nocte debemus incipere primo a luna. Si inuenerimus eam ante gradum occidētis per 5 gradus vel infra.i.in illis 5 gradibus qui sunt sub terra ex parte occidētis aut in aliquo aliorum locorum predictorum secundum modū dictum ipsa erit hylech. Et si ipsa nō fuerit apta aspiciemus ad solem qui si fuerit ante gradum septime domus per 5 gradus vel infra.s.sub terra aut fuerit in 4 vel 5 domo erit aptus hylech. siue signa sint masculina siue feminina; Et si fuerit in ascēdente vel in 2 domo in signo masculino erit aptus hylech in feminino vero non. Si vero luminaria nō fuerint apta vt sint hylech aspiciemus vtrum coniunctio precesserit natiuitatē vel oppositio: quod si pcessit piunctio aspiciemus gradum piūctionis.s. illū gradū in quo luminaria fuerūt piuncta ante natiuitatē: et si inuenerimus ipsum gradū in aliquo quatuor angulorum vel in aliquo succedētium accipiemus ipm pro hylech. Et si non inuenerimus ipm in aliquo angulorum neqz succedētium. Debemus aspicere ad gradū partis fortune qui si fuerit in aliquo angulorum vel succedētium debemus ipsum accipe pro hylech. Si vero nō fuerit in aliquo horum locorum debemus vltimo accipe gradum ascēdentem natiuitatis. Si aūt oppositio pcessit natiuitatē debemus aspicere ad gradum oppōnis sicut dictū est de gradu piunctionis et postea ad partē fortune et vltimo ad gradū ascēdētem natiuitatis: nec opz in gradu piūctionis vel preuētionis vel partis fortune aspicere vtrū signa sint masculina vel feminina. Et sic pz quod sol pōt esse hylech in die et nocte sup terram et sub terra in 11 locis. Pōt enim esse sup terram hylech in sex locis et sub terra in 5. Et luna sic pōt esse hylech in 11 locis. Pōt enim sub terra esse hylech in sex locis et sup terram in 5. Si aūt luna in aliquo pdictorum locorum fuerit cōbusta sub radijs solis nō erit apta hylech. Et cum fuerint domus equate secundum doctrinā traditam in canonibus astrolabij et tabularum pmi mobilis ois planeta qui fuerit ante ascēdens vel ante pncipiū alicuius alterius domus per qnqz gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo que succedit. Et ois locus ex locis predictis nō pōt esse hylech nisi aspiciat eum aliqs planeta hñs dignitatem in loco illo.s. quod sit dñs domus vel dñs exaltationis aut triplicitatis aut termini aut faciei. Tota snia lre pōt reduci ad pauca verba. Quinqz sunt loca a qbus accipit hylech.i.significator vite que sunt hec: sol: luna: gradus piūctionis vel preuētionis: pars fortune gradus ascendēs natiuitatis. Si natiuitas fuerit in die icipiēdum est a sole. Et si nō fuerit in locis aptis secundum quod pdictum est recipiēda est luna. Et si nō fuerit apta recipiēdus est gradus piūctionis vel preuētionis qui si nō fuerit aptus recipiēda est pars fortune. Et si non fuerit apta recipiēdus est gradus ascēdentis natiuitatis. Dicit Ptolemeus quod hylech nunqz debeat accipi ab aliquo loco existēte sub terra. Dicit enim sic et cōuenit vt non operemur in re tā nobili sicut ista per id totum quod est sub terra sed semp per id quod ascēdit et apparet sup terram. Nec pueniт nos operari per signum quod ascēdens nō aspicit nec per signum quod ascēdit ante ascēdens quod dicitur domus laboris.i.domus 12. que est cadens ab angulo et plus etiam: qm fumositates que eleuant ab humoribus terre turbant virtutem eius que venit ab ea ad terrā cum spissitudine ac lugubritate sua: et damnāt eam ppter quod apparēt colores et magnitudines stellarum existētium in hac domo alterius maneriei qz sint per naturam eorum. Haly Abenragel dicit sapientes in hoc sunt plurimum discordati: tñ id in quo maior pars eorum pcordat est quod icipiunt primitus in natiuitatibus diurnis a sole et aspiciunt si est in aliquo angulorum vel succedēti et in signo masculino et in quarta masculina et aspexerit aliquā dignitatum suarum erit ipse hylech: et si ita nō fuerit nec aspexerit aliquam dignitatum suarum nō erit ipse aptus pro hylech: et perquires tūc hylech: a luna et si eam inueneris in angulo vel in succedēti et

in signo feminino ⁊ in quarta feminina ⁊ aspexerit aliquã dignitatum suaꝝ accipe eã pro hylech alioquin nõ erit apta: tũc aspice natiuitatem si fuerit ꝯiũctionalis accipe hylech a gradu ascẽdente: ⁊ si dñs aliquis hñs ibi aliquam dignitatẽ aspexerit gradũ illum accipies eum pro hylech. Et si ascẽdens nõ fuerit aptum ꝑquiras hylech a parte fortune. Et si pars fortune nõ fuerit apta ꝑquiras hylech a loco ꝯiũctionis vel oppositionis p̄cedẽtis natiuitatez. Et si nõ fuerint apti natiuitas nõ habebit hylech. Et oportebit te nec̃io reuerti ad dirigẽdum per athaçir loca hylech ad loca fortunarum ⁊ ad radios eaꝝ ⁊ ibi iuenies locum finis. Et si natiuitas fuerit nocturna ꝑquiras ꝑmitus hylech a luna sicut icepisti perqrere de die a sole. Et si eam inueneris in angulo vel in succedẽti in signo feminino ⁊ in quarta feminina ⁊ aspexerit aliquã dignitatum suaꝝ ipsa erit hylech. Aliogn perqras hylech a sole ⁊ si euz iueneris in angulo vel in succedẽti in signo masculino: ⁊ in quarta masculina ⁊ aspexerit euz hñs dignitatem ibidem accipias eũ pro hylech aliogn nõ erit aptus. Et tũc si natiuitas fuerit p̄uẽtionalis ꝑquiras hylech a parte fortune sicut perquisiuisti a luna ⁊ sole. Et si pars fortune nõ fuerit apta ꝑquiras hylech a gradu ascẽdente. Et si aliqs eoꝝ nõ fuerit aptus pro hylech ꝑquiras hylech a gradu ꝯiũctionis vel p̄uẽtionis ꝑcedẽtis natiuitatez. Et si fuerit in angulo vel in succedẽti: ⁊ fuerit aspectus ab aliquo habẽte ibi aliquam ex qnqꝫ dignitatibus accipe eũ pro hylech. Et qñ sol fuerit hylech ⁊ nõ habuerit alcochodẽ ꝑquiras hylech a gradu lune. ⁊ si ille .i. gradus lune fuerit hylech ⁊ nõ habuerit alcochodẽ perqras hylech a gradu ascẽdente si natiuitas fuerit ꝯiũctionalis: ⁊ si gradus ille fuerit hylech ⁊ non habuerit alcochodẽ ꝑquiras hylech a parte fortune. Cũ si natiuitas fuerit p̄uẽtionalis icipe ꝑmitus a parte fortune: ⁊ si fuerit hylech ⁊ nõ habuerit alcochodẽ aliquis hoꝝ perquiras hylech a gradu ꝯiũctionis vel oppositionis añcedẽtis natiuitatem: ⁊ si nullus eoꝝ habuerit alcochodẽ qm̃ natus nõ habuit hylech nec alcochodẽ est significatio vite hac durabilitatis modice. Et scias ꝙ in hylech qui perquirit ab ascẽdẽte ⁊ a parte fortune ⁊ a gradu ꝯiũctionis vel p̄uẽtionis nõ aspicit masculinitas nec femininitas signoꝝ neqꝫ quartaꝝ. Et dicit maior pars sapiẽtum ꝙ luna in tertia domo apta est vt sit hylech: qꝛ gaudet in ea ⁊ dicũt similiter ꝙ soli in nona domo ꝯuenit esse hylech: quia gaudet ibidem.

Ex hoc alcochoden. In hoc capl'o docet auctor eligere alcochodẽ qui est dator annoꝝ vite. Snia lr̃e est talis cum volueris scire quis planetaꝝ est dator annoꝝ vite. debemus aspicere quis planetaꝝ habeat plures dignitates siue fortitudines i loco hylech. Uerbi gratia: si sol fuerit hylech debemus respicere planetam fortiorem i loco solis. Et si luna fuerit hylech debemus respicere fortiorem in loco lune. ⁊ sic de aliis locis itelligẽdum est. Et si talis planeta aspexerit locum hylech a quocũqꝫ aspectu debemus ipsuz accipe pro alcochodẽ. Si ṽo nõ aspexerit debemus respicere aliũ post illum .s. planetã qui habet in loco hylech aliquas fortitudines: sed nõ tot sicut primus dñs gradus. Uerbi grã: si vnus hẽat in loco hylech sex fortitudines ⁊ alius habeat ibi 5 vel 4 fortitudines si ꝑmus nõ aspexerit locum hylech nõ poterit esse alcochodẽ. tũc si scd's aspexerit locum hylech debemus ipsum accipe pro alcochodẽ: ⁊ si ille etiam nõ aspexerit debemus aspicere iterum ad alium habẽtem pauciores dignitates ⁊ sic debemus procedere: donec ineniamus aliquem aspicientem locum hylech qui habeat aliquam dignitatem in loco hylech: ⁊ si nullum planetam inuenerimus aspicientem locum hylech qui habeat ibi dignitatem vel dignitates ille locus non potuit esse hylech: ideo in hoc casu oportet querere aliud hylech secundum modum prius

dictum. Uerbi gra: si natiuitas fuerit diurna et sol fuerit in loco apto ad hoc q sit hy/
lecb: tñ nullus hz dignitatem in loco solis aspiciens ipm sol nõ poterit esse hylecb: qz
non hz alcocbodẽ: ideo opz tũc perquirere hylecb a luna. et si ipsa fuerit in loco apto
hylecb et nullus hñs in loco eius dignitatẽ sit aspiciens eum opz perquirere hylecb a
parte fortune vel a gradu coniunctionis vel preuentionis vel gradu ascẽdente fm ordi/
nem predictum. Et videbat quibusdã esse icipiẽdum a dño domus ita videlicet q si dñs
domus loci hylecb aspexerit hylecb accipiebãt eum pro alcocboden et nõ aspexerunt
aliquem alium. Si aũt dñs domus nõ aspexerit aspiciebãt ad dñm exaltationis qui si
aspexerit ponebãt illum alcocboden. Et si ille nõ aspexerit aspiciebant dñm triplicita
tis. deinde ad dñm termini: deinde et vltimo ad dñm facici. Dorothius aspexit pmo
dñm termini: et pposuit eum dño domus: sed hoc nõ videt veritati consonum. Et qdã
dixerũt si duo vel tres vel plures planete conueniant dignitatibus ita q habeant equa
les fortitudines essentiales in loco hylecb et oẽs aspexerint illuz locũ accipiẽdus est il
le qui ppinquius aspicit: et si in hoc ẽt cõueniant qd raro contingit accipiẽdus est ille qui
fuerit in esse laudabili a sole ita q sit cõiunctus cũ sole in vno gradu et non sit elõgatus
ab ipso per 16 minuta. Uel accipiẽdus est ille q fuerit ppinquior angulo aut ille qui
fuerit in initio ortus matutini. s. qui icipit appere in mane ante ortũ solis aut ille qui
fuerit in statione sua scda et iens ad directionẽ aut qui fuerit in alio esse laudabili a so
le. s. q sit oriẽtalis si fuerit aliqs trium supior aut occidẽtalis si fuerit aliqs trium infe
riorũ. Si vo contingat q sol fuerit hylecb et fuerit in leone vel in ariete. s. in domo vel
exaltatione sua erit ipse hylecb et alcocbodẽ. Et si luna fuerit hylecb et fuerit in cãcro
vel in tauro erit ipsa hylecb et alcocbodẽ et nõ opz considerare aliquẽ alium. Ptolemeus
dicit q ille est alcocbodẽ q hz plures fortitudines in loco hylecb siue aspiciat siue nõ
aspiciat ipm locum. sed nullus sapiẽtum cõcordat cũ eo in hoc: et ideo tutius videt mi
hi tenere viã sapiẽtum. De annis vo quos dat alcocbodẽ lz auctor nihil dicat: volo tñ
fm sniam Haly Abẽragel pauca et veritati magis cõsona narrare. Dicit Haly Abẽra/
gel maior pars sapiẽtum huius scie dicũt q qñ alcocbodẽ fuerit in angulis dat ãnos
suos maiores: et qñ in succedẽtibus dat ãnos suos medios: et qñ in cadẽtibus dat an/
nos suos minores nec dat melioramẽtũ alicui succedẽtium sup alium et est error. Di/
cit Haly Abẽragel. scias q de secretis coopertis et signalibus celatis huius scie est qñ al/
cocbodẽ fuerit in gradu decime domus dat ãnos suos maiores. Et qñ fuerit in gra/
du vndecime domus dat annos suos medios. Et qñ remouet ab vno istorũ duorũ lo/
corũ et vadit ad aliũ aspice quot gradus sunt ab vno ad aliũ et diuide p eos annos qui
sunt iter annos maiores et annos medios. Uerbi gra: pono q gradus 10 domus sit
tertius gradus pisciũ: et pono q venus sit alcocbodẽ et sit in 13 gradu pisciuz: est er/
go elõgata a pũcto 10 domus p 10 gra. et pono q a pncipio 10 domus vsqz ad pncipiũ
11 sunt 30 gra. Scio q si eẽt in pncipio 10 domus daret ãnos maiores q sũt 82. Et
si eẽt in pncipio 11 domus daret annos suos medios q sũt 45. nũc aũt in neutro horũ
duorũ pũctorũ est. subtrabã ergo 45 ãnos. s. medios ab annis maioribus. s. 82. et rema
nẽt 37 anni qs mltiplicabo p distãtiã veneris a pncipio decime domus et puenĩet 370
et diuidã p 30. s. p lõgitudinẽ iter decimã domũ et vndecimã et exibũt 12 anni et rema
nẽt post diuisionẽ 10 q multiplicabo p 12 et diuidã p 30 et exibũt qtuor mẽses. sub/
trabã g 12 annos et qtuor mẽses ab annis maioribus veneris et remanebũt 69 ãni et
8 mẽses: et erũt anni quos dat venus in tali casu. Istud exẽpluz poteris applicare ad
alios angulos et domos. Dicit Haly Abenragel qñ alcocboden fuerit cõbustus et ipse
iens ad solem ita q nõ appareat pdit totũ datum suũ. qz qñ est in hoc statu nõ dat ni/

.i. dies vel horas vel res que nomē non hñt: et terminus cōbustionis est iste. Postq̄ saturnus fuerit occidētalis a sole et sol iuerit ad eū et fuerit iter eos 15 gradus donec remāserit et orientalis fuerit et fuerit inter eos decē gradus cōpleti. Et iuppiter illud idem. Mars tñ postq̄ inter eum et solem in occidēte fuerint 15 gradus quousq̄ fit orientalis et inter eos sint nouē gradus. Mercurius tñ facit facta sua et dat dona sua cōpleta quādiu fuerit directus: dūmodo nō sit appropinquatus soli ad minus de septem gradibus et a septē gradibus vsq̄ ad 5 dat. non tñ cōplete. Sed a pncipio septē graduum donec trāseat solem per quinq̄ gradus perdit suum datū totū: et a quinq̄ gradibus vsq̄ ad cōplemētum septem graduū dat modicum: vero postq̄ transiuit 7 gradus dat suum datū cōpletum. et hoc idem facit venus excepto q̄ qñ apparet visibiliter ad minus horarum quinq̄ graduū dat tunc datū suum cōpletum. Luna tñ qñ applicat soli eūdo ad eum et fuerint inter eos 15 gradus debilitat eius factū et dat modicam rem. s. dies vel qd̄ huic assimilat. Et qñ applicuerit soli ad 12 gradus pdit totum eius datū donec trāsiuerit gradum solis per 10 gradus et tūc dat modicū datū dies. s. vel qd̄ ei assimilat quousq̄ trāsiuerit solē per 12 gradus et tunc dabit totū eius datum cōpletum. Casus autē planete qui est ꝯrius exaltationi aufert medium dati. et terminus huius casus et ita sol cū fuerit in qnto gradu libre quousq̄ transeat 25 gradus eiusdē est in casu suo: residuū signi iudicabit sicut detrimētum. Saturnus est in suo casu a pncipio duodecim gradus arietis donec trāseat 26 gradū eiusdem: et residuum signi pro detrimēto iudicabit. Juppiter est in suo casu a qrto gradu capricorni vsq̄ ad cōplemētum 20 graduū: et residuū signi iudicabit sicut detrimētum. Mars est in suo casu a pncipio 19 gradus cācri vsq̄ ad finē ipsius cancri: et in pncipio ipsius signi iudicat sicut detrimētū. Et venus est in suo casu postq̄ trāsiuit terminū Jouis vsq̄ ad 21 gradū virginis. Jstud de venere qd̄ dicit non pōt stare nisi itelligas sm terminos Ptolemei. scdm enim terminos illos 14 grad. virginis est finis termini iouis. Scdm vo terminos positos in alchabitio nō est ita. ibi eni terminus iouis finitur in 21 gradu virginis. Uel igit lra haly est corrupta vel non pōt dcm̄ suum itelligi nisi sm terminos Ptolemei. Et mercurius est in suo casu a pncipio 8 gradus piscium vsq̄ ad cōplemētum 19 graduū ipsius: et in residuo eiusdē signi iudicat tanq̄ si esset in detrimēto suo. Retrogradatio trium supiorum planetarum a pncipio sue retrogradationis vsq̄ ad oppositionē solis. i. vsq̄ ad medium retrogradationis aufert medietatē dati et alia medietas remanet: et qñ trāsiuerit oppositionē solis aspice quot gradus et minuta ibit retrogradādo ab oppositione solis et quot fuerint aspice quā ptem pportionalē hñt ad oēs gradus quos hꝫ retrogradari ab oppōne vsq̄ ad directionē et tātum addas medietati dati et dirigas gradus illos recte cū suis minutis tali mō q̄ qñ planeta fuerit in pncipio directionis sue dabit recte suū datum cōpletū. Pono in hoc exēplū: pono q̄ mars fuerit alcocboden et fuerit datū suum totū 60 anni sm pportionē prius factā inter angulū et succedētem et ponat q̄ sit ipse retrogradus iter mediū retrogradationis amisit ergo in medio retrogradationis sue et ante mediū retrogradationis medietatē horum annorum et remāserūt 30 anni: et pono q̄ iuerit vltra mediū retrogradationis sue. i. oppositionē solis retrogradādo p duos gradus: et pono q̄ ab oppōne vsq̄ ad directionē debeat ire retrogradādo p 10 grad. multiplicabo igit duos gradus per medietatē dati q̄ amisit. s. per 30 annos et puenient 60 que 60 diuidā per 10. et exibunt 6 anni quos annos addā medietati dati. s. 30 annis et puenīēt 36 anni. hoc eīt datū martis in casu pposito. Tñ venus et mercurius postq̄ quilꝫ eorum icipit retrogradari pdit medietatē dati eius q̄ dat qñ est directus: et postmodū aspice quot gradus

z minuta sibi remanēt vsq3 ad occultationē suam recte quāto plus poteris:q2 venus forte apparebit existēdo iter eam z solē minus 5 gradibus. Et qñ fuerit apparēs dabit mediū datū nisi apparuit existēdo iter eam z solē minus 5 gradibus:q2 tūc nō pdest illi apparitio illa in hoc casu. Postmodū dirigas illos gradus z minuta postq3 retrogradari icepit quousq3 occultauerit se subtilr z recte z diuidas p hoc medium dati qd remāsit in mō predicto. q2 qñ occultat totū pdit eius datū sicut pdiximus:q2 nihil remanet ei. Et pōt exēplificari ad silitudinē exēpli dati in retrogradatione triū supiorꝝ. Dicit Haly qd iuppiter z venus qñ piuncti fuerint corpalr vel qñ aspiciūt alcochodē de tertio vel sextili addūt numero annorꝝ quos dedit alcochoden fm numerꝝ annorꝝ suorꝝ minorꝝ annos vel mēses vel dies vel horas iuxta vtutes vel debilitates eorꝝ:z tñ ambe ifortune saturnus z mars qñ iungunt corpaliter cū alcochoden vel ipsum aspiciunt de opposito vel qrto minuūt ei numerꝝ annorꝝ suorꝝ minorꝝ. Sed qñ mercurius fuerit cū fortunis addētibus alcochoden addit ipse silr numerꝝ annorꝝ suorꝝ minorꝝ:z qñ fuerit cum ifortunis minuētibus alcochoden minuit etiā partem suā z qñ mars z saturnus aspexerint de tertio a signis breuium ascēsionū aut de sextili a signis longarꝝ ascēsionum minuūt. Et dico qd sol in quarta z oppositione minuit numerꝝ annorꝝ suorum minorꝝ:z addit de 3 z sextili. Multi ex astrologis antiqs z modernis dicūt qd luna fortunata addit de tertio vel sextili:z oēs sapientes huius scie confitent qd qñ natus nō habuerit hylech z habuerit aliquam duarꝝ fortunarꝝ in ascendente vel medio celi possibile est qd viuet fm quātitatem annorꝝ minorꝝ illius fortune que vitā significauit nisi gradus ascendens z luna fuerint infortunati vel fuerit eadem fortuna dña domus mortis:q2 tunc significat modicam durabilitatem z vitam.

Almutē vo qui preest natiuitati. Hic auctor docet eligē almutē.i.planetā dñatorē in figura a quo accipit esse nati post hylech z alcochoden. Snia lre est ista. planeta hñs maius dñium siue plures fortitudines in 5 locis predictis a qbus accipit hylech que sunt locus solis locus lune locus piunctionis vel puentionis ps fortune gradus ascendens ille planeta est almutē.i.vincēs. Et si aliqs habuerit dignitates in duabus vel tribus vel plurib9 locis ex locis pdictis ille est almutē. Uerbi grā:pono qd vnus planeta sit dñs ascēdētis z dñs termini eiusdē ascēdentis z cū hoc dñs faciei eiusdē.talis planeta hēt in ascēdente 8 fortitudines:z pono qd alter planeta sit dñs exaltationis ascēdentis z dñs domus loci solis z dñs triplicitatis partis fortune:talis planeta esset dignior almutē q3 pmus:q2 h3 plures fortitudines in locis pdictis. Et vt abbreuiet sermo colligēde sūt fortitudines cuilibet planete in 5 .locis pdictis:z ille eorꝝ qui abundauerit in numero fortitudinū ille erit almutem.

Et ex hoc pfectio in annis natiuitatu3 atq3 mun. In hoc caplo docet opus pfectionis.i.mutationis annorꝝ de vno signo ad aliud:z hoc duplr. Primo in ānis natiuitatum. Scdo in annis magnarꝝ piunctionum. Opus in annis natiuitatu3 est facile z est snia lre talis. cum volueris scire ad qd signum applicat annus natiuitatis alicuius:vide quot anni solares pfecti trāsierint nato z incipies a gradu ascendente natiuitatis:z dabis cuilibet anno vnum signu3:z vbi finitus fuerit numerus ibi erit signum pfectionis ab ascendente. Uerbi grā:ascēdens alicui9 natiuitatis fuit 1 o gra. arietis in fine pmi anni venit pfectio ad 1 o gradū tauri. In fine scdi anni ad 1 o gradum geminorꝝ:z sic fm hūc ordinem dādo cuilibet anno signu3 vnum vsq3 ad cōple

mentum 1 2 annoꝝ.tunc enim.s.in fine 1 2 annoꝝ reuertitur ad locum radicis.Si aũt multi anni transierint nato subtrahe a toto numero annoꝝ pfectoꝝ qui trãsierũt nato 1 2 quotiens poteris.i.diuide per 1 2 .ꝛ numeꝝ qui remanet infra 1 2 proijce ab ascendente natiuitatis ſm modũ prius dictum.Uerbi grã:ascendens cuiusdã natiuitatis fuit 1 3 gradus ṽginis:ꝛ trãsierunt nato 3 2 anni solares cõpleti:subtrahã a 3 2 annis 1 2 bis ꝛ remanẽt 8 anni cõpleti:dabo ergo pmum annum virgini:secũdum libꝛe:tertium scorpioni:quartũ sagittario:qntum capricorno:sextum aquario:septimũ piscibus:octauum arieti:veniet ergo pfectio ad signũ qđ succedit imediate.s.ad taurũ ad ꝯsimilem gradũ gradui radicis.s.ad 1 3 gradũ eiusdẽ.Sicut dixi de gradu ascẽdente:ita faciẽdum est de gradu solis:ꝛ gradu lune:ꝛ gradu partis fortune:ꝛ vbi applicuerit annus dñs illius signi est dispositor illius anni.Et ab illo accipiũtur facta de qbus natus se intromittet illo anno ꝛ fortunia ꝛ ifortunia que accidẽt sibi illo anno.Auctor ponit exẽpla in lr̃a:ideo nõ est necesse multũ insistere exẽplis. Deinde dicit auctor cũ pfectio anni puenerit ad aliquẽ gradũ alicuius signi ꝛ fuerit aliqs planeta vel radij alicuius planete post ipsum gra.in eodẽ signo vel in eadẽ domo in figura ꝛ volueris scire qñ pueniet pfectio ad ipsum planetã vel radios eius:vide quot gradus ꝛ minuta sint inter gra.ad quem puenit annus ꝛ ipsum planetam vel radios eius ꝛ multiplica illos p 1 2 ꝛ sextã partẽ vnius diei hoc est dicere.dabis cuilibet gradui 1 2 dies ꝛ sextã partem vnius ꝛ pueniet tibi dies qui sunt a pncipio illius anni vsqꝫ ad tps in quo pfectio pueniet ad planetã vel eius radios. Ratio aũt quare cuilibet gradui dantur 1 2 dies ꝛ sexta vnius diei est:qꝛ hoc modo in fine anni cõpletur vnum signum.Si enim multiplicaueris 3 0 gradus per 1 2 ꝛ sextã vnius pueniet 3 6 5 dies qui sunt dies vnius anni.Dicit Ptolemeus in ppositione 2 3 6 q̃rte partis quadripartiti sui:ꝛ sciemus dispositionẽ facti annoꝝ accipiendo numeꝝ annorũ natiuitatis:ꝛ pijciemus eos a quolibet locoꝝ hylegiorum ſm ordinem signoꝝ dãdo vnicuiqꝫ signo annũ vnum ꝛ accipiemus dispositorẽ a signo in quo applicat numerus graduum. Idem Haly in cõmento dicit qđ in hoc dicto vult narrare Ptolemeus ꝙ qđlibet signum disponit anno vno:ꝛ sic ibit signi reuolutio in quo est significator cuiuslibet 1 2 annis vna vice vsqꝫ ad finem vite:ꝛ hoc sciunt omnes astrologi.

Profectio aũt ex annis mundi. Hic docet opus profectionis in annis mũdi.Snĩa lr̃e est talis.Cum volueris scire applicationẽ annoꝝ alicuius secte vide quot trãsierint anni solares cõpleti a pncipio illius anni in quo fuit magna ꝯiunctio que significauit illam sectã:ꝛ diuide illum numeꝝ annoꝝ per 1 2 ꝛ numerũ qui remãserit infra 1 2 pijce ab ascẽdente illius anni in quo fuit ꝯiũctio ꝛ vbi applicuerit numerus ibi est signũ pfectionis.Auctor ponit exẽplum in lr̃a de secta saracenoꝝ.i.machometi:ꝛ dicit qđ inter annũ ꝯiunctionis que significauit legẽ illam ꝛ annũ apparitionis machometi.s.in quo incepit pdicare fuerũt 6 1 anni. Alia lr̃a hꝫ 5 2 anni. Ego credo ꝙ debẽt esse 5 2 anni:ꝛ 5 7 dies.alioqn nõ ꝯcordabit cũ illo qđ dicit postea:ꝛ ascẽdens illius anni in quo fuit illa ꝯiunctio fuit signũ geminoꝝ ꝛ peruenit ille annus in quo incepit pdicare ad signũ ṽginis.s.ad signũ illius planete qui fuit dñs signi ascẽdentis anni ꝯiunctionis.Si enim subtrahant a 5 1 . 1 2 .quotiẽs poterit remanẽt 3 .detur ergo signo geminoꝝ primus.scđs cancro.tertius leoni.ꝛ sic annus incõpletus qui nõ fuit positus in numero peruenit ad signũ ṽginis. Nõ est nobis magna cura quot anni fuerũt ab anno illius ꝯiunctionis vsqꝫ ad pmum annũ arabũ. Sufficiat enim nobis scire ꝙ annus ille in quo inceperãt anni arabũ peruenit ad ṽgi

nem: q2 anni arabū sunt nobis noti ex tabulis extractiōis erarū ⁊ poterimus īcipe a vgine ſm q dicit auctor in lra. Et q2 tpe auctoris ipsi opabant in ptib9 suis p annos psaꝝ: iō applicat dcm̄ suū ad annos psaꝝ: ⁊ dicit cū volueris hr̄e notitiā h9 rei .i. scire ad q signū applicat annus ex anno piūctionis q̄ significat sectā sarracenoꝝ vide q̄t anni psaꝝ trāsierūt ⁊ verte illos i dies p tabulā extractiōis erarū deseruiētē ānis psaꝝ: aut q multiplicent āni p 365 .tot eni dies ptinet ānus psicus: q2 anni psici nō hn̄t q̄rta3 diei ⁊ nūero dieꝝ q puenerit tibi adde 3624 dies. tot eni dies fuerūt a pncipio annoꝝ arabū vsq3 ad pncipiū ānoꝝ psaꝝ: ⁊ q collectū fuerit diuide p 365 .⁊ q̄rtā vni9 ⁊ ⁊ pueniēt āni solares: si qd residuū fuerit erūt dies āni impfecti. Et potes et numeꝝ dieꝝ reducē ad annos solares p tabulas extractiōis eraꝝ deseruiētē annis solaribus.

Tota itētio auctoris stat in h q sciam9 quot āni solares pfecti trāsierūt ab initio ānoꝝ arabū vsq3 ad tps psiderationis ⁊ dam9 cuili3 āno vnū signū ſm modū pus dcm̄: ⁊ icipiemus a vgine: ⁊ ego ponā exēplū applicādo ad cōputatiōes nr̄as ſm annos dn̄i nr̄i iesu chr̄i. Cū volueris scire ad q signū applicat ānus piūctionis q̄ significat legē sarracenoꝝ: subtrahe ab ānis chr̄i 621 ānos ⁊ 6 mēses ⁊ 14 dies tot eni anni fuerūt a pncipio annoꝝ chr̄i vsq3 ad pncipiū annoꝝ arabū ⁊ nūeꝝ ānoꝝ pfectoꝝ q remāserit diuide p 12 .⁊ illud qd remanet pīce a vgine dādo cuili3 āno signū vnū ſm modū pus dictū ⁊ remanet annus impfect9 sequēs ānos pfectos q̄s diuisisti manet in vgie. Uerbi grā: anni chr̄i sūt mō 1330 cōpleti ⁊ 2 dies ab illis subtrahā 621 ānos 6 menses 14 dies remanēt 708 anni solares pfecti 6 mēses ⁊ 8 dies. Illi sūt anni q trāsierūt a pncipio annoꝝ arabū vsq3 mō. q̄s ānos pfectos diuidā p 12 .⁊ tot9 nūerus surgit ita q nō remanet aliq̄s ānus pfect9. Dico g q pfectio āni piūctionis magne q̄ significat sectā sarracenoꝝ mō est i vgine ſm sniā auctoris. Sicut exēplificatū est de secta sarracenoꝝ ita pōt fieri i aliis sectis si debeāt dici secte si sciat piūctio signs illā sectā ⁊ ascēdens anni piūctionis. S3 de hac mā nō expedit multū loq. est eni3 res q̄ nō pcordat cū fide nr̄a: s3 si q̄s delectat i his ⁊ voluerit reducē mutatiōes q̄ fiūt i legib9 ad mot9 supioꝝ corpoꝝ legat libros Albumasar de magnis piūctionib9 ⁊ ibi iueniet. Deide dic si volueris scire pfectionē a signo piūctionis q̄ significat pdictā sectā pīce ānos pdictos a scorpiōe: q2 piūctio illa ſm eū fuit i scorpiōe. Si vo volueris pfectionē ab ascēdēte regni videt q̄t āni solares trāsierūt a pncipio illi9 regni ⁊ pīce ab ascēdēte eiusdē regni. Ipse exēplificat de vno regno: s3 nescio de q̄ regno loq ⁊ nō curo: q2 sine exēplo suo pōt itelligi lra. Sic. aūt dr̄ de ascēdēte regni ita d3 itelligi de ascēdēte fūdatiōis alicui9 ciuitatis vel castri vel et cuiuscūq3 edificii: ita q accipiant āni solares pfecti q trāsierūt a pncipio fūdatiōis illi9 pīciant ab ascēdēte pncipii fūdatiōis ſm modū añ dictū. Deide dic si volueris pfectionē ab ascēdēte mutatiōis piūctiōis Jouis ⁊ saturni de triplicitate aq̄tica ad triplicitatē igneā subtrahe ab ānis psaꝝ 176 annos psicos ⁊ puerte illos q remanēt i ānos solares ⁊ pīice a leone: vult dicē q piūctio iouis ⁊ saturni i pncipio ānoꝝ psaꝝ fuit i triplicitate eq̄tica ⁊ post pncipiū ānoꝝ psaꝝ p q̄s ipsi ꝯputabāt p 176 ānos mutauit se piūctio ad triplicitatē igneā: iō iubet subtrahē ab ānis psaꝝ 176 ānos ⁊ remanēt āni q trāsierūt ab āno mutatiōis piūctiōis ad triplicitatē igneā ⁊ iubet eos ānos q remanēt ꝯtere i ānos solares: q2 psici nō hn̄t bisextū: ⁊ āni solares hn̄t pfectio aūt fit ſm ānos solares: ⁊ iubet pīicē a leone: q2 ſm ipm leo fuit ascēdēs in āno mutatiōis piūctionis ad triplicitatē igneā. ex quo vi3 q auctor iste fuit ⁊ cōposuit hūc librū in tpe quo piūctio fuit in triplicitate ignea: nūc aūt hec piunctio est i triplicitate aerea. ideo ponā exēplū de triplicitate in q̄ nos sum9. Cū volueris scire pfectionē ab anno mutationis piunctionis iouis ⁊ saturni ad triplicitatē aeream

subtrahe

subtrahe ab annis cbri 1 3 2 4 annos pfectos z 7 1 dies z 2 0 horas.tm eni tps trā siuit a pncipio annoꝝ cbri vsq ad pncipiū annoꝝ mutatiōis piūctionis ad triplicita tē in q̄ nos sumus:z residuū pijce a 1 3 gradu tauri.ille eni fuit ascēdēs anni supradi cti:z vbi pduxerit te numerus ibi erit pfectio āni.Uerbi gra:āni cbri sūt mō 1 3 3 0 cōpleti:z 2 2 dies.ab illis subtrahā 1 3 2 4 ānos z 7 1 dies:z remanebūt 5 anni pfe cti z 3 1 6 dies anni impfecti:dabo pmum annū tauro incipiēdo a 1 3 gradu eius z scdm annū signo geminoꝝ icipiēdo a 1 3 gra.eius tertiū cācro.quartū leoni icipien do a 1 3 gradu eius.qntū vgini icipiēdo a 1 3 gradu eius.venit ergo pfectio 6 āni nōdum pfecti ad librā ad 1 3 gradū.Et si volueris scire gradū in quo est pfectio diei vltimi ex diebus q trāsierūt de anno impfecto multiplica numeꝝ dieꝝ anni impfecti per 3 0.z pductū diuide per 3 6 5.z numerus quotiēs erit gradus.Si aūt aliqd re mānserit post diuisionē multiplica illud p 6 0.z diuide p idē qd prius z numerus quo tiēs erit minuta.verbi gra.in pposito exēplo remāserūt de anno impfecto 3 1 6 dies quos multiplicabo p 3 0 z pueniēt 9 4 8 0 quē numeꝝ diuidā per 3 6 5 z exibūt 2 5 gradus z remanēt post diuisionē 3 5 5 que multiplicabo per 6 0 z pueniēt 2 1 3 0 0 z diuidā per 3 6 5 z exibūt 5 8 minuta addā ergo super 1 3 gradū libre 2 5 grad.z 5 8 minuta z pueniet numerus vsq ad 8 gradus z 5 8 minuta scorpionis.ibi ergo nūc est pfectio ab ascēdente anni mutationis piunctionis ad triplicitatem aeream.

Et ex hoc directio.

In h capl'o auctor docet dirigere signifi catorē qūdibet ad qūdibet locū circu li.Intelligēdum est pmo q directio siue dirigere sigtorem ad aliquē locum circuli nihil aliud est quā inuenire gradus eqnoctialis qui reuoluunt a loco sigtoris vsq ad locū ad quem dz dirigi.Si vo locus sigtoris fuerit in medio celi vel in angu lo terre tūc dirigere est inuenire gradus eqnoctialis qui reuoluuntur a loco sigtoris vsq ad locū ad quem dz dirigi in orizonte recto.Si aūt fuerit in ascēdente vel in oc cidēte tunc dirigere est inuenire illos gradus eqnoctialis in orizonte obliquo. Si aūt nō fuerit in aliquo hoꝝ locoꝝ tunc accipiunt ascēsiones mixtim.s.miscēdo ascēsiones circuli directi cū ascēsionibus regionis : pportionalr tn̄ sm distātiam loci sigtoris ab angulis:z gradus directionis qnq signt annos qnq dies qnq alia tpa. In natiuita tibus enim quilibet gradus sigt annū.In reuolutionibus aūt annoꝝ mūdi z natiui tatū quilibet gradus sigt diem.Et qdam volūt q in reuolutionibus annoꝝ 5 9 mi nuta z 8 scda.s.motus solis in vno die signt vnum diem.In piunctionibus solis z lu ne z in oppositionibus sm quosdā quilibet 1 3 gra. 1 0 mi.s.quātum luna mouet in die p mediū cursum signt diem.Cū ergo volueris sigtorem aliquē dirigere ad aliquē locū circuli si sigtor ille fuerit in gradu medij celi vel in angulo terre subtrahe ascēsio nes circuli directi gradus sigtoris ab ascēsionibus circuli directi loci ad quē vis eum dirigere z remanēt gradus directionis.Si vo sigtor dirigēdus fuerit in ascendente aut occidēte subtrahe ascēsiones circuli obliqui gradus sigtoris ab ascēsionibus circu li obliqui illius loci ad quē vis euz dirigere z remanēt gradus directionis.Exēplum qn̄ est in medio celi.Pono q luna sit in medio celi in 5 gradu aquarij z pono q ra dij oppositi saturni sint in 6 gradu piscium. Ponā q velim dirigere lunā ad radios oppositos saturni.Quesiui igit ascēsiones gradus lune in circulo directo z ineni 3 7 gra. 2 3 minuta.Quesiui ēt ascēsiones sexti gradus piscium vbi sunt radij oppositi sa turni in eodē circulo directo z iueni 6 7 gradus 4 8 minuta.Deide subtraxi ascēsio nes lune ab ascēsionib9 radioꝝ saturni z remāserūt 3 0 gra. 2 5 minuta.illi eēnt gra dus directionis in hoc casu. Exēplum qn̄ est in ascēdente. Pono q luna sit in eodē 5

gradu aquarij et radij saturni in 6 piscium. Quesiui ascēsiones gradus lune in circulo obliquo in regione cuius latitudo est 48 graduū: et inueni 330 gra. 22 minuta. Quesiui etiā ascēsiones sexti gradus piscium et inueni 348 gra. 31 minuta subtraxi ascēsiones lune ab ascēsionibus gradus radiorum saturni et remāserūt 18 gra. 9 minuta. illi erūt gradus directionis in hoc casu. hoc eodē mō dirigitur gradus ascendens ad quodlibet locū circuli. Si vero significator dirigēdus fuerit extra hec loca tūc si fuerit inter mediū celi et ascēdens vide distātiam eius a medio celi subtrahēdo ascēsiones gradus medij celi in circulo directo ab ascēsionibus gradus significatoris quā distātiā serua. Deinde scias medietatē arcus diurni gradus significatoris per modū dictū in capitulo de radiationibus et serua eam. Deinde subtrahe ascēsiones circuli directi gradus significatoris ab ascēsionibus circuli directi loci ad quē vis eum dirigere et quod remāserit erit significator circuli directi serua eam. Deinde subtrahe ascēsiones gradus significatoris in circulo obliquo ab ascēsionibus loci ad quē vis eum dirigere in eodē circulo obliquo et quod remāserit est significator regiōis. Deinde subtrahe significatorem minorē de maiori et differentiam multiplica per distātiam ab angulo medij celi et productum diuide per medietatē arcus diurni significatoris et proueniet pars proportionalis quā adde super significatorem circuli directi si fuerit minor significatore regionis: vel subtrahe si fuerit maior et quod prouenerit erit gradus directionis. Si aūt velles dirigere contra successionē signorum sicut dirigunt partes et planete retrogradi. s. procedēdo ab ascēdente versus medium celi tūc debes accipe distātiam significatoris ab ascēdente per ascēsiones regionis et debes addere partem proportionalē differentie duorum significatorum super significatorem regionis: si ille erit minor significatore circuli directi aut subtrahere ab eo si esset maior. in alio nō differt opus. Si aūt significator dirigēdus fuerit inter ascendens et angulum terre: vide distātiam gradus significatoris ab ascēdente subtrahendo ascēsiones gradus ascēdentis regionis ab ascēsionibus gradus significatoris regionis et serua distātiam. Deinde scias medietatem arcus nocturni gradus significatoris per modū dictum in opere radiationum quā etiam serua. Deinde subtrahe ascēsiones gradus significatoris in circulo obliquo ab ascēsionibus loci ad quē vis eum dirigere in eodē circulo obliquo et quod remanserit est significator regionis quē serua. Deinde subtrahe ascēsiones gradus significatoris circuli directi ab ascēsionibus circuli directi loci ad quem vis eum dirigere et quod remāserit erit significator circuli directi. deinde subtrahe minorē de maiori et remanebit differentia duorum significatorum: quā multiplica per distātiam gradus significatoris ab ascēdente et productū diuide per medietatē arcus nocturni gradus significatoris et proueniet pars proportionalis quā adde significatori regionis si fuerit minor significatore circuli directi: vel subtrahe a significatore regionis si fuerit maior significatore circuli directi: et quod post additionē vel subtractionē prouenerit sunt gradus directiōis. Si vero volueris dirigere contra successionē signorum. s. procedēdo ab angulo terre versus ascendens: tūc debes accipe distātiam significatoris ab angulo terre per ascēsiones circuli directi et multiplicare illā per differentiam duorum significatorum et diuidere per medietatē arcus diurni vt prius dictū est: et partem proportionalē debes addere ad significatorem circuli directi si fuerit minor significatore regiōis. Vel subtrahere si fuerit maior in alio nō differt opus. Si aūt significator dirigēdus fuerit inter angulū terre et gradū occidētis operari debes cū gradu opposito significatoris et cū gradu opposito loci ad quē vis eū dirigere et per distātiā gra. oppositi significatoris a medio celi: et per medietatē arcus diurni gra. oppositi significatoris gra. n. oppositus significatoris tātum distat a linea meridiana quantum gra. significatoris ab angulo terre: et medietas arcus diurni gra. oppositi est tāta quāta est medietas arcus nocturni significatoris. et est tūc idem opus quod fuit inter mediū celi et ascēdens. Si vero significator dirigēdus fuerit inter angulū occidētis et mediū celi debes operari similiter per gradū oppositū significatoris et per distātiam eiusdē ab

ascendente ⁊ p medietatē arcus nocturni eiusdē gra. oppositi ⁊ p gradū oppositū loci
sig̃toris ad quē dirigēdus est: ⁊ est eadē opatio sicut sit iter ascēdens ⁊ angulū terre.
Si vo ꝯtingat q̄ sig̃tor dirigēdus sit i vna q̄dra ⁊ locus ad quē dꝫ dirigi sit in alia q̄/
dra. Verbi gr̃a: sig̃tor sit iter mediū celi ⁊ ascēdēs: ⁊ locus ad quē dꝫ dirigi sit iter ascē
dens ⁊ angulū terre tūc p̊ ꝯbes dirigē vsq3 ad angulū ⁊ postea dirigē angulū vsq3 ad
locū ad quē dꝫ dirigi ⁊ iungere has directiones insil. Diriges aūt sig̃torē prius dcm̄:
ita q̄ accipias distātiā sig̃toris ab angulo q̄ est retro ip̄m in ordine signoꝝ sicut si fue/
rit iter angulū mediȷ̄ celi ⁊ ascēdens accipies distātiā eius ab angulo mediȷ̄ celi. Et si
fuerit iter ascēdēs ⁊ angulū terre accipies distātiā eius ab ascēdēte: accipies ēt medie
tatē arcus diurni vel nocturni gra. sig̃toris vel eiꝰ oppositi p modū prius dcm̄: ⁊ angu
lum ad quē vis dirigē accipies pro loco ad quē dꝫ dirigi: ⁊ teneto ordinē prius dcm̄.
Illa directione facta diriges angulū p modū p̄us dcm̄ q̄n sig̃tor fuerit in aliq̄ angu/
loꝝ vsq3 ad locū ad quē dꝫ dirigi sig̃tor: ⁊ addes vnā directionē cū alia: ⁊ pueniēt gra
dus directionis. Auctor in lr̃a dicit q̄ dꝫ accipi distātia sig̃toris ab angulo ⁊ illa dꝫ di
uidi per p̄tes horaꝝ gradus sig̃toris ⁊ pueniēt hore distātie sig̃toris ab angulo ⁊ di/
cit q̄ dꝫ accipi sexta ps dn̄ie duoꝝ sig̃toꝝ quā sextā p̄tem iubet multiplicare p horas di
stātie sig̃toris a meridie: ⁊ pueniens iubet addere ad sig̃torem circuli directi vel sub
trahere p modū dcm̄. Sed modus quē posui est leuior ⁊ planior. In mō. n. auctoris
opꝫ accipe distātiam ab angulo p eūdem modū quē ego posui ⁊ vltra hoc opꝫ quere/
re p̄tes horaꝝ gra. sig̃toris: ⁊ postea diuidere distātiam ab angulo per p̄tes horaꝝ gra
dus sig̃toris ⁊ q̄d puenerit tenere. Opꝫ ēt s̄m modū suum querere sig̃torem circuli
directi ⁊ sig̃torē regionis p eūdem modū quē posui ⁊ ēt dn̄iam duoꝝ significatoꝝ: ⁊ vl
tra hoc opꝫ illam dn̄iam diuidere p sex ad hoc vt habeat̄ 6 pars eius. Cū vo in mul
titudine opationū facilr̄ cadat error videt̄ mihi modus quē posui certior. Exēplum
q̄n sig̃tor est iter mediū celi ⁊ ascēdēs ⁊ locus ad quē dꝫ dirigi est ⁊ in eadē quadra. s.
iter mediū celi ⁊ ascēdens. Pono q̄ luna sit hylech ⁊ sit in q̄nto gradu aq̄rij: ⁊ pono
q̄ radij oppositi saturni ⁊ idē esset de corpe: sint in sexto gradu piscium: ⁊ pono q̄ an/
gulus mediȷ̄ celi sit 20 gra. capricorni. Ad dirigendū lunā ad radios saturni quesiui
p̄mo ascēsiones gradus mediȷ̄ celi in circulo directo ⁊ iueni 21 gradus ⁊ 39 minu/
ta subtraxi ascēsiones gradus mediū celi ab ascēsionibus gra. lune: ⁊ remansit distātia
lune a medio celi 15 gra. 44. mi. Deīde quesiui ascēsiones gra. lune i circulo obliq̄
⁊ iueni 330 gra. 22. minu. q̄siui ēt ascēsiones gra. oppositi loci lune 104 gra. ⁊ 30
minuta a q̄bus subtraxi ascēsiones gradus lune: sꝫ q2 nō potui subtrahere eo q̄ ascen
siones gradus lune erāt maiores ascēsionibꝰ gradus oppositi addidi ascēsionibus gra
dus oppositi gradui lune 360 gradus ⁊ puenerūt 464 gra. 30 minuta: deīde sub
traxi ⁊ remāserūt 134 gra. 8 minuta ⁊ hoc fuit totꝰ arcus diurnꝰ gradus lune quē
mediaui ⁊ fuit medietas 67 gra. ⁊ 4 mi. Seruaui itaq3 distantiā lune a medio celi ⁊
medietatē arcus diurni gradus lune. Deīde subtraxi ascēsiones gra. lune i circulo di
recto que fuerit 37 gra. 23 mi. ab ascēsionibꝰ gra. radioꝝ saturni in eodē circulo q̄
fuerūt 67 gra. 48 minuta ⁊ remāserūt 31 gra. 25 minuta: ⁊ h̄ fuit sig̃tor circuli di
recti s̄uaui itaq3 eū. Deīde subtraxi ascēsiones gra. lune i circulo obliq̄ q̄ fuerūt 330
gra. 22 minuta ab ascēsionibꝰ radioꝝ saturni in eodē circulo obliquo q̄ fuerūt 348
gra. 31 minuta ⁊ remāsit sig̃tor regionis q̄ fuit 18 gradus 9 minuta. Deinde sub/
traxi sig̃torem regionis a significatore circuli directi ⁊ remāsit dn̄ia duoꝝ significato/
rum que fuit 12 gradus 16 minuta. Deinde multiplicaui istam differētiam per di/
stātiam lune a medio celi ⁊ diuisi per medietatē arcus diurni gradus lune ⁊ prouenit

pars pportionalis que fuit 2 gradus 5 2 minuta 3 8 scda quã ptem pportionalem etiam subtraxi a significatore circuli directi: qr fuit maior significatore regionis r remãserũt gra. directionis qui fuerũt 2 7 gra. 3 2 minuta 2 1 scdo accepi pro quolibet gradu vnum ãnum r pro qbuslibet minutis 5 residuis vnũ mẽsem: r pro quolz minuto 6 dies: r pro quolz scdo 6 minuta diex cũ cõpletum fuerit hoc tps a tpe natiuitatis cuius figura fuerit hoc mõ disposita morief natus. Qñ vo significator est iter ascẽdens r angulũ terre opaberis cũ distãtia ab ascẽdente r cũ medietate arcus nocturni: r nõ differt in alio. Cũ vo volueris dirigere ɔtra successionẽ signox si significator fuerit iter medium celi r ascẽdens opaberis cũ distãtia ab ascẽdente r cũ medietate arcus diurni. Si aũt sigtor fuerit iter angulũ terre r gradũ occidẽtis opaberis cũ opposito gradu sigtoris r gradu opposito loci ad quẽ vis dirigere: r tũc est opus tuũ inter mediũ celi r ascẽdens. Et si sigtor fuerit iter gradum occidẽtis r mediũ celi opaberis silr cum gradibus oppositis: r tũc est opus tuum iter ascẽdens r angulũ terre.

¶ Nota tñ q̃ sm modũ dictum dirigunf sigtores qñ nõ habẽt latitudinem. Quãdo autem significatores hñt latitudinem difficilior est modus: r pter hoc factum fuit instrumẽtum ad dirigẽdum planetas hñtes latitudinem r illud istrumẽtum vocaf directorium. Videbaf enim cõpositori seu inuẽtori illius istrumẽti q̃ sigtor hñs latitudinem nõ posset dirigi per tabulas ascẽsionum: vel non sine magna difficultate. Ego autem dico q̃ istsm suum nõ est sufficiẽs. nisi sit maxime quãtitatis ita q̃ possit recipe minuta tale autem vix potest fieri. In directionibus enĩz vtpsm accipif pro quolibet gradu vnus ãnus. mõ si in directionibus istrumẽtum nõ sit diuisum nisi per gradus vix iuenietur in eo certitudo vsq̃ ad ãnum: r hoc si istrumẽtum sit bene factum ita q̃ nõ sit error idiuidẽdo: hoc autem nõ sufficit. Et ego dico tibi q̃ sigtor hñs latitudinẽ potest dirigi ad locum hñtem latitudinẽ per tabulas ascẽsionum: r vidi modũ expositum in aliquo libro. Modus aũt est iste cũ volueris dirigere sigtorem hñtem latitudinem ab ecliptica ad corpus alicuius planete ẽt hñtis latitudinem vel ad radios alicuius hñtis latitudinẽ. quere pmo gradũ cum quo sigtor mediat celũ sm doctrinaz canonum pmi mobilis. Deide quere gradũ cum quo mediat celũ locus ad quẽ vis dirigere sm eãdem doctrinã: r accipies gradũ cum quo sigtor mediat celuz pro loco sigtoris: r per hũc scies distãtiam sigtoris a medio celi vel ab ascẽdẽte per modũ prius dictũ nec plus nec minus: r accipies locũ: cũ quo mediat celũ locus ad quẽ dz dirigi pro loco ad quem dz dirigi: r cũ istis duob⁹ queres sigtorem circuli directi p modũz prius dictum. deide quere gradũ cum quo orif sigtor in regione tua sm doctrinã canonum pmi mobilis: quere ẽt gradũ cum quo orif locus ad quẽ dz dirigi sm eosdez canones. Deide cũ gradu cuz quo orif sigtor queres medietatẽ arcus diurni vel nocturni p modum prius dcm: r queres sigtorem regionis cuz istis duob⁹ gradibus. s. cum gradu cũ quo orif sigtor r cum gradu cũ quo orif locus ad quẽ dz dirigi in alio nõ differt opus. Dico tibi ẽt r breuiter q̃ opz querere gradũ cum quo sigtor mediat celũ r gradum cũ quo mediat celũ locus ad quẽ dz dirigi. cum pmis duob⁹ opz querere sigtorem circuli directi. cũ alijs duobus opz querere sigtorẽ regionis. Cũ gradu tñ cum quo sigtor mediat celũ opz querere distãtiaz a medio celi si fuerit iter mediũ celi r ascẽdens: cum gradu aũt cũ quo orif sigtor opz querere medietatẽ arcus diurni vel nocturni. Si aũt sigtor fuerit iter ascẽdens r angulũ terre opz querere distantiam sigtoris ab ascẽdente cũ gradu cum quo orif sigtor r cum eodem medietatẽ arcus nocturni in oibus alijs est idem opus cum ope prius dicto. Est ẽt vnus alius casus qui põt ɔtingere in directionibus qñ sigtor r locus ad quem debẽt dirigi habent latitudinem:

latitudinē: aut vnus eoꝝ hȝ latitudinē. Pōt eni ꝯtingē ꝙ ſigtor dirigēdus ⁊ locus ad quē dȝ dirigi ſimul veniāt ad lineā meridianā: ita ꝙ ambo mediāt celū cū eodē gradu lȝ nō ſint in eodē gradu in ecliptica. Si aliqs iſtoꝝ caſuū eueniat: tūc opaberis eodeȝ mō quo dicā. Si eni ſigtor ⁊ locꝰ ad quē dȝ dirigi veniāt cū eodē gradu ad mediū celi: q̄r nō ſūt aliq̄ aſcēſiones i circulo directo iter eos pones ꝑ ſigtore circuli directi. o. Poſtea q̄res ſig̃torē regiōis accipiēdo aſcēſiones i circulo obliquo a loco cū quo orit̃ ſigtor vſqȝ ad locū cuȝ quo orit̃ locus ad quē dȝ dirigi: ⁊ totū illud. ſ. ſigtorē regionis multiplicabis ꝑ diſtātiam ſigtoris ab angulo ⁊ ꝓductū diuides ꝑ medietatē arcꝰ diurni vel nocturni: ⁊ ꝓueniet pars ꝓportionalis quā tenebis pro gradibꝰ directiōis. Si aūt ſigtor dirigēdus: ⁊ locus ad quē dȝ dirigi orian̄t cū vno ⁊ eodē gradu pones pro ſigtoris regionis. o. ⁊ ſig̃torē circuli directi multiplica ꝑ diſtātiā ſigtoris ab angulo: ⁊ diuide ꝑ medietatē arcus diurni vel nocturni: ⁊ ꝓueniet pars ꝓportionalis quā tenebis pro gradibꝰ directionis. Ponere aūt ⁊ oibus exēpla eſſet nimis lōgū: ſȝ itēdo dño ꝯcedēte in fine iſtius expōnis ponē eq̄tionē vniꝰ natiuitatis. in q̄ patebit modus inueſtigādi aſcēdentē ⁊ eligēdi hylech ⁊ alcochodē: ⁊ ponā ibi aliq̄s ꝓiectiones radiorū ⁊ aliq̄s directiones pro nūc aūt ſufficiāt hec de ope directionū. Dicit auctor in lr̄a cognitis ānis directionis ſi volueris ſcire locū iſtius directionis in ȝodiaco adde annos directionis ſup aſcēſiones circuli directi gradus ſigtoris ſi ſigtor fuerit in medio celi vel in angulo terre ⁊ reduces ad gradus eq̄les in circulo directo: ⁊ vbi ꝑduxerit te numerus in circulo ſignoꝝ: ibi eſt locus directionis: ⁊ dȝ locꝰ diuiſionis ⁊ dñs termini illiꝰ loci dȝ diuiſor. Si ꝟo ſignificator fuerit in aſcēdēte adde annos directionis ſup aſcenſiones regionis gradus ſignificatoris: ⁊ reduc ad gradus equales in circulo obliquo: ⁊ vbi perduxerit te numerus in circulo ſignoruȝ ibi eſt locus diuiſionis: ⁊ dñs termini illius loci eſt diuiſor. Et iſtud eſt idem opus cum opere de proiectionibus radioꝝ: ⁊ quando feceris directionem ⁊ fecerit iſtud opus inuenies in fine eundem locum ad quem direxiſti: niſi ſignificator haberet latitudinem.

At ex hoc algebutar ĩ natiuitatibꝰ.

In hoc capꝰ auctor docet dirigē gradū aſcēdentē in natiuitatibꝰ. Snīa lr̄e eſt talis. Cōſidera i cuiꝰ planete termio ſit gradus aſcēdens ⁊ ꝯſidera finē illius termini. Deide q̄re aſcēſiones gra. aſcēdētis i circulo obliq̄ ꝑ tabulā tue regionis ⁊ ſua eas: q̄re ēt aſcēſiones finis illiꝰ termini ꝑ eādē tabulā a qbꝰ ſubtrahe aſcēſiones gra. aſcēdētis ⁊ gra. q̄ remāſerint ſūt gra. directionis. accipe ꝓ quolȝ gradu annū vnū. ⁊ pro qbuſlȝ qnqȝ minutis vnū mēſem: ⁊ pro q̄lȝ minuto 6 dies ⁊ pro q̄lȝ ſo duas horas ⁊ 24 minuta hore: ⁊ planeta q̄ eſt dñs termini eſt diſpoſitor ānoꝝ ſiue diuiſor. Poſtea ꝯſidera finē termini: imediate ſequētis ⁊ ſubtrahe aſcēſiones finis termini ꝑcedētis ab aſcēſionibꝰ finis termini illiꝰ: ⁊ remanebūt gra. directiōis accipe ſic prius pro q̄lȝ gra. annū vnū ⁊c. ⁊ dñs illius termini eſt diſpoſitor ſiue diuiſor: ⁊ iſto mō facies ad finem cuiuſlȝ termini ſm ordinē ſignoꝝ vſqȝ ad finē vite. Et ſi fuerit in aliq̄ termino aliqs planeta vel radij alicuiꝰ planete ille planeta erit ꝑnceps i diuiſiōe. Exēplū i hȝ pono ꝙ aſcēdēs alicuiꝰ natiuitatis fuit q̄rtus gra. v̄gis cōpletus ad dirigēdū gradū iſtū ꝯſidera ꝑmo i cuiꝰ planete termino eſt iſte gra. ⁊ pȝ ꝑmo ꝙ eſt in termino mercurij ⁊ durat terminꝰ vſqȝ ad finē 7 gra. v̄gis. q̄ſiui aſcēſiones gra. aſcēdētis in oriȝōte obliq̄ in regione cuiꝰ latitudo eſt 48 gra. ⁊ iueni 144 gra. 27 mi. q̄ſiui ēt aſcēſiones finis t̄mini. ſ. finis 7 gra. v̄gis. ⁊ iueni 148 gra. 33 minu. ſubtrari aſcēſiones gra. aſcēdētis ab aſcēſionibus finis termini ⁊ remāſerūt 4 gra. 6 minuta. ⁊di cuilibet gradui vnū annū ⁊ qbuſlibet

5 minutis vnũ mẽsem ⁊ cuilibet minuto 6 dies: ⁊ fuerũt q̃tuor ãni vnus mẽsis ⁊ sex dies. ⁊ mercurius dñs termini fuit dispositor istorꝫ ãnorꝫ. Deinde ꝯsideraui terminũ imediate sequẽtem q est veneris ⁊ durat vsq ad finẽ 17 gra. ṽginis. quesiui ascensiones finis termini illi⁹. s. veneris ⁊ iueni 162 gra. 15 minuta. a qb⁹ subtraxi ascẽsiones finis termini ꝑcedẽtis mercurij: ⁊ remãserũt 13 gra. 44 minuta. q fecerũt 13 annos 8 mẽses 12 dies. ⁊ ven⁹ disposuit hos ãnos: in fine isti⁹ termini fuit etas nati 17 anni 9 mẽses 18 dies. Deide sequit̃ terminus Jouis q durat vsq ad 21 gra. dum ṽgis cõpletũ: quesiui ascẽsiones ei⁹ ⁊ iueni 167 gra. 43 minuta. a qb⁹ subtraxi ascẽsiones finis termini ꝑcedẽtis: ⁊ remãserũt qnq gradus 28 minuta que fecerũt qnq annos: qnq mẽses 18 dies: ⁊ Juppiter fuit dispositor istorꝫ annorꝫ. Factaq est etas nati i fine istorꝫ annorꝫ 23 ãni. tres mẽses. sex dies. Deide sequit̃ termin⁹ martis ⁊ faciẽdũ est: vt ꝑus: ⁊ ꝫ istũ ordinẽ est directio ꝯtinuãda vsq ad finẽ vite: ⁊ q̃ties directio ꝑuenit ad corp⁹ vel radios isortune veniet nato ĩfirmitas vel ipedimẽtũ i corpore suo ꝼm nãm illius isortune nisi fortune asꝑxerint ipm locũ. tũc. n. minuẽt malũ.

Ex hoc duodenaria planetarꝫ ⁊ domorꝫ

In hoc capl'o auctor docet iuenire dñm duodenarie. Intelligẽdũ est ad eũi dẽtiam istius capituli ꝙ quodlibet signũ intelligit̃ diuidi in duodecim partes: ⁊ quelibet pars est de duobus gradibus ⁊ 30 minutis. Hyspalensis ponit hoc capitulũ: ⁊ duo capitula sequentia iter dignitates planetarꝫ: ⁊ dñs ꝑme duodenarie est dñs illius signi. Dñs secunde duodenarie est planeta succedens ascẽdendo ⁊ sic ꝼm ordinem. Verbi grã: dñs ꝑme duodenarie arietis est mars. scde sol. tertie venus. quarte mercurius. qnte luna. sexte saturnus. septime Juppiter. octaue iterꝫ mars: ⁊ sic ꝼm ordinem. Snia auctoris est talis. Cũ volueris scire duodenarias planetarꝫ vel domorꝫ vide quãtum trãsiuit planeta de signo in quo est aut de domo in qua est ⁊ numerꝫ illorum graduũ multiplica per duodecim: ⁊ sup numerum ꝑductum adde numerꝫ graduum quos multiplicasti. ⁊ qđ collectum fuerit proijce ab initio signi in quo est planeta dando vnicuiq signo 30. ⁊ vbi finitus fuerit numerus ibi erit duodenaria.

Et ex hoc anaubarach.

Hic docet iuenire dñm nouenarie. Sñtẽtia eni est talis. Cũ volueris scire nouenariã siue dñꝫ nouenarie alicui⁹ planete: vide quot g̃dus ꝯtrãsiuit planeta de signo in quo est: vel de domo in q̃ est: ⁊ diuide totũ illud signũ in 9 diuisiones: ⁊ erit q̃libet diuisio ex trib⁹ gradib⁹ ⁊ 20 minutis. Deide vide in q̃ ꝑte illius diuisionis sit planeta. ⁊ dabis ꝑmã diuisionẽ dño signi mobilis eiusdẽ triplicitatis. ⁊ scdam diuisionẽ dño signi seq̃tis: ⁊ sic eũdo ꝼm ordinẽ signorꝫ quousq venias ad illã nouenariaꝫ in q̃ est planeta cuius q̃ris dñm nouenarie. Verbi grã: pono ꝙ sol sit in 24 gra. aq̃rij. ad sciẽdũ ergo dñm nouenarie g̃dus solis dedi ꝑmos tres gradus aq̃rij ⁊ 20 minuta dño signi mobilis eiusdẽ triplicitatis. est aũt aq̃rius de triplicitate aerea. Signũ mobile illius triplicitatis est libra. dñs eius est venus. est g̃ venus dña ꝑme nouenarie aq̃rii. s. ꝑmorꝫ triũ graduũ ⁊ 20 minutorꝫ. Deide dedi scdam nouenariaꝫ marti dño signi seq̃tis. s. scorpionis ⁊ cõpleti tũc fuerũt a ꝑncipio aq̃rij 6 gra. ⁊ 40 minu. Deide tertiã nouenariã dedi Joui. s. dño sagittarij q succedit scorpioni. ⁊ cõpleti fuerũt tunc a ꝑncipio aq̃rij 10 gradus. Dedi q̃rtã nouenariã saturno dño capcorni q succedit sagittario: ⁊ cõpleti fuerũt a ꝑncipio aq̃rij 13 gra. ⁊ 20 minuta. Dedi q̃ntã nouenariã saturno dño aq̃rij: ⁊ cõpleti fuerũt 16 gra. ⁊ 40 minuta. Dedi sextã nouenariaꝫ ioui dño pisciũ ⁊ cõpleti fuerũt a ꝑncipio signi aq̃rij 20 gra. Dedi septimã nouena-

riam marti dño arietis:& cōpleti fuerūt a pncipio signi 23 gra.& 20 mi. Dedi octauā nouenariā veneri dñe tauri. illa ergo est dña nouenarie solis in casu pposito:& cōpleti fuerūt tūc gra. 26 & mi. 40 aqrij. Qñ pō iuenies i libris iudicioꝝ de dño anau baracb luminarium si fuerit in die intelligitur de dño nouenarie solis: si in nocte de domino nouenarie gradus lune. Alia que auctor dicit patet legendo literam.

Et ex hoc ad dorongen. Hic docet iuenire decanū. Snia eius est talis. Diuide signū ascēdens in tres partes:& quelz diuisio erit ex decē gradibus. dabisq pmā diuisionē dño ascēdentis. scdaz dño qnti signi:& tertiā dño noni signi. Uult dicere q pma diuisio est dñi eiusdez signi q ascēdit. Et scda diuisio est dñi signi seqētis eiusdē triplicitatis. tertia diuisio est dñi tertij signi illius triplicitatis:ita q tres decani sunt dñi trium signoꝝ vnius triplicitatis. Auctor ponit exēplum tale in lra. Posito q pma facies arietis sit ascēdens eius decanus est mars. Si scda facies est ascēdens eius decanus est sol dñs leonis scdi signi eiusdem triplicitatis:& si tertia facies sit ascēdens eius decanus est iuppiter dñs sagittarij qd est tertium signū illius triplicitatis. Et si pma facies leonis sit ascēdens eius decanus est sol dñs eiusdem signi. Si scda facies sit ascendens eius decanus est iuppiter dñs signi quod succeditleoni in eadem triplicitate. Si tertia facies sit ascendens eius decanus est mars dominus tertij signi a leone in eadez triplicitate.s. arietis:& fm hunc modum intellige de alijs triplicitatibus.

Et ex hoc dñs orbis. In hoc caplo ponit ordinez in dño horaꝝ in natiuitatib⁹. Snia lre est talis. Aspice in q̄ hora nat⁹ egredit̄ vterꝰ & dñm illius hore:da pmo āno natiuitatis & p illū sigtur eē nati in eodē anno qūtū ad sanitates vel ifirmitates corpis nati sicut per dñm ascēdētis. Et dabis dñm hore seqētis scdo āno:& p eū sigtur esse sbe in eodē anno sic p dñm domus sbe. Dabis dñm tertie hore tertio āno ab hora natiuitatis:& p eū sigtur eē fratrū in illo anno sicut p dñm tertie dom⁹:& isto mō facies de alijs dñis horaꝝ eūdo fm ordinē horaꝝ & domoꝝ vsq ad finē vite:& planū est i lra q dicit. Exēplū in h ponat̄ q qdā nat⁹ fuit in die solis hora qrta q hora qrta est hora lune:erit luna dña pmi āni:& ab ea accipit̄ eē corpis. Hora seqēs est saturni. erit gsaturnus dñs scdi anni:& ab eo accipit̄ esse sbe in illo anno:& sic per ordinem.

Et ex hoc dispositio fridarie. In hoc caplo auctor docet ordinare annos fridarie.i. gubernationis planetaꝝ in natiuitatib⁹. Snia lre talis est. Si natiuitas fuerit in die incipit fridaria a sole & gubernat ipm natum sol fm quātitatē annoꝝ sue fridarie qui sunt decē. Post solē gubernat ipm venus fm qtitatē annoꝝ fridarie eius q sūt octo. Post venerē gubernat mercurius p 13 annos. deide luna p nouē ānos. deide saturnus p 11. deide iuppiter p 12 annos. deide mars p 7 annos. deide caput draconis p tres annos. deide cauda draconis p duos ānos. deide reuertit̄ dispō ad solē & vadit p ordinē planetaꝝ sic prius:numer⁹ aūt oiuz ānoꝝ est 75. & q trāsit hūc numeꝝ ānorū reuertit̄ ad dispōnē pmā fm q possibile ē. Si āt natiuitas ē i nocte icipit fridaria a luna & disposuit luna ānos suos. deide saturnus. deide iuppiter. deide mars. deinde sol. deide venus:postea mercurius. deide reuertit̄ ad lunā & vadit fm ordinē plaꝝ sicut pus. Et qñ aliqs planeta disponit annos sue fridarie disponit ipse pmā septimaz partē illoꝝ ānoꝝ solus. In scda aūt septima pticipat ei planeta seqēs qui ei succedit. In tertia autē septima pticipat ei pla tertius. In qrta qrtus. Et in qnta qntus. & sic vsq ad septē septimas & septē plas. Uerbi gra:pono q nat⁹ fuit qs in die:icepit ergo

fridaria a sole z gubernauit ipm sol fm q̄titatē annoꝝ fridarie sue q sūt 10 āni. z gubernauit ipse sol solus pmā septimā ptē istoꝝ decē annoꝝ. s. p vnū annū solarē z 156 dies z 12 horas. Nec est eni septima ps decē annoꝝ. In scđa septima pte hoꝝ decem annoꝝ habuit ven⁹ pticipationē cū sole i fridarie dispōne p vnū annū z 156 dies z 12 hoꝛ. z trāsierūt tūc nato duo āni z 313 dies cōpleti. deīde habuit pticipationez cū sole in dispōne fridarie mercurius p vnū annuz z 156 dies z 12 horas. z in fine hui⁹ diuisionis trāsierūt nato q̄tuoꝛ anni solares z 104 dies z 6 hoꝛe. deide habuit pticipationē cū sole luna p eādē septimā 10 annoꝝ. z in fine hui⁹ diuisionis trāsierūt nato 5 āni z 260 dies z 18 hoꝛe deide habuit pticipationē cū sole saturn⁹ p septimā ptem 10 ānoꝝ. z i fine h⁹ diuisionis trāsierūt nato septē anni z 52 dies cōpleti. deide habuit pticipationē cū sole iuppiter in dispōne fridarie p eandē septimā. z in fine hui⁹ diuisionis trāsierūt nato 8 āni solares z 208 dies z 12 hoꝛe. deide habuit pticipationē cū sole in dispōne fridarie mars i vltima septima pte decē annoꝝ. z i fine hui⁹ diuisionis trāsierūt nato 10 āni cōpleti. z fm hūc modū est faciēdū in fridarijs oīum planetaꝝ. Caput aūt draconis z cauda qlibet eoꝝ disponit p se annos fridarie sue sine pticipatione planetaꝝ. Narrare aūt euentus ptingētes nato in qualibet haꝝ diuisionū esset nimis lōgū Haly aūt Abenragel in suo libro magno cōplete posuit oēs diuisiones z iudicia cuiuslibet diuisionis. ideo qui volūt hec iudicia legāt librū illum.

Et ex hoc almanar. In hoc capl'o docet qs planetaꝝ sit eleuat⁹ sup alteꝝ. Intentio sua est φ pla q fuit altioꝛ in circulo suo breui. s. in epiciclo dr̄ eleuat⁹ sup alteꝝ eleuatione de qua hic loquit. z hoc est φ dicit Ptolemeus in 63 ppōne cētiloquij. Dicit enim opz aspicere in piūctione Saturni z iouis in eodē minuto ad eleuationē vnius sup alteꝝ z iudica cuz foꝛtitudine nāe ei⁹ in hoc mūdo. Et silr fac in 20 piūctionib⁹ residuis. Haly ibidē dicit in cōmēto: eleuatio pl'e sup planetā est vt sit remotio eius ab auge sui circuli breuis. z ille dr̄ eleuat⁹ sup alteꝝ. Auctoꝛ aūt i lr̄a iubet aspicere mediū locum planete z veꝝ locū planete: z si ver⁹ loc⁹ pl'e fuerit minoꝛ medio motu pl'a est descēdēs a supioꝛi pte epicicli v̄sus iferioꝛē ptē. Si v̄o verus loc⁹ pl'e maioꝛ medio motu fuerit pl'a est ascēdens ab iferioꝛi pte epicicli v̄sus supioꝛē ptē. z vt breuiter dicat si argumētū eq̄tum pl'e fuerit min⁹ sex signis cōib⁹ est descēdens. z si plus est ascēdens. deide iubet auctoꝛ subtrahere mediū motū pl'e de vero motu eiusdē si medius mot⁹ fuerit minoꝛ veroꝛ: vel ecōtra si fuerit maioꝛ ita videlz. φ minoꝛ subtrahat a maioꝛi z residuuz iubet multiplicare p septē. z numeꝝ puenientē iubet diuidere p 22 z numeꝝ quotiētem iubet tenē pro eleuatione qñ ascēdit vel pro depssione qñ descēdit. De venere z mercurio iubet respicere dr̄iam iter locū cuiuslibet eoꝝ z locū solis z iubet facere sic̄ in alijs. Modus v̄o dict⁹ fm sniaz Ptolemei videt mihi melioꝛ z certioꝛ. deide dicit auctoꝛ φ foꝛtioꝛ figtio planetaꝝ est cū vnus eoꝝ fuerit eleuat⁹ sup alteꝝ in piūctione. In oppōne aūt z in q̄rto aspectu erit figtio minus apparēs. z si vnus planeta fuerit ascēdens z alter descēdens. ille q fuerit ascēdēs vadit supra descēdentē. z si vterqz fuerit ascēdens ille vadit sup alium q fuerit maioꝛis ascēsionis. z si vterqz fuerit descēdens: ille vadit sup alium. qui fuerit minoꝛis descēsionis. Dr̄ ēt alio mō planeta eleuari sup planetā quātum ad latitudinē: qꝛ septētrionalis vadit sup meridianū. Et si fuerint ambo septētrionales ille q fuerit plus septētrionalis vadit sup illū q fuerit minus septētrionalis. Si v̄o fuerit ambo meridionales ille q fuerit minoꝛis latitudis vadit sup illū q fuerit maioꝛis latitudis. Si fuerit silr aliqs pl'aꝝ in ecliptica carens latitudine tūc pl'a septētrio. vadit sup eū z ipse carēs latitudine vadit sup meridianum.

Et ex hoc apertio portaꝝ. Dicit ꝙ apertio portaꝝ dꝛ qñ iferioꝛ pla iungit̃ supiori ꝛ cū hoc fuerint eoꝝ dom⁹ opposite. Verbi grã. qñ luna ꝯiūgit̃ cū saturno vel eū aspicit tūc est aptio portaꝝ. Siſr qñ sol ꝯiungit̃ saturno. domus enī solis ꝛ lune sunt opposite domib⁹ saturni. Siſr fit aptio portaꝝ qñ mercurius ꝯiūgit̃ Joui. q2 ambe doni⁹ vtriusq3 sunt opposite. Siſr qñ iungit̃ venus marti fit aptio portaruꝫ: q2 coꝝ domus sūt opposite. Dicit Hyspalēsis ꝙ venus sigt humiditatē. mercurius sigt vētos. saturnus nebulas ꝛ frigus. mars vētos a dextro. i. a meridie ꝛ caloꝛē. iuppiter tēperiē ꝛ vētos a sinistro. i. a septētrione. Dicit idē Hyspalēsis qñ luna separat̃ a ꝯiūctione alicui⁹ planete vel ab ei⁹ aspectu ꝛ ꝯiungit̃ alteri pl'e ꝛ sint illoꝝ planetaꝝ dom⁹ opposite. hoc est aptio magnaꝝ valuaꝝ in q̃ nece est venire vētos vel pluuias vt est ex nã illoꝝ plaꝝ. Vbi grã: luna qñ separādo a venere ꝯiungit̃ marti. aut separādo a mercurio cōiungit̃ Joui: aut separādo a sole ꝯiungit̃ saturno. hoc est aptio magnaꝝ valuaꝝ.

Et ex hoc albutē. Hic loqtur de horis fortunatis ꝛ ifortunatis. dicit ꝙ indi īuenerāt 12 horas post ꝯiunctionē solis ꝛ lune ꝛ dant eas soli: ꝛ diuidūt eas in tres ptes ꝛ iudicant sup ꝑmas q̃tuoꝛ horas ꝺm iudicium ꝑmi dñi triplicitatis loci solis: ꝛ iudicāt sup q̃tuoꝛ scd̃as ꝺm iudiciū scd̃i dñi triplicitatis loci solis. ꝛ sup q̃tuoꝛ vltimas ꝺm iudiciū tertij dñi triplicitatis loci solis hora ꝯiunctionis. Postea dāt veneri 12 horas sequētes ꝛ diuidūt eas siſr i tres ptes ꝛ iudicāt sup q̃libet q̃tuoꝛ ꝺm iudicium dñoꝝ triplicitatis loci veneris hora ꝯiūctionis. Postea faciūt siſr cū mercurio ꝛ luna ꝛ cuꝫ ceteris planetis ꝺm oꝛdinē planetaꝝ donec reuertat̃ oꝛbis ad solē post 84 horas. ꝛ tūc icipiūt iteꝝ a sole ꝺm eūdē oꝛdinē. ꝛ hoc ꝯtinuāt vsq3 ad ꝯiunctionē scd̃am. Et q̃dā dicūt ꝙ post ꝯiunctionē sūt 12 hore que vocant̃ cōbuste i q̃b⁹ nō est bonū incipe aliq̃d opus. ꝛ post has 12 horas cōbustas sunt 72 hore in cōbuste i q̃b⁹ vtilis est iceptio opeꝝ: ꝛ post has 72 horas incōbustas iteꝝ sunt duodecim hore cōbuste. ꝛ iteꝝ post illas sunt 72 icōbuste. ꝛ post eas 12 cōbuste ꝛ sic vsq3 ad ꝯiunctioneꝫ sequētem. Et vt breuiter dicat̃ oēs 12 hore que dant̃ soli ꝺm oꝛdinē planetaꝝ sunt cōbuste ꝛ 72 q̃ sūt alioꝝ planetaꝝ sūt incōbuste. Deinde dicit auctoꝛ ꝛ diuidūt has 12 horas cōbustas i tres diuisiōes ꝛ quelꝫ diuisio erit ex q̃tuoꝛ horis. Et dicūt q̃dā ꝙ qui icepit bellū in q̃tuoꝛ ꝑmis horis cōbustis timēda est ꝑditio aīe sue. Auctoꝛ non itelligit hic ꝑditionē aīe post vitā istā ita ꝙ post separationem aīe a corpe rapiant eā diaboli ꝛ deducāt ad iferos. Sꝫ itelligit ꝑ aīe ꝑditionem amissionē vite ꝑn̄tis ꝛ hoc modo itelligit̃ in oibus locis iudicioꝝ astronomie. De ista enim ꝑditione ꝑtinet ad eos loqui. De ꝑma aūt ꝑditione ꝑtinet theologis. Et qui iceperit bellū in scd̃is quatuoꝛ horis timēduꝫ est detrimentū sui corꝑis. s. absq3 ꝑditione vite ꝛ qui inceperit bellum in vltimis quatuoꝛ timenda est ꝑditio oium que possidet ꝛ timetur perditio illoꝝ que pertinent ad ipsum ꝛ sic cōpleta est expositio quarte differentie Alchabitij introductoꝛij ad magisterium iudicioꝛum astroꝛum.

Differētia q̃nta in cōmēto rōne vniuersaꝝ partiū. Ista est q̃nta dr̄ia istius libri in q̃ auctoꝛ docet ꝑiectionē ptiū ꝛ pōt diuidi i duas ptes: q̃m in ꝑma pte ꝑcit ptes q̃ cadūt i natiuitatib⁹. Et i scd̃a pte ponit ptes q̃ cadūt i reuolutiōib⁹ ānoꝝ mūdi. Scd̃a ps icipit ibi: ꝛ q2 auxiliāte deo. Pꝛia ps diuidit̃ i duas ptes: q̃m in ꝑma pte dat modū ꝑiectiōis ptiū i ḡnali ꝛ exēplificat de pte foꝛtune. Jn scd̃a pte ponit i spāli ptes 12 domoꝝ. Scd̃a ps icipit ibi. icipiam⁹ itaq3 post ptē foꝛtune. Sn̄ia ꝑme ptis est

talis. Modus in piectionib⁹ ptiũ est q accipiunt gradus eq̃les q sunt iter vnũ locũ z aliũ z numerus ille pijcit ab ascẽdente vel alio loco. vel addunt sup gradus eq̃les q fuerũt iter ambo loca gradus q sunt ab initio signi ascẽdentis z pductuз cõputat ab initio signi ascẽdentis dãdo cuilibet signo 3 0 gradus. z vbi finit⁹ fuerit numerus ibi est ps fortune. Uerbi grã: pono q sit sol in fine sexti gradus pisciũ z luna sit i fine 1 4 gra. gemiorũ z gradus ascẽdẽtis sit 1 0 gra. arietis: subtrabã verũ locũ solis a vero loco lune z remanẽt 9 8 gra. sup q̃s addã 1 0 gra. q sũt a pncipio arietis vsq ad gdũз ascẽdentẽ z pueniũt 1 0 8 gra. icipiã pijcẽ ab initio arietis dãdo cuiłз signo 3 0 gra. z terminat numerus iste in 2 8 gradu cãcri. ibi ĝ est ps fortune in exẽplo pposito.

Incipiamus itaqз. In hac pte ponit piectionis partiũ fm ordinẽ 1 2 domorũ ponẽdo in q̃libet domo ptes ad illã domũ ptinẽtes. Et põt diuidi in tot ptes quot sunt domus vbi partes icipiũt pз i lrã. Primo ponit partes pme domus z sunt sex. Prima est ps vite. Scda est pars hylech. Tertia est pars futurorũ siue pars diuinationis. Quarta est ps dilectionis z pcordie. Quinta est pars stabilitatis z durationis. Sexta est pars aiositatis z audacie. Dicit in lrã cũ volueris scire partẽ vite accipe gradus q sunt a Joue vsq ad saturnuз in die z in nocte gradus q sunt a saturno vsq ad Jouẽ z pijce ab ascẽdẽte. Albumasar dicit in suo itroductorio magno q hec pars sigt vitã nãlẽ z esse corpis ac victus que si fuerit boni esse sigt plixitatẽ vite z sanitatẽ corpis z gaudiũ aie. Si vo fuerit ipedita sigt paucitatẽ vite z multitudinẽ ifirmitatũ animiq merorẽ ac tristitiaз. Deinde dicit auctor pars hylech accipit a gradu piũctionis que pcessit natiuitatem si natiuitas fuerit piũctionalis: vel a gradu puẽtionis. i. oppõnis si natiuitas fuerit preuẽtionalis vsq ad gradũ lune z pijcit ab ascẽdente natiuitatis z vbi finitus fuerit numerus ibi est pars hylech. Albumasar dicit q hec pars dirigit queadmodũ dirigit hylech per gradus z ducit eius pfectio p signa queadmodũ fit de hylech: cũq puenerit eius directio vel pfectio ad malos sigt impedimẽtũ z piculũ. Et erãt multi sapientũ astrologorũ cũ inuenirẽt hoiem patientẽ picula maxima in qbusdã tpibus z nõ inuenirent in eodẽ tpe suũ hylech puenisse ad loca malorũ: nec iuenirẽt idẽ impedimẽto patentem sigtionẽ in reuolutione eiusdẽ anni nesciebãt cãm huius rei. Et ideo latebat eos hoc: qz nõ dirigebãt hãc partem z si direxissent eaз iuenissent hoc malũ accidere in eodẽ tpe quo puenisset hec pars ad loca quedã sigñtia ipsuз piculũ. Pars futurorũ accipit in die a luna vsq ad solẽ: z in nocte ecõtra z pijcit ab ascẽdente z pprietates isti⁹ partis fm Albumasar est significare aiam z corpus z esse eorũ: z sigt fidem z pphetiam z religionẽ z dei cultum z secreta z cogitationes atq intẽtiones z res occultas z celatas: z omne q absens est ex rebus per hũc modum applicabis iudicia in alijs z a quo loco in quem accipiat quelibet z a quo loco proijciatur patet in litera.

Secunda domus. hic ponit ptes scõe domus z sunt tres. Prima est pars sbe. Scda est pars paupertatis z paruitatis ingenij. Tertia est pars btitudinis triũphi z victorie. Albumasar dicit q pars sbe sigt pfectũ z victum ac cibũ qbus substẽtant corpa que si fuerit in bono loco significat bonum esse in substantia cibo z victu. Et si fuerit impedita sigt malum esse in his que diximus. Ceteras aũt species fortune apparẽtes ex substãtia. s. que thesaurizat z seruatur ac acquirit significant ceteri significatores substantie z pars fortune.

Tertia domus. Hic ponit partes tertie dom⁹ z sunt due. Prima est pars fratrũ. Scda est pars beniuolẽtie fratruз. Dicit Albumasar q pars fratrũ z dñs eius. i. dñs signi i quo ceciderit sigñt eẽ fratrũ z cõ-

cordiam eorum atq; dilectionem peregrinationemq; eorum et absentiam. Post hec aspice si hec pars et dominus eius ceciderint in signis multorum filiorum multiplicabuntur fratres: et si hec ceciderint in signis paucorum filiorum erunt pauci. Et si volueris scire numerum eorum accipe numerum signorum que fuerunt inter partem et dominum domus in qua ceciderit aut quot fuerint inter ipsum dominum partem et pone vnicuiq; signo vnum. Et si fuerit iter eos signum cōmune duplica numerum eiusdem signi. Et si fuerit iter ipsam partem et dominum domus in qua ceciderit aliquis planeta accipe ei etiam vnum. Albumasar etiam ponit partem vnam in hac domo que vocatur pars mortis fratrum: et dicit quod accipitur in die a sole in gradum medij celi et in nocte econtra. et adduntur desuper gradus ascendentis et proijcitur ab ascendente. et quotienscunq; peruenerit hec pars secundum directionem ad significatores fratrum et sororum dando vnicuiq; gradui vnum annum aut per profectionem dando cuilibet signo annum eueniet fratribus et sororibus aliquid horribile: aut aliquis eorum morietur.

Quarta domus. Hic ponit partes quarte domus et sunt sex. Prima est pars patrum. Secunda est pars mortis patris. Tertia est pars annorum. Quarta est pars hereditatum et possessionum. Quinta est pars nobilitatis nati vtrum sit filius illius cui imponitur vel nō. Sexta est pars finis rerum. Albumasar dicit quod pars patris significat esse patris et eius nobilitatis atq; generis. et si hec pars fuerit boni esse pater erit nobilis. Et si dominus domus huius partis fuerit boni esse pater erit fortunatus. Si vero fuerit mali esse erit laboriosus. A secunda parte huius domus que est pars mortis patris accipitur causa mortis: et quotienscunq; profectio anni peruenerit ad hanc partem vel ad dominum eius significat periculum patri. similiter cum peruenerit aliquis eorum ad significatores patris.

Quinta domus. Hic ponit partes quinte domus et sunt septē. Prima est pars filiorum. Secunda est pars temporis in quo debet haberi filij. Tertia est pars propter quam scitur masculinitas vel femininitas. Quarta est pars per quā scitur de nato de quo fit iterrogatio vtrū sit masculus vel femina. Quinta est pars ad quā cum peruenerit iuppiter est significatio filij. Sexta est pars dilectionis filiorum. Septima est pars scie filiorum. Dicit Albumasar si pars filiorum ceciderit in signo multorum filiorum habebit multos filios. Si vero ceciderit in signo sterili nō habebit aliquem filium. Si vero ceciderit in signo paucorum filiorum habebit paucos filios. Et si hec pars significauerit filios et fuerit fortunata filij viuent: et si infortunata morientur.

Sexta domus. Hic ponit partes sexte domus et sūt due. Prima est pars azemena. i. debilitatis inseparabilis alicuius membri. Secunda est pars seruorum. Si pars azemena fuerit coniuncta cum fortunis erit natus sanus in mēbris suis. Si vero fuerit coniuncta infortunis habebit morbos inseparabiles in membris. et loca in quibus erunt he egritudines sciuntur a locis infortunarum significātium eas.

Septima domus. Hic ponit partes septime domus et sunt quatuor. Prima est pars desponsationis virorum. Secūda est pars desponsationis mulierum. et hec accipitur duobus modis. Tertia est delectationis et voluptatis. Quarta est pars nuptiarum. Quādo pars desponsationis peruenerit per directionem ad Iouem vel venerem est significatio desponsationis. Et ego inueni in vna natiuitate tempus desponsationis quando dominus partis desponsationis peruenit ad ipsam partem per directionem dando cuilibet gradui annum vnum.

Octaua domus. Hic pōit partes octaue domus et sūt quatuor. Prima est pars mortis. Secunda est pars planete qui interficit. Tertia est pars anni in quo veniet na

o mors aut paupertas ⁊c̄. Quarta est ps ɔtētiōis ⁊ ligatiōis. Dic̄ Albumasar si ps mor/
is fuerit ipedita ⁊ dn̄s ei⁹ ⁊ nō aspexerit eos fortune iterficief nat⁹ morte turpissima.
Si vo aspexerit fortune erit eɔ̄rio. Si luna sol aspexerit ptē pᵗe iterficiētis ⁊ ipsa luna
uerit i signo mēbroꝝ abscisoꝝ nat⁹ iterficief patiēdo. Et si lūa fuerit ipedita abscide/
tur ei aliqd de mēbris. Qn̄ ps āni i q̄ timef nato mors ⁊ dn̄s ei⁹ cū dn̄o ascēdētis fue/
rit ipediti erit nat⁹ mltaꝝ īfirmitatū ⁊ afflictiōis i corpe atq̧ sba ⁊ mltotiēs appropi/
q̄bit pditōi corpis ⁊ amissiōi sbe. ⁊ q̄tiēscūq̧ pfectio āni puenerit ad hāc ptē: aut pue
nerit ħ ps p pfectionē aut directōeꝫ ad ascēdēs aut ad dn̄ꝫ ei⁹ iuēiet nat⁹ picla i corpe
ex īfirmitatib⁹ ⁊ iueniet angustiā ⁊ horribile i sba: timebit q̄ꝫ mortē ex diuersis ptib⁹.

Nona domus Hic ponit ptes none domus ⁊ sunt due. Prima est ps pegrinatiōis. Scd̄a est ps itineris in aq̄. Ab istis acci/
piunf pegrinationes nati ⁊ itinera p aq̄s. Albumasar dicit. ¶ Si ps itineris in aqua
ceciderit in signo aq̄tico faciet natus multa itinera per aquas ⁊ si ibi fuerit fortuna/
ta hēbit in suis itineribus pfectum ac lucrū. ⁊ si fuerit infortunata fiet ɔtrarium.

Decima domus. Hic ponit partes decime dom⁹ ⁊ sunt. 5. Prima est pars regionis atq̧ regni. Secunda est pars re
gis atq̧ regni. Tertia est pars principatuum operis regni. Quarta est pars significās
vtrum sit causa regni vel non. Quinta est pars matrum.

Undecima domus. Hic ponit partes vndecime domus ⁊ sunt due. Prima est pars amicorum. Secūda est
pars significans profectum ⁊ effectum ⁊ amicitiam amicorum.

Duodecima domus. Hic ponit vnā solā ptem in hac domo que est ps inimicoꝝ. Et hec sunt ptes alie qb⁹
vtunf magistri iudicioꝝ. Hic ponit q̄sdā alias partes que nō sūt in aliq̄ domoꝝ ⁊ sunt
sex. Prima est pars mēdacij rumoꝝ. Scd̄a est pars rōnis ⁊ pfunditatis sensus. Ter/
tia est pars sapie ⁊ disciplinae. Quarta est ps guerre ⁊ prelioꝝ. Quinta est pars pacis.
Sexta est pars aspiciēdi in reuolutione annoꝝ. ⁊ oēs iste p̄ȷ̄ciunf ab ascendente.

Et q2 auxiliante deo. Prius auctor posuit ptes q̄ cadūt in nati uitatib⁹. Hic ponit ptes q̄ cadūt in reuo/
lutionib⁹ annoꝝ mūdi. Et pōt diuidi in duas ptes: qm̄ pmo ponit ptes qb⁹ vtunf ma
gistri iudicioꝝ in reuolutionib⁹ in causis regnoꝝ. Scd̄o ponit ptes qb⁹ vtunf magistri
iudicioꝝ in p̄sciendo foꝝ rex. scd̄a est ibi. Itē sunt hic alie ptes. Dicit q̧ ex partib⁹ q̄
exercenf in reuolutionib⁹ ānoꝝ mūdi ad sciendū cās regni atq̧ impij ⁊ ista accipif a
marte in lunā: ⁊ p̄ȷ̄cif ab ascēdente ɔiūctionis q̄ figt mutationē regni ⁊ accipif alio
mō a gradu ascēdētis ɔiūctionis i gradū ɔiūctionis. itelligēdo a gradu ascēdētis re/
uolutionis āni in q̄ est ɔiūctio vsq̧ ad locū in q̄ planete ɔiūgunf. ⁊ nisi hoc mō intelli
gaf impoſſe est. Supponif eni q̧ hō sciat gradū ascēdētis i hora ɔiūctionis planetaꝝ
supioꝝ. Hoc āt est ipossibile fm̄ q̧ dic̄ Abraā auenezre. dicit eni si possem⁹ scire diē in
q̄ ɔiūgi debeāt: ect hec res magna. Fit ēt ps alio mō videlꝫ accipif a gradu mediū ce/
li reuolutiōis illius āni in quo fuit ɔiūctio vsq̧ in solē ⁊ p̄ȷ̄cif a gradu iouis. Scd̄a ps
p quā scif quātū debeat durare rex in regno. Hoc accipif hora electionis regis a sole
in 15 gradū signi leonis. Et p̄ȷ̄cif a luna. accipif etiā a luna in 15 gradum cācri ⁊
p̄ȷ̄cif a sole. tertia pars est de tpe electionis regis. ⁊ hec accipif hora electionis regis
in die a ioue in saturnū ⁊ in nocte ecōtra ⁊ p̄ȷ̄cif ab ascēdēte reuolutionis anni in q̄
surrerit rex. Et si iuppiter fuerit in signo cōi ⁊ reuolutio fuerit diurna ⁊ cū hoc fuerit
iuppiter cadens ab angulo tūc accipif a saturno in iouēꝫ ⁊ addunf desuper 30 gra/

dus: ⁊ pͦcit ab ascēdente. Si vo iuppiter ⁊ saturnus fuerit sibi oppositi ⁊ ambo fuerint cadētes ab ascēdente tūc accipit medietas graduū q sunt iter eos ⁊ pͦcit ab ascēdēte. Et si fuerit iuppiter in exaltatiōe sua ⁊ fuerit reuolutio in nocte numeratur ab eo in saturnū ⁊ pͦcit ab ascēdēte. Deinde dicit auctor q due sunt ptes maxime ex qb⁹ extrahit tps electiōis regis ⁊ ei⁹ durationis. Pͣia eaꝝ est vt aspicias horā electionis regis ⁊ aspicias vbi puenit pfectio āni a piūctione triplicitatis q̄ signit illā sectā in q̄ est illud regnū ſm q dat oibus 3 o gradib⁹ vnus annus ⁊ oibus duob⁹ gradibus cū dimidio vnus mēsis. ⁊ sic ſm istā pportionē vsq ad horā electionis. ⁊ cū sciueris in quo gradu signi sit serua illū gradū: q2 ab eo eq̄bis pmā ptem. Et cū volueris eq̄re eā aptabis ascēdēs reuolutionis āni in quo surrexit ipse elect⁹. Postea respice saturnū ⁊ iouē ⁊ qs eoꝝ fuerit oriētalis a sole accipe ab illo vsq in gradū equationis ptis pme quā fuasti: ⁊ pͦce ab ascēdēte reuolutionis ⁊ quo puenerit numerus ipe est locus pͥme ptis. ¶ Nota q auctor dic̄ accipe a planeta oriētali a sole ⁊ saturno vel ioue ⁊ nō dicit qd sit faciēdū qn̄ ambo sunt oriētales. ego credo q tūc d3 accipi ab eo q soli fuerit ppinqor. Itē nō dicit qd debeat fieri qn̄ nullus eoꝝ est oriētalis vt breuiter dica3 nescio qd fieri debeat: q2 nō vidi istas duas ptes p hūc modu3 positas in aliq̄ alio libro. Scd̄a ps scit h̄ mō. Aspice a piūctione iouis ⁊ saturni in q̄ surrexerit rex vl̄ cepit regnū ad qd̄ signū ⁊ gradū puenit pfectio anni dādo cuil3 āno 3 o gra. ⁊ cuilibet mēsi. 2. gra. cū dimidio vsq ad diē in q̄ surrexit rex ⁊ ipse est loc⁹ eq̄tionis ptis scd̄e serua eū. Post h̄ accipe a saturno vel ioue qs eoꝝ oriētalis fuerit vsq ad locum ptis scd̄e ⁊ pͦce ab ascēdēte reuolutionis āni ⁊ quo puenerit numer⁹ ipse est locus ptis scd̄e. He sūt ptes que signt fortitudinē regis ⁊ ei⁹ durationē. Dicit Haly Aberagel. aspicies in reuolutione ānoꝝ mūdi pro itronizatione itronizati. Pͥio a saturno que est pma ps. ⁊ a ioue q̄ est scd̄a. ⁊ quot gra. ⁊ quot minuta fuerint iter eos ⁊ nota h̄. ¶ Postmodū psidera in quo signo est dn̄s medij celi ⁊ reducas illos gra. ad ascēsiones illi⁹ signi in quo fuerit ⁊ q ide exiuerit erit id qd̄ durāt anni vel mēses aut dies. Et si fuerit in domib⁹ vel in exaltationib⁹ suis erūt āni ⁊ si fuerint pegrini in succedētibus erūt mēses: alioqn erūt dies. Sil̄r qn̄ sol applicuerit marti ⁊ mars fuerit cursu vacuus non applicās saturno signt q milites mouebunt ptra ipm itronizatu3 ⁊ veniēt sup ipm erecti. ⁊ ppter hoc accidēt ei tristitie ⁊ anxietates ⁊ forte capiēt eum. Cū si mars cum hoc applicuerit saturno ipsorum nature piunguntur ⁊ nullus mouebitur ptra eum.

Item sunt alie partes. Hic auctor ponit ptes q̄ exercent in reuolutionib⁹ ānoꝝ mūdi p q̄s scit que res erūt chare ⁊ que viles. Snia lr̄e est talis. Cū volueris scire vtꝝ aliq̄ res erit chara vel vilis multū vel paꝝ psidera ptem illius rei ⁊ vide in cui⁹ planete domo vel exaltatiōe. vel termino siue triplicitate cadat ipsa ps q planeta si fuerit cōbustus vel retrogradus aut in aliq̄ loco maligno vilescit res illa erit parui pcij. Si vo fuerit in loco fortitudinis aut i angulo ⁊ maxie in medio celi grauabit res illa ⁊ erit maioris pcij. ⁊ si puenerit dn̄s domus illius ad locū ascēsionis sue vilescit res illa. Uult dicere si planeta hn̄s plures fortitudines i loco ptis fuerit in aliq̄ dignitatū suaꝝ ⁊ maxie in sua exaltatiōe. aut fuerit in aliq̄ anguloꝝ ⁊ maxie in medio celi res illa erit chara. ⁊ ſm quātitatē fortitudinis planete in suis dignitatib⁹ aut in angulis vel succedētib⁹ erit quātitas caristie. Si vo planeta ipse fuerit in casu a domo vel exaltatiōe sua vel fuerit in domo cadēte ab angulo vilescet res illa ⁊ erit parui pcij. Aspice sil̄r aspectu3 fortunaꝝ ⁊ isfortunaꝝ ad eā. s. ptē ⁊ ad lunā ⁊ dn̄m eius qs sit ⁊ q̄liter aspiciat illā ptem. Si aūt fortuna ⁊ luna aspiciāt ipsam ptem multiplicabit eadē res in pcio. ⁊ si aspexerint eā in fortune

detrimētum patief res illa ꝛ erit vilis ꝛ parui precij. Ego dico tibi ꝙ si planeta habēs plures fortitudines in loco partis in reuolutione anni retrogradus fuerit ꝛ cū hõ fuerit in aliq̄ dignitatū suaꝝ vel in angulo signt ꝙ res illa erit chara sed nō in pncipio anni q̄diu dñs ptis est retrogradus. ꝛ qñ ille planeta icipiet dirigi tunc res illa icipiet esse chara. Eodem mō si planeta dñs ptis fuerit in casu ꝛ fuerit directus signt vilitatē rei sed illa vilitas erit maxima qñ planeta icipiet esse retrogradus. Deinde ponit piectiones ꝛ icipit a pte tritici ꝛ dicit qꝺ pars tritici accipit a sole in martē ꝛ pijcit ab ascēdente: a qbus locis accipiant ꝛ a qbus locis proijciant pȝ in lra. Et vt melius pateat modus ponā exemplum de pte tritici in figura ꝯiunctionis precedētis itroitum solis in arietem ꝛ esset in figura reuolutionis anni istius. f. 1 3 3 1. dico ꝙ parisius fm veritatem tabulaꝝ Alfonsij in hora ꝯiunctionis solis ꝛ lune precedētis itroitum solis in arietē erit ascēdens pmus gra. cancri. locus solis illa hora erit 5 signa alfonsi. 5 6 gradus 4 2 minuta 3 6 scda verus locus martis fuit vnū signum 4 4 gra. 1 7 minuta 2 8 scda videbo quātum est iter solem ꝛ martē subtrahēdo locum solis a loco martis ꝛ iuenio vnum signū 4 7 gra. 3 4 minuta 5 2 scda queȝ numeꝝ cōputabo ab ascēdente terminat numerus in libra 1 8 gra. 1 0. minuto 6 secūdo. Deinde videbo qȝ est ibi fortior ꝛ iuenio saturnū in illo loco fortioreȝ: qr est exaltatio sua rōne cuius habet ibi quatuor fortitudines ꝛ est triplicitas sua rōne cuius habet tres fortitudines est etiam facies sua rōne cuius hȝ vnam fortitudinem: habet ergo saturnus in loco partis tritici 8 fortitudines. Post saturnū est venus: qr est domus sua ꝛ habet ibi 5 fortitudines. ꝛ iuppiter hȝ ibi terminū. Aspiciam statum cuiuslibet istoꝝ in figura ꝛ fm statum eoꝝ. Judicabo de sorte tritici. Aspiciam pmo ad saturnū quem statū ipse hȝ in figura: ꝛ iuenio ipsuȝ in angulo terre nō distātem ab angulo per 4 gra. signt hoc ꝙ triticū dȝ esse charum nō tñ multum: qr angulus nō est fortis fortior enī anguloꝝ quātum ad hoc est mediū celi: deinde ascēdens: postea angulus terre ꝛ vltimo angulus occidētalis tñ qr saturnus est retrogradus ꝛ in loco suo pegrinus nullā hñs in loco suo dignitatē signt ꝙ triticuȝ in pncipio anni erit parui pcij. Et qñ saturnus icipiet dirigi ascēdet pcium eius ꝛ erit magis charum. hec est signtio saturni. Deinde aspiciā ad statū veneris ꝛ iuenio eam in domo 1 1 sua ppria domo signt hoc fieri ꝙ triticuȝ erit aliquātulū charum. Prospiciam et eādem ptem in figura reuolutionis anni eiusdē. Dico ꝙ ascēdēs reuolutionis fm tabulas pdictas erit quartus gra. 1 5. minuta 2 6 scda libre. Distātia iter solē ꝛ martē erit. i. signū 4 5 gra. 3 minuta 5 9 scda. Cōputabo hūc numeꝝ ab ascēdente: ꝛ terminat numerus in capcorno 1 9 gra. 1 9 minuto 2 5 scdo mars hȝ in loco istius ptis exaltationē ꝛ triplicitatē hȝ ergo ibi septē fortitudines. saturnus hȝ ibi domū ꝛ faciem: hȝ ergo ibi sex fortitudines. mars est fortior in loco ꝛ ipse in angulo medij celi signt hoc qꝺ triticum dȝ esse charum. sed qr mars est in casu ab exaltatione sua nō erit charum donec exiuerit casum suum. Finis.

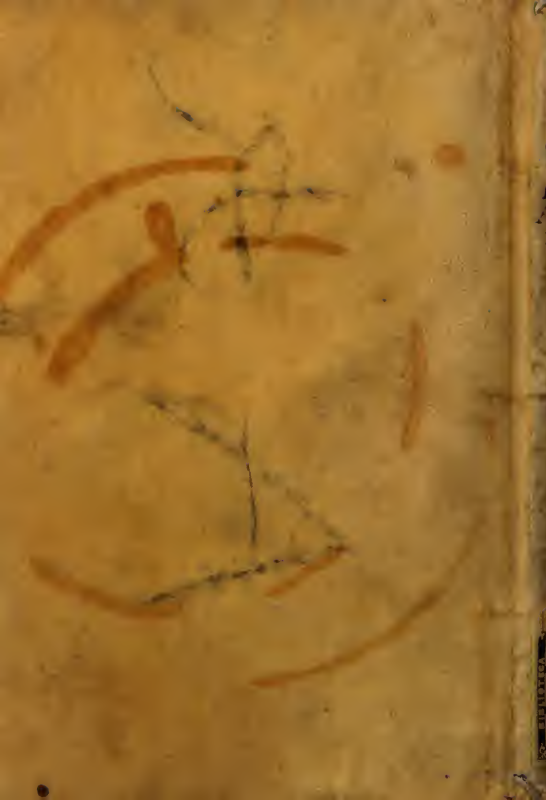
¶ Laus Deo optimo maximoq̄ꝫ.

Registrum.

a	b	c	d	e	f	g	h
4	4	4	4	4	4	4	4

¶ Impressum Venetijs per Melchiorem Sessam ꝛ Petrum de Rauanis socios. Anno dñi. 1 5 2 1. Die. 1 8. Junij.

BIBLIOTECA